

هیئت معارف جنگ
شهید سپهبد علی صیاد شیرازی

عملیات قادر

تیرماه تا آبان‌ماه ۱۳۶۴

منطقه عملیاتی شمالغرب

همراه با لوح فشرده اسناد عملیات

نویسنده: سر تیپ ۲ ستاد محمد کامیاب

سرشناسه	: کامیاب، محمد، ۱۳۲۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: عملیات قادر تیرماه تا آبان ماه ۱۳۶۴ منطقه عملیاتی شمالغرب/نویسنده محمد کامیاب ؛ [برای] هیات معارف جنگ "شهید سپهبد علی صیاد شیرازی".
مشخصات نشر	: تهران: ایران سبز، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۳۰۸ ص: مصور (بخشی رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۰۷-۱۴-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: کامیاب، محمد، ۱۳۲۷ - -- خاطرات
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ -- عملیات قادر
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ -- خاطرات
شناسه افزوده	: ایران. ارتش. هیأت معارف جنگ شهید سپهبد علی صیاد شیرازی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ک۲ق/۱۶۰۷ DSR
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۳۳۵۴۲۸

نویسنده: سرتیپ ۲ ستاد محمد کامیاب

نوبت/ سال چاپ: اول / ۱۳۹۲

شماره شابک : ۸ - ۱۴ - ۷۶۰۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸

شمارگان: ۲۰۰۰

ناشر: انتشارات ایران سبز - تهران

مرکز پخش: تلفن ۲۲۴۸۸۷۵۶ نامبر ۲۲۴۸۸۶۵۰ - صندوق پستی ۵۵۴ - ۱۹۵۷۵

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

حق چاپ برای هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی» محفوظ است

از همه نگارندگان حوادث جنگ و همه کسانی که
توان انجام وظیفه در این مهم را دارند، درخواست
می‌کنم از ثبت و ضبط جزئیات این دوران غفلت
نکنند و این گنجینه تمام نشدنی را برای آیندگان به
ودیعه بگذارند.

امام خمینی (ره)

می‌خواهم بگویم که این جنگ، یک گنج است.
آیا خواهیم توانست از این گنج استفاده کنیم؟ آن
هشت سال جنگ بایستی تاریخ ما را تغذیه بکند.

مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

همکاران

بررسی اولیه و نهایی کتاب	سر تیپ ستاد ناصر آراسته
بررسی و نظارت در تمام مراحل تدوین کتاب	سر تیپ ستاد سید حسام هاشمی
بررسی نهایی کتاب	سر تیپ ستاد سید ناصر حسینی
بررسی و اصلاحات تکمیلی، آماده سازی، نشر	سر تیپ ۲ ستاد نجاتعلی صادقی گویا
اصلاحات نهایی	سر تیپ ۲ حمید شکیبا
حروف‌نگاری	گروه رایانه هیئت معارف جنگ
صفحه آرایی	حامد خدمتی
طرح جلد	حمیدرضا خزاعی

معارف جنگ

«معارف جنگ» مجموعه‌ای از یافته‌ها، ذخایر و دست آوردهای جبهه‌های نبرد حق علیه باطل است که خداوند متعال به پاس فداکاری‌ها، ایثارگری‌ها و برکت خون شهدای والامقام، نصیب رزمندگان اسلام نموده و از سینه‌های جوشان آنها به سینه‌های پاک و تشنه نسل جوان انقلاب اسلامی منتقل می‌گردد. سازمان افتخاری «هیئت معارف جنگ» از پاییز سال ۱۳۷۳، با تصویب حضرت امام خامنه‌ای و بنیان‌گذاری امیر سرافراز ارتش اسلام «شهید سپهبد علی صیادشیرازی» و حمایت‌های مادی و معنوی مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا، این رسالت مهم را با روحیه متعالی بسیجی برعهده گرفته و مفتخر است که با الهام از کلام نورانی خداوند متعال مبنی بر «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ»، با صداقت و تلاش دسته‌جمعی در این وادی مقدس گام نهاده و این رسالت افتخارآمیز را که با گرایش «پژوهشی - فرهنگی - عملیاتی و آموزشی» شکل گرفته است ادامه دهد و در این راه امید به لطف و یاری خداوند متعال دارد.

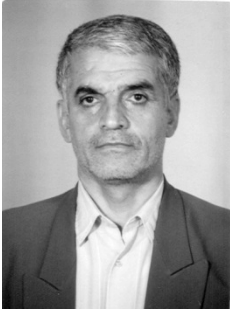
شیوه کار هیئت معارف جنگ در گردآوری تجارب جبهه‌های نبرد بدین ترتیب بوده است که براساس زمان و مکان هر عملیات، جمعی از رزمندگان اسلام که در آن عملیات نقش مهمی را برعهده داشته‌اند به منطقه عملیات عزیمت نموده و با یادآوری خاطرات خود در صحنه نبرد و برداشته‌های تحریری، صوتی و تصویری، مجموعه‌ای از حقایق و واقعیت‌های تلخ و شیرین را گردآوری نموده و در نهایت بعد از تطبیق آنها با مدارک و اسناد جبهه‌های نبرد در مسیر تدوین قرار داده‌اند.

آموزش معارف جنگ نیز از سال ۱۳۷۴ به صورت نظری و میدانی برای هر دوره از دانشجویان سال ۳ دانشگاه افسری امام علی (ع) نیروی زمینی و از سال ۱۳۸۲ برای کلیه دانشگاه‌های افسری ارتش جمهوری اسلامی ایران به اجرا درآمده و تا زمان نگارش این کتاب بیش از ۲۰ هزار نفر از فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های مزبور را در دو مرحله نظری و میدانی مورد آموزش قرار داده است.

هیئت معارف جنگ همچنین از سال ۱۳۸۸ آموزش کارکنان وظیفه در مقاطع تحصیلی فوق‌دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس و دکترا در مراکز آموزش وظیفه را پی‌ریزی نمود و این عزیزان در زمان آموزش مقدماتی و قبل از عزیمت به یگان‌های سازمانی خود به مدت ۱۶ ساعت آموزش معارف جنگ را در ساعات فوق برنامه طی نموده که تا زمان چاپ این کتاب بیش از ۱۲۰ هزار نفر از کارکنان وظیفه که فارغ‌التحصیل دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور می‌باشند، آموزش نظری معارف جنگ را فرا گرفته‌اند.

هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیادشیرازی»

معرفی نویسنده: سر تیپ ۲ ستاد محمد کامیاب

در سال ۱۳۲۷ در شهر میمند استان فارس متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه خود را در زادگاهش ادامه داد. در سال ۱۳۴۶ وارد دانشکده افسری و در سال ۱۳۴۹ با رسته توپخانه فارغ‌التحصیل شد. پس از طی دوره مقدماتی توپخانه در دانشکده افسری مشغول انجام وظیفه شد.

در سال‌های ۱۳۵۵، ۱۳۶۳ و ۱۳۷۱ به ترتیب دوره عالی، دوره دافوس و دوره دانشگاه دفاع ملی را گذراند.

در مدت ۳۲ سال خدمت به ترتیب دارای مشاغلی چون: فرمانده گردان ۳۳۷، رئیس رکن سوم لشکر ۲۸، معاونت و فرماندهی لشکر ۲۸، جانشین فرماندهی قرارگاه شمالغرب و بالاخره معاونت عملیات و اطلاعات نزاچا بوده است

ایشان در سال ۱۳۷۸ به افتخار بازنشستگی نائل گردید.

فهرست

۱۳	پیشگفتار
۱۷	مقدمه
۲۰	اهداف مأموریت قرارگاه کمیل
۲۱	انحلال قرارگاه کمیل
۲۱	نتایج حاصله از تشکیل قرارگاه کمیل
۲۲	دستور العمل اجرای عملیات تهاجمی در سرتاسر جبهه های نبرد در خرداد ماه ۱۳۶۴
۲۴	روند طرح ریزی عملیات
۲۷	روند شکل گیری عملیات
۲۷	عملیات جهاد سازندگی
۲۸	اعلام طرح اولیه ۶۴/۴/۷
۳۱	طرح ریزی یگانها
۳۲	اعلام طرح تجدید نظر شده قرارگاه در ۶۴/۴/۲۰
۳۷	احضار فرماندهان به منظور آخرین هماهنگی جهت اجرای عملیات در ۲۳ تیرماه
۳۸	مراحل عملیات قادر
۳۸	مرحله یکم عملیات قادر حرکت به اخذ تماس و تامین خط آبی به منظور در احاطه قرار دادن دشمن سپس اجرای تک به منظور تامین خط سبز در مورخه ۶۴/۴/۲۴
۳۹	خلاصه طرح عملیاتی شماره ۱ قادر
۴۱	وقایع روز اول عملیات (۶۴/۴/۲۴)
۴۴	وقایع روز دوم عملیات (۶۴/۴/۲۵)
۴۷	وقایع روز سوم عملیات (۶۴/۴/۲۶)
۴۸	وقایع روز چهارم عملیات (۶۴/۴/۲۷)
۴۸	وقایع روز پنجم عملیات (۶۴/۴/۲۸)

- ۵۰ پاتک های متوالی عراق به ارتفاع سرهویز از مورخه ۶۴/۴/۲۶ الی ۶۴/۵/۳
- ۵۰ صدور دستور جزء به جزء شماره ۴ و خاتمه دوره اول مرحله یکم عملیات (۶۴/۴/۲۸)
- ۵۱ ادامه وضعیت با صدور دستور جزء به جزء شماره ۵ در تاریخ ۶۴/۴/۲۸
- ۵۱ اعلام به قرارگاه جنوب در مورد اعزام گردانهای ۱۴۸ لشکر ۷۷ و ۸۷ لشکر ۲۸ و همچنین ۵ گردان سپاهی که به منظور تقویت به قرارگاه جنوب واگذار شده بودند
- ۵۲ صدور دستور جزء به جزء شماره ۶ در تاریخ ۶۴/۵/۱
- ۵۴ صدور دستور جزء به جزء شماره ۷ (۶۴/۵/۵)
- ۵۷ ادامه عملیات (تک به ارتفاعات سر بوله و سر هویز)
- ۵۷ روز اول عملیات تکمیلی در ۶۴/۵/۷
- ۵۹ روز دوم عملیات تکمیلی در ۶۴/۵/۸
- ۶۰ خاتمه مرحله یکم عملیات قادر (۶۴/۵/۸)
- ۶۱ نتیجه مرحله یکم عملیات قادر
- ۶۲ به پای کار آوردن لشکر ۲۸ پیاده در نیمه اول مرداد ماه ۱۳۶۴
- ۶۳ عملکرد قرارگاه شمالغرب در آستانه انتخابات ریاست جمهوری از تاریخ ۶۴/۵/۱۸ تا پایان انتخابات
- ۶۴ به پای کار آوردن تیپ ۵۵ هوابرد در اوائل شهریور ماه ۱۳۶۴
- ۶۷ به پای کار آوردن لشکر ۸ نجف و گردانهای سپاه در شهریور ماه ۱۳۶۴
- ۶۸ روند ادامه عملیات
- ۷۱ برآورد اطلاعاتی شماره ۲
- ۸۷ برآورد وضعیت عملیاتی شماره ۱
- ۹۵ برآورد وضعیت عملیاتی شماره ۲
- ۱۰۵ طرح عملیاتی شماره ۴ قادر
- ۱۱۴ سازمان رزمی طرح عملیاتی شماره ۴ قادر
- ۱۱۶ پیوست ب (اطلاعات) به طرح عملیاتی شماره ۴

۱۲۱	بررسی منطقه عملیات
۱۳۵	پیوست پشتیبانی آتش به طرح عملیاتی شماره ۴
۱۴۸	پیوست پدافند هوایی به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر
۱۵۲	پیوست هوانیروز به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر
۱۵۶	پیوست مخابرات به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر
۱۶۰	اهم موارد طرح عملیاتی شماره ۴ قادر
۱۶۱	اهم تغییرات ایجاد شده در طرح عملیاتی شماره ۴ قادر
۱۶۳	طرح عملیاتی شماره ۵ قادر
۱۷۱	سازمان رزمی به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر
۱۷۴	پاتک های دشمن از مورخه ۶۴/۶/۱۱ الی ۶۴/۶/۱۶
۱۷۷	دستور جزء به جزء شماره ۱۲ به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر
۱۸۱	دستور جزء به جزء شماره ۱۵ به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر
۱۸۵	<u>مرحله دوم عملیات قادر در تاریخ ۶۴/۶/۱۸</u>
۱۸۶	رمز عملیات مرحله دوم در تاریخ ۶۴/۶/۱۸
۱۸۷	خلاصه اهم وقایع مرحله دوم عملیات قادر
۱۹۲	خاتمه مرحله دوم عملیات قادر
۱۹۵	نتیجه عملیات قادر ۲
۱۹۶	کارنامه عملیاتی قرارگاه حمزه
۱۹۸	کارنامه عملیاتی قرارگاه حمزه ۱
۲۰۰	کارنامه عملیاتی گردانهای لشکر ۲۳ نوهذ
۲۰۷	کارنامه عملیاتی لشکر ۲۸ پیاده
۲۱۱	کارنامه عملیاتی تیپ ۱ لشکر ۷۷
۲۱۴	کارنامه عملیاتی تیپ ۵۵ هوابرد
۲۱۶	کارنامه عملیاتی هوانیروز
۲۱۹	اهم فعالیت های توپخانه صحرائی

۲۲۸	اهم فعالیت های قرارگاه پدافند هوایی
۲۳۲	فعالیت هواپیماهای متجاوز
۲۳۳	فعالیت های مهندسی
۲۳۶	فعالیت های مخابرات
۲۳۸	فعالیت های رکن ۱
۲۴۰	فعالیت های رکن ۴
۲۴۹	پاتک های دشمن پس از عملیات قادر ۲
۲۵۰	به پای کار آوردن یگانهای لشکر ۲۱ پیاده (حمزه ۶)
۲۵۱	رویدادهای مورخه ۶۴/۶/۳۰ الی ۶۴/۷/۵ (دفع پاتک دشمن به ارتفاع باشکین در مورخه ۶۴/۶/۳۰)
۲۵۲	صدور دستور عملیاتی پدافندی حسین توسط هوابرد به منظور تثبیت خطوط پدافندی در مواضع خودی در ارتفاعات ۱۸۳۵، ۱۶۹۹، باشکین و ۲۵۲۸ در مورخه ۶۴/۷/۳
۲۵۳	دستور نزاچا به ق ح در مورد رهائی و اعزام تیپ ۱ لشکر ۲۱ با دو گردان پیاده در مورخه ۶۴/۷/۵
۲۵۳	<u>تک مرحله سوم جهت باز پس گیری ارتفاعات ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ در تاریخ ۶۴/۷/۸ توسط حمزه ۶ و حمزه ۱</u>
۲۵۵	وضعیت عملیات در مورخه ۶۴/۷/۸
۲۵۶	وضعیت عملیات در مورخه ۶۴/۷/۹ (تک مجدد توسط حمزه ۴ ((هوابرد)) به منظور تصرف ارتفاع ۱۸۵۶)
۲۵۷	نتیجه مرحله سوم عملیات
۲۵۸	رویدادهای مورخه ۶۴/۷/۱۰ الی ۶۴/۷/۱۷
۲۵۸	صدور دستور جزء به جزء شماره ۶ به دستور عملیاتی شماره ۵ قادر در مورخه ۶۴/۷/۱۳

۲۵۹	واگذاری مسئولیت پدافندی هوابرد به ق حمزه ۶ (لشکر ۲۱)
۲۵۹	واگذاری مسئولیت قرارگاه مقدم نزاچا در منطقه شمالغرب به سرهنگ هوشنگ ناصری (فرمانده لشکر ۲۱)
۲۶۱	<u>مرحله چهارم آخرین وضعیت عملیات قادر (پدافند موثر از منطقه عملیاتی قادر)</u> از تاریخ ۶۴/۷/۱۳
۲۶۲	انحلال قرارگاه مقدم نزاچا از ساعت ۲۴ روز ۶۴/۸/۲۲ و واگذاری مسئولیت منطقه عملیاتی قادر به قرارگاه شمالغرب
۲۶۳	نتیجه کلی عملیات قادر
۲۶۴	جابجایی یگانهای پدافند هوایی
۲۶۶	بررسی ستادی ادامه عملیات قادر جهت طرح در شورای عالی دفاع
۲۶۸	خلاصه اقدامات پس از پذیرش راهکار سوم بررسی ستادی
۲۷۵	مکاتبه نزاچا با سماجا در خصوص مأموریت تیپ ۱ لشکر ۶۴
۲۷۷	مکاتبه سماجا با سا حفاجا در خصوص مأموریت تیپ ۱ لشکر ۶۴
۲۷۹	پاسخ نزاچا به سماجا در خصوص تجزیه و تحلیل ساحفاجا
۲۸۳	نمایه
۲۹۵	فهرست عناوین اسناد که در لوح فشرده پیوست ارائه شده است
۳۰۵	نقشه‌ها

پیشگفتار

پس از عقب نشینی رزمندگان اسلام در عملیات بدر، در اواخر اسفند ماه ۱۳۶۳ فرمانده نزاجا با الهام از فرمان تاریخی حضرت امام (ره)^۱ تصمیم گرفت که عملیاتی در همان منطقه انجام دهد و در این رابطه قرارگاه کمیل را در فروردین ماه ۱۳۶۴ با هدف بازسازی یگانهای عمل کننده و تثبیت خط پدافندی و آماده شدن برای عملیات مجدد در همان منطقه تشکیل داد. اما به دلیل عدم حضور نیروهای سپاه و بسیج که مشروح آن در متن کتاب بیان شده است به ناچار قرارگاه در نیمه دوم اردیبهشت ماه منحل گردید. چون بحث در فرماندهی قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) بر این بود که اگر در جبهه ها عدم فعالیت آفندی حاکم شود، ممکن است عراق با پیروزی حاصله که از عملیات بدر به دست آورده دست به عملیات مجدد بزند. لذا قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) از فرماندهان خواست که هر کدام از نیروها در مناطق مربوطه در حد امکانات، عملیات محدودی را طرحریزی نمایند. بر این اساس نزاجا در خرداد ماه ۱۳۶۴ گروه کار عملیاتی بدر را در معاونت عملیات و اطلاعات تشکیل و دستورالعمل اجرای عملیات تهاجمی در سراسر جبهه های نبرد را تهیه و خواستار طرح عملیاتی یگانها گردید. براین اساس قرارگاه شمالغرب با تحلیلی از اجرای عملیات کمین و دستبرد، یادآور گردید که نیروهای کمبا ۱۱^۲ در آذربایجان غربی و کردستان آماده اجرای ماموریت می باشند. پیشنهاد شمالغرب در نزاجا بررسی و تصمیم گرفته شد با استفاده از لشکر ۲۳ نوهده و تیپ ویژه شهدای سپاه و عناصر کمبا ۱۱ یک عملیات برون مرزی در منطقه شمالغرب طرح ریزی و اجرا گردد.

قرارگاه شمالغرب طرح اولیه را تهیه که مورد تصویب نزاجا و قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) قرار گرفت. برابر دستور فرماندهی نزاجا تیپ ۱ لشکر ۷۷ و گردان ۱۴۸ آن لشکر و تیپ ۲ لشکر ۲۸ به منطقه شمالغرب اعزام و گروه طراح قرارگاه شمالغرب در پادگان پیرانشهر مستقر و فعالیت های طرح ریزی شروع گردید. همزمان با طرح ریزی، عنصر مهندسی قرارگاه با استفاده از شش گردان مهندسی جهاد مشغول احداث آماد راهها و ساخت

^۱ - به سند شماره ۱ (پیام حضرت امام (ره)) رجوع شود.

^۲ - به پاورقی صفحه ۲۴ رجوع شود.

تاسیسات بیمارستان صحرائی، پد هوانیروز و قرارگاه تاکتیکی شمالغرب در منطقه کارگازین واقع در ۳ کیلومتری غرب ارتفاعات مرزی سیاه کوه (کلاشین) در داخل خاک عراق گردید. طرح اولیه در تاریخ ۶۴/۴/۷ و طرح تجدید نظر شده قرارگاه شمالغرب در ۶۴/۴/۲۰ به مبادی ذیربط اعلام گردید و خواسته شد که یگانها طرح عملیاتی خود را تهیه نمایند. سرانجام اجازه گرفته شد که عملیات قادر در شب ۲۳ تیرماه آغاز گردد. حوالی غروب آفتاب سرهنگ سید حسام هاشمی فرمانده قرارگاه شمالغرب مجروح و جانشین قرارگاه سرهنگ علی سنجابی عهده‌دار وظائف ایشان گردید. فرمانده نزاها شخصاً فرماندهی این عملیات را به عهده گرفت.

به طور کلی عملیات قادر در چهار مرحله مختلف به شرح زیر انجام گرفته است

۱- مرحله یکم در ساعت ۲۳۳۰ روز ۶۴/۴/۲۳ حرکت برای اخذ تماس و تامین خط آبی به منظور در احاطه قرار دادن دشمن، سپس اجرای تک به منظور تامین خط سبز (به نقشه شماره ۱ مراجعه شود). در این مرحله نیروهای خودی با اجرای یک حرکت سریع موفق شدند ارتفاعات حساس منطقه سیدکان در غرب ارتفاعات مرزی سیاه کوه (کلاشین)، گل‌زرد را تصرف نمایند (نقشه شماره ۱). لازم به ذکر است که ارتفاع ۱۸۳۰ در شمال شرقی سیدکان تصرف نشد و ارتفاعات گوشینه و سربوله و سرهویز در اثر پانک های مداوم عراق سقوط نمود و به دست نیروهای دشمن افتاد. بر این اساس در تاریخ ۱۳۶۴/۵/۶ به منظور تصرف مجدد ارتفاعات سرهویز و سربوله به آن ارتفاعات تک گردید که موفقیتی نداشت. لذا عملیات در تاریخ ۶۴/۵/۸ خاتمه یافته تلقی و یگانها با اجرای پدافند مؤثر، آماده اجرای ادامه عملیات بنا به دستور گردیدند.

در نیمه اول مردادماه قرارگاه لشکر ۲۸ (-) وارد منطقه عملیاتی قادر گردید. تیپ ۵۵ هوابرد توسط هواپیماهای ۷۴۷ نه‌جا در تاریخ ۲ و ۴/۶/۶۴ از دزفول به تبریز، سپس با ستون راهپیمایی به پادگان پسوه ترابری گردید. لشکر ۸ نجف و تعداد شش گردان سپاهی (جمعاً ۱۴ گردان در شهریور ۱۳۶۴) برابر هماهنگی های قبلی که طی نامه السابقون ۱۱ مورخه ۶۴/۴/۲۲ اعلام گردیده بود وارد منطقه عملیاتی قادر گردیدند.

پس از آماده شدن برآورد اطلاعاتی و برآوردهای وضعیت عملیاتی شماره ۱ و شماره ۲، طرح عملیاتی شماره ۴ قادر با پیوست های مربوطه تهیه و در ۱۳۶۴/۵/۲۰ به یگان‌ها اعلام شد. ضمناً به علت ایجاد تغییرات طرح عملیاتی شماره ۵ قادر تهیه و در ۱۳۶۴/۵/۳۱ منتشر گردید.

۲- مرحله دوم عملیات قادر در تاریخ ۶۴/۶/۱۸ در منطقه ارتفاعات برده بودک (نقشه شماره ۲) شروع گردید. وضعیت عملیات تا روز ۶۴/۶/۱۹ مشخص و قرارگاه حمزه با صدور دستور جزء به جزء شماره ۲ به طرح عملیاتی شماره ۵ به عملیات این مرحله خاتمه و قرارگاه حمزه ۶ (لشکر ۸ نجف) و حمزه ۲ (تیپ ویژه شهدا و تیپ قدس) و چهار گردان سپاه از تاریخ ۶۴/۶/۲۱ از کنترل عملیاتی قرارگاه حمزه خارج و سایر یگانها در خط انتظار مستقر و با تحکیم مواضع پدافندی آماده اجرای ادامه تک بنا به دستور می شوند.

پس از عملیات قادر ۲ دشمن به ارتفاعات ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ سرسپیندار (نقشه شماره ۱) پاتک که پیشروی دشمن در خط لیتان و باشکین سد گردید. تیپ ۳ لشکر ۲۱ در تاریخ ۶۴/۶/۳۰ وارد منطقه عملیاتی قادر شد و تک دشمن به ارتفاع باشکین در تاریخ ۶۴/۶/۳۰ توسط گردان ضربت لشکر ۲۳ دفع گردید.

تیپ ۵۵ هوابرد طرح پدافندی حسین را به منظور تثبیت خطوط مواضع خودی در ارتفاع ۱۶۹۹، ۱۸۳۵، باشکین و ۲۵۲۸ تهیه نمود.

۳- مرحله سوم تک در تاریخ ۶۴/۷/۸ به منظور تصرف ارتفاع ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ سرسپیندار توسط تیپ ۳ لشکر ۲۱ انجام که پیشرفتی نداشت، مجدداً تک توسط هوابرد در تاریخ ۶۴/۷/۹ به منظور تصرف آن ارتفاعات ادامه و پیشرفتی نداشت. سرانجام یگان‌های لشکر ۲۳ در ارتفاعات کیارشک و سرزیرال از مختصات (۶۷-۸۶) تا مختصات (۸۶-۷۶) مستقر شدند.

قرارگاه تاکتیکی لشکر ۲۱ و تیپ ۱ آن لشکر وارد منطقه عملیاتی گردید و از ساعت ۱۶۰۰ روز ۶۴/۷/۱۳ با زیر امر گرفتن تیپ ۱ و ۳ مربوطه قرارگاه تاکتیکی حمزه ۶ را تشکیل می دهد.

قرارگاه حمزه در تاریخ ۱۳۶۴/۷/۱۳ دستور جزء به جزء شماره ۶ به دستور عملیاتی شماره ۵ قادر را صادر نمود که بر مبنای آن قرارگاه مقدم نزاجا در محل قرارگاه تاکتیکی حمزه مستقر و هدایت یگانها را از ساعت ۱۶ روز ۱۳۶۴/۷/۱۳ به عهده می‌گیرند. قرارگاه تاکتیکی لشکر ۲۱، قرارگاه حمزه ۶ را تشکیل و قرارگاه حمزه ۳ (تیپ ۱ لشکر ۷۷) از ساعت ۲۴ روز ۱۳۶۴/۷/۱۶ در کنترل عملیاتی حمزه ۶ قرار می‌گیرد. (مشروح به سند شماره ۱۲۸ مراجعه شود)

۴- مرحله چهارم (مرحله پدافندی)

قرارگاه حمزه با قرارگاه تاکتیکی حمزه ۶ (لشکر ۲۱ (-)) در شمال و راست و قرارگاه تاکتیکی حمزه ۵ (لشکر ۲۸ (-)) در جنوب و چپ از مختصات (۶۸۵۰۰-۷۸۹۰۰) تا مختصات (۶۸۳۰۰-۹۰۹۰۰) پدافند می‌نماید.

فرماندهی نزاجا در تاریخ ۶۴/۷/۱۳ مجروح و منطقه را ترک و مسئولیت قرارگاه مقدم نزاجا به عهده سرهنگ هوشنگ ناصری فرمانده لشکر ۲۱ واگذار گردید.

در ساعت ۲۴۰۰ مورخه ۶۴/۸/۲۲ قرارگاه مقدم نزاجا منحل و مسئولیت منطقه به قرارگاه شمالغرب واگذار گردید (لازم به ذکر است که از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۸/۲۲ مسئولیت پدافندی منطقه به تیپ ۱ لشکر ۶۴ واگذار و کنترل منطقه به قرارگاه شمالغرب واگذار گردید).

ضمناً تامین محور اشنویه، لولان توسط تیپ ۳ لشکر ۲۳ با عناصر کمبا ۱۱ برقرار و تعداد شش پاسگاه راهداری جهاد سازندگی، کار باز نگهداشتن محور مذکور را به عهده گرفتند. لازم به ذکر است که بقیه یگانها برابر نامه ابلاغی به منطقه جنوب اعزام شدند.

مقدمه

در سال ۱۳۶۱ راهبرد نظامی ایران در راستای وارد کردن ضربات مداوم و متناوب بر پیکر ارتش عراق و کاهش دادن توان رزمی آن بود. حضرت امام (ره) راهبرد «جنگ، جنگ، جنگ تا رفع فتنه» را اعلام و در یکی از جلسات فرمودند: «باید جنگ را تا سقوط صدام ادامه دهیم و به صورت قاطع نیز باید ادامه یابد». می‌توان گفت که حضرت امام (ره) با بیان این موضوع در خصوص کسب آمادگی بیشتر برای ادامه جنگ و رسیدن به پیروزی نهائی تأکید فرمودند. نیروهای خودی با اتکال به خداوند بزرگ موفق شدند، قدرت تهاجمی عراق را در هم بشکنند. اما نتوانستند قدرت دفاعی او را از کار بیندازند. بنابراین سرنگونی حکومت بعث عراق کماکان جزء اهداف اصلی بود. در این زمینه تلاش همه جانبه ای صورت می‌گرفت و هیچ گونه مانعی نمی‌توانست در اراده ملت ایران خللی وارد سازد.

هر چند عامل اصلی برتری ایران، برخورداری از رهبری فرزانه، آگاه، بصیر، مدیر و مدبر و نیروی انسانی معتقد، با ایمان، شجاع، دلیر، ایثارگر، فداکار و مطیع ولایت بود. لکن تحریم‌های جهانی، نداشتن شرایط لازم برای تهیه سلاح‌های پیشرفته در هدایت جنگ، تغییراتی ایجاد نمود و صحنه عملیات‌ها از شرق بصره و العماره به مناطق عملیاتی غرب و شمالغرب کشور نیز کشانده شد. دامنه عملیات‌ها از حالت وسیع و گسترده به آفندهای محدود^۱ و نیمه گسترده منجر گردید.

استکبار جهانی با تمام قوا، خواهان عدم موفقیت ایران بود و به پشتیبانی‌های بی‌دریغ و مداوم خود از عراق ادامه می‌داد. در محافل بین‌المللی روند مذاکرات و تصمیم‌گیری‌ها در جهت منافع عراق و به انزوا کشیدن ایران اسلامی بود. استکبار جهانی به منظور چپاول دلارهای نفتی شیوخ منطقه، دروازه سلاح‌های خود را بر روی عراق باز نموده و به طور همه جانبه از رژیم بعث پشتیبانی می‌نمود. به طوری که عراق توانست سازمان رزمی خود را از ۱۲

۱- عملیات محدود به استعداد یک تیپ تا دو لشکر در عملیات شرکت نموده و پس از انجام عملیات در مواضع تصرف شده مستقر می‌گردند، می‌توان گفت که عملیات محدود به منظور تضعیف روحیه و وارد کردن تلفات و ضایعات به دشمن، عقب راندن دشمن از عوارض حساس و مناطق متصرفی او، بدست آوردن ابتکار عملیات و ایجاد تحرک در جبهه، گرفتن مجال فکر کردن از دشمن، جمع آوری اطلاعات و کسب فرصت برای انتخاب و آماده سازی منطقه انجام می‌پذیرد.

لشکر در اول جنگ تا ۵۲ لشکر افزایش و به تجهیزات پیشرفته مجهز کند و خطوط پدافندی خود را مستحکم نماید.

بعد از عملیات خیبر و تصرف جزایر مجنون، مشخص شد که نیروهای مسلح ایران قدرت عبور از استحکامات و تصرف نقاط حساس عراق را دارند. طرح‌های جدیدی توسط ارتش و سپاه پاسداران تهیه و ارائه گردید. از جمله طرح عملیاتی اروند (والفجر) توسط نزاچا و طرح عملیات بدر توسط سپاه پاسداران.

در مورخه ۶۳/۶/۱۴ در جلسه شورای عالی دفاع، طرح عملیات بدر پذیرفته شد. آن عملیات در تاریخ ۶۳/۱۲/۲۰ در دو محور به مورد اجرا گذاشته شد. در محور جنوبی نیروهای قرارگاه کربلا موفق شدند از رودخانه دجله عبور و قسمتی از بزرگ راه بغداد- بصره را تصرف نمایند. ولی نیروهای قرارگاه نجف در محور شمالی در عملیات ناموفق بوده و عقب نشینی نمودند.

می‌توان گفت که عملیات بدر با عدم موفقیت روبرو گردید. با شهادت تعدادی از فرماندهان از جمله شهید مهدی باکری نیروهای سپاه که عمدتاً از بسیجیان مخلص بوده و مدت طولانی در منطقه حضور داشتند، منطقه را ترک و به شهر و روستای خود بازگشتند. فرماندهی سپاه هم مسئولیت منطقه را به برادر حسین علایی سپرد و خود و ستاد مربوطه عازم تهران شدند.^۱ تعدادی از فرماندهان و اعضا ستاد یگان‌های ارتش هم که از قبل با انجام این عملیات مخالف بودند با اجازه منطقه را ترک و به تهران بازگشتند. فرمانده نیروی زمینی - سرهنگ صیاد شیرازی- پس از عدم موفقیت عملیات بدر در فروردین ماه ۱۳۶۴، نگران حمله دشمن در این محور پس از پیروزی او بود. زیرا عراق با بدست آوردن اطلاعات دقیق توسط عوامل جاسوسی و عکس‌های ماهواره‌ای که از غرب دریافت می‌داشت، ممکن بود به تعقیب نیروهای ایران در این محور بپردازد. در این شرایط، احساس تکلیف و مسئولیت

۱. به استناد خاطرات آقای رفسنجانی در مورخه ۶۴/۱/۱۴: آقای محسن رضایی آمد و گزارش ناقصی از عملیات بدر داد، ولی مطلب قابل قبولی ارائه نکرد. به نظر میرسد که برای آینده هم طرح قابل توجهی ندارد. علاوه بر این، او با طرح آقای صیاد هم موافق نیست و کارهای آینده را به در دست داشتن امکانات ارتش مشروط می‌کند. وقت گرفتیم که خدمت امام برسد در آنجا هم بنا به گفته خودش همان مطالب را درباره ارتش گفته، او پس از ملاقات با امام برگشت.

نموده و با الهام از فرمان تاریخی حضرت امام (ره)^۱ تصمیم گرفت به هر قیمتی که شده در همین منطقه عملیات مجددی را آغاز نماید. لذا در منطقه (شرق جزایر مجنون) قرارگاه کمیل را تشکیل و اعضاء ستاد خودش، هر کس را که اظهار خستگی کرده و یا مدت نرفتن به مرخصی‌اش طولانی شده بود، مرخص و سپس تعدادی را تلفنی دعوت به همکاری نمود. از جمله سرهنگ کریم عبادت، سرهنگ حسن آشناسان، سرهنگ سیروس ستاری، سرهنگ سید حسام هاشمی، سرهنگ بهرام طاهری، سرگرد حسین افشار زاده به عنوان اعضاء ستاد؛ سرهنگ عطاالله صالحی به عنوان فرمانده لشکر ۷۷ و سرهنگ بهروز سلیمان‌جاه فرمانده لشکر ۲۱ که در هدایت آن یگان در عملیات بدر درخشان بود به جانشینی خود در آن قرارگاه منصوب نمود. از جانب سپاه پاسداران برادر علایی ابتدا اعلام داشت با ۲۰ گردان رزمی بسیجی و تعدادی از برادران سپاهی در قرارگاه شرکت می نمایند (که البته این استعداد در نهایت به دو گردان تقلیل یافت)

به دستور فرمانده نزاجا، دوره دانشکده فرماندهی و ستاد (دافوس) موقتاً تعطیل و حدود ۴۰ نفر از افسران در حال آموزش دوره مذکور، برای تقویت این قرارگاه (قرارگاه کمیل) به منطقه اعزام شدند.

۱. بعد از عقب نشینی رزمندگان اسلام در عملیات بدر حضرت امام (ره) پیام تاریخی ذیل را انشاء فرمودند:

به فرماندهان سپاه و ارتش بگوئید، چون گزارش دادند بعضی‌ها ناراحت هستند. می‌خواستم بگویم که هیچ جای نگرانی نیست. البته من برای شهدا و شما دعا می‌کنم ولی باید همه ما بدانیم که ما تابع اراده خداوند هستیم ما از ائمه که بالاتر نیستیم آنها هم در ظاهر بعضی وقتها موفق نبودند. هم پغمبر «ص» هم امیر المومنین «ع» هم امام حسن و امام حسین (ع) ما که نسبت به مقام اینها چیزی نیستیم. عمده مشیت خداوند است که هر چه او بخواهد همان خوب است و چون غسل شیرین و باید با آغوش باز پذیرای آنچه او می‌خواهد باشیم و از هیچ نگران نباشید محکم باشید و از هم اکنون در فکر عملیات بعد و مطمئن باشید که پیروزید امروز هم پیروزید اگر کار برای خدا باشد که شکست ندارد. والسلام

«سند شماره ۱ پیام حضرت امام (ره) به دست خط امیر صیاد شیرازی»

مأموریت قرارگاه کمیل

۱- طراحی عملیات در منطقه

۲- شناسایی منطقه عملیات با اعزام دیدبان‌های نفوذی و عوامل شناسایی جهت کسب

اطلاعات

۳- بازسازی یگان‌های نیروی زمینی که در عملیات بدر دچار تلفات و ضایعات شده بودند با برداشت نیرو و امکانات از یگان‌های آموزشی و یگان‌های پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی که در عقب جبهه بودند.

۴- اعزام تیم‌های بازرسی به یگان‌های تحت امر قرارگاه، جهت حصول اطمینان از آمادگی رزمی و رفع مشکلات و نیازمندی‌های آنها.

۵- اجرای برنامه‌های تمرینی و آموزشی حرکت به جلو، اشغال و آرایش مواضع، تمرین تیراندازی، اجرای تمرینات، مانورهای روزانه و شبانه که این تمرینات و مانورها توسط معاونت عملیات با استفاده از دانشجویان اعزامی دوره فرماندهی و ستاد ارزیابی می‌شدند. با فعال شدن قرارگاه کمیل و تمرینات یگان‌ها جنب و جوش خاصی در منطقه ایجاد شد. ارتش عراق نه تنها به پاتک خود ادامه نداد، بلکه برای مقابله با حرکات مذکور نسبت به افزایش حجم آتش توپخانه و همچنین بمبارانهای هوایی اقدام نمود و به فکر تقویت خطوط پدافندی خود افتاد.

فرمانده نیرو (فرمانده قرارگاه تاکتیکی کمیل) هر شب پس از نماز مغرب و عشاء در اطاق عملیات قرارگاه جلسه می‌گذاشت و از وضعیت یگان‌ها و پیشرفت کارها توسط ارکان ستاد گزارش می‌گرفت و چگونگی کار روزانه بررسی می‌شد. در این جلسات برادران همکار سپاهی حضور فعال نداشتند و یا با بی‌رغبتی شرکت می‌کردند. به نقل از یادداشت‌های آقای هاشمی رفسنجانی در ۲۹ فروردین‌ماه: ... آقای صیاد شیرازی آمد و گزارشی از علت تأخیر در عملیات را ارائه داد و برنامه‌های آینده را گفت، گفته می‌شود که فرماندهان اصلی سپاه مایل نیستند که در این طرح با او همکاری شود، اگر چه خودش چنین سوءظنی ابراز نمی‌کند.

برادر حسین علایی هر روز از کاهش نیروها و گردانها گزارش می‌داد و معمولاً بین قرارگاه و تهران در حال رفت و آمد و رایزنی بود. یک روز آمد و گفت همه نیروهای مان منطقه را ترک نموده و حداکثر نیروئی که داریم حدود ۲ گردان است.

انحلال قرارگاه کمیل

در اواخر، رفت و آمد فرمانده نزاجا به تهران زیاد شد و هرچه تلاش داشت که فرمانده قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) و فرماندهان سپاه را متقاعد به همکاری کند، نتیجه‌ای حاصل نگردید. چون در برآورد فرماندهی و ستاد، یک فاکتور مهم حضور نیروهای بسیج و سپاه بود، به ناچار تصمیم گرفت که پس از چهل روز فعالیت، قرارگاه کمیل را منحل و یگان‌ها را به مأموریت‌های جدید عملیاتی اعزام دارد، دانشجویان دافوس به تهران برگشتند و کلاس‌های درس فعال شد.

نتایج مهم از تشکیل قرارگاه کمیل

- ۱- تثبیت دشمن و جلوگیری از پاتک‌های آن
 - ۲- سازمان دادن به خطوط پدافندی یگان‌های خودی
 - ۳- بازسازی کمی و کیفی یگان‌های نزاجا
- به نقل از یادداشت‌های آقای رفسنجانی در ۱۶ اردیبهشت ماه: صیاد شیرازی ۳۰ گردان نیرو از سپاه برای انجام عملیات آتی خواسته، ولی سپاه گفت که ۲۰ گردان واگذار می‌کند. به نقل از یادداشت فرمانده قرارگاه شمالغرب (فرمانده نزاجا، سرهنگ صیاد شیرازی) در اواخر اردیبهشت ماه ۱۳۶۴: در جلسه‌ای^۱ در منزل آقای هاشمی رفسنجانی، خلاصه مختصری از تشکیل، اقدامات و سرانجام قرارگاه کمیل را ارائه نمود. آن‌گاه برادر محسن رضایی گزارشی

^۱ - اعضا جلسه عبارت بودند از سرهنگ صیاد شیرازی (ف نزاجا)، سرهنگ اصغر جمالی (ج ف نزاجا)، سرهنگ موسوی قویدل (م. ع. ط. نزاجا)، سرهنگ مفید (مدیر اطلاعات)، سرهنگ سلیمان‌جاه (ف. ع. ق. جنوب)، سرهنگ علیاری (ج. ف. ق. ع. غرب)، سرهنگ حسام هاشمی (ف. ق. ع. شمال‌غرب)، برادر محسن رضایی، برادر شمخانی، برادر رحیم صفوی، برادر رشید، برادر ایزدی و برادر غلامپور.

از وضعیت یگان‌های سپاهی و بسیجی بیان نمود و اظهار داشت برای انجام یک عملیات بزرگ ما حداقل یکسال زمان نیاز داریم؛ به گونه‌ای که فعلاً قادر به انجام هیچ عملیات بزرگ و سرنوشت‌ساز نیستیم.^۱ در این جلسه پیرامون اداره جنگ بحث زیادی شد و همگی بر این عقیده بودند که اگر در جبهه‌ها سکوت حاکم شود، ممکن است عراق با پیروزی که در عملیات بدر بدست آورده، دست به عملیات بزند. لذا آقای هاشمی رفسنجانی فرمودند: آقایان فرماندهان هر کدام در مناطق عملیاتی مربوطه در حد وسع خودشان عملیاتهای محدود در حد قرارگاه لشکر طرح‌ریزی نمایند و تا ۱۵ روز مهلت دارند طرح‌های خود را ارائه دهند.

پس از انحلال قرارگاه کمیل، فرمانده قرارگاه شمالغرب (سرهنگ سید حسام هاشمی) به محل مأموریت خود مراجعت نمود. لازم به ذکر است در مدتی که نامبرده در قرارگاه کمیل حضور نداشت، سرهنگ محمدعلی ظهوری فرمانده لشکر ۶۴ در قرارگاه شمالغرب انجام وظیفه نموده است.

اجرای عملیات تهاجمی در جبهه‌های نبرد

نزاجا با تشکیل گروه کار عملیاتی بدر در معاونت عملیات و اطلاعات، دستورالعمل ویژه اجرای عملیات تهاجمی در سراسر جبهه‌های نبرد را تهیه و طی شماره ۳۰۰۰۰/۶۶ مورخه ۶۴/۳/۲۰ صادر و خواستار طرح عملیاتی یگان‌ها گردید. حداکثر نیروی مانوری یک تیپ با کلیه یگان‌های رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی در نظر گرفته می‌شد که بایستی از نیروهای خطوط پدافندی مربوطه برداشت می‌گردید. «سند شماره ۲»

به طور کلی نزاجا در سال ۱۳۶۴ به منظور اجرای تک‌های محدود با کدهای صبر^۲، نصر، ظفر به ترتیب در قرارگاه‌های عملیاتی شمالغرب، غرب و جنوب اقدام نمود که روی هم رفته در این سال، ۵۵ عملیات محدود و نیم گسترده در میدانهای رزم انجام پذیرفت. ۴۴

۱- قابل ذکر است که پس از عملیات بدر، یعنی از اوایل سال ۶۴ تا عملیات والفجر ۸ (در بهمن ماه ۶۴) به جزء عملیات قادر در سراسر جبهه‌ها هیچ عملیات مهم و گسترده‌ای انجام نگرفته و نداشته‌ایم.

۲- به استناد نامه شماره ۳۰۰۰/۶۷/۷۰-خ/۶۴/۳/۲۰ گروه عملیاتی بدر، به جای کد کلمه صبر از کد کلمه ظفر استفاده شد.

اجرای عملیات تهاجمی در جبهه های نبرد ۲۳/

نبرد توسط ایران و ۱۱ نبرد توسط عراق که عملیات پدافندی (سد رخنه، اجرای پاتک، انهدام دشمن و ترمیم خطوط) خودی را باعث گردید.

قرارگاه شمالغرب طی شماره ۶۴/۳/۳-۵۶/۲۰۱/۰۸/۳۴ ضمن پیوست دستورالعمل نزاجا، از یگان‌های تابعه خواستار شد که سریعاً یگان شناسایی را تشکیل و اقدامات شناسایی را شروع و طرح‌های عملیاتی محدود و نیمه گسترده خود را تا تاریخ ۶۴/۳/۸ در قرارگاه ارائه نمایند. «سند شماره ۳»

به نقل از یادداشت‌های آقای هاشمی رفسنجانی در ۱۱ خردادماه: حضرت امام (ره) با بیان برداشت خود از نامه سپاه فرمودند که معمولاً با جمع شدن امکانات، توکل ضعیف می‌شود و باید مواظب بود که توکلشان ضعیف نشود. امام دستور دادند به آنها بگویم نیروهای لازم را در اختیار فرمانده نیروی زمینی بگذارند و بدون عذر اطاعت کنند. تلفنی دستور امام را به آقای رضایی ابلاغ کردم. ظهر ایشان و رحیم صفوی آمدند و طرح‌هایی برای آینده ارائه دادند، از فرمان امام راضی نیستند.

گروه کار عملیاتی بدر، پیرو دستورالعمل فوق طی شماره ۳۰۰۰۰/۶۷ مورخه ۶۴/۳/۱۳ خواستار جدول زمانبندی تک‌های محدود جهت تعیین حق تقدم اجرا گردید. خواسته شد، قرارگاه‌های عملیاتی پس از جمع‌بندی جدول زمانبندی طرح‌های خود را تا تاریخ ۶۴/۳/۲۰ به معاونت عملیات و اطلاعات ارسال دارند. همزمان طرح‌ریزی گسترده نیز در منطقه عملیاتی قادر شروع شود.

به نقل از یادداشت‌های آقای هاشمی رفسنجانی در ۱۶ خرداد: آقای صیاد شیرازی آمد و گزارش پیشرفت کار در جبهه‌ها را داد، راضی است و بر سر عمل در سیدکان با سپاه اختلاف دارند.

پس از جلسه اواخر اردیبهشت ماه، فرمانده شمالغرب به قرارگاه مراجعه و موضوع اجرای عملیات‌های محدود را با افسران ستاد مطرح می‌نماید. لازم به ذکر است که نیروهای بارزانی در کنترل عملیاتی لشکر ۶۴ بود و از طریق استانداری آذربایجان غربی، حقوق آنان پرداخت می‌شد. با گپار لشکر ۶۴ همکاری خوبی از نظر شناسایی‌ها و اعزام دیدبان‌های نفوذی داشتند. در اواخر سال ۶۳ سرگرد فیروز شاپوری (فرمانده گپار) با اعزام یک تیم شناسایی به همراه

بارزانی‌ها یک فیلم حدود ۳۰ الی ۴۵ دقیقه از منطقه لولان، سیدکان تهیه کرده بود که با دیدن این فیلم افسران عملیات و اطلاعات قرارگاه پیشنهاد یک عملیات مشترک با نیروهای بارزانی در این منطقه را دادند.

وضعیت جغرافیایی منطقه

منطقه عمومی سیدکان در منتهی الیه شمال شرق عراق و در مجاورت مرزهای ایران و ترکیه قرار دارد و به لحاظ شرایط خاص و پیچیدگی ارتفاعات، صعب العبور بودن، دارای کوه‌های مرتفع و پوشیده از برف، داشتن آب و هوای ویژه که به استثناء مناطق غربی سیدکان، سایر نقاط جزء سرد سیرترین و برف‌گیرترین مناطق عراق به شمار می‌روند. دسترسی به قله ارتفاعات از طرف ایران با شیب تند و از سوی عراق با شیب نسبتاً ملایم است (نقشه شماره ۱). در این منطقه نیروهای عراقی حدود ۲ گردان پیاده کوهستانی بود که در خطی از سیدکان تا سرهاجری و برکیم در ۶ الی ۷ پایگاه و پادگان سیدکان مستقر بودند.

روند طرح ریزی عملیات قادر

در خردادماه ۱۳۶۴ قرارگاه شمال غرب تحلیلی از اجرای عملیات کمین و دستبرد نمود و یادآور گردید که نیروهای کمبا ۱۱ به استعداد ۲۳۰۰ نفر در آذربایجان غربی و ۱۰۰۰ نفر در کردستان مستقر و آماده اجرای مأموریت می‌باشند. پیشنهاد قرارگاه شمال غرب در کمیسیون ویژه‌ای در سطح نزاجا مورد بررسی قرار گرفت و تصمیم گرفته شد که به منظور برقراری امنیت، قطع خطوط تدارکاتی ضد انقلاب، فعال سازی میدان جنگ، کم کردن فشار دشمن در خوزستان، تصرف قسمتی از خاک عراق برای به دست آوردن یک امتیاز سیاسی قابل ملاحظه، یک عملیات محدود و نیمه گسترده در آن منطقه طرح‌ریزی و اجرا

۱. کمبا ۱۱: در سال ۱۳۵۸ شورای انقلاب اسلامی برای حفظ مرزها و جلوگیری از ورود ضد انقلاب و مبارزه با نفوذ عوامل اطلاعاتی دشمن و دفاع مبارزین عراق از خود، تصمیم به تسلیح بارزانی‌ها گرفت و ارتش را موظف به تسلیح آن‌ها نمود. در این راستا قیاده موقت پس از هماهنگی‌های لازم و کسب اجازه مبادرت به جمع‌آوری کردهای پناهنده در مناطق نرده، زیوه، پیرانشهر و مریوان نمود.

گردد. بر این اساس به قرارگاه شمال غرب دستور داده شد که با استفاده از لشکر ۲۳ و عناصر کمبا ۱۱ یک عملیات برون مرزی را در منطقه شمال غرب پیرانشهر طرح ریزی و اجراء نماید. لشکر ۲۳ یک دستور العمل برون مرزی به عنوان طرح مقدماتی تهیه نمود که بر مبنای آن نیروهای کمبا ۱۱ به صورت تلفیقی با عناصری از لشکر ۲۳ در منطقه لولان، سیدکان پایگاه‌های برون مرزی هر کدام به استعداد ۵۰ الی ۷۰ نفر را تشکیل و به هدایت عملیات‌های ایذایی و اطلاعاتی بپردازند.

با برادران بارزانی به ویژه با آقای مسعود بارزانی مشورت و نامبرده اظهار داشت که اهالی تمام روستاهای منطقه با ما بوده و ما بر منطقه مسلط هستیم و اگر شما منطقه را آزاد کنید ما آن را نگهداری خواهیم نمود.

قرارگاه شمالغرب بر مبنای فرضیات موجود، طرح اولیه اجرای یک عملیات نفوذی و نامنظم با استفاده از دو تیپ ویژه کماندویی یک تیپ از لشکر ۲۳ و تیپ ویژه شهدا از سپاه به فرماندهی برادر محمود کاوه تهیه و در نظر داشت که منطقه را پاک‌سازی و در اختیار بارزانی قرار دهد. طرح با برادر ایزدی فرمانده قرارگاه حمزه سیدالشهدا سپاه و اعضاء ستاد آن مطرح که مورد قبول آن‌ها نبود. به هر حال طرح را با قرارگاه نزاجا در میان گذاشته و اعلام آمادگی می‌شود. نقطه نظرات فرمانده و ستاد نزاجا و تغییرات مورد نظر لشکر ۲۳ و تیپ ویژه شهداء در طرح اعمال گردید و مورد قبول نزاجا قرار گرفت. بعد از ۱۵ روز در جلسه‌ای با حضور آقای هاشمی رفسنجانی مطرح گردید. این بار جلسه جداگانه بود، یعنی یک روز جلسه با ارتش و یک روز جلسه با سپاه برگزار گردید. طرح مورد تصویب قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) قرار گرفت و نهایتاً از طریق نزاجا به قرارگاه شمالغرب و سپاه پاسداران جهت همکاری ابلاغ گردید.

برابر اوامر شفاهی فرمانده نزاجا، قرارگاه جنوب طی دستور جزء به جزء شماره ۱۶ در تاریخ ۶۴/۳/۱۵ به لشکر ۷۷ اعلام نمود که تیپ ۱ از تاریخ ۶۴/۳/۲۳ و گردان ۱۴۸ تیپ ۲ آن لشکر از تاریخ ۶۴/۳/۱۹ در کنترل قرارگاه شمالغرب قرار گیرد. بنابراین فرمانده و رئیس رکن سوم تیپ آمادگی داشته باشند که جهت شناسائی و هماهنگی‌های لازم در تاریخ ۶۴/۳/۱۷ به منطقه مورد نظر حرکت کنند.

قرارگاه جنوب مجدداً پیرو دستور جزء به جزء شماره ۱۶ در تاریخ ۶۴/۳/۱۹ به لشکر ۷۷ دستور داد که یک گردان توپخانه به عنوان کمک مستقیم و همچنین یک گروهان مهندس رزمی به عنوان پشتیبانی مستقیم آن تیپ به شمالغرب اعزام دارد. «سند شماره ۴»

قرارگاه جنوب در تاریخ ۶۴/۳/۱۴ به لشکر ۲۸ اعلام که تیپ ۲ آن لشکر نسبت به اجرای آموزش‌های لازم اقدام و خود را برای اجرای عملیات آینده آماده کند. «سند شماره ۵»
 قرارگاه جنوب طی دستور جزء به جزء شماره ۱۶ در تاریخ ۶۴/۳/۱۵ به لشکر ۲۸ اعلام که یک گردان از تیپ ۲ خود را در تاریخ ۶۴/۳/۲۱ به منطقه شمالغرب اعزام دارد. «سند شماره ۴»
 قرارگاه شمالغرب پس از دریافت دستور نزاجا در خردادماه ۱۳۶۴ گروه طراحی عملیاتی خود را در پادگان پیرانشهر در قرارگاه رده جلویی لشکر ۶۴ مستقر نمود تا ضمن بررسی‌های اولیه، اقدامات شناسائی لازم را انجام و نسبت به تهیه برآوردهای مورد نیاز اقدام و طرح‌ریزی عملیات را شروع نمایند.

ضمناً گروه عملیاتی بدر نزاجا، راهنمای طرح‌ریزی عملیات قادر را در ۶۴/۳/۲۰ به قرارگاه عملیاتی شمالغرب اعلام و به نکات ذیل تاکید نمود:

- (۱) در طرح‌ریزی از نوع مانور احاطه‌ای بهره‌گیری شود.
- (۲) در این عملیات از نیروهای کمبا ۱۱ حداکثر استفاده به عمل آید.
- (۳) هدایت عملیات قادر را به لشکر ۲۳ واگذار نمایند.
- (۴) طرح کلی مانور را تا روز چهارشنبه ۶۴/۳/۲۳ آماده ارائه نمایند.
- (۵) تاریخ اعلام آمادگی جهت اجرای عملیات قادر حداکثر تا روز ۶۴/۴/۱۰ خواهد بود.

«سند شماره ۶»

پس از ابلاغ اولیه طرح در قرارگاه شمالغرب، جلسه‌ای دائر و از برادران سپاه قرارگاه حمزه سید الشهداء دعوت به عمل آمد و موضوع مطرح شد. مجدداً برادران با طرح مخالفت داشته نهایتاً اظهار داشتند که در مورد تیپ ویژه شهدا حرفی ندارند و دستور صادره را اجرا خواهند کرد. از آن‌ها درخواست مشارکت در ستاد عملیاتی قرارگاه شد که در این مورد هم

عذر آوردند. در نهایت جهت هماهنگی، برادر صالحی^۱ را به عنوان نماینده قرارگاه حمزه سید الشهداء به قرارگاه معرفی نمودند.

قرارگاه شمالغرب بر مبنای طرح نزاجا، اولین دستور عملیاتی خود را آماده نمود. ابلاغ این دستور در تاریخ ۶۴/۴/۷ مصادف شد با حضور فرمانده نزاجا که برای دیدار فرمانده جدید لشکر ۲۳- سرهنگ آشناسان-^۲ در آن لشکر بود. پس از معرفی سرهنگ آشناسان و بیانات فرمانده محترم نیرو در مراسم صبحگاه لشکر ۲۳ در پسوه، فرمانده نزاجا به دفتر لشکر آمد و جانشین قرارگاه، سرهنگ علی سنجابی دستور عملیاتی را تقدیم فرمانده لشکر جدید نمود. ضمناً همزمان دستور عملیاتی برای تیپ ویژه شهدا ارسال گردید.

لشکر ۲۳ و تیپ ویژه شهدا برای تهیه دستور عملیاتی یگان مربوطه زمان خواستند. البته به علت نامساعد بودن شرایط جوی و پوشیده بودن منطقه از برف، شناسائی‌ها به طول انجامید و طرح اولیه قرارگاه بر انجام عملیات چریکی دستخوش تغییرات گردید. عملاً هر دو فرمانده عمده یگان‌های اجرایی به عملیات منظم و داشتن عقبه مطمئن اعتقاد داشتند. بر همین مبنی عملیات شناسایی و عملیات راه‌سازی فعال گردید.

روند شکل‌گیری عملیات

عملیات جهاد سازندگی

همزمان با طرح‌ریزی عملیات در تاریخ ۶۴/۴/۷، عنصر مهندسی قرارگاه حمزه با استفاده از شش گردان مهندسی جهاد سازندگی از استان‌های فارس، دامغان، سمنان، خراسان، آذربایجان غربی و همدان در منطقه مستقر و مشغول احداث آما در راه‌ها در سه محور گل‌زرده، کارگازین و لولان گردیدند. همچنین نسبت به احداث قرارگاه تاکتیکی حمزه

^۱ - برادر غلامرضا صالحی از فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بوده که در سال ۱۳۶۷ جانشینی لشکر ۲۷ محمد رسول الله را عهده دار و در تاریخ ۶۷/۴/۲۳ در دشت عباس به شهادت رسیده است

^۲ - لازم به ذکر است که در قرارگاه کمیل، سرهنگ حسام هاشمی (ف ق ع ش غ) و سرهنگ آشناسان، سرهنگ بهرام طاهری، سرهنگ احمد دادبین پیرامون اوضاع کردستان و امنیت بخشی آن منطقه بحث و تبادل نظر می‌کردند. سرانجام سرهنگ آشناسان را متقاعد نمودند که به کردستان برگردد و مسئولیت لشکر ۲۳ را به عهده بگیرد. بر این اساس، نزاجا پس از هماهنگی‌های لازم در تاریخ ۶۴/۳/۲۰ سرهنگ آشناسان را به عنوان فرمانده لشکر ۲۳ منصوب نمود.

سید الشهداء در منطقه کارگازین و بیمارستان صحرائی شهدای بدر در محور کلاشین اشنویه اقدام نمودند. ایجاد پاسگاه‌های فرماندهی، بنه‌های پشتیبانی یگان‌ها ایجاد راه و محورهای مواصلاتی وقتگیر بود و باعث گردید که منطقه از حالت بکر بودن خارج و عراق متوجه تحرکات جدید در منطقه گردد. هر روز که می‌گذشت خبر از تقویت یگان‌های دشمن و ایجاد خطوط پدافندی مستحکم و در نتیجه تقویت خط پدافندی عراق بود.

طرح‌ها و دستورات عملیاتی در فاصله زمانی از اوائل خردادماه تا ۲۳ تیرماه (تاریخ شروع عملیات قادر) بارها مورد تغییرات قرار گرفتند.

قرارگاه شمالغرب قرارگاه تاکتیکی خود را در منطقه کلاشین در ارتفاع کارگازین (نقشه شماره ۱) حدود ۳ کیلومتر داخل خاک عراق دائر و یگان‌ها هم در حوالی خرنه، لولان، قرارگاه‌های تاکتیکی لشکر و تیپ‌ها را برقرار نمودند و جاده سازی تا بنه یگان‌ها شروع و احداث گردید. مواضع یگان‌های توپخانه، پدافند هوایی، بنه‌های مهمات، مهندسی و بهداری آماده شد.

اعلام طرح اولیه

قرارگاه شمالغرب در تاریخ ۶۴/۳/۲۷ طرح عملیاتی شماره ۲ را اعلام و تیپ ۱ لشکر ۷۷ را با یگان‌های پشتیبانی رزمی و خدمات رزمی مربوطه زیر امر لشکر ۲۳ قرار داد و هدایت عملیات را به آن لشکر واگذار نمود. «سند شماره ۷»

قرارگاه شمالغرب طرح اولیه خود را در تاریخ ۶۴/۴/۷ به قرارگاه‌های تابعه ارسال و اعلام می‌دارد که قرارگاه‌های مذکور طرح مقدماتی مانوری خود را تهیه و در جلسه ۶۴/۴/۱۰ در پیرانشهر ارائه دهند.

خلاصه مطالب مطرح شده در شور ستادی ساعت ۲۲۳۰ مورخه ۶۴/۴/۱۰ در پادگان پیرانشهر در حضور فرمانده نذاجا: جلسه با تلاوت آیاتی از کلام ا... مجید آغاز و فرمانده قرارگاه شمالغرب عملکرد قرارگاه رده جلویی را از زمان صدور دستور اجرای عملیات قادر به صورت مختصر بیان داشت و به پیشرفت کارها اشاره و توصیه‌ها نمود.

۱- سازمان رزم

الف- ق حمزه ۱

(۱) لشکر ۲۳ نوهده، رزمندگان کمبا ۱۱

(۲) تیپ ۲ لشکر ۲۸

(۳) یگان‌های پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی

ب- ق حمزه ۲

(۱) تیپ ویژه شهدا سپاه پاسداران (به استعداد ۵ گردان)

(۲) گردان تکاور لشکر ۶۴

(۳) یگان‌های پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی

۲- محل قرارگاه

محل قرارگاه رده جلو شمالغرب در پادگان پیرانشهر و قرارگاه تاکتیکی در حوالی کارگازین، قرارگاه حمزه ۱ در حوالی گردشوان، قرارگاه حمزه ۲ در گلزرده، قرارگاه حمزه ۳ در شرق کلاشین خواهد بود. (نقشه شماره ۱)

۳- در جلسات متعدد که در ساعات مختلف انجام پذیرفت طرح آخرین مانور هماهنگ شده قرارگاه‌ها بیان گردید که قرارگاه حمزه ۲ ارتفاع گوشینه را تصرف و شهر سیدکان را تأمین نماید و قرارگاه حمزه ۱ ارتفاعات مشرف به سیدکان را تصرف و قرارگاه حمزه ۳ در احتیاط باشد.

۴- در خاتمه جلسات فرماندهی نزاجا توصیه‌ها و دستوراتی به قرارگاه‌ها ابلاغ که جمع‌بندی و به صورت کتبی نیز ابلاغ گردید.

۵- آخرین جلسه نیز صبح روز ۶۴/۴/۱۱ منعقد و در ساعت ۱۲۳۰ همان روز خاتمه

پذیرفت. «سند شماره ۸»

پیرو جلسه مورخه ۶۴/۴/۱۱ طی شماره ۷ السابقون ۶۴/۴/۱۱ نکاتی به قرارگاه شمالغرب در رابطه با عملیات ابلاغ شد، از جمله: طرح‌ریزی نامنظم، برقراری پدافند هوایی، عملیات مهندسی، شناسائی اهداف، شناسائی دقیق، بازگشایی آماد راه‌ها، اجرای آتش توسط توپخانه ۱۳۰ م م روی حسن بیک، پیش‌بینی تدارکات، تقویت نیرو توسط هوانیروز و عملیات متحرک هوایی، آموزش،

ورزش و بالابردن آمادگی جسمانی، ایجاد روحیه، با یگان‌ها آماده باشند در ساعت (۴۸-س) کلیه فرماندهان تا رده گروهان جهت شرکت در نیایش و مراسم دعای توسل و زیارت مرقد مطهر حضرت رضا (ع) به مشهد مقدس اعزام شوند. «سند شماره ۹»

بررسی راه‌کارها: به منظور بررسی راه‌های کار جلسه‌ای در ساعت ۲۰۱۵ مورخه ۶۴/۴/۱۷ در حضور فرماندهی نزاجا تشکیل و در خصوص دو راهکار زیر بحث و تبادل نظر گردید و در نتیجه اظهار شد که راه کار یکم مطمئن‌تر است.

الف- راه کار یکم: تک در ساعت (س) روز (ر) به منظور تصرف ارتفاعات سرسپندار، گوشینه و تأمین شهر سیدکان و پادگان مربوطه با سه قرارگاه و تصرف ارتفاع حسن بیگ بنا به دستور

ب- راه کار دوم: تک در ساعت (س) روز (ر) به منظور شناسائی با رزم و استقرار در ارتفاعات سرسپندار، گوشینه و تأمین شهر و پادگان سیدکان و ادامه آن به منظور تصرف ارتفاع حسن بیگ با سه قرارگاه «سند شماره ۱۰»

لازم به ذکر است که با پیشرفت فعالیت‌های شناسائی، افزایش اطلاعات، آماده نشدن منطقه عقب یگان‌ها و کندی فعالیت‌های مهندسی به علت شرایط جوی و کوهستانی بودن منطقه و از طرفی کمبود نیرو و یگان‌های مانوری مورد نیاز از تصرف ارتفاع ۲۹۱۱ حسن بیگ صرف نظر گردید.

افزایش تردها، فعالیت‌های شناسائی، اقدامات مهندسی و راهسازی، حضور نیروهای ضد انقلاب و افزایش فعالیت‌های عناصر اطلاعاتی عراق در منطقه باعث هوشیاری دشمن گردید. به طوریکه در تاریخ ۶۴/۴/۱۹ در دو نوبت در ساعت ۱۴۰۰ با ۱۵ فروند و در ساعت ۱۶۲۲ با ۱۹ فروند هواپیما به پادگان پیرانشهر، منطقه کهنه لاهیجان، و به یگان‌های مستقر در منطقه والفجر ۲ و منطقه کلاشین حمله و آن مناطق را بمباران نمود و به تأسیسات پادگان پیرانشهر، ساختمان توپخانه لشکری و قرارگاه تاکتیکی لشکر ۶۴ خساراتی وارد کرد.

عراق در ۶۴/۴/۲۰ پایگاه‌های منطقه لولان را بمباران نمود و همچنین استعداد نیروهای خود را در ارتفاعات سرسپندار، سرهاجری حدود ۵۰۰ نفر افزایش داد. در تاریخ ۶۴/۴/۲۱

لشکر ۳۳ جدیدالتشکیل خود را (حدود هشت تیپ) علاوه بر لشکر ۲۳ به منطقه آورد و به فعالیت‌های پدافندی خود شدت بخشید. عراق نیروهای منظم خود را جایگزین نیروهای محلی نمود، مناطق قابل نفوذ را پوشش داد و در دهانه سیدکان تقریباً یک خط پدافندی تشکیل داد.

طرح ریزی یگان‌ها

در راستای جلسات شور ستادی و تجزیه و تحلیل مأموریت و دریافت رهنمودهای فرماندهی نزاجا و تأکید بر عوامل مورد نظر در طرح‌ریزی عملیات قادر، قرارگاه‌های ذینفع نسبت به تکمیل شناسائی‌ها و طرح‌های مربوطه، آماده سازی و به پای کار آوردن نیرو و تجهیزات موردنیاز، تکمیل آماد راه‌ها و اقدامات مهندسی ساخت بیمارستان‌های صحرائی، نقاط آمادی، تأسیسات قرارگاه‌های عملیاتی، تأسیسات هوانیروز و اقدام نموده که به شرح ذیل ارائه می‌گردد.

۱- طرح عملیاتی ۲۳ احد ق حمزه ۱ (لشکر ۲۳ نوهده) در تاریخ ۶۴/۴/۱۰ در پادگان پسوه تهیه شد، مبنی بر اینکه قرارگاه حمزه ۱ به منظور تصرف ارتفاعات ۱۸۵۷ (۸۲-۷۰)، ۱۶۳۶ (۶۷-۷۹)، ارتفاع ۱۳۰۹ (۶۷-۷۷)، ارتفاع ۱۰۳۷ (۶۷-۳۷)، ارتفاع ۱۰۱۶ (۶۹-۷۴) و ارتفاع ۱۲۵۲ (۷۱-۷۳) و ارتفاع ۱۰۲۷ (۷۰-۷۴) و همچنین تأمین پادگان سیدکان به مختصات (۷۰-۷۳) و خط سبز در منطقه محوله در ساعت (س) روز (ر) تک نموده و با اجرای عملیات نامنظم توسط تیپ ۳ نوهده با عناصر بارزانی در جناح راست اقدام و آماده می‌شود بنا به دستور تک را به سمت جنوب غرب ادامه دهد. «سند شماره ۱۱»

۲- طرح عملیاتی تیپ ۱ لشکر ۲۳ در تاریخ ۶۴/۴/۱۵ در پادگان پسوه به منظور تک در ساعت (س) روز (ر) جهت تصرف رشته ارتفاعات ۱۰۳۷ (۶۷-۷۴)، ۱۳۰۹ (۶۷-۷۷)، ۱۶۳۶ (۶۷-۷۹)، تأمین خط سبز در منطقه محوله و پاکسازی ارتفاعات سرسپیندار تهیه گردید.

«سند شماره ۱۲»

۳- طرح عملیاتی تیپ ۲ لشکر ۲۸، در تاریخ ۶۴/۴/۱۶ در حوالی پادگان پسوه جهت اجرای تک در ساعت (س) روز (ر) به منظور تصرف رشته ارتفاعات ۱۲۵۲ (۷۱-۷۳) و رشته

- ارتفاعات سرهاجری (۷۶-۷۸)، پاکسازی آن‌ها و تأمین خط سبز در منطقه محوله و آماده شدن برای ادامه تک بنا به دستور به سمت جنوب غرب تهیه شد «سند شماره ۱۳»
- ۴- طرح عملیاتی تیپ ۲ لشکر ۲۳، در تاریخ ۶۴/۴/۲۱ در مختصات (۷۴-۳۰) نقشه نرده جهت اجرای تک در ساعت (س) روز (ر) در طی دو مرحله تهیه شد، در مرحله یکم با تصرف ارتفاع ۱۸۲۰ (۷۴-۸۰) خط خیز آبی را تأمین و در مرحله دوم با تصرف ارتفاع ۱۰۳۷ (۶۹-۷۴) و ارتفاع ۱۰۱۶ (۶۸-۷۴) خط سبز را در منطقه محوله تأمین می‌نماید.
- «سند شماره ۱۴»
- ۵- طرح پشتیبانی آتش به طرح عملیاتی قادر در تاریخ ۶۴/۴/۲۰ در پادگان پیرانشهر تهیه شد. مبنی بر اینکه توپخانه قرارگاه عملیاتی حمزه و سایر عناصر پشتیبانی آتش عملیات قادر را با آتش‌های خود پشتیبانی می‌نمایند. «سند شماره ۱۵»

اعلام طرح تجدید نظر شده قرارگاه

قرارگاه شمالغرب طرح تجدید نظر شده خود را در تاریخ ۶۴/۴/۲۰ به قرارگاه‌های تابعه ارسال نمود.^۱

در تدبیر عملیات این طرح بیان گردیده که این عملیات در دو مرحله به شرح ذیل انجام می‌پذیرد.

مرحله یکم: قرارگاه عملیاتی شمالغرب با لشکرهای ۶۴ و ۳۰^۲ به پدافند از مناطق آزاد شده^۳ و مرزهای جمهوری اسلامی ایران و اجرای پدافند داخلی و با دو قرارگاه عملیاتی در خط، قرارگاه عملیاتی حمزه ۱ در شمال (راست) و قرارگاه حمزه ۳ در جنوب (چپ) حرکت به اخذ تماس را آغاز و خط خیز آبی را به منظور در احاطه قرار دادن دشمن و تأمین عقبه و

۱. لازم به ذکر است که در این طرح به دلایل بیان شده و همچنین نتیجه جلسه بررسی راه‌های کار از تصرف ارتفاع ۲۹۱۱ حسن بیگ صرف نظر گردید.

۲. در سال ۱۳۶۳ لشکر ۲۸ به منطقه قرارگاه جنوب اعزام و لشکر ۳۰ عهده دار پدافند عملیاتی منطقه استان کردستان گردید.

۳. منظور از مناطق آزاد شده مناطق حاج عمران و شیلر بوده که در عملیات‌های والفجر ۲ و والفجر ۴ آزاد گردیده بودند.

اعلام طرح تجدید نظر شده قرارگاه ۳۳/

دست‌یابی به شبکه جاده‌های مناسب تأمین می‌نماید. قرارگاه حمزه ۲ در این مرحله در احتیاط قرارگاه عملیاتی شمالغرب بوده و قرارگاه عملیاتی حمزه ۳ را دنبال می‌کند.

مرحله دوم: در این مرحله قرارگاه عملیاتی حمزه ۲ با عبور از قرارگاه عملیاتی حمزه ۳ به همراه قرارگاه عملیاتی حمزه ۱ تک نموده و خط سبز را تأمین می‌نماید. قرارگاه حمزه ۳ در احتیاط و قرارگاه حمزه ۲ را دنبال می‌کند.

قرارگاه شمالغرب آماده می‌شود بنا به دستور تک را به سمت جنوب ادامه دهد.

«سند شماره ۱۶»

در تاریخ ۶۴/۴/۲۱ کمیونی در حضور فرمانده نزاچا با شرکت جانشین نزاچا، فرماندهان قرارگاه‌های جنوب، غرب و شمالغرب و لشکرهای ۶۴، ۲۸، ۷۷، ۸۱، ۹۲ و معاونت‌های نزاچا در ارومیه تشکیل و فرمانده مطالبی در خصوص عملیات‌های محدود که باعث تحرک جبهه‌ها گردیده است بیان نمودند. مضافاً اینکه عملیات‌های نیمه گسترده در شمالغرب و غرب و عملیات گسترده در جنوب در حال طرح‌ریزی می‌باشند. ضمناً ادغام مقدس ارتش و سپاه با روشی که متضمن حفظ وحدت فرماندهی است انجام خواهد شد. فعلاً در مرحله‌ای هستیم که بایستی تک‌های محدود را به ابتکار خود فرماندهان انجام دهیم.

در خصوص تک نیمه گسترده در منطقه عمومی سیدکان، فرمانده، مختصری از زمین منطقه عملیات، اهداف و سازمان رزمی^۴ بیان نمودند. گفته شد که دشمن از هم اکنون مبادرت به بمباران منطقه نموده که به حمدالله برابر گزارش‌های واصله تعداد ۲ فروند از هواپیماهای متجاوز سرنگون شده‌اند.

قرارگاه حمزه ۱ لشکر ۲۳ نوهده براساس طرح تجدید نظر شده قرارگاه حمزه سیدالشهداء (ع) طرح تجدید نظر شده خود را در تاریخ ۶۴/۴/۲۰ تهیه و منتشر کرد که در تدبیر عملیات آن بیان گردیده که عملیات در دو مرحله انجام خواهد گرفت.

۱. سازمان رزمی شامل ق حمزه ۱ (ل ۲۳، تی ۲ ل ۲۸) - ق حمزه ۲ (تیپ ویژه شهدا و گد تکاور ل ۶۴) - ق حمزه ۳

(تی ۱ ل ۷۷) - تی ۳ ل ۲۳ - عناصر کما ۱۱ امکانات هوانیروز - مهندسی رزمی قرارگاه خاتم الانبیا (ص)

مرحله یکم: قرارگاه حمزه یک با سه تیپ در خط تیپ ۱ در شمال (راست) به منظور تصرف هدف الف (ارتفاع ۱۸۵۷ سرسپندار) و تیپ ۲ در مرکز به منظور تصرف هدف ب (ارتفاع ۱۸۳۰) و تیپ ۲ لشکر ۲۸ در جنوب (چپ) به منظور تصرف اهداف پ (دهانه برکیم)، ت (بریزین روست) و ث (ارتفاعات سرمله سری و سرسگرد) تک نموده و خط خیز آبی را در منطقه محوله به منظور در احاطه قرار دادن دشمن و تأمین عقبه و دست یابی به شبکه جاده‌های مناسب تأمین می‌نماید.

مرحله دوم: در این مرحله قرارگاه حمزه ۱ با سه تیپ در خط تیپ ۱ در شمال (راست) به منظور تصرف هدف ۱ (ارتفاع ۱۶۳۶ سراسپندار) و تیپ ۲ در مرکز به منظور تصرف هدف ۲ (ارتفاعات مشرف به پادگان سیدکان) و تیپ ۲ ل ۲۸ در جنوب (چپ) به منظور تصرف هدف ۳ (سرهویز) تک نموده و خط خیز سبز را در منطقه محوله تأمین می‌نماید. «سند شماره ۱۸»

در تاریخ ۶۴/۴/۲۱ قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) سازمان رزمی ق حمزه ۲ سپاه را با تحت امر قرار دادن گروه رزمی تکاور لشکر ۶۴ و تیم نیروی مخصوص و تعداد ۱۵۰ نفر رزمنده کمبا ۱۱ به شرح زیر اعلام می‌کند.

قرارگاه حمزه ۲

تیپ ویژه شهدا سپاه پاسداران (۵ گردان مانوری)

گروه رزمی تکاور (گد تکاور + یک گروهان (-) تانک ام ۴۷ ل ۶۴)

تیم نیروی مخصوص و ۱۵۰ نفر رزمنده کمبا ۱۱

«سند شماره ۱۹»

گروه کار عملیات بدر طی شماره ۱۱ السابقون ۶۴/۴/۲۲ به ق شمالغرب اعلام نمود که برابر هماهنگی با ف کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ۲۰ گردان سپاه از تاریخ ۶۴/۴/۲۲ به منظور تقویت یگان‌های نزاجا و تیپ قدس سپاه پاسداران به عنوان حمزه ۴ در کنترل عملیاتی آن قرارگاه قرار می‌گیرد. «سند شماره ۲۰»

اعلام تغییرات در سازمان رزمی

قرارگاه تاکتیکی حمزه در تاریخ ۶۴/۴/۲۱ تغییرات زیر را در سازمان رزمی قرارگاه‌های تابعه اعمال می‌نماید.

الف- یک دسته تانک شامل ۵ دستگاه تانک ام ۴۷ از ۶۴/۴/۲۱ زیر امر ق حمزه ۱ (تی ۲ ل ۲۸)

ب- یک دسته تانک شامل ۲ دستگاه تانک ام ۴۷ از ۶۴/۴/۲۱ زیر امر قرارگاه حمزه ۲ (گد تکاور لشکر ۶۴)

پ- تیپ قدس سپاه پاسداران^۱ شامل سه گردان مانوری و یک گردان ادوات به عنوان حمزه ۴ در احتیاط قرارگاه (زیر امر از ۶۴/۴/۲۶)

ت- ق عملیاتی نامنظم رمضان در منطقه عمومی لولان از تاریخ ۶۴/۴/۲۱ زیر امر قرارگاه قرار گرفته که با اجرای عملیات نامنظم نسبت به محدود سازی فعالیت نیروهای دشمن در آن منطقه اقدام نماید (هر چند که آن قرارگاه در مراحل مختلف عملیات قادر به دلایل مختلف از شرکت فعال در عملیات قادر خودداری نمود). «سند شماره ۲۱»

قرارگاه حمزه ۳ (تیپ ۱ ل ۷۷) براساس طرح تجدید نظر شده قرارگاه حمزه س ش (ع) طرح تجدید نظر شده خود را در تاریخ ۶۴/۴/۲۲ منتشر که در تدبیر عملیات آن بیان گردیده عملیات در دو مرحله انجام می‌پذیرد.

الف- مرحله یکم: تیپ با دو گردان در خط گردان ۱۶۳ در شمال (راست) به منظور تصرف ارتفاعات سربله ۱۹۳۱، ۱۴۵۵ و گردان ۱۷۸ در جنوب (چپ) به منظور تصرف ارتفاعات ۱۵۰۲ و ۲۳۵۹ (کوشینه) تک نموده و خط آبی را در منطقه محوله تأمین می‌نماید و در این مرحله گردان ۱۳۶ در مختصات (۷۰-۸۵) در احتیاط تیپ بوده و تأمین منطقه عقب تیپ را برقرار می‌کند.

۱. لازم به ذکر است که از ۲۰ گردان رزمی وعده داده شده ابتدا تیپ ویژه شهدا با ۵ گردان و در تاریخ ۶۴/۴/۲۶ تیپ قدس با سه گردان مانوری در تقویت قرارگاه حمزه قرار گرفت.

ب- مرحله دوم: تیپ عبور از خط ق حمزه ۲ را کمک و پشتیبانی نموده و سپس در احتیاط قرار می‌گیرد و جناح چپ قرارگاه را با پوشش روی ارتفاع حصاروست حفاظت می‌نماید. «سند شماره ۲۲»

قرارگاه حمزه ۱ (ل ۲۳ نوهده) دستور جزء به جزء شماره ۱ خود را در تاریخ ۶۴/۴/۲۲ صادر و طی آن یکدسته تانک شامل ۵ دستگاه ام ۴۷ را از تاریخ ۶۴/۴/۲۱ زیر امر تی ۲ ل ۲۸ قرار داده و به تیپ ۱ مربوطه اعلام میدارد که نسبت به تصرف ارتفاع ۱۶۳۶ مخ (۷۸-۶۷) اقدام و تیپ ۲ لشکر ۲۳ نسبت به تصرف ارتفاع ۱۵۵۲ (مخ ۸۲-۷۸) علاوه به سایر هدفها در مرحله یکم اقدام نماید. خط حد بین تیپ ۲ ل ۲۳ و تی ۲ ل ۲۸ امتداد نهایی جنوبی جاده کارگازین بیرکیم می‌باشد. «سند شماره ۲۳»

قرارگاه حمزه ۱ (ل ۲۳) طی پیام شماره ۴ سیار ۶۴/۴/۲۲ به یگان‌های تابعه ابلاغ که کلیه پرسنل تا ساعت ۱۷۰۰ روز جاری با تجهیزات در محل مربوطه مستقر و آماده اجرای مأموریت باشند. «سند شماره ۲۴»

در جلسه مورخه ۶۴/۴/۲۲ ضمن ابلاغ طرح عملیاتی قادر به قرارگاه‌های تابعه اعلام گردید که تا ساعت ۱۷۰۰ امروز یگان‌های عمل کننده با کلیه پرسنل و تجهیزات در محل‌های تعیین شده مستقر و آماده اجرای مأموریت باشند.

با توجه به وضعیت تیپ ۱ لشکر ۷۷ فرماندهی نزاجا فرمودند که قرارگاه حمزه ۲ (تیپ ویژه شهدا) برای تصرف ارتفاع کوشینه یک گردان به آن تیپ کمک کند و پس از تصرف هدف، نگهداری آن را به آن تیپ واگذار نماید. برادر کاوه (فرماندهی تیپ شهدا) اظهار داشت که ما آمادگی نداریم، قرار نبود که ما ارتفاع را بگیریم. فرماندهی فرمودند، ماموریتی است که بایستی انجام شود برادر کاوه پاسخ داد که در این زمان نمی‌توانیم آماده شویم که موضوع با تایید برادر غلامرضا صالحی (مشاور) مواجه، آنگاه فرمانده نزاجا با تعویق یک روزه عملیات موافقت نمود و قرار شد که تیپ ویژه شهدا به ارتفاع کوشینه و تیپ ۱ لشکر ۷۷ به ارتفاع سربله تک نمایند. پس از تصرف ارتفاعات مذکور تیپ ۱ ل ۷۷ عهده‌دار پدافند از آن‌ها گردد. می‌توان گفت که با وارد عمل شدن قرارگاه حمزه ۲ در جناح چپ قرارگاه حمزه ۳ عملاً در مرحله یکم هر سه قرارگاه بطور همزمان وارد عمل می‌شوند.

احضار فرماندهان: به منظور انجام آخرین هماهنگی‌های لازم جهت اجرای عملیات، سرانجام اجازه گرفته شد که عملیات قادر در شب ۲۳ تیرماه آغاز گردد. حدود یک ساعت و نیم قبل از غروب آفتاب فرمانده قرارگاه شمالغرب تصمیم گرفت که فرماندهان یگان‌های عمده (سرهنگ حسن آبشناسان فرمانده لشکر ۲۳ تکاور، برادر محمود کاوه فرمانده تیپ ویژه شهدای سپاه پاسداران، سرهنگ محمد علی ظهوری فرمانده لشکر ۶۴ ارومیه، فرمانده توپخانه لشکری ل ۶۴ و افسران ستاد قرارگاه) را احضار نموده تا آخرین دستورات صادره و هماهنگی‌های لازم انجام پذیرد. تعدادی از مدعوین آمده بودند. فرمانده قرارگاه در نظر داشت تجدید وضو نموده که جلسه را با وضو شروع کند. در محل تانکر آب ناگهان با انفجار گلوله توپ دشمن مجروح می‌گردد.^۱

با مجروح شدن سرهنگ سید حسام هاشمی (فرمانده قرارگاه عملیاتی شمالغرب)، گروه عملیاتی بدر طی شماره ۱۴ سابقون ۶۴/۴/۲۳ اعلام نمود که تا بهبودی و مراجعت نامبرده،

۱. سرتیپ سید حسام هاشمی اظهار می‌دارد در حال وضو و مسح سر بودم که متوجه صدای انفجاری شدم. همین‌طور که نگاهم به طرف محل انفجار بود، متوجه شدم که از طرف پهلوئی چپم خون فوران می‌کند، سرعت ترکش به حدی بود که متوجه برخورد ترکش سوزان نبودم، تازه به فکر این افتادم که خیز بردارم و به زمین بیفتم که افتادن همانا و هجوم دوستان به طرفم آغاز گردید. به صدای انفجار همگی از سنگر بیرون آمدند. سرهنگ علی سنجایی بلافاصله پهلویم را با باند بست و با برانکاردر مرا در آمبولانس قرار داد و راهی مسیر کلاشین به اشنویه نمود. در بین راه متوجه شدم که بالگرد جت رنجر مشغول دور زدن به طرف آمبولانس است در جای مناسبی نشست. فرمانده نیرو (شهید صیاد شیرازی)^۲ به اتفاق سرهنگ ژیان خلبان جت رنجر پیاده شدند و صیاد پس از جویا شدن احوال من خودش سوار آمبولانس شد و به طرف قرارگاه رفت. از همان لحظه، فرماندهی عملیات را به عهده گرفت و من را هم با بالگرد جت رنجر به پسوه انتقال دادند. از پسوه با بالگرد ۲۱۴ به ارومیه هنگام اذان مغرب به بیمارستان ارومیه رسیدیم که پس از عکس برداری اولیه بلافاصله به اطاق عمل بردند و توسط دکتر سرهنگ شایق جراحی و ترکش که روده بزرگ را پاره و تقریباً در دو میلیمتری سرخ رگ آئورت رسیده بود بیرون آوردند.

همان شب عملیات قادر آغاز شد و فردا صبح عملیات بمباران شهرهای آذربایجان غربی توسط عراق آغاز گردید. من که در بیمارستان بستری و از ناحیه شکم مجروح و کلسترومی شده بودم، هر چند لحظه با صدای آژیر خطر حمله هوایی، بیرون می‌آوردند و به سنگرها هدایت می‌شدیم. بعد از ۴۸ ساعت بستری در ارومیه جهت ادامه مداوا با یک فرزند سی ۱۳۰ به همراه خانواده به تهران اعزام و در بیمارستان خانواده زیر نظر دکتر سرهنگ دزفولیان بستری شدم. البته بعد از چند روز بستری بودن با پیشنهاد همسر و مساعدت شهید صیاد شیرازی به همراه جانبازان بنیاد شهید به مکه معظمه اعزام گردیدیم. ضمناً مداوای من به مدت ۴ ماه یعنی تا پایان عملیات قادر به طول انجامید.

۲- شهید صیاد می‌گفت: قرار بود که فردای روز عملیات به منطقه بیابم ولی طاقت نیاوردم، بی قرار بودم و زودتر آمدم.

جانشین قرارگاه سرهنگ علی سنجابی وظایف ایشان را تحت نظارت مستقیم ف نزاا انجام می‌دهد. «سند شماره ۲۵»

به نقل از یادداشت‌های آقای هاشمی رفسنجانی در ۲۳ تیرماه: آقای صیاد اطلاع داد که امشب عملیات در جبهه شمال شروع می‌شود.

در ۲۴ تیرماه آقای صیاد گفت، مرحله اول عملیات به خوبی انجام شده و دشمن دفاع ضعیفی دارد، قرار شد ستاد نیروی زمینی اطلاعات مفصل را بیاورند.

در ۲۶ تیرماه آقای صیاد شیرازی تلفنی اطلاع داد مرحله اول عملیات قادر تمام شده و برای مشورت درباره مرحله دوم به تهران می‌آیند.

لازم به ذکر است که عملیات قادر در چهار دوره زمانی مختلف (۴ مرحله) که تکمیل کننده یکدیگر می‌باشند انجام پذیرفته که به ترتیب به شرح آنها می‌پردازیم.

مراحل عملیات قادر

۱- مرحله یکم، حرکت به اخذ تماس و تامین خط آبی به منظور در احاطه قراردادن دشمن، سپس اجرای تک به منظور تامین خط سبز که در عمل این مرحله در دو دوره زمانی به شرح ذیل انجام شد.

الف- تک در ساعت ۲۳۳۰ مورخه ۶۴/۴/۲۳ به منظور تامین خط سبز

ب- تک در ساعت ۲۲۳۰ مورخه ۶۴/۵/۶ در جهت تکمیل تصرف خط سبز به منظور تامین اهداف تصرف نشده یا اهدافی که پس از تصرف در اثر پاتک‌های دشمن مجدداً به اشغال عراق در آمده بود.

۲- مرحله دوم، تک در ساعت ۰۰۳۰ روز ۶۴/۶/۱۸ به منظور تصرف ارتفاعات جنوبی برده بوک و تامین محور دارالسلام و همزمان تک در منطقه سیدکان به منظور تصرف ارتفاعات ۱۶۳۶، ۹۸۴، ۹۵۶، ۹۵۵، ۱۰۳۷ و انهدام نیروهای دشمن

مراحل عملیات قادر ۳۹/

- ۳- مرحله سوم، تک در ساعت ۰۰۳۰ مورخه ۶۴/۷/۸ به منظور باز پس گیری ارتفاعات ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ سرسپندار و انهدام نیروهای دشمن، همچنین تک مجدد در ساعت ۱۹۰۰ مورخه ۶۴/۷/۹ توسط هوابرد به منظور باز پس گیری آن ارتفاعات
- ۴- مرحله چهارم، پدافند موثر از ساعت ۲۴۰۰ مورخه ۶۴/۷/۱۷ از مختصات (۷۸۹۰۰-۶۸۵۰۰) تا مختصات (۶۸۳۰۰-۹۰۹۰۰)

مرحله یکم عملیات قادر (قادر ۱) در مورخه ۶۴/۴/۲۴ جهت تامین خط سبز

این مرحله براساس طرح عملیاتی تجدید نظر شده شماره ۳ قرارگاه حمزه س ش (ع)^۱ جهت تک در منطقه سیدکان عراق و تصرف رشته ارتفاعات ۱۳۰۹، ۱۶۳۶، ۱۸۵۷، (سرسپندار)، ارتفاع ۱۰۳۷، ارتفاع ۱۰۵۵ و رشته ارتفاعات ۱۷۶۲، ۱۶۹۸ و ارتفاع ۲۳۵۹ و تامین خط سبز انجام شده سپس قرارگاه آماده می شود بنا به دستور، تک را به سمت جنوب غربی ادامه دهد.

خلاصه طرح عملیات قادر ۱

۱- سازمان رزمی بر اساس مصوبه جلسه ۶۴/۴/۱۰ پادگان پیرانشهر در حضور فرماندهی

نزاچا

<u>ق ع حمزه ۱</u>	<u>ق ع حمزه ۳</u>
لشکر ۲۳ نوهد	تیپ ۱ لشکر ۷۷
تیپ ۲ لشکر ۲۸	یگان‌های پشتیبانی رزمی و خدمات رزمی
نیروهای کمبا ۱۱ به استعداد ۱۰۰۰ نفر	<u>توپخانه قرارگاه</u>
گروه پشتیبانی اطلاعات رزمی لشکر ۲۳	گردان ۳۴۱ توپخانه ۱۳۰ م
یگان‌های پشتیبانی رزمی پشتیبانی و خدمات رزمی	گردان ۳۶۹ (-) توپخانه ۱۲۲ م
	کاتیوشا

ق ع حمزه ۲

یک گردان (-) پدافند هوایی ۲۳ م م

تیپ ویژه شهدا (سپاه پاسداران (۵ گردان مانوری) گروه هوانیروز باختران

گردان تکاور لشکر ۶۴ پیاده گردان بالگرد هجومی ۲۱۴

تیم نیرو مخصوص و عناصر کمبا ۱۱ به استعداد ۱۵۰ نفر گردان پشتیبانی هجومی بالگرد شنوک

گروهان تک بالگرد کبری

۲- ماموریت: قرارگاه عملیاتی شمالغرب ضمن پدافند از مناطق آزاد شده و مرزهای جمهوری اسلامی ایران و اجرای پدافند داخلی در ساعت (س) روز(ر) در منطقه سیدکان عراق تک نموده و رشته ارتفاعات ۱۰۵۵، ۱۶۳۶، ۱۳۰۹، ۱۰۳۷، ۱۸۵۷ و رشته ارتفاعات ۱۶۶۲، ۱۶۹۸ و ارتفاع ۲۳۵۹ را تصرف و خط سبز را تامین و آماده می شود بنا به دستور تک را به سمت جنوب غرب ادامه دهد.

۳- تدبیر عملیات (نقشه شماره ۱)

عملیات قادر ۱ در دو مرحله به شرح زیر انجام می پذیرد

مرحله یکم، قرارگاه عملیاتی شمالغرب با لشکر های ۶۴ و ۳۰ پیاده به پدافند از مناطق آزاد شده و مرزهای جمهوری اسلامی و اجرای عملیات پدافند داخلی ادامه داده و با دو قرارگاه عملیاتی در خط قرارگاه عملیاتی حمزه ۱ (لشکر ۲۳ نوهده) در شمال (راست) و قرارگاه عملیاتی حمزه ۳ (تیپ ۱ لشکر ۷۷) در جنوب (چپ) حرکت به اخذ تماس را آغاز و خط خیز آبی را به منظور در احاطه قرار دادن دشمن و تامین عقبه و دست یابی به شبکه جاده های مناسب تامین می نماید. قرارگاه حمزه ۲ در احتیاط، قرارگاه حمزه ۳ را دنبال می کند.

مرحله دوم قرارگاه حمزه ۲ با عبور از قرارگاه حمزه ۳ به همراه قرارگاه حمزه ۱ تک نموده و خط سبز را تامین می نماید. در این مرحله قرارگاه حمزه ۳ در احتیاط و قرارگاه حمزه ۲ را دنبال می کند قرارگاه حمزه آماده می شود بنا به دستور تک را به سمت جنوب غرب ادامه دهد. «سند شماره ۱۶»

مراحل عملیات قادر ۴۱/

همانطور که در صفحات قبل اشاره گردید، در جلسه مورخه ۶۴/۴/۲۲ تصمیم گرفته شد که در مرحله یکم هر سه قرارگاه حمزه ۱، حمزه ۲، حمزه ۳ به طور همزمان وارد عمل شوند و با تعویض یک روزه عملیات موافقت گردید

۴- رمز عملیات طی شماره ۶۴/۴/۱۶/۴۶/۲۸/۲۰۱/ج-۶۴/۴/۲۳ اعلام گردید

روز(ر) روز یکشنبه ۶۴/۴/۲۳، ساعت (س)، ساعت ۲۲۳۰

رمز عملیات بسم.....القادر القاهر، لاحول و لاقوه الا با....العلی العظیم

یا محمد(ص) یا علی (ع) یا فاطمه الزهرا(س) و الحسن و الحسین (ع) و تسعة المعصومین من ذریة الحسین علیهم السلام بدماء شهداءنا و امام زماننا ادرکنی، ادرکنی، به یاری خداوند یکتا به پیش «سند شماره ۲۶»

ضمناً شروع عملیات در ساعت ۲۲۵۸ مورخه ۶۴/۴/۲۳ طی پیام شماره ۲۰۱/۲۸/۶/۱۵/۱۹۸

- ۶۴/۴/۲۳ به معاونت عملیات و اطلاعات نزاچا اعلام گردید. «سند شماره ۲۷»

۵- خلاصه وقایع مرحله یکم عملیات

الف- شرح وقایع روز اول عملیات (مورخه ۶۴/۴/۲۴)

نیروهای خودی با اجرای یک حرکت سریع موفق شدند تا ساعت ۷۰۰ روز ۶۴/۴/۲۴ اهداف تعیین شده (ارتفاعات حساس منطقه سیدکان) از جمله ارتفاعات سرسپندار (۸۱-۶۷) با شماشه (۸۲-۷۹) بربرزین روست (۷۸-۸۲)، سرسگرد، سرمله سری (۷۵-۸۴)، هردان (۷۴-۷۹)، سربوله (۷۰-۷۷) و قسمتی از ارتفاع گوشنیه (۶۵-۷۴) و یال غربی حصاروست (۶۵-۸۱) را تصرف ولی موفق به تصرف ارتفاع ۱۸۳۰ (۸۰-۷۴) نشدند. می توان گفت که تصرف تمامی خط آبی به جزء ارتفاع ۱۸۳۰ با موفقیت انجام پذیرفت. نتیجه عملیات این روز طی پیام شماره ۲۰۱/۲۸/۶/۱۵/۲۴۲-۶۴/۴/۲۴ به معاونت عملیات و اطلاعات نزاچا گزارش گردید. «سند شماره ۲۸»

اهم وقایع روز اول عملیات (۶۴/۴/۲۴)

(۱) تیپ ۱ لشکر ۷۷ ارتفاع سربوله (۷۰-۷۷) را تصرف کرد

(۲) تیپ ۲ لشکر ۲۸ ارتفاع سر هویزه و سمت راست ارتفاع بربرین را تصرف نمود
 (۳) تیپ ویژه شهداء چند قله از ارتفاع گوشینه را تصرف نمود برادر شوقی مسئول عملیات تیپ بیان داشت که ما چهار قله از پنج قله گوشینه را گرفته ایم حتی تصرف قله چهارم هم به صورت ناقص انجام گرفته است.

(۴) تیپ ۱ لشکر ۲۳ ارتفاع ۱۸۵۷ هم جوار پایگاه ۱۶۳۶ سرسپیندار و تیپ ۲ لشکر ۲۳ ارتفاعات گردشوان و باشکین هم جوار ارتفاع ۱۸۳۰ را تامین نمودند (در حقیقت گردان ۱۷۲ تیپ ۲ با مقاومت دشمن برخورد و با تلاش فراوان موفق به تصرف ارتفاع ۱۸۳۰ نشد)

(۵) با روشن شدن هوا نیروهای عراق با اجرای توده آتش هوایی و زمینی پاتک خود را شروع نمودند و به دلیل حساس بودن ارتفاع گوشیه ابتدا هجوم خود را متوجه این ارتفاع کردند.
 (۶) دشمن در ساعت ۱۱۰۰ مبادرت به اجرای پاتک روی ارتفاع گوشیه نمود که ابتدا

تیپ و یژه شهداء

مقاومت نمود، لکن با اجرای آتشیهای انبوه هوایی و زمینی و هجومهای گسترده و متوالی نیروهای مخصوص عراق، به منظور جلوگیری از تلفات زیاد در ساعت ۱۷۰۰ عقب نشینی نمود تا در تاریکی شب مجدداً تک نموده و آن ارتفاع را تأمین نماید.

(۷) حوالی غروب دو گروهان پاسدار از گردان امام علی (ع) (احتیاط تیپ ویژه شهداء) با بالگرد شنوک برای حمله به ارتفاع گوشینه به جلو برده شدند، لکن به علت حجم آتش زیاد دشمن نتوانستند کاری از پیش ببرند.

(۸) احداث جاده گلازده به طرف گوشینه در حال پیشرفت بود و با پیشروی جاده دو آتشبار ۱۰۵ م م موفق شدند با تغییر موضع به جلو پشتیبانی آتش بیشتری را برای قرارگاههای حمزه ۳ و حمزه ۴ روی ارتفاعات گوشینه و سرپوله فراهم نمایند

(۹) تیپ ویژه شهداء و گردان تکاور لشکر ۶۴ برای باز پس گیری ارتفاع گوشینه در ساعت ۰۰۲۰ مورخه ۶۴/۴/۲۵ مبادرت به اجرای تک نمودند که پیشرفتی نداشتند اما با تغییر موضع دو آتشبار ۱۰۵ م م توپخانه به جلو و فراهم نمودن آتش پشتیبانی لازم توانستند در ساعت ۱۳۱۰ ارتفاع مذکور را تصرف نمایند لکن در اثر پاتک مجدد دشمن مجبور به تخلیه آن شدند.

(۱۰) تلاش رزمندگان اسلام برای باز پس گیری ارتفاع گوشینه ادامه یافت و سرانجام پس از ۴ بار دست به دست شدن در پایان روز ۶۴/۴/۲۵ این ارتفاع جزء قسمت محدودی از آن به دست نیرویهای دشمن افتاد و نیروهای خودی موفق شدند تعدادی از افراد دشمن را کشته و زخمی نموده و تعداد ۵ نفر را اسیر نمایند. می توان گفت که سرانجام نیروهای عراق با فشار مداوم و برخورداری از حجم آتش انبوه هوایی و زمینی و انجام پاتک های متوالی توانستند تا پایان روز ۶۴/۴/۲۵ ارتفاع گوشینه را باز پس بگیرند.

(۱۱) در ساعت ۰۷۱۱ مورخه ۶۴/۴/۲۴ پایگاههای عراق در ارتفاع حسن بیگ توسط دو فروند از هواپیماهای نهجا بمباران و تلفاتی به نیروهای دشمن وارد شد.

(۱۲) در طول روز ۶۴/۴/۲۴ فعالیت هوانیروز چشمگیر بود از جمله انتقال دو گروهان پاسدار به جلو و اسلینک (حمل بار به صورت آویزان) یک قبضه توپ ۲۳ م م روی ارتفاع گوشینه ضمنا در این روز یک فروند بالگرد کبری خودی مورد اصابت قرار گرفت و ساقط شد.

(۱۳) قرارگاه حمزه ۱ به تیپ ۲ مربوطه اعلام نمود که تامین ارتفاع ۱۵۵۲ (۷۲-۷۸) را به گردان ضربت لشکر واگذار تا آن گردان با حداقل نیرو در جلو و در نظر گرفتن احتیاط قوی آن ارتفاع را تامین و نسبت به برقراری تامین تجهیزات راهسازی محور لولان بیرکیم اقدام نماید. «سند شماره ۲۹»

(۱۴) قرارگاه حمزه ۱ به تیپ ۱ مربوطه اعلام که یک گردان برای اجرای تک روزانه آماده کند.

«دشمن توان خود را از دست داده با دید بانی و اجرای آتش شدید خود را برای ادامه تک آماده نمایند، به دشمن نباید امان داد و بایستی بی امان بر او تاخت» «سند شماره ۳۰»

(۱۵) در ساعت ۱۱۴۵ هشت فروند هواپیمای دشمن پادگان پیرانشهر، کارخانه قند و ترمینال شهر را بمباران و خساراتی را وارد نمودند از جمله در پادگان یک نفر مجروح و یک نفر دچار موج گرفتگی شد و به تعدادی از ساختمانهای پادگان خساراتی وارد گردید.

«سند شماره ۳۱»

(۱۶) دشمن در حال تقویت یگان‌های خود در منطقه میانی خط آبی بود و تک هوایی خود را تشدید می نمود

(۱۷) قرارگاه حمزه س ش (ع) دستور جزء به جزء شماره ۲ خود را طی شماره ۶۴/۶/۲۴-۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۵۲ صادر نمود و در آن از قرارگاه حمزه ۱ خواسته شد که تک کند و ارتفاع ۱۸۳۰ (۸۰-۷۴) را تصرف و پیوستگی خط آبی را در منطقه محوله تکمیل نماید و به قرارگاه حمزه ۲ گفته شد که در شب روز ۲۴ به ۲۵ تیرماه ارتفاع گوشینه را به قرارگاه حمزه ۳ واگذار نموده و در منطقه ای نزدیک مستقر گردد تا ضمن آمادگی تقویت قرارگاه حمزه ۳ برای مرحله بعدی عملیات آماده شود و از قرارگاه حمزه ۳ خواسته شد که نسبت به تهیه خط پدافندی و پیوسته نمودن خط آبی در منطقه محوله اقدام نماید. «سند شماره ۳۲»

ب- روز دوم عملیات (۶۴/۴/۲۵)

(۱) ادامه تلاش برای تصرف ارتفاع ۱۸۳۰ (۸۰-۷۴) ضمنا از طرف قرارگاه حمزه به قرارگاه حمزه ۱ دستور داده شد که در تاریکی شب ۶۴/۴/۲۵ جهت تصرف ارتفاع مذکور تک کند «سند شماره ۳۳»

(۲) تک شبانه مورخه ۶۴/۴/۲۵ قرارگاه حمزه ۱ بی نتیجه ماند. قرارگاه حمزه ۱ به یگان‌های تابعه اعلام نمود که با استفاده از غافلگیری در ساعت (س) روز ۶۴/۴/۲۵ تک نمائید. تیپ ۱ ارتفاع ۱۶۳۶ سرسپندار و تیپ ۲ ارتفاع ۱۸۳۰ را تصرف و تامین نمایند. «سند شماره ۳۴»

(۳) به قرارگاه حمزه ۳ اعلام شد که تعویض ق حمزه ۲ روی گوشینه بنا به دستور خواهد بود و آن یگان در نگهداری ارتفاع سربوله تلاش نماید

(۴) در اثر فشار شدید دشمن روی ارتفاع سربوله (۷۰-۷۷) علی رغم هرگونه تلاش و مقاومت گردان ۱۶۳ تیپ ۱ لشکر ۷۷ این ارتفاع در ساعت ۱۰۰۰ مورخه ۶۴/۴/۲۵ به دست دشمن افتاد که تلاش برای باز پس گیری آن توسط رزمندگان اسلام ادامه یافت. «سند شماره ۳۵»

(۵) نزاجا طی شماره ۶۴/۴/۲۶-۷۰/۲۰۱/۰۸/۶۸ سقوط ارتفاع سربوله را در ساعت ۱۰۰۰ مورخه ۶۴/۴/۲۵ به سماجا ۳ گزارش نمود. «سند شماره ۳۶»

(۶) رزمندگان اسلام موفق شدند در ساعت ۲۰:۳۰ مورخه ۶۴/۴/۲۵ مجدداً این ارتفاع را تصرف نمایند لکن دشمن با بر خورداری از حجم آتش هوائی و زمینی و استفاده از بالگرد مبادرت به اجرای پاتک نمود سرانجام پس از چهار بار دست به دست شدن علی رغم ایثار و مقاومت گردان ۱۶۳ طی ۳۰ ساعت نبرد و فداکاری، سربوله به دست دشمن افتاد و گردان ۱۶۳ در موضع سد کننده بعدی روی ارتفاع سرخیات مستقر گردید.

(۷) به علت تکمیل نشدن جاده عقبه و در خطر افتادن کریدور پروازی بالگردها و پاتک های مداوم دشمن به منظور حفظ موقعیت و در خطر نیفتادن قرارگاه حمزه ۲ این قرارگاه در تاریکی شب به دامنه جلو حصاروست (۶۵-۷۳) تغییر مکان داد. «سند شماره ۳۷»
(۸) احداث جاده گلآزرده به طرف گوشینه با مانع حضور دشمن برخورد نمود و تنها راه تدارکاتی آن ارتفاع دالان هوائی مورد تهدید گلآزرده به گوشینه بود.

(۹) گردان تکاور لشکر ۶۴ از ساعت ۲۳:۰۰ مورخه ۶۴/۴/۲۵ از زیر امر قرارگاه حمزه ۲ خارج و زیر امر قرارگاه حمزه ۳ به منظور باز پس گیری ارتفاع سربوله قرار گرفت. اما هنگام آماده شدن برای اجرای تک مورد هجوم هوائی عراق واقع و تعدادی از فرماندهان آن یگان مجروح گردیدند. روی این اصل گردان تکاور نتوانست روی ارتفاع سربوله اقدامی انجام دهد (۱۰) روی هم رفته در اثر تک های پی در پی عراق که توام با توده آتش هوائی و زمینی و استفاده از بالگرد و هواپیماهای پی سی ۷ بود، ارتفاعات گوشینه و سربوله به دست دشمن افتاد و عراق توانست عقبه خود را در منطقه حسن بیگ از خطر دور ساخته و تلاش خود را متوجه محور شمال و ارتفاعات سرسپندار نماید

(۱۱) با توجه به رویدادهای اخیر و عدم تکمیل جاده های مورد نیاز، مشکلات پشتیبانی، عدم تخلیه بموقع مجروحین، پیچیدگی ارتفاعات و حجم بالای آتش هوائی و زمینی عراق، به منظور حفظ یگان ها و جلوگیری از خطرات احتمالی، دستور داده شد که تیپ ۱ لشکر ۷۷ و تیپ ویژه شهداء با یک حرکت هماهنگ شده در تاریکی شب ۶۴/۴/۲۶ به ارتفاع سر خیات و دامنه غربی حصاروست تغییر مکان و در خط پدافندی در محل های قابل پدافند مستقر شوند.

(۱۲) قرارگاه حمزه س ش (ع) دستور جزء به جزء شماره ۳ خود را طی شماره ۶۴/۴/۲۵-۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۵۴ صادر نمود. براساس آن تیپ ۲ لشکر ۲۸ | از ساعت ۰۰۰۱ ۲۵ تیرماه از کنترل عملیاتی حمزه ۱ خارج و به عنوان حمزه ۵ در سازمان رزمی منظور می‌شود. از قرارگاه حمزه ۱ خواسته شد که با استفاده از غافلگیری به منظور تامین کامل خط آبی ادامه تک دهد. قرارگاه حمزه ۲ در تاریکی شب ۶۴/۴/۲۵ تک نموده و ارتفاع گوشینه را تصرف کند. قرارگاه حمزه ۳ نیروهای قرارگاه حمزه ۲ را روی گوشینه بنا به دستور تعویض خواهند نمود و هوانیروز از ساعت ۰۴۴۵ روز ۶۴/۴/۲۵ ترابری را از پد گلزدرده شروع نماید. «سند شماره ۳۸»

(۱۳) عراق در ۶۴/۴/۲۵ تعدادی موشک زمین به هوا در ارتفاع حسن بیگ مستقر نمود.

(۱۴) عراق در ۶۴/۴/۲۵ منطقه عملیاتی قادر را ۲۱ بار بمباران نمود.

(۱۵) دشمن در ۶۴/۴/۲۵ به ارتفاع سر هویز (۷۳-۸۰) تک نمود که با مقاومت گردان

۱۲۰ تیپ ۲ لشکر ۲۸ مواجه و مجبور به عقب نشینی شد.

(۱۶) به قرارگاه‌ها اعلام شد که از استقرار یگان‌های در خط، بازدید به عمل خواهد آمد.

(۱۷) تیپ ۲ لشکر ۲۸ طی شماره ۶۴/۴/۲۵-۳/۲۳/۰۱/۱۳ از قرارگاه حمزه ۱

درخواست نمود که کماکان تا آمدن لشکر ۲۸ آن تیپ را تدارک نماید. «سند شماره ۳۹»

(۱۸) قرارگاه حمزه با صدور دستور جزء به جزء شماره ۴ طی شماره ۶۴/۴/۲۵-۲۰۱/۲۸/۶/۵۸

مورخه ۶۴/۴/۲۵ اعلام نمود که گردان تکاور لشکر ۶۴ از زیر امر ق ت حمزه ۲ خارج و زیر

امر ق ت حمزه ۳ قرار می‌گیرد و همچنین اعلام می‌دارد که ارتفاع گوشینه پس از چهار بار

دست به دست شدن و ارتفاع سربوله در مقابل پاتک‌های دشمن سرانجام ساقط و به دست

دشمن افتادند. ضمناً احداث جاده عملیاتی گوشینه به مانع برخورد نموده و انتظار نمی‌رود تا

یک هفته دیگر احداث شود. تنها راه تدارکاتی حمزه ۲ دالان هوایی مورد تهدید گلزدرده،

گوشینه می‌باشد. قرارگاه حمزه ۴ هنوز به طور کامل در منطقه مستقر نگردیده است.

(۱۹) ق ت حمزه س ش (ع) به منظور آمادگی جهت ادامه تک و حفظ تمامیت

یگان‌های تابعه از ساعت ۰۱۰۰ روز ۶۴/۴/۲۶ خط انتظار را به جای خط آبی با تغییرات

جدید تامین می‌نماید و به ق حمزه ۲ اعلام که با عملیات تاخیری خط انتظار را از مخ

مراحل عملیات قادر ۴۷/

(۶۵-۷۶) تا (۶۸-۷۹) تامین نموده و ارتفاعات حصاروست را حفاظت نماید و به حمزه ۳ اعلام گردیده با اجرای عملیات تاخیری خط انتظار را از مختصات (۶۸-۷۹) تا (۷۱-۸۰) تامین و عمده نیروهای خود را در منطقه عقب مستقر نماید و ق حمزه ۲ به جزء یک گردان بقیه یگان‌های خود را جهت بازسازی به پادگان مهاباد (تیپ ویژه شهدا) اعزام نماید.
«سند شماره ۴۰»

پ- روز سوم عملیات (۶۴/۴/۲۶)

(۱) در تاریخ ۶۴/۴/۲۶ تیپ ۱ لشکر ۲۳ تک نموده و نیروها توانستند تا جلو موانع پایگاه ۱۶۳۶ سرسپندار پیشروی نمایند. ولی به علت مقاومت دشمن و حجم بالای آتش او، به ناچار قطع درگیری نموده و به مواضع اولیه خود برگشتند. در نتیجه تیپ ۱ در این عملیات تعداد ۲۲ نفر زخمی و ۲۵ نفر شهید و مفقود الاثر داشت. تلاش تک شبانه تیپ ۲ به ارتفاع ۱۸۳۰ نیز بی نتیجه ماند.

(۲) یگان‌های نیروی مخصوص دشمن با استفاده از آتش هوایی و زمینی و بالگردهای توپدار به ارتفاع سرهویز تک نمودند.

(۳) سخنگوی عراق در ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۴/۲۵ اعلام نمود که نیروهای ایرانی در ساعت ۰۲۳۰ روز ۶۴/۴/۲۵ به گوشینه حمله نمودند که حمله آنها دفع گردید. در این درگیری گردانهای ۱ و ۳ تیپ ۴۳۸ لشکر ۲۳ و نیروهای تکاور نهاوند، نیروی هوایی و توپخانه شرکت داشتند و ارتشبد عدنان خیرالله (وزیر دفاع) از جبهه شمالی بازدید و دستوراتی صادر نموده است.
«سند شماره ۴۱»

(۴) دشمن در ۲۴ ساعت گذشته با ۶۲ سورتی پرواز، منطقه قادر را بمباران نمود. آتشیهای دشمن بطور مداوم ادامه داشت و خطوط عقب یگان‌ها و مواضع توپخانه را تهدید می‌نمود، لکن رزمندگان با فداکاری با پاتک‌های دشمن مقابله نموده و خط متصرفی را حفظ می‌نمایند.
«سند شماره ۴۲»

(۵) دو فروند از جنگنده های عراق توسط یگان های پدافند هوایی در شمالغرب سرنگون گردید.

(۶) عراق طی اعلامیه ای اعلام داشت که تعداد ۱۶۱ پرواز جنگی هواپیما و ۹۷ پرواز بالگرد علیه مواضع ایرانی در منطقه سیدکان انجام داده است
(۷) سقوط ارتفاع سربوله به سماجا گزارش شد.

(۸) در تاریخ ۶۴/۴/۲۶ وضعیت عملیات قادر طی دو مرتبه توسط سرهنگ عبادت به استحضار ریاست محترم مجلس شورای اسلامی رسید. از استقرار پدافند هوایی جویا شدند که به عرض رسید تعدادی ضد هوایی توسط هوانیروز اسلینگ شده است. همچنین در این روز فرماندهان ق حمزه ۴ جهت شناسائی منطقه اعزام شدند، ولی یگان حمزه ۴ هنوز نیامده است.
«سند شماره ۴۳»

ت- روز چهارم عملیات (۶۴/۴/۲۷)

(۱) - اعلام هوشیاری قرارگاه حمزه به یگان های تابعه طی شماره ۲۰۱/۲۸/۶/۱۵/۲۹۵-
۶۴/۴/۲۷ در خصوص امکان پیاده کردن نیرو توسط دشمن از ساعت ۱۹۰۰ روی ارتفاع سربوله و باحتمال قوی پاتک او در شب جاری
«سند شماره ۴۵»
(۲) - دشمن در ساعت ۱۹۰۰ با ۲۰ فروند بالگرد به ارتفاع سرخیات تک نمود که با دادن تلفات و ضایعات مجبور به عقب نشینی گردید

(۳) - دشمن اقدام به پای کار آوردن نیرو روی ارتفاع سربوله توسط ۲۰ فروند بالگرد نمود و از راه زمین قصد پاتک به مواضع خودی را داشت که با آگاهی وهوشیاری نیروهای خودی از پاتک دشمن جلوگیری و با بهره گیری از یگان های احتیاط و آتش های ممانعتی پاتک دشمن خنثی گردید. بالگردها متواری و تعدادی خودروه، تانک دشمن منهدم و حدود ۲۵۰ نفر به هلاکت رسیدند. ضمنا مراتب طی شماره ۶۴/۴/۲۸-۷۰/۲۰۱/۰۸/۸۷ به سماجا ۳ منعکس گردید.
«سند شماره ۴۴»

ث- روز پنجم عملیات (۶۴/۴/۲۸)

(۱) ارتفاعات متصرفی کماکان در دست نیروهای خودی باقی مانده و تلاش های دشمن برای نفوذ به آنها بی نتیجه گردیده است

(۲) ق حمزه ۱ دستور جزء به جزء شماره ۳ خود را در تاریخ ۶۴/۴/۲۸ منتشر نمود، مبنی بر اینکه تیپ ۲ ارتفاعات سرسپندار را از تیپ ۱ تحویل گرفته و در مطمئن ترین نقاط خط بصورت نقاط اتکا مستقر گردد و نسبت به تامین خط انتظار (خط آبی) اقدام نماید. تیپ ۱ در منطقه پراکندگی مستقر شده و نسبت به تعمیم آموزش و تجدید سازمان اقدام نماید. ضمناً بند هماهنگی دستور جزء به جزء مذکور متعاقباً طی شماره ۱/۲۳۸/۱۰/۲۰۱/م س -۶۴/۴/۲۸ ارسال داشت. «سند شماره ۴۶»

(۳) قرارگاه حمزه طی پیام ۶۴/۴/۲۸-ج/۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۷۲ دستور جزء به جزء شماره ۳ ق حمزه ۱ را با تدبیر نزاها منطبق دانست و بر اجرای عملیات نامنظم تاکید نمود. «سند شماره ۴۷»

(۴) قرارگاه حمزه طی پیام ۶۴/۴/۲۸-ج/۲۰۱/۲۸/۶/۱۵/۴۰۵ از تلاش و ایثار قرارگاه‌های حمزه ۲ و ۳ و ۵ و بویژه یگان‌های توپخانه که با هماهنگی و ارتباط کامل بزرگترین تهیه تک دشمن را در منطقه خنثی نمودند، قدردانی نمود در اثر اجرای آتش ضد تهیه توپخانه خودی و آتشهای قرارگاه‌ها، آرایش یگان‌های دشمن بهم ریخته شد. نیروها به صورت متفرق در منطقه سربولی پراکنده شدند. تلفات دشمن متجاوز از ۲۵۰ کشته و زخمی بود. «سند شماره ۴۸»

(۵) در این روز ۱۵ فروند هواپیمای دشمن از نوع میراژ، سوخو و میگ منطقه عملیاتی قادر را بمباران کردند.

(۶) در ساعت ۱۸۳۰ مورخه ۶۴/۴/۲۸ یک فروند میراژ عراقی در منطقه حاج عمران هدف آتش یگان‌های پدافند هوایی ارتش جمهوری اسلامی قرار گرفت و سرنگون گردید و خلبان آن به اسارت نیروهای خودی درآمد. همچنین در بعد از ظهر ۶۴/۴/۲۸ یک فروند دیگر از هواپیماهای عراق در منطقه پیرانشهر مورد اصابت موشک زمین به هوا قرار گرفت که در خاک عراق سقوط کرد. «سند شماره ۴۹»

(۷) قرارگاه حمزه س ش (ع) طی شماره ۶۴/۴/۲۸-ج/۲۰۱/۲۸/۶/۱۵/۶۰۰ از نفرات آتشبار راپیر نه‌جا که باعث سرنگونی دو فروند هواپیمای دشمن در تاریخ ۲۶ و ۶۴/۴/۲۸ گردیده‌اند قدردانی نمود. لازم به ذکر است که یکی از هواپیماها در محور کلاشین، لولان و دیگری در

خاک عراق سقوط نمود و خلبان هواپیمای ساقط شده در محور کلاشین لولان دستگیر گردید. «سند شماره ۵۰»

پاتک عراق به ارتفاع سرهویز: قابل ذکر است که از تاریخ ۶۴/۴/۲۶ تا تاریخ ۶۴/۵/۳ یگان‌های نیروی مخصوص دشمن به تناوب با استفاده از حجم بالای آتش هوایی و زمینی و بالگردهای توپدار به ارتفاع سرهویز تک نمودند که سرانجام در تاریخ ۶۴/۵/۳ دشمن موفق شد با پیاده کردن نیرو توسط بالگرد ارتفاع سرهویز را تصرف کند.

۶- خاتمه دوره اول مرحله یکم عملیات قادر

(الف) قرارگاه حمزه با صدور دستور جزءبه جزء شماره ۴ در ساعت ۱۶۰۰ مورخه ۶۴/۴/۲۸ خاتمه دوره اول مرحله یکم عملیات را اعلام و دستور داد که یگان‌ها در مواضع متصرفی^۱ پدافند نمایند و ق حمزه ۲ از خط رها گردیده، به بازسازی پرداخته و خود را برای ادامه عملیات آماده کند.

(ب) قرارگاه با جابه جایی و تغییر در سازمان رزمی یگان‌ها ضمن تثبیت مواضع پدافندی، خود را برای اجرای مرحله بعدی عملیات آماده می کند

(پ) همان‌طور که قبلاً طی (نامه السابقون ۱۱-۶۴/۴/۲۲) بیان گردید، تیپ قدس سپاه پاسداران (۳ گردان مانوری و ۱ گردان پشتیبانی) که از یگان‌های منطقه آذربایجان غربی بودند و ساختار آن یگان، بیشتر برای مقابله با ضد انقلاب سازماندهی گردیده بود، زیر امر قرارگاه حمزه گذاشته شد که یگان‌های تیپ به تدریج وارد منطقه شده و در مناطق پراکندگی مستقر گردیدند.

(ت) پس از صدور دستور جزء به جزء شماره ۴ بررسی و بحث های مختلفی برای ادامه عملیات انجام گرفت. برابر اوامر فرمانده نذاجا لازم است که ابتدا روی اهدافی که در مرحله یکم تصرف نشده یا مجدداً توسط عراق باز پس گیری شده عملیات انجام پذیرد. در این رابطه بایستی ارتفاعات سربوله، سرهویز، گوشینه و سه قله از ارتفاعات سرسپندار تصرف شود.

۱. خط پدافندی به نام خط انتظار نامیده می شود و از شمال به جنوب به ترتیب توسط قرارگاه‌های حمزه ۱ و ۳ و پدافند می گردد

(ث)- عملیات قادر در محافل بین المللی و در رسانه های خبری بازتاب وسیعی داشت که مهمترین خبر از وارد شدن تلفات سنگین بر نیروهای درگیر طرفین بود.
(ج)- تحرکات ضد انقلاب در منطقه پیرانشهر و اشنویه در حمله به پایگاههای خودی و اجرای کمین شدت یافت.

۷- ادامه وضعیت (روند عملیات)

الف- قرارگاه حمزه س ش (ع) با صدور دستور جزء به جزء شماره ۵ طی شماره ۶۴/۴/۲۸/۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۷۰ ح در تاریخ ۶۴/۴/۲۸ به نکات ذیل اشاره کرد

(۱)- گردان تکاور لشکر ۶۴ از ساعت ۱۵۰۰ روز ۶۴/۴/۲۷ از زیر امر قرارگاه حمزه ۳ خارج و زیر امر قرارگاه حمزه ۲ قرار می گیرد.

(۲)- قرارگاه حمزه ۱ موفق به تصرف هدف ۱۶۳۶ در تک مورخه ۶۴/۴/۲۶ نگردید.

(۳)- دشمن کماکان به تقویت نیروهای خود در منطقه ادامه و به بمبارانهای پی در پی

ادامه می دهد.

(۴)- قرارگاه حمزه ۲ تا ساعت ۱۵۰۰ مورخه ۶۴/۴/۲۹ قرارگاه تاکتیکی خود را برای

ادامه تک دائر و در عقب نسبت به بازسازی یگانهای خود اقدام نماید.

(۵)- عملیات های محدود گشت زنی به استعداد یک دسته از هرکدام از گروهانهای

احتیاط گردانهای در خط و همچنین یک گروهان از گردان احتیاط تیپ، طرحریزی و اجرا در مورد گرفتن اسیر از دشمن تاکید گردد. «سند شماره ۵۱»

(ب)- گروه عملیاتی بدر نزاجا طی پیام السابقون ۱۶-۶۴/۴/۳۰ به ق ج اعلام نمود که

گردان ۱۴۸ لشکر ۷۷ و گردان ۱۸۷ لشکر ۲۸ به منطقه عملیاتی ق حمزه اعزام نموده تا زیر امر تیپ ۱ لشکر ۷۷ و تیپ ۲ لشکر ۲۸ قرار گیرند. ضمناً ۵ گردان سپاهی که بمنظور تقویت به قرارگاه جنوب واگذار شده اند. از کنترل رها و به قرارگاه حمزه س ش (ع) اعزام نموده تا در کنترل عملیاتی یگانهای آن قرارگاه قرار گیرند.

یک گردان سپاه مامور به لشکر ۷۷ پس از حضور در شمالغرب زیر امر لشکر ۲۳

یک گردان سپاه مامور به لشکر ۲۸ پس از حضور در شمالغرب زیر امر تیپ ۲ لشکر ۲۸
 یک گردان سپاه مامور به لشکر ۲۱ پس از حضور در شمالغرب زیر امر لشکر ۲۳
 یک گردان سپاه مامور به ل ۸۱ پس از حضور در شمالغرب زیر امر لشکر ۲۳
 یک گردان سپاه مامور به لشکر ۷۷ پس از حضور در شمالغرب زیر امر تیپ ۱ لشکر ۷۷
 «سند شماره ۵۲»

پ-قرارگاه حمزه طی شماره ۶۴/۴/۳۱-۲۰/۱/۲۸/۶/۱۶/۷۷ مجدداً دستور جزء به جزء
 ای به شماره ۵ صادر که طی نامه شماره ۶۴/۵/۱-۲۰/۱/۲۸/۶/۱۶/۸۱ آن را به دستور جزء به
 جزء شماره ۶ تصحیح نمود و به نکات زیر اشاره داشت:

(۱)- تیپ قدس سپاه پاسداران از ساعت ۱۲۰۰ روز ۶۴/۴/۳۱ در کنترل عملیاتی
 قرارگاه حمزه ۲

(۲)- گردان ۱۷۸ حمزه ۳ از ساعت ۱۲۰۰ روز ۶۴/۵/۱ در کنترل عملیاتی قرارگاه
 حمزه ۲

(۳)- گردان ۱۰۷ حمزه ۵ از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۴/۳۱ در کنترل عملیاتی حمزه ۲
 (۴)- ماموریت: قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) در ساعت (س) روز(ر) به منظور
 تداوم عملیات و تسهیل عملیات آینده با قرارگاه‌های حمزه ۱، حمزه ۳، حمزه ۲، به ترتیب به
 ارتفاعات ۱۴۹۱ سرسپندار، ۱۹۳۱ سربوله و ۲۳۵۹ گوشینه تک نموده و آنها را تصرف و
 تامین می نماید.

(۵)- حمزه ۱ ارتفاع ۱۴۹۱ سرسپندار و اولین پایگاه دشمن بعد از آن ارتفاع و حمزه ۲
 ارتفاع گوشینه و حمزه ۳ ارتفاع سربوله و حمزه ۵ پس از تصرف ارتفاع سربوله خط انتظار را
 از ارتفاع سربوله تا مخ (۶۹-۷۵) تامین می نماید

(۶)- حمزه ۴ تیپ قدس را تحت کنترل قرارگاه حمزه ۲ قرار دهید تا با هماهنگی،
 ماموریت واگذاری را انجام دهند.

(۷)- یک آتش تهیه به مدت ۲۰ دقیقه پیش بینی و بنا به دستور اجرا نمایند
 (۸)- هوانیروز وسائل پرنده مورد نیاز با تور اسلینگ را از روز (ر) در پدگلازده مستقر
 نموده و از ساعت ۴۳۰ روز(ر) آماده انجام ماموریت باشد.

(۹)- به محض دریافت این دستور، یگان‌ها پیش بینی های لازم را در به پای کار آوردن نیرو و تجهیزات مربوطه نموده و تا ساعت ۱۷۰۰ روز ۶۴/۵/۲ اعلام آمادگی نمایند.

«سند شماره ۵۳»

ت- قرارگاه حمزه ۱ (لشکر ۲۳) دستور جزء به جزء شماره ۵ خود را در تاریخ ۶۴/۴/۳۱ منتشر کرد و طی آن اعلام نمود که تیپ ۱، تیپ ۲ را در محل تعویض و آماده می‌شود بنا به دستور هدف ۱۴۹۱ سرسپندار را از دشمن باز پس بگیرد و تیپ ۲ به منظور سازماندهی به مختصات (۷۲-۸۳) درخت توت حرکت نماید و آماده باشد بنا به دستور به عنوان احتیاط تیپ ۱ به کار رود ضمناً تاریخ تعویض مورخه ۶۴/۴/۳۱ می‌باشد. «سند شماره ۵۴»

ث- ق ت ح س ش (ع) دستورات تکمیلی زیر را به قرارگاه حمزه ۲ در تاریخ ۶۴/۵/۱ اعلام نمود.

(۱) دو آتشبار ۱۰۵ م م و یک آتشبار ۱۵۵ م م زیر امر ق حمزه ۲

(۲) یک آتشبار ۱۰۵ م م (کد ۳۸۳) کمک مستقیم ق حمزه ۳

(۳) یک آتشبار ۱۵۵ م م اس پی به محض شروع عملیات تقویت آتش ق حمزه ۳

(۴) گردان تکاور لشکر ۶۴ زیر امر حمزه ۲ سریعاً در محل مناسب مستقر شوید

(۵) کلیه بالگرد ها در شب عملیات در بیمضرته آماده باشند

(۶) فرمانده پشتیبانی منطقه مستقر در ارومیه به هر کدام از تیپ های ویژه شهداء و

تیپ قدس ۱۰ دستگاه و به ق حمزه ۳ تعداد ۵ دستگاه کمپرسی تحویل نمائید.

«سند شماره ۵۵»

ج- قرارگاه حمزه ۱ (لشکر ۲۳) دستور جزء به جزء شماره ۶ خود را در تاریخ ۶۴/۵/۱ منتشر و اعلام نمود که تیپ ۱ تک نموده و ارتفاع ۱۴۹۱ سرسپندار را تصرف و خط انتظار را ترمیم نماید و تیپ ۲ در احتیاط بوده و بنا به دستور عمل می نماید. «سند شماره ۵۶»

چ- تیپ ۱ لشکر ۲۳ در تاریخ ۶۴/۵/۲ دستور جزء به جزء ای صادر که در ساعت (س) روز(ر) تک نموده و ارتفاعات ۱۴۹۱ و ۱۶۳۶ و ارتفاعات مختصات (۶۵-۷۷) و (۶۶-۷۱) را تصرف و تامین می نماید. «سند شماره ۵۷»

ح-ضمیمه ۲ پشتیبانی (آتش توپخانه) به پیوست ت (پشتیبانی آتش) به دستور جزء به جزء شماره ۶ به دستور عملیاتی شماره ۴ قادر در ۶۴/۵/۲ منتشر شد و سازمان برای رزم یگان‌های توپخانه در پشتیبانی از قرارگاه‌های را مشخص نمود. «سند شماره ۵۸»

خ-ق حمزه ۱ در تاریخ ۶۴/۵/۲ دستورات الحاقی به دستور جزء به جزء شماره ۶ خود را صادر نمود که طی آن تیپ ۱ منطقه پدافندی گردان ۱۳۷ را به تیپ ۲ تحویل و گردان مذکور را جهت تک آماده نماید، تیپ ۲ با یک گردان تقویت شده به ارتفاع ۱۸۳۰ تظاهر به تک نماید. «سند شماره ۵۹»

صدور دستور جزء به جزء شماره ۷

۱-قرارگاه حمزه دستور جزء به جزء شماره ۷ خود را در رابطه با طراحی برای تداوم عملیات قادر طی شماره ۶۴/۵/۱۶/۲۸/۲۰۱/ج-۶۴/۵/۵ صادر نمود که نکات مهم آن به شرح ذیل است

الف-تغییرات در سازمان رزمی

- (۱) تیپ قدس سپاه پاسداران از ساعت ۰۰۰۱ روز ۶۴/۵/۵ از کنترل عملیاتی قرارگاه حمزه ۲ خارج و به عنوان قرارگاه حمزه ۴ وظائف محوله را انجام می دهد.
- (۲) گد ۱۷۸ پ حمزه ۳ از ساعت ۰۰۰۱ روز ۶۴/۵/۵ از کنترل عملیاتی حمزه ۲ خارج و در کنترل عملیاتی یگان مادر قرار می گیرد
- (۳) گد ۱۰۷ پ حمزه ۳ از ساعت ۰۰۰۱ روز ۶۴/۵/۵ از کنترل عملیاتی حمزه ۲ خارج و در کنترل عملیاتی یگان مادر قرار می گیرد
- (۴) گد تکاور لشکر ۶۴ از ساعت ۰۰۰۱ روز ۶۴/۵/۵ از کنترل عملیاتی حمزه ۲ خارج و در کنترل عملیاتی قرارگاه حمزه ۱ قرار می گیرد
- (۵) قرارگاه نامنظم یاسر از ساعت ۰۰۰۱ روز ۶۴/۵/۵ در کنترل عملیاتی قرارگاه حمزه ۲ قرار می گیرد.

ب- مأموریت

قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهداء (ع) ضمن تحکیم و تثبیت خط انتظار در ساعت ۲۲۳۰۰ روز ۶۴/۵/۶ به منظور تداوم عملیات، به دست گرفتن ابتکار عملیات و آماده شدن برای عملیات آتی با قرارگاه‌های حمزه ۱ به منظور تصرف و تامین سه قله ارتفاع سرسپندار ۱۴۹۱ (۸۱-۶۸)، ۱۶۳۶ (۷۸-۶۷) و قله ارتفاع (۷۹-۶۷) و ایجاد یک خط پدافندی در امتداد یال غربی ارتفاع ۱۶۳۶ تا شمال ژارا (۷۷-۶۵)، حمزه ۴ به منظور تصرف ارتفاعات سرهویز [(ارتفاع ۱۹۷۶ (۷۳-۸۰)، (ارتفاع ۱۹۳۶ (۷۳-۷۹)] و ارتفاعات سربوله [۱۹۱۰ (۷۷-۷۰)، ۱۹۳۱ (۷۶-۷۰) و ۱۶۲۷ (۷۶-۷۱)] تک می‌نماید. «سند شماره ۶۰»

۲- قرارگاه حمزه در پی بازدید از مواضع لشکر ۲۳ طی شماره ۲۰۱/۲۸/۱۶/۹۶ ج-۲-۶۴/۵/۵ پیرو دستور جزء به جزء شماره ۷ ماموریت ق حمزه ۱ را تغییر داد از جمله اینکه آن قرارگاه خط پدافندی خود را در امتداد ارتفاع ۱۴۹۱ به طرف شرق پیوسته و تحکیم نماید و با تلفیق گردان تکاور لشکر ۶۴ با یک گروهان داوطلب از لشکر ۲۳ در ساعت ۲۳۳۰ روز ۶۴/۵/۶ به قتل سرسپندار تک نماید و نیروهای دشمن را در قتل (۷۹-۶۷)، (۸۱-۶۸) و ارتفاع ۱۶۳۶ (۷۸-۶۷) منهدم و با گرفتن اسیر از دشمن نیروهای عمل کننده به مواضع پدافندی خود مراجعت نمایند. «سند شماره ۶۱»

۳- لشکر ۲۳ دستور جزء به جزء شماره ۷ خود را در ۶۴/۵/۶ صادر و اعلام داشت که گردان تکاور لشکر ۶۴ در تاریخ ۶۴/۵/۵ در کنترل عملیاتی لشکر قرار گرفته و ق حمزه ۱ با گردان تکاور لشکر ۶۴ در ساعت ۲۲۳۰ روز ۶۴/۵/۶ تک نموده و قتل سرسپندار را تصرف و یک خط پدافندی از ارتفاع ۱۶۳۶ تا شمال ارتفاع ژارا (۷۷-۶۵) تشکیل می‌دهد. «سند شماره ۶۲»

۴- لشکر ۲۳ پیرو دستور جزء به جزء فوق طی دستور جزء به جزء شماره ۸ اعلام داشت که تیپ ۲ یک گروهان تکاور داوطلب را زیر امر گردان تکاور لشکر ۶۴ قرار دهد و گردان تکاور در ساعت ۲۰۳۰ روز ۶۴/۵/۶ تک نموده و نیروهای دشمن در قتل سرسپندار منهدم و سپس به مواضع اولیه مراجعت می‌نماید. «سند شماره ۶۳»

۵- توپخانه قرارگاه حمزه در تاریخ ۴ مرداد ماه طرح پشتیبانی آتش به دستور جزء به جزء شماره ۷ و سازمان برای رزم توپخانه را اعلام نمود. «سند شماره ۶۴»

۶- ق حمزه ۱ دستور جزء به جزء شماره ۹ خود را در تاریخ ۶/۵/۶۴ منتشر کرد و بیان داشت که اعزام گروهان داوطلب کان لم یکن و یک گروهان از گردان ضربت زیر امر گردان تکاور لشکر ۶۴ برای تک به قتل سرسپندار قرار می‌گیرد تیپ ۱ پیش بینی یک گردان احتیاط نزدیک (منطقه تجمع اولیه پشت دیدگاه) جهت استفاده از موفقیت پس از تصرف ارتفاع ۱۶۳۶ نماید. تیپ ۲ همزمان با تک اصلی روی ارتفاع ۱۸۳۰ تک فریبنده انجام دهد و گردان مستقر روی باشکین آماده باشد پس از موفقیت تک فریبنده روی ارتفاع ۱۸۳۰ عمل نماید. «سند شماره ۶۵»

۷- قرارگاه حمزه ۱ دستور جزء به جزء شماره ۱۰ خود را در تاریخ ۷/۵/۶۴ صادر نمود مبنی بر اینکه تیپ ۱ و تیپ ۲ هرکدام یک گروهان به منظور ضربه زدن و به ستوه آوردن و حتی الامکان اسیر گرفتن از دشمن به سمت هدفهای ۱۶۳۶ و ۱۸۳۰ اعزام نمایند.

«سند شماره ۶۶»

۸- قرارگاه حمزه ۱ دستور جزء به جزء شماره ۱۱ خود را در تاریخ ۸/۵/۶۴ صادر نمود مبنی بر اینکه تیپ ۱ خط پدافندی باشکین گردشوان را تحکیم نماید و تیپ ۲ خط انتظار را تثبیت و آنرا به خط پدافندی موقت در دوره تبدیل می نماید و آماده می شود بنا به دستور عناصری از تیپ ۱ را در باشکین تعویض کند ضمناً یک گردان سپاه به تیپ ۱ مامور گردیده است. «سند شماره ۶۷»

شرح وقایع عملیات (پس از صدور دستور جزء به جزء شماره ۷ در تاریخ ۶۴/۵/۵)

همان‌گونه که بیان شد پس از صدور دستور جزء به جزء شماره ۷ در تاریخ ۶۴/۵/۵ و پیرو آن در همین تاریخ در مورد تغییرات ماموریت حمزه ۱ که آن قرارگاه با گردان تکاور لشکر ۶۴ و یک گروهان داوطلب از لشکر ۲۳ به قتل سرسپندار تک نماید. یگان‌های مأمور به قرارگاه حمزه ۲ از کنترل عملیاتی آن قرارگاه خارج و قرارگاه نامنظم یاسر در کنترل عملیاتی آن قرارگاه قرارگیرد. با توجه به اینکه ق حمزه ۱ طی دستور جزء به جزء شماره ۱۱ خود در تاریخ ۶۴/۵/۸ بیان نموده بود که تیپ ۱ خط پدافندی باشکین گردشوان را تحکیم و تیپ ۲ خط انتظار در منطقه مربوطه را تثبیت و آنرا تبدیل به خط پدافندی نماید، چنین استنباط می‌شود که اهداف عملیاتی دستور جزء به جزء شماره ۷ قادر اصلاح گردیده و هدفهای گوشینه و سرسپندار از آن حذف شده و هدفهای مور دنظر به ارتفاعات سرهویز و سربوله محدود گردیده است.

ادامه عملیات «تک به ارتفاعات سربوله و سرهویز به منظور تکمیل عملیات»

در پی دستور جزء به جزء شماره ۷ عملیات تک به ارتفاعات سربوله و سرهویز در ساعت ۲۲۳۰ مورخه ۶۴/۵/۶ با رمز بسم ا... القادر القاهر، لاحول و لا قوه الا بالله العلی العظیم یا محمد(ص) یا علی (ع) یا فاطمة الزهراء (س) و الحسن و الحسين (ع) و تسعة المعصومین من ذریة الحسين علیه السلام آغاز گردید:

وضعیت عملیات

روز اول عملیات تکمیلی (۶۴/۵/۷)

۱- با شروع تک توسط تیپ قدس ابتدا پایگاه ۱۹۳۱ سربوله ساقط شد و تعدادی از سنگرهای دشمن منهدم و تعدادی به اسارت در آمدند، ولی پایگاه دوم سربوله (ارتفاع ۱۶۷۲) مقاومت نمود. پایگاه‌های سرهویز به دلیل هوشیاری دشمن ساقط نشد. نیروهای خودی روی ارتفاع سربوله مشغول تثبیت و تحکیم هدف شدند. لازم به ذکر است که در

تصرف ارتفاع ۱۹۳۱ سربوله حدود یک گردان از نیروهای دشمن منهدم و پاسگاه فرماندهی آن گردان به تصرف در آمد.

نبرد جهت تصرف ارتفاع سرهویز ادامه یافت. تیپ قدس اظهار داشت که در آغاز موفق شده ارتفاع ۱۹۷۶ سرهویز را تصرف کند ولی موفق به پاکسازی ارتفاع ۱۹۳۶ (سرهویزه) نشده، با روشن شدن هوا شدت آتش دشمن به حدی بود که نیروها نمی توانستند از سنگر و جان پناه خارج شوند. با حرکت نیروهای دشمن، نیروهای خودی مجبور شدند در ساعت ۰۹۳۰ از ارتفاع ۱۹۷۶ (سرهویزه) عقب نشینی نمایند.

۲- نزاجا شروع و وضعیت عملیات را طی پیام شماره ۱۰۹/۱۰۸/۲۰۱/۷۰/طش-۶۴/۵/۷ پیرو پیام شماره ۱۰۳/۱۰۸/۲۰۱/۷۰/طش-۶۴/۵/۷ به سماجا گزارش نمود و اعلام داشت که در ساعت ۰۲۲۸ مورخه ۶۴/۵/۷ دشمن ضمن دادن بیش از ۳۰۰ نفر تلفات و انهدام تجهیزات مربوطه از ارتفاع ۱۹۳۱ (۷۰-۷۶) سربولی عقب نشینی نمود. ضمناً توسط لشکر ۶۴ در ساعت ۲۳۳۰ مورخه ۶۴/۵/۶ تک محدودی در منطقه حاج عمران در منطقه بالای روستای شور آباد (۶۲۸۰۰-۹۲۸۰۰) آغاز گردید. رزمندگان اسلام توانستند یک پایگاه دشمن را به کلی منهدم و تعداد ۱۰ نفر کشته و ۱۵ نفر را زخمی نموده و تجهیزات آنها را نابود نمایند. «سند شماره ۶۸»

۳- نزاجا طی شماره ۱۱۳/۱۰۸/۲۰۱/۷۰/طش-۶۴/۵/۸ آخرین وضعیت عملیات قادر را گزارش و اعلام داشت که پس از آزاد سازی ارتفاع ۱۹۳۱ سربوله (۷۰-۶۷) و وارد آوردن تلفات و ضایعات به دشمن، نیروهای عراق اقدام به سه بار پاتک در این منطقه نمودند که هر سه پاتک دفع شد. لکن نیروهای خودی در ادامه تک جهت تصرف ارتفاع ۱۹۳۶ (۷۳-۷۹) به علت حجم آتش هوایی و زمینی دشمن، موفق به تصرف هدف نشدند. یک فروند بالگرد ۲۱۴ مورد اصابت قرار گرفت که در منطقه نیروهای خودی فرود اجباری نمود. دو فروند اف ۵ در ساعت ۱۱۵۷ مورخه ۶۴/۵/۷ محور تدارکاتی سیدکان را بمباران نمودند ضمناً تحکیم مواضع به علت حجم زیاد آتش دشمن مقدور نگردید. «سند شماره ۶۹»

۴- خلاصه اطلاعاتی قرارگاه حمزه بیان می دارد که پس از عملیات آفندی ساعت ۲۰۳۰ مورخه ۶۴/۵/۶ به ارتفاع سربوله (۷۰-۷۷) دشمن از ساعت ۰۵۳۶ الی ۱۰۵۰ مورخه

۶۴/۵/۷ مبادرت به انجام سه پاتک سنگین به آن ارتفاع نمود و موفق گردید که کنترل آنرا به دست بگیرد و در آن استقرار یابد. توپخانه های دشمن از مواضع مختلف همچنین تانکها از قسمت غرب ارتفاع سربوله نیروهای خودی رازیر آتش سنگین قرار دادند. بالگردهای توپدار مواضع خودی را زیر آتش شدید قرارداده و هواپیماهای دشمن در ۷ سورتی به حریم هوایی مناطق عملیاتی خودی حمله که چهار بار آن مواضع را بمباران نمودند. دشمن سعی داشت که با حداکثر قوای خود از ارتفاعات سربوله و سرهویز پدافند نماید.

«سند شماره ۷۰»

روز دوم عملیات تکمیلی (۶۴/۵/۸)

پس از آزاد سازی ارتفاع ۱۹۳۱ سربوله و وارد شدن تلفات و ضایعات سنگین به نیروهای دشمن، ارتش عراق با سازماندهی جدید اقدام به اجرای سه پاتک نمود که با اجرای آتش موثر و ایثار رزمندگان اسلام هر سه پاتک دفع گردید. تلاش نیروهای خودی برای تصرف ارتفاع سرهویز (۷۳-۸۰) به علت پاتک های عراق بی نتیجه ماند. از طرفی به علت حجم آتش زیاد هوایی، بالگردهای توپدار و توپخانه عراق روی ارتفاع ۱۹۳۱ (سربوله) عملاً تحکیم هدف مقدور نگردید. لذا به منظور جلوگیری از تلفات و ضایعات زیاد به نیروهای خودی دستور داده شد که یگانها با یک حرکت هماهنگ به مواضع قابل پدافند در عقب ارتفاع سربوله تغییر مکان داده و با اجرای آتش مداوم و پرحجم از تصرف ارتفاع سربوله توسط دشمن جلوگیری نمایند. می توان گفت که پس از دفع پاتک های مذکور باز نیروهای عراق دست بردار نبودند و حدود ساعت ۱۰۰۰ صبح مجدداً ارتفاع ۱۹۳۱ را از سه طرف در محاصره گرفته و پاتک چهارم خود را در ساعت ۱۱۳۰ روز ۶۴/۵/۸ شروع نمودند که باعث سقوط این ارتفاع گردید.^۱

۱. تیپ قدس مشغول تحویل دادن ارتفاع ۱۹۳۱ به یگانهای تیپ ۱ لشکر ۷۷ بود و در حالی که عملیات تعویض به طور کامل انجام نگرفته بود پاتک چهارم عراق در ساعت ۱۱۳۰ شروع و در نتیجه تیپ قدس با ۸۶ نفر شهید و ۱۵۴ نفر مجروح مجبور به عقب نشینی گردید

خاتمه مرحله یکم عملیات قادر

می‌توان گفت که مرحله یکم عملیات قادر در ساعت ۱۶۳۰ مورخه ۶۴/۵/۸ خاتمه پذیرفت و یگان‌ها با استقرار در خط انتظار و اجرای پدافند موثر از مواضع متصرفی آماده اجرای تک بنا به دستور جهت دست یابی به اهداف واگذاری گردیدند.

قرارگاه حمزه س ش (ع) دستور جزء به جزء شماره ۸ خود را در تاریخ ۶۴/۵/۹ صادر کرد و طی آن گردان ۱۳۶ حمزه ۳ را از تاریخ ۶۴/۵/۱۲ در مواضع کنونی (یال حصاروست) تحت کنترل حمزه ۵ قرار داد و گردان تکاور لشکر ۶۴ را از تاریخ ۶۴/۵/۹ از کنترل حمزه ۱ رها نمود که به یگان مربوطه (لشکر ۶۴) بپیوندد. قرارگاه حمزه ۵ مسئولیت منطقه قرارگاه حمزه ۳ را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۵/۱۲ عهده دار می‌گردد. قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) نسبت به حفظ و کنترل موثر خط انتظار فعلی پرداخته و آماده می‌شود تک را جهت تکمیل خط آبی و سپس به منظور تصرف و تامین خط سبز ادامه دهد. حمزه ۱ نسبت به تشکیل یک خط پدافندی مستحکم و مطمئن در امتداد خط انتظار تعیین شده اقدام و آمادگی خود را جهت تک به ارتفاع ۱۶۳۶ و (۶۷-۷۸) و ارتفاع شمالی زارا (۸۰-۶۸) و ایجاد یک خط پدافندی در امتداد ارتفاع ۱۶۳۶ تا مختصات (۷۹۰۰-۶۵۸۰) و ارتفاع ۱۱۵۰ (۶۴۹۰-۷۹۷۵۰) تا تاریخ ۶۴/۵/۱۳ اعلام می‌نماید. حمزه ۲ هدایت عملیات یاسر را به عهده می‌گیرد و نسبت به بازسازی یگان‌های مربوطه اقدام می‌نماید. حمزه ۳ آماده می‌شود منطقه عملیاتی خود را به حمزه ۵ واگذار و به عنوان احتیاط قرارگاه حمزه منظور گردد. حمزه ۴ به عنوان احتیاط قرارگاه حمزه نسبت به بازسازی تیپ قدس اقدام می‌نماید و حمزه ۵ به محض ورود اولین گردان لشکر ۲۸ به منطقه، گردان ۱۳۶ را رها نموده و مسئولیت را به لشکر ۲۸ محول می‌نماید. «سند شماره ۷۱»

نتیجه مرحله یکم عملیات قادر

- ۱- تصرف ارتفاعات مهم باشکین، ۱۵۲۵، ۱۸۵۷، ۱۷۴۷ و ارتفاعات سرسپندار، ۱۸۵۰، ۱۱۵۳ و ارتفاع بربرزین روست و ارتفاعات ۲۷۵۳، ۲۲۳۶ و ارتفاعات حساس حصاروست (۲۶۳۹) در نتیجه به خطر افتادن موقعیت دشمن در منطقه سیدکان.
- ۲- قطع خطوط ارتباطی و تدارکاتی عناصر ضد انقلاب در منطقه شمالغرب
- ۳- وارد آوردن تلفات و ضایعات سنگین به دشمن
- ۴- افزایش کارآیی رزمی یگان‌ها و بالا رفتن روحیه آنها
- ۵- آزادسازی حدود ۴۰۰ کیلومتر مربع از خاک عراق در منطقه شمالغرب و نزدیک شدن به آماد راه های اصلی و خطوط مواصلاتی دشمن به نحوی که رزمندگان اسلام قادر گردیدند روی محورهای اصلی منطقه رواندوز اجرای آتش کنند.
- ۶- دستی یابی به پایگاههای مهم منطقه جهت ادامه مراحل بعدی عملیات
- ۷- تضعیف روحیه دشمن

تلفات و ضایعات

الف- تلفات و ضایعات خودی

یگان‌های نزاجا مجروح ۳۲۷ نفر شهید ۱۰۲ نفر مفقود الاثر (اسیر و گمشده) ۵۰ نفر تیپ ویژه شهدا (سپاه پاسداران)^۱ مجروح ۲۰۰ نفر شهید و مفقود الاثر ۱۱۴ نفر ضایعات: از بین رفتن یک فروند بالگرد کبری، دو فروند بالگرد ۲۱۴ و چند قبضه توپ ۱۵۵ م و ۱۰۵ م

ب- تلفات و خسارات وارده به دشمن

به هلاکت رسیدن بیش از ۲۵۰ نفر. مجروح شدن بیش از ۱۰۰۰ نفر و اسارت ۵ نفر انهدام تعدادی از پایگاههای دشمن در منطقه

انهدام و سرنگون نمودن ۳ فروند از هواپیماهای دشمن

انهدام یک دستگاه رادار، انهدام ۴ دستگاه تانک، انهدام ۳ قبضه توپ و ۶۷ دستگاه خودرو و ۷ انبار مهمات

شرح وقایع پس از خاتمه مرحله یکم عملیات در مورخه ۶۴/۵/۸

۱- همان‌طور که گفته شد قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) پس از صدور دستور جزء به جزء شماره ۸ در تاریخ ۶۴/۵/۹ با جابه‌جائی‌های لازم نسبت به حفظ و نگهداری خط انتظار اقدام نموده و آماده می‌شود که جهت تامین کامل خط آبی و ادامه آن به منظور تصرف و تامین خط سبز تک نماید. «سند شماره ۷۱»

۲- به پای کار آمدن نیروهای جدید (لشکر ۲۸ پیاده)

الف- معاونت عملیاتی و اطلاعاتی نزاجا طی شماره ۶۴/۵/۹-۲۰۱/۰۸/۴۳ به قرارگاه جنوب اعلام که قرارگاه تاکتیکی لشکر ۲۸ را رها و به منطقه عملیاتی قادر اعزام تا در کنترل عملیاتی قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) قرارگیرد (محل استقرار قرارگاه تاکتیکی لشکر منطقه ای است که توسط ف لشکر ۲۸ شناسائی گردیده است)، تیپ ۳ لشکر ۲۸ در کنترل عملیاتی لشکر ۸۱ کماکان در منطقه جنوب باقی می‌ماند^۱ ضمناً نزاجا طی همین شماره به قرارگاه عملیاتی غرب اعلام نمود که نسبت به رهایی تیپ یکم لشکر ۲۸ اقدام و آن را به منطقه شمالغرب (منطقه عملیاتی قادر) اعزام نموده تا در اختیار لشکر مربوطه قرارگیرد. «سند شماره ۷۲»

ب- در اجرای امریه نزاجا قرارگاه جنوب طی شماره ۶۴/۵/۱۰-۲۰۱/۱۳/۱۱/۱۵ به لشکر ۲۸ اعلام نمود که قرارگاه تاکتیکی لشکر را به منطقه شمالغرب تعیین مکان داده و در منطقه عملیاتی قادر در کنترل قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) قرار گیرد. «سند شماره ۷۳»

پ- در نیمه اول مرداد ماه قرارگاه تاکتیکی لشکر ۲۸ با سریالهای راهپیمائی از مناطق عملیاتی جنوب حرکت و وارد منطقه عملیاتی قادر شد و در منطقه کلاشین مستقر گردید ضمناً اولین سریال تیپ ۱ آن لشکر در تاریخ ۶۴/۵/۱۳ از منطقه غرب به سمت منطقه عملیاتی قادر حرکت نمود.

۱. گردان ۳۱۰ توپخانه کمک مستقیم تیپ ۳ لشکر ۲۸ در تاریخ ۶۴/۵/۱۴ در منطقه طلایه زیر امر لشکر ۹۲ قرار گرفت و خود تیپ در تاریخ ۶۴/۵/۱۶ به عنوان احتیاط قرارگاه جنوب به کار گرفته شد. ضمناً گردان ۱۳۰ تیپ در تاریخ ۶۴/۶/۴ به عین خوش اعزام و تحت کنترل عملیاتی لشکر ۵۸ قرار گرفت.

شرح وقایع پس از خاتمه مرحله یکم عملیات در مورخه ۶۴/۵/۸ ۶۳/

۳- قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) دستور جزء به جزء شماره ۹ خود را در تاریخ ۶۴/۵/۱۷ صادر و طی آن اعلام داشت که قرارگاه تاکتیکی لشکر ۲۸ با زیر امر گرفتن تیپ ۲ خود در منطقه استقرار فعلی با دو تیپ ۱ و ۲ و کلیه یگان‌های پشتیبانی رزمی و خدمات رزمی از تاریخ ۶۴/۵/۱۷ به عنوان قرارگاه تاکتیکی حمزه ۵ در کنترل عملیاتی قرارگاه حمزه قرار می‌گیرد. همچنین قرارگاه عملیات نامنظم رمضان^۱ سپاه پاسداران مستقر در حیات (۹۲-۵۱) از تاریخ ۶۴/۵/۱۷ در کنترل عملیاتی قرارگاه حمزه قرار می‌گیرد و در ماده دستور به یگان‌ها اعلام شد که حمزه ۱ برابر دستورات قبلی اجرای مأموریت نماید و حمزه ۲ عملیات نامنظم قرارگاه یاسر را با هماهنگی حمزه ۱ در منطقه محوله تشدید و نسبت به بازسازی یگان‌های تابعه اقدام نماید، حمزه ۳ در منطقه پراکندگی در محور بیم ضربه به لولان در محل استقرار سابق حمزه ۴ مستقر و نسبت به بازسازی و اجرای آموزش پرداخته و آماده باشد بنا به دستور نسبت به شناسائی محور لولان به حیات که طی شماره ۶۴/۵/۱۴-۲۰۱-۲۸/۱۶/۱۳۶ ابلاغ گردیده بود اقدام نماید. حمزه ۴ کماکان نسبت به بازسازی یگان‌های تابعه اقدام کند. و حمزه ۵ گردان ۱۳۶ را روی ارتفاع حصاروست با یک گردان از تیپ ۲ تعویض و یک گردان از تیپ ۱^۲ را در احتیاط نزدیک حصاروست قرار داده و همچنین تامین جاده در حال احداث گل‌ازرده به سیلوه^۳ را برقرار و آماده اجرای عملیات آفندی آینده باشد، توپخانه قرارگاه نسبت به تهیه و انتشار طرح آتش پشتیبانی اقدام و نسبت به سازمان دادن دو رسد دیده بان جهت اجرای مأموریت‌های نفوذی اقدام نماید.

۴- عملکرد قرارگاه شمالغرب در آستانه انتخابات ریاست جمهوری قرارگاه حمزه س ش (ع) مبادرت به صدور دستور جزء به جزء شماره ۱۰ در تاریخ ۶۴/۵/۱۸ نمود که قرارگاه

^۱ - دفتر فرماندهی کل سپاه پاسداران باستناد گزارش قرارگاه رمضان به قرارگاه خاتم الانبیاء(ص) اعلام نمود که نیروهای عراق در ساعت ۰۷۰۰ مورخه ۶۴/۵/۱۴ روی ارتفاع سرپیران در منطقه غرب حیات(۹۲-۵۱) بایست فرزند بالگرد نیرو پیاده و آن ارتفاع را که در دست نیروهای بارزانی بود تصرف و در آن مستقر گردیدند.

^۲ - به منظور احتیاط نزدیک حصاروست گردان ۱۵۵ تی ۱ در نظر گرفته شد که در دهانه هارکوت (۶۵-۸۷)، سارکوت (۶۵-۸۵) و در دامنه شرقی ارتفاع سرهواز جو (در مسیر احداث جاده گل‌ازرده به برده بوک) مستقر گردید

^۳ - جهت تامین محور و تجهیزات مهندسی در حال احداث جاده سه راهی گل‌ازرده به سیلوه گردان ۱۱۶ تی ۱ ل ۲۸ در نظر گرفته شد.

ضمن اجرای دستور جزء به جزء شماره ۹ با بهره گیری از یگان‌های احتیاط، عملیات پاکسازی، تامین و مراقبتی را تا پایان انتخابات ریاست جمهوری هدایت می نماید (حمزه ۱ یک گردان تکاور تقویت شده با یک گروهان پاسدار را بنام گردان نصر آماده و از ساعت ۱۸۰۰ مورخه ۶۴/۵/۲۲ به منطقه عمومی قرارگاه فجر پسوه اعزام می دارد (ضمنا در این رابطه حمزه ۳ تعداد ۵ دسته پیاده و حمزه ۵ دو دسته پیاده) استعداد هردسته ۳۰ نفر) سازماندهی می نمایند. همچنین گد جندا... اشنویه در پد هوانیروز بیمضرته توسط یک گروهان پیاده از ق حمزه ۳ تا ساعت ۱۸۰۰ مورخه ۶۴/۵/۲۸ تعویض می گردد.

«سند شماره ۷۵»

۵- پیرو دستور جزء به جزء بالا قرارگاه حمزه دستورات تکمیلی خود را در مورخه ۶۴/۵/۲۱ اعلام نمود و طی آن به حمزه ۱ تاکید کرد که نسبت به سازماندهی و آموزش گردان نصر بنحوی اقدام نماید که بتواند ماموریت خود را با سربلندی انجام دهد حمزه ۲ از یال برده بوک با هماهنگی حمزه ۵ شناسائی نمایید . حمزه ۳ تا پایان روز ۶۴/۵/۲۳ در منطقه پراکندگی جدید (خرنه، لولان) مستقر شده و از مواضع استقرار بعدی روی ارتفاعات ۱۷۳۵ (۶۷-۸۶) و ۱۷۳۶ (۸۸-۶۵) و ۱۸۳۶ (۸۷-۶۱) جهت برقراری تامین تجهیزات جاده سازی محور لولان حیات شناسائی نماید و حمزه ۵ آمادگی اجرای ماموریت در جناح چپ خط انتظار را داشته باشد و شناسائی های لازم را به عمل آورید.

«سند شماره ۷۶»

به پای کار آوردن تیپ هوابرد

۶- علاوه بر لشکر ۲۸ که به منطقه عملیاتی قادر اعزام شد تیپ ۵۵ هوابرد به منطقه عملیاتی شمالغرب (قادر) اعزام گردید.

الف- معاونت عملیات و اطلاعات نزاچا طی شماره ۶۴/۵/۳۱-۲۰۱/۰۸/۱۵۴ دستور العمل ترابری تیپ ۵۵ هوابرد از راه هوا را صادر نمود. (جابجائی تیپ هوابرد از منطقه عملیاتی جنوب به منطقه عملیاتی شمالغرب) و براساس امریه مذکور قرارگاه جنوب دستورالعمل شماره

شرح وقایع پس از خاتمه مرحله یکم عملیات در مورخه ۶۴/۵/۸ ۶۵/

۶۴/۶/۱۳۰۰۱/۱۳/۱۱/۱۷۴۹ را صادر نمود مبنی بر اینکه تیپ هوابرد در تاریخ ۶۴/۶/۱ آماده بازدید شده و از همین تاریخ به حالت آماده باش باشد. «سند شماره ۷۷» و «سند شماره ۷۸»

ب- تیم پیشرو و ۴ گردان مانوری از طریق هوا از فرودگاه دزفول به ترتیب به فرودگاه ارومیه و تبریز اعزام سپس یگان‌ها توسط خودرو به منطقه عملیاتی (پادگان پسوه) ترابری می‌گردند. ضمناً تیم پیشرو شامل عناصری از تیپ و گردانهای مانوری و گردان پشتیبانی حداکثر به استعداد ۴۰ نفر سازمان داده و در ساعت ۰۹۰۰ مورخه ۶۴/۶/۲ در فرودگاه دزفول جهت حرکت با هواپیمای فرند شیب به فرودگاه ارومیه آماده باشند.

پ- سازمان هر گردان ۴۲۰ نفر در نظر گرفته شود.

ت- تیپ از تاریخ ۶۴/۶/۲ آماده حرکت به منطقه شمالغرب باشد

ث- از تاریخ ۶۴/۶/۳ روزانه دو گردان توسط هواپیماهای ۷۴۷ نه‌جا از فرودگاه دزفول به فرودگاه تبریز ترابری می‌گردد.

ج- معاونت لوج نزاجا پیش بینی هواپیمای ۷۴۷ و وسائل ترابری گردانها باتجهیزات مربوطه از تبریز به پسوه بنماید.

چ- ف لوج نزاجا تسهیلات لازم در امر جابه جایی و پشتیبانی های مورد لزوم از طریق پشتیبانی منطقه ۱ بنماید.

ح- عناصر پشتیبانی و آشپزخانه ها، خودروهای سبک و بنه های مورد نیاز (بدون بار مینا) و آتشبار پدافند هوایی و سلاحهای اجتماعی به جزء یگانهای توپخانه و گردان پنجم بوسیله راه آهن در تاریخ ۶۴/۶/۲ از اندیمشک به مراغه حرکت سپس با خودرو به پادگان پسوه ترابری می‌گردند. «سند شماره ۷۷ و سند شماره ۷۸»

خ- معاونت عملیات و اطلاعات نزاجا طی شماره ۷۰/۲۰۱/۰۸/۱۵۵ ط س -۶۴/۳/۱۵ دستوراتی به قرارگاه شمالغرب قرارگاه موقت لجستیکي نزاجا در ارومیه، فرماندهی پشتیبانی منطقه یک، فرماندهی آمادگاه مراغه - فرماندهی پشتیبانی تبریز در خصوص تغییر مکان تیپ ۵۵ هوابرد از منطقه جنوب به منطقه عملیاتی قادر صادر نمود که اهم آنها به شرح زیر است:

(۱) ترابری تیم پیشرو به استعداد ۴۰ نفر از فرودگاه ارومیه به منطقه تعیین شده
پسوه) در تاریخ ۶۴/۶/۲

(۲) پیش بینی اسکان، و جیره غذایی پرسنل که به ترتیب وارد منطقه خواهد شد
تا فعال شدن تیپ

(۳) ترابری پرسنل تیپ از فرودگاه تبریز به منطقه تعیین شده روزانه با استعداد
۸۲۰ نفر از تاریخ ۶۴/۶/۲

(۴) تامین حرکت ستونهای تیپ

(۵) ترابری بنه های تیپ و یگان های که بوسیله قطار به مراغه اعزام می شوند به
منطقه مورد نظر

(۶) پیش بینی محل اسکان جیره غذایی برای پرسنلی که امکان دارد تا حاضر
شدن وسائل ترابری در مراغه یا تبریز توقف نمایند توسط آمادگاه مراغه و مرکز
پشتیبانی تبریز
«سند شماره ۷۹»

ح- مکاتبه معاونت لوج نزاچا با سماجا در خصوص ترابری هوائی پرسنل تیپ ۵۵ هوارد
از دزفول به تبریز

(۱) ترابری ۴۰ نفر عناصر پشرو توسط هواپیمای فرند شیب از دزفول به ارومیه در
ساعت ۰۹۰۰ روز ۶۴/۶/۲

(۲) ترابری دو گردان هر گردان به استعداد ۴۲۰ نفر با تجهیزات مربوطه بوسیله
هواپیمای ۷۴۷ در تاریخ ۶۴/۶/۲ از دزفول به تبریز

(۳) ترابری دو گردان هر کدام به استعداد ۴۲۰ نفر با تجهیزات مربوطه بوسیله
هواپیماهای ۷۴۷ در تاریخ ۶۴/۶/۴ از دزفول به تبریز
«سند شماره ۸۰»

د- مکاتبه ق شمالغرب در خصوص ترابری هوارد با ف آمادگاه ۵۱۲ مراغه، مرکز
آموزش پشتیبانی تبریز در تاریخ ۶۴/۶/۱ در خصوص:

(۱) پیش بینی دو دستگاه مینی بوس و یک دستگاه کمپرسی قبل از ظهر ۶۴/۶/۲
در فرودگاه ارومیه به منظور ترابری تیم پیشرو به پادگان پسوه

شرح وقایع پس از خاتمه مرحله یکم عملیات در مورخه ۶۴/۵/۸ ۶۷/

(۲) پیش بینی بیست دستگاه اتوبوس در بعد از ظهر ۶۴/۶/۲ در فرودگاه تبریز که ۸۴۰ نفر پرسنل هوابرد را به مراغه ترابری و این افراد در پادگان مراغه اسکان یافته و در روز بعد توسط همین اتوبوس ها به پادگان پسوه ترابری کردند.

(۳) پیش بینی بیست دستگاه اتوبوس در بعد از ظهر ۶۴/۶/۴ در فرودگاه تبریز که ۸۴۰ نفر پرسنل هوابرد را به مراغه ترابری که تیپ در پادگان مراغه اسکان یافته و در روز بعد توسط همین اتوبوس ها به پادگان پسوه ترابری کردند.

(۴) پیش بینی اتوبوس و تریلی و کانکس که پرسنل و وسائلی که با قطار از دزفول به مقصد مراغه حرکت کرده اند از مراغه به پسوه ترابری نمایند

(۵) پادگان پسوه پیش‌بینی‌های لازم در رابطه با اسکان و تغذیه یگان هوابرد با هماهنگی لشکر ۶۴ معمول دارد «سند شماره ۸۱»

ذ- تیپ هوابرد طی پیام ۶۴/۶/۱-م/۱۲۰۶/۰۲/۴/۱۰۸- تعداد اتوبوس مورد نیاز برای روز ۶۴/۶/۲ ده دستگاه اعزام به ترمینال اندیمشک و پایگاه هوایی دزفول به شرح زیر اعلام نموده است

(۱) تعداد اتوبوس مورد نیاز برای روز ۶۴/۶/۲ ده دستگاه

(۲) تعداد اتوبوس مورد نیاز برای روز ۳ و ۶۴/۶/۴ هر روز بیست دستگاه

«سند شماره ۸۲»

ر- تیپ هوابرد در تاریخ ۶۴/۶/۱ دستورالعمل ترابری یگان‌های تیپ را از راه زمین و هوا تهیه و طی شماره ۶۴/۶/۱-م/۲۰۱/۰۱/۵۹ منتشر نمود و طی آن اعلام داشت که گردان ۱۲۶ با زیر امر گرفتن عناصری از سایر یگان‌ها از طریق راه آهن و گردانهای ۱۰۱، ۱۳۵، ۱۴۶، ۱۵۸ در دو سریال از طریق هوا به منطقه شمالغرب ترابری می کردند

«سند شماره ۸۳»

به پای کار آوردن لشکر ۸ نجف و گردان‌های سپاه

علاوه بر لشکر ۲۸ و تیپ ۵۵ هوابرد لشکر ۸ نجف (۸ گردان) و تعداد شش گردان سپاهی (حبیب ابن مظاهر، امام حسین (ع)، ثار، فاطمه الزهرا، ابوالفضل العباس و در اواخر

گردان ابوذر از تیپ المهدی) جمعا ۱۴ گردان سپاهی برابر هماهنگی با ف کل سپاه پاسداران به منطقه قادر واگذار شدند. لازم به ذکر است که قبلاً طی نامه السابقون ۱۱- ۶۴/۴/۲۲ قرار بود که ۲۰ گردان سپاه در تقویت یگان‌های نزاجا قرار گیرند.

روند ادامه عملیات: همان‌گونه که بیان گردید پس از مرحله یکم عملیات قرارگاه حمزه س ش (ع) با بررسی همه جانبه به این نتیجه رسید که با جابه‌جایی‌های لازم و تقویت یگان‌ها برای ادامه عملیات آماده شود از جمله:

۱- در تاریخ ۶۴/۵/۱۳ گردان ۱۶۳ تیپ ۱ لشکر ۷۷ را روی ارتفاع سرخیات و ۲۴۹۰ توسط گردان ۱۲۷ تیپ ۲ ۲۸ تعویض نمود

۲- در تاریخ ۶۴/۵/۲۲ گردان ۱۳۶ تیپ ۱ لشکر ۷۷ را روی یال غربی ارتفاع حصاروست توسط گردان ۱۰۷ تیپ ۲ لشکر ۲۸ تعویض نمود

۳- در تاریخ ۶۴/۵/۱۷ قرارگاه حمزه س ش (ع) با صدور دستور جزء به جزء شماره ۹ به تیپ ۱ لشکر ۷۷ اعلام نمود که در محور بیم ضرته به لولان مستقر و آماده باشد که بنا به دستور در ارتفاعات ۱۷۳۶، ۱۷۳۵، و ۱۸۳۶ در منطقه لیران (شمالغرب سرسپیندار) مستقر و نسبت به تامین تجهیزات راهسازی محور لولان، حیات اقدام و مواضع پدافندی و خط انتظار آن منطقه را حفظ نمایند

۴- پس از حضور لشکر ۲۸ (-) به عنوان قرارگاه حمزه ۵ (مورخه ۶۴/۵/۱۷) گردان ۱۲۰ در دهانه برکیم، گد ۱۲۷ روی ارتفاعات سرخیات و ۲۴۹۰ گردان ۱۰۷ روی یال غربی حصاروست، گردان ۱۱۶ تامین تجهیزات راهسازی محور گلزرد، سیلوه، گردان ۱۸۷ در دامنه حصاروست و گردان ۱۵۵ در دامنه شرقی ارتفاع سر هوارجو که گروهان یکم آن گردان روی حصاروست در دهانه بین قلل هارکوت (۳۵۷۵) و سارکوت (۲۸۹۶) مستقر گردید.

۵- می توان گفت که خط انتظار پدافندی حمزه ۵ از حصاروست تا دامنه جنوبی ارتفاع سرهاجری و خط انتظار پدافندی حمزه ۱ از منطقه بیرکیم (ارتفاع سرهاجری) تا سرسپیندار و قرارگاه حمزه ۳ در منطقه لیران جناح راست (شمالغربی سرسپیندار) بود

شرح وقایع پس از خاتمه مرحله یکم عملیات در مورخه ۶۴/۵/۸ ۶۹/

۶- گردان ۳۹۳ توپخانه در دامنه شرقی بربرین روست و گردان ۳۹۱ در دامنه گلزرده، سرهوازجو و قرارگاه توپخانه لشکری لشکر ۲۸ در محور گلزرده مستقر و با زیر امر گرفتن توپخانه های موجود در آن منطقه مرکز تطبیق آتش محور جنوبی را تشکیل داد و با مرکز تطبیق آتش قرارگاه حمزه در تماس بود

۷- گردان ۱۰۱ هوابرد در پایگاههای سماور (۷۶-۰۱)، گرده سور (۷۶-۰۵) و جهاد (۷۷-۴۵) در محور گلزرده سیلوه مستقر و گردان ۱۱۶ را تعویض نمود گردان ۱۱۶ در دامنه حصاروست مستقر گردید، کد ۱۲۶ به منظور اجرای عملیات هلی برن در دامنه سرهوازجو در مختصات (۷۲-۸۶)، (۷۱-۸۷) و (۱۷-۸۸) در کنترل عملیاتی قرارگاه حمزه ۵ قرار گرفت. سایر یگانهای هوابرد که در تاریخ ۳ و ۴/۴/۶۴ وارد پادگان پسوه شده بودند از پادگان حرکت و در جناح جنوبی خط پدافندی لشکر ۶۴ در حوالی ارتفاعات بز مرگ سیر و برده زرد مستقر شدند.

همزمان با پای کارآوردن نیروهای جدید و جابه جایی یگانها برای آماده شدن جهت اجرای عملیات آتی برآوردهای اطلاعاتی و وضعیت های عملیاتی شماره ۱ و ۲ در تاریخ ۶۴/۵/۲۰ به شرح ذیل تهیه گردید.

برآورد اطلاعاتی شماره ۲

مدرک : نقشه ۱:۵۰۰۰۰ سیدکان، یرکیم، گلاله، سرسپندار، رواندوز

۱- مأموریت

۲- منطقه عملیات

الف- جو

(۱) وضعیت موجود

«الف» درجه حرارت تا پایان مرداد ماه دمای هوا از صفر تا ۱۵ درجه در بالای ارتفاعات و در پایین ارتفاعات تا ۳۰ درجه متغیر است.

«ب» از نیمه دوم شهریور ماه به بعد با شروع بارندگی درجه حرارت کاهش یافته و در فصل پاییز به علت برودت هوا ریزش برف آغاز و درجه حرارت در بالای ارتفاعات تا ۳۵ درجه زیر صفر کاهش می یابد. جهت وزش باد از سمت جنوب به شمال شرق می باشد.

«پ» از اواخر شهریور ماه مناطق محصور بین ارتفاعات و مناطق پست از مه پوشیده شده و مه موجود بر روی ارتفاعات خصوصاً گلآزده (۷۲-۸۷)، حصار وست (۸۸-۳۴)، چنارستان (۶۸-۸۷) تاثیر فوق العاده ای گذاشته و دید را تا چندین متر تقلیل می دهد.

(۲) جدول روشنائی: پیوست ب

(۳) اثر جو بر راهکارهای دشمن: وضعیت جوی منطقه به جز هنگام بارندگی و مه که دید را تا ۲ تا ۵ کیلومتر کاهش می دهد، در زمانهای دیگر بین ۱۰ تا ۱۵ کیلومتر می باشد، لذا به متجاوز امکان خوبی جهت دیدبانی به ویژه در بعد از ظهرها از ارتفاعات حسن بیگ (۶۴-۶۸) گوشینه (۶۵-۷۳) سربوله (۷۰-۶۷) ارتفاع ۱۹۳۶ (۷۳-۷۹) و ۱۸۳۰ (۸۰-۷۳) روی محورها و خطوط مواصلاتی نیروهای خودی می دهد.

(۴) اثر جو بر راهکارهای خودی: دید نیروهای خودی نیز به جز در مواقع بارندگی و مه به ویژه هنگام صبح تا ظهر از ارتفاعات گلآزده (۷۲-۸۷) سرسور (۹۰-۷۱) بربرزین روست (۷۸-۸۳) خوب بوده و کلیه جاده های مواصلاتی دشمن از منطقه سیدکان به سرسپندار و سرهاجری و گوشینه و حسن بیگ تحت نظر قرار می گیرد.

ب- زمین:

(۱) وضعیت موجود:

(الف) دید و تیر: با توجه به کوهستانی بودن منطقه میدان تیر برای جنگ افزارهای با خط سیر منحنی با برد بلند در سراسر منطقه خوب و برای جنگ افزارهای با خط سیر مستقیم از خط الراس نظامی ارتفاعات به ویژه ارتفاعات حسن بیک، سرپوله، سرسپندار، ۱۸۳۰ و حصاروست خوب تا عالی می باشد.

(ب) اختفاء و پوشش: درختان جنگلی منطقه لولان پائین ارتفاعات سرهاجری حرکات خودروئی را متکی به جاده ساخته و خارج از جاده حرکات خودروهای چرخدار را غیر ممکن نموده است ضمناً حفاظت نسبی خوبی در برابر جنگ افزارهای تیر مستقیم و ترکش گلوله های سنگین را فراهم می نماید.

(پ) عوارض منطقه: پیوست ت (کالک جاده ها و مسیرهای تدارکاتی و پل ها)

- پل سیدکان (۷۲-۵۸) در منطقه سیدکان

- پل چومان در نزدیکی چومان مصطفی (۵۵-۹۰) روی رودخانه بالک که با وسایل مهندسی قابل دور زدن می باشد.

- پل گلاله (۵۱-۸۴) روی رودخانه بالک غیر قابل دور زدن می باشد.

- محور حاج عمران به رواندوز: ۵۰ کیلومتر این محور از طرفین توسط ارتفاعات حصاروست و سکران احاطه می گردد جنس زمین های اطراف آن خاک رس و شنی و سنگ می باشد، حرکات خارج از جاده در این قسمت در مواقع بارندگی به علت چسبندگی زمین های اطراف مشکل و تا حدودی متکی به سطح جاده می باشد. آبادی های این محور عبارتند از: گردمند که دارای چند دستگاه ساختمان محکم می باشد، بخش کلاله و شهر چومان که از عوارض حساس به شمار رفته و از تسهیلات آب و برق و بیمارستان برخوردار بوده و اهمیت نظامی خوبی دارند.

(ت) موانع: پیوست پ (کالک موانع)

(ث) عوارض حساس:

در مناطق تحت کنترل دشمن: ارتفاعات حسن بیک ۲۵۱۹ (۶۴-۶۸) گوشینه ۲۳۵۹ (۶۵-۷۳)، سرهاجری (۷۸-۷۸)، سرپوله ۱۹۳۱ (۷۰-۷۷)، سرسپندار (۷۸-۶۷)، قلندر (۷۱-۵۴) و سکران (۴۴-۹۳) می باشد.

(ج) معابر وصولی: پیوست ث (کالک معبر وصولی)

«۱» معابر وصولی از خودی به دشمن در منطقه سیدکان

«الف» معبر حصاروست، گوشینه، حسن بیک، سیدکان (۲۳۵۹-۲۵۱۹-۱۶۹۸)

«ب» معبر سرسور، سرسپندار، سیدکان (۱۸۵۷-۱۶۳۶-۱۳۰۹)

«پ» معبر بیرکیم، گردسینکا، سرهاجری، سیدکان (۱۸۵۹-۱۹۲۵-۱۳۱۲)

«ث» معبر باشکین، ۱۸۳۰، سیدکان

«۲» معابر وصولی از خودی به دشمن در منطقه حاج عمران رواندوز

«الف» معبر شماره ۱: غرب ارتفاع هارکوت، شرق برده بوک، گلله (۳۳۶۵-۲۸۰۸-

۱۸۶۸)

«ب» معبر شماره ۲: جنوب ارتفاع ۲۶۳۹ حصاروست (۱۹۱۱-۲۶۱۲-۲۲۳۳)

«پ» معبر شماره ۳: غرب هارکوت، ناوندا، دربند (۳۵۷۵-۲۴۹۷-۱۸۶۰)

«۳» معابر وصولی از دشمن به خودی:

«الف» حسن بیک - گوشینه - حصاروست.

«ب» انتهای غرب ارتفاعات حصاروست - گلآزرده

(۲) اثر زمین بر روی راهکارهای دشمن:

(الف) زمینی که در اختیار متجاوز می باشد تا وصول نیروهای خودی به اهداف آتی خود برای پدافند مناسب بوده و دشمن با در دست داشتن حساس ترین ارتفاعات در منطقه سیدکان کلیه حرکات یگان های خودی را کنترل و پیشگیری لازم را می نماید.

(ب) زمین برای تک دشمن به جزء منطقه حصاروست مناسب نمی باشد.

(۳) اثر زمین بر روی راهکارهای خودی:

(الف) زمینی که در اختیار نیروهای خودی است برای پدافند مناسب است.

(ب) زمین برای تک نیروهای خودی در منطقه سیدکان مناسب نبوده و بهترین معبر وصولی از سمت حصاروست به محور حاج عمران رواندوز (غرب ارتفاع هارکوت شرق برده بوک - گلله ۳۶۶۵-۲۸۰۸-۱۸۶۸) می باشد.

(پ) مشخصات دیگر

«۱» اوضاع سیاسی: مهم ترین احزاب سیاسی مخالف رژیم بعثی عراق که در کردستان و شمال آن کشور به فعالیت مشغولند عبارتند از پارت دموکرات کردستان عراق (بارزانی‌ها)

پارت سوسیالیست کردستان عراق (شیوعی‌ها) پاسوک- اتحاد میهنی کردستان عراق (طالبانی‌ها) می‌باشد.

«۲» اوضاع اجتماعی: در حال حاضر قسمت عمده جمعیت ۹۰٪ اکراد ۱۰٪ دیگر ترک استانبولی آسوری و ملیت‌های دیگر که جمعاً جمعیت منطقه ۲/۵ میلیون نفر می‌باشد که به شیوه بنیادی عشیرتی زندگی می‌کنند اکثریت آنان مسلمان و پیرو مذهب تسنن شافعی اند، استعداد روستانشینان ۶۰٪، شهرنشین ۴۰٪ می‌باشد. در حال حاضر به علت وضعیت جنگی منطقه کلیه بخش‌ها و شهرهای موجود در این منطقه خالی از سکنه می‌باشد.

۳- وضعیت دشمن:

الف- گسترش: پیوست الف (کالک گسترش دشمن)

ب- ترکیب: سپاه یکم ارتش عراق با استقرار قرارگاه تاکتیکی در منطقه با پشتیبان (۵۵-۵۶) واقع در ۴ کیلومتری جنوب غربی دیانا با زیر امر داشتن لشکر ۲۳ پ با تیپ‌های ۴۳۳ پ و ۴۳۷ پ، ۶۰۴ پ، ۴۳۱ پ، ۹۸ پ، تیپ ۹۱ پیاده، ۱۰۲ پلیس، ۴ گردان کماندو، ۲۵۰۰ نفر عشایر مسلح، گد شناسایی، یک گردان تانک، یک گردان مکانیزه، ۵ گردان توپخانه مختلط در محور حاج عمران رواندوز و قرارگاه لشکر ۳۳ پ با تیپ‌های ۶۰۳ پ، ۴۳۸ پ، تی ۵ پ، تیپ ۱ کماندو، ۴ گردان نیروهای بدر، تیپ ۳۳ عشایری، تیپ ۲ کماندوی حطین، تیپ ۳۰۳ قادسیه، ۳ گد جیش الشعبی، یک گردان الخفیفه، یک تیپ زرهی، گد کماندوی شرق دجله، تیپ گارد ریاست جمهوری و همچنین عناصری از لشکر ۲ پیاده کوهستانی و ۲۰۰۰ نفر نیروهای نامنظم عشایر به عنوان احتیاط سپاه در منطقه گسترش یافته اند.
پ- استعداد:

(۱) نیروهای درگیر

(الف) منطقه سیدکان

«۱» نیروهای درگیر: شامل ۱۹ گردان پیاده (۱۰۵۰۰ نفر)، ۵۵۵ دستگاه تانک، ۵ گد توپخانه (۸۵ عراد توپ مختلط) و ۲۰۰۰ نفر نیروهای نامنظم عشایری

«۲» تقویت‌ها: ۱۷ گد پیاده (۹۵۰۰ نفر) یک گد تانک (۵۵۵ دستگاه تانک)

«۳» هوایی: ۱۲۰ سورتی پرواز با هواپیماهای مختلف میراژ، سوخو، PCY و ۳۰ فروند

بالگرد توپدار

(ب) منطقه حاج عمران- رواندوز

برآورد اطلاعاتی شماره ۲ / ۷۵

«۱» نیروهای درگیر: ۱۷ گد پیاده (۱۰۵۰۰ نفر)، ۵۵ دستگاه تانک، ۵ گد توپخانه (۸۵ عراده توپ مختلط) و ۲۵۰۰ نفر نیروهای نا منظم عشایری

«۲» تقویت ها: ۱۷ گد پیاده (۹۵۰۰ نفر) و یک گد تانک (۵۵ دستگاه تانک)

«۳» هوائی: برابر منطقه سیدکان

(۲) وجود سلاح های شیمیایی در هر دو منطقه گزارش گردیده است.

ت- فعالیت های مهم اخیر و کنونی

(۱) تقویت و تحکیم مواضع پدافندی خود به ویژه در مناطق سرسپندار، ۱۸۳۰، کردسینکا، سرهاجری، سربوله و ۱۹۳۶ و ایجاد موانع پدافندی با کشیدن سیم خاردار و ایجاد میدان های مین و تله های انفجاری و کشیدن کانال

(۲) انجام شناسائی های زمینی و هوائی در منطقه حصاروست.

(۳) تجاوزات و بمباران های هوائی

ث- ویژگی ها و نقاط ضعف:

(۱) ویژگی ها

(الف) پرسنل: داشتن انگیزه پدافندی در این منطقه

(ب)- اطلاعات: مجهز بودن به سیستم پیشرفته کسب خبر از طریق ماهواره های کشورهای دیگر همچنین استفاده از عناصر ضد انقلابی داخلی و ستون پنجم

(پ)- عملیات: با توجه به تجربیاتی که دشمن در طول مدت جنگ در رابطه با حملات غافلگیرانه نیروهای اسلام کسب نموده است به منظور جلوگیری از غافلگیر شدن احتمالی به هنگام شب به صورت شیفتهی عهده دار آمادگی و انجام عملیات گشت زنی در اطراف پایگاه های خود تا به هنگام صبح بوده و گاهاً با اعزام گشتی های شناسائی به اطراف خود به منظور آگاهی از احتمال حمله نیرو های اسلام اقدام می نمایند و در صورت متوجه شدن حمله پایگاه را ترک و با شروع روشنائی صبح به وسیله آتش توپخانه و هواپیما و بالگرد های توپ دار آن را زیر آتش شدید خود قرار داده و با اعزام نیروهای تازه نفس نسبت به اشغال هدف اقدام می نمایند.

(۲) نقاط ضعف دشمن

(الف) وجود عناصر مخالف داخلی در منطقه (بازرانی ها)

(ب) عدم کارائی کامل هواپیماهای دشمن به علت کوهستانی بودن منطقه.

(پ) عدم کارائی تانک و نیروهای زرهی دشمن در منطقه از نظر تحرک.

۴- توانائی های دشمن

الف- برشماری توانائی ها

(۱) تک با یک تیپ پیاده و ۲ گد کماندو و ۵۰۰ نفر عشایر مسلح محلی با پشتیبانی آتش ۵ گد توپخانه مختلط، یک گردان تانک و پشتیبانی هوائی در جناح چپ خود یعنی در منطقه پدافندی حصاروست

(۲) پدافند با تیپ ۳ پیاده، ۲ تیپ کماندو، ۴ گد نیرو های بدر، ۲ گردان نیرو مخصوص، ۲۰۰۰ نفر نیروهای نا منظم عشایر مسلح محلی، یک گد تانک و ۵ گد توپخانه با برخورداری از پوشش هوائی و نیروی تقویت نزدیک مستقر در منطقه (سیدکان)

(۳) پدافند با ۴ تیپ پیاده، ۵ گد کماندو، ۲۵۰۰ نفر نیروهای نا منظم عشایری با پشتیبانی آتش ۵ گردان توپخانه و یک گردان تانک و با برخورداری از پوشش هوائی و نیروهای تقویت نزدیک

(۴) تقویت تک یا پدافند خود با تمام یا قسمتی از یگان های تقویت نزدیک در زمان و مکان

مشخص به شرح زیر:

هویت	محل استقرار فعلی	محل تقویت	زمان تقویت
تیپ ۳۳ عشایری	سیدکان-دیانا	مناطق پدافندی سیدکان	از ۲۰ دقیقه تا ۶۰ دقیقه
تیپ گارد جمهوری	سیدکان	مناطق پدافندی سیدکان	از ۲۰ دقیقه تا ۶۰ دقیقه
تیپ ۳۰۳ قادسیه	سیدکان-حسن بیک	مناطق پدافندی سیدکان	از ۲۰ دقیقه تا ۶۰ دقیقه
۳ گد جیش الشعبی	سیدکان-دیانا	مناطق پدافندی سیدکان	از ۲۰ دقیقه تا ۶۰ دقیقه
۱ گد الخفیفه	سیدکان-دیانا	مناطق پدافندی سیدکان	از ۲۰ دقیقه تا ۶۰ دقیقه
۱ گد زرهی	سیدکان-دیانا	مناطق پدافندی سیدکان	از ۲۰ دقیقه تا ۶۰ دقیقه

از ۲۰ دقیقه تا ۶۰ دقیقه	مناطق پدافندی سیدکان	سیدکان-دیانا	گد کماندو شرق دجله
از ۶۰ دقیقه تا ۱۲۰ دقیقه	منطقه عملیات حاج عمران رواندوز	سیدکان-دیانا	تی ۹۸ پ
از ۶۰ دقیقه تا ۱۲۰ دقیقه	منطقه عملیات حاج عمران رواندوز	سیدکان-دیانا	تیپ ۱۰۲ پلیس
از ۶۰ دقیقه تا ۱۲۰ دقیقه	منطقه عملیات حاج عمران رواندوز	سیدکان-دیانا	یک گردان تانک

(۵) - استفاده از سلاح های شیمیایی با استفاده از هواپیما، توپخانه، موشک در منطقه عملیاتی در صورت مساعد بودن هوا

(۶) اجرای عملیات هلی برن به منظور اعزام نیرو و تقویت یگان های محاصره شده.

(۷) متجاوز می تواند با استفاده از یگان های احتیاط و تقویت خود مبادرت به پاتک های جدید نموده و پاتک های خود را توسط نیروی هوایی با بمباران های شدید و پرواز های شدید و پرواز های تاکتیکی پشتیبانی نماید.

(۸) تک یگان های خودی را با آتش دقیق و پر حجم توپخانه و هواپیما و بالگرد توپدار مختل و به یگان های خودی آسیب وارد آورد.

(۹) دشمن می تواند در صورت احساس خطر از طریق معبر نفوذی قلعه دیزه- دره شهیدان- قصر- چومان با استفاده از نیروهای (ل ۲۴ پ) به کمک نیروهای درگیر خود در منطقه حاج عمران- رواندوز بشتابد.

ب- تجزیه و تحلیل و بحث

(۱) تک

(الف) عدم ایجاد موانع و استحکامات در اطراف ارتفاع گوشینه (۶۵-۷۳)

(ب) ازدیاد فعالیت گشتی دشمن در منطقه حصاروست (۶۵-۸۱)

(پ) وجود شکاف در خط پدافندی دشمن در منطقه حصاروست و سعی در ترمیم آن.

(۲) پدافند: شواهد و قرائن زیر نمایانگر اتخاذ وضعیت پدافندی توسط دشمن در مناطق سرسپندار،

گردسینکا، سرهاجری، ۱۹۳۶، ۱۸۳۰ و سربوله می باشد.

- (الف) تحکیم و تثبیت مواضع پدافندی با ایجاد استحکامات جدید.
- (ب) ایجاد موانع در اطراف پایگاه های مذکور به وسیله میادین مین، سیم های خاردار، تله های انفجاری و کانال کشی.
- (پ) تقویت: وجود یگان های پر تحرک مانند گارد جمهوری، تیپ ۳۰۳ قادسیه، تیپ ۲ حطین نمایانگر این است که متجاوز از توانائی تقویت خود استفاده خواهد کرد.
- (ث) تک هوائی: با توجه به امکانات هوائی دشمن حداکثر تک هوائی به وسیله هواپیما و بالگرد همواره در کلیه مناطق عملیاتی وجود دارد.

۵- نتیجه

الف- راهکار خودی

(۱) برای تک در معبرهای وصولی منطقه سیدکان

(الف) معبر وصولی شماره ۱: حصاروست، گوشینه، حسن بیک، سیدکان (۲۳۵۹-۲۵۱۹-۱۶۹۸)

«۱» محاسن معبر

- به حساس ترین عارضه منطقه گوشینه ۲۳۵۹ و حسن بیک ۲۵۱۹ و هدف قاطع (سیدکان) ختم می شود.

- عرض معبر برای حرکت یک گردان پیاده مناسب است.

- دارای شبکه جاده از گوشینه به حسن بیک و از حسن بیک به سیدکان و همچنین از گوشینه به سیدکان می باشد.

- دید و تیر عالی

«۲» معایب معبر

- مسلط بودن دشمن از ارتفاع ۱۹۳۱ (سربوله) و ۲۳۵۹ (گوشینه) به معبر وصولی در

ابتدای حرکت

- با توجه به اینکه ارتفاع حسن بیک و گوشینه برای دشمن و نیروهای خودی کلید منطقه محسوب می شود در دست داشتن آن برای هر یک از طرفین مزایای ویژه ای در بر خواهد داشت لذا دشمن با حداکثر توان خود اعم از هوائی و زمینی از این عارضه حساس دفاع خواهد نمود.

- عبور از مقاومت های متعدد دشمن

- طولیل بودن معبر و سختی حرکت با توجه به ارتفاع گوشینه و حسن بیک.

(ب) معبر وصولی شماره ۲: سرسور- سرسپیندار- سیدکان (۱۸۵۷-۱۶۳۶-۱۳۰۹)

«۱» محاسن معبر:

- کوتاه بودن طول معبر.

- با توجه به شبکه جاده سهولت حرکت.

- از مقاومت سبک دشمن می گذرد.

- عمده قوای دشمن محاصره می گردد.

«۲» معایب معبر:

- ختم نشدن به هدف قاطع

- کم عرض بودن معبر به طوریکه یک گروهان می تواند در آن حرکت کند.

(پ) معبر وصولی شماره ۳: برکیم- گردسینکا- سرهاجری- سیدکان (۱۸۵۹-۱۹۲۵-۱۳۱۲)

«۱» محاسن معبر:

- دارا بودن اختفاء و پوشش به علت جنگلی بودن معبر در مقابل حملات هوایی.

«۲» معایب:

- برخورد کردن به عمده قوا و خط دوم پدافندی.

- کم عرض بودن محور.

- تهدید شدن از جناح چپ (ارتفاع سربوله ۱۹۳۱) و جناح راست ارتفاع ۱۸۳۰

- حرکت متکی به جاده است.

- زیاد بودن طول معبر.

- به هدف قاطع ختم نمی گردد.

(ت) معبر شماره ۴: باشکین- ۱۸۳۰ - سیدکان

«۱» محاسن معبر:

- کوتاه بودن معبر

- از مقاومت سبک دشمن عبور می کند.

- شیب از بالا به پائین است.

«۲» معایب معبر:

- حرکت متکی به جاده است.

- تهدید از جناحین (سرهاجری و سرسپندار)

(۲) برای تک در معابر منطقه حصاروست

(الف) معبر شماره ۱: غرب هارکوت- شرق برده بوک - گلاله (۳۳۶۵-۲۸۰۸-۱۸۶۸)

«۱» محاسن معبر:

- ختم به عارضه حساس (پل گلاله)

- برخوردار بودن از بهترین عوارض حساس

- داشتن دید و تیر خوب در تمام طول معبر.

«۲» معایب معبر:

- طولانی بودن معبر

- از جناح چپ و راست آسیب پذیر است.

(ب) معبر شماره ۲ (جنوب ارتفاع ۲۶۶۹ حصاروست- ۱۹۱۱-۲۶۱۲-۲۲۳۳)

«۱» محاسن معبر:

- به عارضه حساس ختم می شود. (سه راهی چومان مصطفی)

- کوتاه بودن طول معابر.

«۲» معایب معبر:

- نداشتن قابلیت انعطاف و قدرت مانور.

- عرض معبر کم است.

- معبر متکی به خط الراس بوده و فاقد جاده می باشد.

- نزدیک به دشمن رده دوم نیروهای پدافندی دشمن.

- نزدیک بودن به دشمن از جناح سمت چپ و راست

- داشتن سختی حرکت.

(پ)- معبر شماره ۳ (هارکوت- ناواندا- دربند) ۳۵۷۵-۲۴۹۷-۱۸۱۰

«۱» محاسن معبر:

- کوتاه بودن طول معبر.

«۲» معایب معبر:

- نداشتن جاده

- برخورد کردن به عمده قوای دشمن.

- عمق کم.

- کندی حرکت.

- تهدید از جناح چپ.

جدول مقایسه معبرهای وصولی حصاروست

شماره معبر	هدف قاطع	سهولت حرکت	موانع	کوتاه بودن	قابلیت انعطاف
شماره ۱	+	+	+	-	+
شماره ۲	+	-	-	+	-
شماره ۳	-	-	+	-	-

جدول مقایسه معبرهای وصولی سیدکان

شماره معبر	هدف قاطع	سهولت حرکت	موانع	کوتاه بودن	قابلیت انعطاف	بهترین معبر
شماره ۱	+	-	-	-	+	
شماره ۲	-	+	-	+	-	چهار معبر
شماره ۳	-	+	-	-	+	در شرایط مساوی
شماره ۴	-	+	-	+	-	

مهمترین عوارض حساس منطقه شامل: ارتفاع حسن بیک- گوشینه- حصاروست- سکران- هندرین- زوزک- پل غیر قابل عبور گلاله- سه راهی چومان. شهرهای سیدکان- دیانا- رواندوز- بخش گلاله- بخش چومان- محور حاج عمران و محور سیدکان- دیانا می باشد.

برای پدافند: مواضع فعلی در حال حاضر برای پدافند ما مناسب می باشد و خطرناک ترین معبر وصولی دشمن معبر گوشینه- حصاروست- گلازرده می باشد.

ب- راهکار احتمالی دشمن:

(۱) ترمیم خط پدافندی خود با اشغال ارتفاعات حصاروست و تشکیل خط پدافندی قلندر، حسن بیک، حصاروست.

(۲)- پدافند در مناطق فعلی و تقویت مواضع خود با استفاده از یگان های درگیر و نیروهای تقویتی با استفاده از امکانات هوایی توپخانه و جنگ افزارهای ش م ر
پ- آسیب پذیری های دشمن:

(۱) وجود شکاف در خط پدافندی دشمن در منطقه حصاروست.

(۲) روحیه ضعیف پرسنل دشمن.

(۳) نارضایتی عشایر محلی کردنشین به ویژه بارزانی ها.

(۴) اضطراب و تشویش پرسنل کادر دشمن از حمله نیروهای اسلام.

ر- رکن دوم قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا (ع)- سرگرد ایوب ابراهیمی وند

پیوست ها:

پیوست الف گسترش یگان های دشمن

پیوست ب جدول روشنائی

پیوست پ کالک موانع دشمن

پیوست ت کالک جاده و مسیرهای تدارکاتی و پل ها.

پیوست ث کالک معابر وصولی

پیوست الف: گسترش یگان‌های دشمن

نیروهای منطقه سیدکان و سرسپندار

یگان‌های درگیر

ردیف	هویت	گسترش	مختصات	استعداد
۱	تیپ ۶۰۳ پ	گوشینه	(۶۵-۷۳)	۷ گد پ ۱۵۵۰
۲	تیپ ۴۳۸ پ	سرسول	(۷۰-۷۷)	۱ گد تانک (۵۵۵ دستگاه تانک)
۳	تیپ ۵ پ	گردسینکا و سرهاجری	(۷۹-۷۸)	۵ گد توپخانه ۸۵ عراده توپ
۴	تیپ ۱ کماندو	ارتفاع ۱۸۳۰ و سرسپندار	(۷۳-۸۰) و (۶۸-۸۰)	
۵	۱ گد زرهی	در مناطق گسترش یگان‌های فوق	(۷۳-۸۰) و (۶۸-۸۰)	
۶	یگان‌های توپخانه مختلط	در مناطق گسترش یگان‌های فوق	(۷۳-۸۰) و (۶۸-۸۰)	
۷	گد کماندو بدر	ارتفاعات شمال سیدکان		
۸	گد کماندو الجولان	ارتفاعات شمال سیدکان		
۹	گد کماندو الحمرة	ارتفاعات شمال سیدکان		
۱۰	گد کماندو سوم	ارتفاعات شمال سیدکان		

توضیح اینکه یگان‌های درگیر زیر امر قرارگاه لشکر ۳۳ می باشند.

- نیروهای محور حاج عمران رواندوز
- ۱- قرارگاه تاکتیکی لشکر ۲۳ پیاده
- ۲- قرارگاه پشتیبانی لشکر ۲۳ پیاده
- ۳- قرارگاه اصلی لشکر ۲۳ پیاده
- ۴- قرارگاه تاکتیکی تیپ ۴۳۳ پیاده تابعه لشکر ۲۳
- همچنین یک آتش بار ۱۰۵ م م در جوار آن قرارگاه
- الف- گردان ۱ تیپ ۴۳۳ گردمند از مختصات (۹۱-۵۲) الی (۹۲-۵۲)
- ب- گردان ۲ تیپ ۴۳۳
- پ- گردان ۳ تیپ ۴۳۳
- ۵- قرارگاه تاکتیکی تیپ ۶۰۴ پیاده تابع لشکر ۲۳
- الف- گردان ۱ تیپ ۶۰۴ پیاده
- ب- گردان ۲ تیپ ۶۰۴ پیاده
- پ- گردان ۳ تیپ ۶۰۴ پیاده
- ۶- قرارگاه تیپ ۴۳۷ زیر امر لشکر ۲۳
- الف- گردان ۱ از تیپ ۴۳۷
- ب- گردان ۲ از تیپ ۴۳۷
- پ- گردان ۳ از تیپ ۴۳۷
- ت- گردان ۴ از تیپ ۴۳۷
- ۷- تیپ ۴۴ پیاده زیر امر لشکر ۲۳
- تاریخ: ۶۴/۵/۱۰
- ریزان (۴۹-۸۱)
- دیانا (۵۷-۵۹)
- اریبل
- شیخ واتمان (۵۲-۹۱)
- ارتفاعات ۱۴۵۵
- ارتفاعات سکران (۵۲-۹۳)
- ارتفاعات وارس (۵۳-۹۳)
- چومان مصطفی
- ارتفاعات گنده ژور (۵۴-۹۲)
- ارتفاعات گردمند (۵۷-۹۱)
- ممی خان (۵۵-۹۲)
- گلاله (۵۲-۸۴)
- در اطراف گلاله
- در منطقه والفجر ۲ (گنده ژور)
- چومان مصطفی
- قصر
- تقویت منطقه قصر (۳۶-)

(۸۴)

اطلاعات تکمیلی در رابطه با نحوه گسترش گردان ها مورد نیاز است.

- ۸- تیپ ۹۸ تامین منطقه رواندوز
- ۹- نیروهای کماندوی زیر امر لشکر ۲۳ به نام فرماندهی نیروهای کماندوی اریبل - گلاله
- الف- گردان کماندوی لشکر ۲۳
- تقویت
- ب- گردان کماندوی لشکر ۲۳
- ارتفاعات سکران (۴۹-۹۳) درگیر

در یادگان دیانا (تقویت)	۱۰- تیپ ۹۱ با تعداد ۳ گردان
منطقه دیانا تقویت	۱۱- گردان کماندو
چومان مصطفی تقویت	۱۲- گردان ۸ کماندو
دیانا تقویت دور	۱۳- گردان شناسائی الفارس لشکر ۲۳
انه (۵۱-۹۶) درگیر	۱۴- گردان مکانیزه نامشخص
مرگه درگیر	۱۵- گردان ۱۰۶ تانک همراه ضد تانک تفنگ ۱۰۶ م م
رواندوز	۱۶- گروهان کماندو الرشید لشکر ۴ زیر امر لشکر ۲۳
ممی خلان (۵۵-۹۲) درگیر	۱۷- گردان تانک از نوع تی ۷۲
ناوپردان (۵۲-۵۱)	۱۸- گردان ۸۳ توپخانه ۱۲۲ م م ل ۸ زیر امر لشکر ۲۳
کاورت (۵۳-۸۸)	۱۹- گردان توپخانه ۱۰۵ م م نامعلوم
دارالسلام	۲۰- گردان ۴۸ توپخانه (-) ۱۳۰ م م لشکر ۸ زیر امر لشکر ۲۳
پشت سکران (۵۵-۹۱)	۲۱- آتش بار کاتیوشا نامشخص
مرگه (۴۹-۸۵)	۲۲- آتش بار کاتیوشا نامشخص
چومان (۴۹-۸۲)	۲۳- آتش بار کاتیوشا نامشخص
گلاله (۵۲-۸۴)	۲۴- آتش بار توپخانه سنگین نا مشخص
	۲۵- یگان ضد هوایی نا مشخص
ریران (۴۹-۸۱)	۲۶- آتش بار ۱۲۲ م م خود کشی
یک کیلومتری جنوب گلاله	۲۷- آتش بار ۱ از گد ۶۵۶ توپخانه ۱۳۰ م م تی پلیس
پل رازنوک داخل دره	۲۸- آتش بار توپخانه نامشخص
ضد شیب رازنوک	۲۹- آتش بار کاتیوشا (۲قبضه)
دارالسلام	۳۰- سه قبضه موشک ضد هوایی
دیانا	۳۱- یگان باند بالگرد هوایی از نوع اورلیکن
دیانا	۳۲- آتش بار ۱۳۰ م م هویت نا معلوم
منطقه قصر (۴۶-۹۲)	۳۳- انبار مهمات لشکر ۲۳
دیانا	۳۴- حدود ۵۰۰ نفر نیروهای نا منظم
۲۰ کیلومتری غرب دیانا	۳۵- انبار مهمات یگان‌های مستقر در یادگان دیانا

زمان تقویت یگان های درگیر توسط تقویت نزدیک

ملاحظات	زمان	مسافت	محل تقویت	محل استقرار
	۳۶ دقیقه	۱۲ کیلومتر	سرهاجری	سیدکان
	۳۱ دقیقه	۱۳ کیلومتر	گردسینکا	سیدکان
	۱۵ دقیقه	۱۰ کیلومتر	سرسپندار	سیدکان
	۱۶ دقیقه	۶ کیلومتر	سرپوله	سیدکان
	۲۱ دقیقه	۷ کیلومتر	۱۹۳۶	سیدکان
	۶۰ دقیقه	۲۰ کیلومتر	گوشینه	سیدکان
	۲۰ دقیقه	۱۲ کیلومتر	حسن بیک	دیانا
	۴۰ دقیقه	۲۴ کیلومتر	سیدکان	دیانا

یگان های تقویت نزدیک

ردیف	هویت	گسترش	مختصات	استعداد
۱	تیپ ۹۱ پیاده	سیدکان - دیانا	(۷۱-۷۲) (۵۷-۵۹)	۱۶ گد پیاده
۲	تیپ ۳۳ عشایری	سیدکان - دیانا	(۷۱-۷۲) (۵۷-۵۹)	۲ گد زرهی
۳	تیپ ۳۰۳ قادسیه	سیدکان - حسن بیک	(۷۱-۷۲) (۵۷-۵۹)	۱۰۵۰ نفر
۴	۳ گد جیش الشعبی	سیدکان - دیانا	(۷۱-۷۲) (۵۷-۵۹)	
۵	۱ گد الخفیفه	سیدکان	(۷۱-۷۲) (۵۷-۵۹)	
۶	۲ گد زرهی	سیدکان - دیانا	(۷۱-۷۲) (۵۷-۵۹)	
۷	گد کماندوی شرق دجله	سیدکان	(۷۱-۷۲) (۵۷-۵۹)	
۸	تیپ گارد جمهوری	سیدکان	(۷۱-۷۲) (۵۷-۵۹)	

برآورد وضعیت عملیاتی شماره ۱

قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا(ع)

کارگازین (۷۸-۸۴)

۲۰ مرداد ۱۳۶۴

مدرک: نقشه ۱/۵۰۰۰۰ سپاروز- سیدکان- مرگه سور- برکیم- کلاله- رواندوز

۱- مأموریت:

ق ت ح سیدالشهدا(ع) در ساعت (س) روز (ر) در منطقه سیدکان عراق تک نموده ارتفاعات ۳۳۵۹ (۶۵-۷۳)، گوشینه (۶۸-۷۰)، ۱۴۵۷ (۷۰-۶۸)، سرسپندار (۶۷-۷۸) و ۱۳۰۹ (۶۷-۷۶) تصرف و شهر سیدکان را تامین و آماده می شود تک را به سمت جنوب غربی ادامه دهد.

۲- وضعیت و راه‌های کار

الف- ملاحظات موثر در راه‌های کار ممکن

(۱) مشخصات منطقه عملیات

(الف) جو:

«۱» اثر جو بر عملیات دشمن: وضعیت جوی به متجاوز امکان می دهد که دید خوبی روی معابر وصولی منتهی به مواضعش را داشته باشد سمت باد برای به کار بردن دود یا مواد شیمیایی از طرف متجاوز مناسب نیست. جو برای به کار بردن نیروی هوایی توسط متجاوز مساعد می باشد.

«۲» اثر جو بر عملیات خودی: در شرایط فعلی وضعیت جوی دید خوبی را برای خودی فراهم می نماید لیکن در صورت بارندگی دید فوق العاده محدود می‌گردد و باد برای استفاده از دود به نفع ما است.

(ب) زمین:

«۱» تاثیر زمین بر عملیات دشمن:

«الف» زمینی که در اختیار دشمن است برای پدافند در عمق مناسب و متجاوز بر روی تمام معابر وصولی دیده بانی عالی داشته و جناحین او به وسیله ارتفاعات محافظت می شود.

«ب» بهترین معبر وصولی برای تک متجاوز ارتفاعات سربوله ۱۹۳۱ (۷۰-۷۷)، سرخیات ۲۰۳۰ (۶۹-۷۹) و گلزرده (۸۲-۸۷) می باشد.
 «۲» تاثیر زمین بر عملیات خودی:

زمین برای تک ما مناسب است. شیب زمین در سمت شمال برای حرکت ما به سمت دشمن مناسب و دید خوبی را فراهم می سازد و در قسمت جنوبی در شروع عملیات ابتدا شیب به نفع نیروهای دشمن (وجود ارتفاع گوشینه) می باشد. لیکن در ادامه عملیات به نفع نیروهای خودی است.

(پ) ملاحظات دیگر

وضع مردم منطقه و رفتار دوستانه آنها به نفع ما است به ویژه که منابع کسب خبر خوبی می باشند و می توان در هنگام عملیات جهت اجرای عملیات چریکی در عمق دشمن از همکاری آنان بهره مند شد.

(۲) وضعیت دشمن (به برآورد اطلاعاتی پیوست الف مراجعه شود)

(۳) وضعیت خودی

(الف) استعداد: گردان های پیاده بین ۵۰ تا ۷۰ درصد استعداد سازمانی می باشند و از استعداد یگان های سپاه اطلاع دقیقی در دست نیست.

(ب) ترکیب: لشکر ۲۳ نوهده با ۳ تیپ (یک تیپ درگیر عملیات نامنظم و ۲ تیپ جهت اجرای عملیات منظم، لشکر ۲۸ پیاده با ۲ تیپ، تیپ ۱ لشکر ۷۷ با ۴ گردان تیپ ویژه شهدا از سپاه پاسداران با ۵ گردان، تیپ احتیاط قدس از سپاه با ۳ گردان لشکر ۸ نجف اشرف از سپاه پاسداران تقویت شده با ۴ گردان از سپاه پاسداران و عناصری از افراد کما ۱۱ با پشتیبانی ۷۵ قبضه توپ ارتش از کالیبرهای مختلف، یک آتش بار موشک زمین به زمین ارتش و ۴ تیم پروازی گروه هوا نیروز باختران)

(پ) گسترش « برابر کالک وضعیت

(ث) پشتیبانی خدمات رزمی: به برآورد پشتیبانی خدمات رزمی مراجعه شود.

(ت) روحیه: روحیه یگان ها خوب است.

(ح) وضع آموزش: آموزش یگان ها برای اجرای این عملیات با توجه به تجربیات گذشته به غیر از لشکر ۲۳ نوهده که از سطح قابل قبولی برخوردار نیست خوب می باشد.

(چ) کارائی رزمی: کارائی رزمی گردان های تیپ ۱ لشکر ۷۷ به علت کاهش استعداد پرسنلی در سطح متوسط و گردان های لشکر ۲۳ نوهده به علت عدم تجربه در عملیات منظم متوسط و کارائی سایر یگان های خوب است و کارائی رزمی یگان های سپاه خوب است.

(خ) تقویت ها

(۴) توان رزمی نسبی: برآورد می شود نیروی ما از نظر پیاده بر دشمن برتری دارد لیکن امکان واکنش سریع دشمن با توجه به برتری تحرک زمینی و قدرت آتش هوائی مشهود است.
(الف) توانائی های دشمن:

«۱» برشماری توانائی های دشمن: متجاوز می تواند

«الف» هم اکنون با نیروی موجود ۱۹ گردان پیاده و یک گردان تانک و با استفاده از کلیه امکانات توپخانه- هوائی و بالگردهای خود در طول جبهه ما تک نماید.
«ب» هم اکنون با ۱۹ گردان پیاده و یک گردان تانک با پشتیبانی توپخانه (۸۵ عراده توپ) و نیروی هوایی در مواضع کنونی پدافند نماید.
«پ» تک یا پدافند خود را با تمام یا قسمت هایی از یگان های زیر تقویت نماید.

هویت	محل استقرار فعلی	محل تقویت	زمان تقویت
تیپ ۳۳ عشایری	محور سیدکان- دیانا	سیدکان- دیانا	از ۲۰ دقیقه الی ۶۰
تیپ گارد جمهوری	حوالی سیدکان	-	-
تیپ ۳۰۳ قادسیه	سیدکان تا حسن	-	-
۳ گردان جیش	بیک	-	۶۰ دقیقه
الشعبی	دیانا	-	-
۱ گردان الخفیفه	-	-	-
۱ گردان زرهی	-	-	-
۱ گردان کماندو	-	-	-
شرق دجله	دیانا	-	۶۰ الی ۱۲۰ دقیقه
تیپ ۹۸ پیاده	-	-	-
تیپ ۱۰۲ پلیس	-	-	-

«ت» در هر زمان به سمت ارتفاعات حسن بیک (۶۳-۶۶) و ارتفاع (۶۶-۵۶)

عملیات تاخیری انجام دهد.

«ث» در هر زمان می تواند به سوی دیانا عقب نشینی نماید.

«ح» در هر زمان با انواع هواپیماها و بالگردهای توپدار منطقه عملیات را به شدت بمباران نماید و از عوامل شیمیایی استفاده کند.

«۲» راه کار احتمالی دشمن: پدافند در مواضع کنونی به منظور تامین منطقه سیدکان و تک محدود به ارتفاع حصاروست (۶۴-۷۹)

«۳» آسیب پذیری های دشمن:

«الف» روحیه ضعیف پرسنل

«ب» نارضایتی عناصر محلی از حکومت عراق

«پ» داشتن جناح آسیب پذیر از قسمت شمال منطقه عملیات

«ث» کمبود نیروی انسانی

(ب) راه های کار خودی:

«۱» تک در ساعت (س) روز (ر) در سمت ارتفاعات حصاروست (۶۵-۸۱)، ۲۲۷۷(۶۵-۷۴)، ۲۳۵۹ (۶۵-۷۳)، ۱۷۶۲ (۶۸-۷۰) و ۱۶۹۸ (۶۹-۶۹) تلاش اصلی و در سمت ارتفاعات سرسپندار (۸۰-۶۸)، ۱۶۳۶ (۶۷-۷۸)، ۱۳۰۹ (۶۷-۷۶) و ۲۰۳۷ (۶۷-۷۳) تلاش پشتیبانی به منظور تصرف و تامین شهر سیدکان و ادامه تک به سمت جنوب غربی بنا به دستور

«۲» تک در ساعت (س) روز (ر) در سمت ارتفاعات سرسپندار (۸۰-۶۸)، ۱۶۳۶ (۷۱-۶۷)، ۱۳۰۹ (۶۷-۶۷)، ۲۰۳۷ (۶۷-۷۳)، ۱۰۵۵ (۶۶-۷۲) تلاش اصلی و در سمت ارتفاعات حصاروست (۶۵-۸۱)، ۲۲۷۷(۶۵-۷۴)، ۲۳۵۹(۶۵-۷۳) و ۱۷۶۲(۶۸-۷۰) تلاش پشتیبانی به منظور تامین شهر سیدکان و ادامه تک به سمت جنوب غربی بنا به دستور

«۳» تک در ساعت (س) روز (ر) در سمت ارتفاعات حصاروست (۶۵-۸۱)، ۲۳۷۷ (۶۵-۷۴)، ۲۳۵۹ (۶۵-۷۳)، ۱۷۶۲ (۶۸-۷۰)، ۱۶۹۸ (۶۹-۶۹) تلاش اصلی و در سمت ارتفاعات سرخیات (۷۰-۷۹)، سربولی (۷۰-۷۶) ۱۴۰۵ (۷۱-۷۴) و ۱۲۵۲ (۷۱-۷۳) تلاش پشتیبانی به منظور تامین شهر سیدکان و ادامه تک به سمت جنوب غربی بنا به دستور.

۳- تجزیه و تحلیل راه‌های کار طرفین

الف- اثر توانائی های دشمن بر راه کار ۱: در شروع عملیات در جناح جنوبی ارتفاع گوشینه که تیپ ۶۰۳ پیاده مستقر می باشد با توجه به سر بالائی بودن مسیر حرکت یگان های ما کند بوده لیکن در ادامه عملیات و حرکت به سمت ارتفاع هارینا به علت سرازیر بودن حرکت به نحو بهتری انجام خواهد

شد در جناح راست معبر جنوبی تیپ ۴۳۸ مستقر در سربولی می تواند مشکلاتی را برای نیروهای خودی ایجاد نماید ارتفاع حسن بیک در جناح چپ معبر مذکور دیده بانی موثری را بر روی محور پیشروی فراهم می نماید و در نتیجه یگان های خودی در اثر آتش توپخانه دشمن آسیب پذیر خواهند بود. در جناح شمالی این راه کار در معبر پیشروی سرسپندار به سمت غرب ابتدا با نیروهای تیپ ۱ کماندو مواجه خواهیم شد که بر روی ارتفاعات حساس سرسپندار مستقر می باشند لیکن پس از تصرف ارتفاع مذکور می توان با استفاده از جاده های دشمن به حرکت، سرعت بخشید در صورت ادامه عملیات و احاطه منطقه سیدکان یگان های ما با واکنش لشکر ۲۳ پیاده و یک گردان تانک روبرو خواهند شد لذا به واحد احتیاط قوی جهت انهدام نیروهای مذکور و حفظ جناحین در معبر جنوبی نیاز می باشد ضمناً دشمن قادر خواهد بود با استفاده از احتیاط های منطقه والفجر ۲ و تیپ های پیاده و گردان تانک مستقر در دیانا پاتک های خود را از سمت غرب و جنوب به طور استمرار عملی سازد.

ب- اثر توانائی های دشمن بر راه کار ۲: در شروع عملیات در محور سرسپندار تیپ ۱ کماندو در مقابل نیروهای خودی است که پس از انهدام نیروهای فوق و پیشروی به سمت ارتفاع ۱۸۳۶ یگان های خودی از جناح چپ مواجه با ۴ گردان دشمن در ارتفاع ۱۴۱۵ خواهند بود ضمن اینکه ارتفاع سرسپندار به دلیل مشخص بودن در منطقه و دیده بانی خوب از ارتفاع ۱۸۳۰ آسیب پذیر می باشد در جناح جنوبی این راه کار نیروهای خودی ابتدا با مقاومت شدید در گوشینه و سپس عکس العمل لشکر ۲۳ عراق مستقر در منطقه سیدکان و پاتک های یگان های مستقر در دیانا و والفجر ۲ مواجه خواهیم بود ضمناً در این راه کار در صورت موفقیت تلاش اصلی تامین سیدکان عملی نخواهد بود مگر این که تلاش پشتیبانی نیز موفق باشد.

پ- اثر توانائی های دشمن بر راه کار ۳: در شروع عملیات نیروهای خودی در ارتفاع سربولی یا تیپ ۴۳۸ و در منطقه گوشینه با تیپ ۶۰۳ که مواضع مستحکم ایجاد نموده اند مواجه خواهند شد در صورت تصرف ارتفاعات گوشینه و سربوله و عدم موفقیت در ادامه عملیات ما به هدف قاطع که همان تامین سیدکان می باشد نرسیده ایم مرحله بندی در این عملیات و با توجه تحرک و قدرت آتش بسیار مشکل و در صورت عدم امکان پیشروی در مرحله بعدی نگه داری ارتفاع گوشینه و سربولی همراه با تلفات و ضایعات فراوان خواهد بود، ضمناً نیروهای موجود دشمن در ارتفاع سرسپندار و سیدکان نیز تهدیدی جدی برای یگان های خودی می باشند.

۴- مقایسه راه کارهای خودی:

الف- راه کار ۱

(۱) محاسن:

- (الف) به حساس ترین عارضه منطقه و هدف قاطع ختم می‌شود.
- (ب) در صورت ادامه عملیات شبکه موجود جاده دشمن سهولت حرکت را فراهم می‌سازد.
- (ت) در جناح چپ تامین نسبی داریم.
- (ث) در صورت موفقیت تک اصلی تامین هدف اصلی عملی می‌گردد و تلاش اصلی چندان متکی به تلاش پشتیبانی نمی‌باشد.

(۲) - معایب:

- (الف) از جناح راست (ارتفاع سرپوله) آسیب پذیریم.
- (ب) از مقاومت های متعدد دشمن عبور می‌نمایند.
- (ت) طولانی بودن مسیر پیشروی تا هدف
- (ث) با در دست داشتن ارتفاع حسن بیک به وسیله دشمن نیروهای خودی آسیب پذیرند.
- (ج) - فضای کافی مانور مناسب نیست.

ب- راه کار ۲

(۱) - محاسن:

- (الف) از جناح راست آسیب پذیر نخواهیم بود.
- (ب) شبکه جاده ای موجود سهولت حرکت را فراهم می‌نماید.
- (ت) با نیروی کمتری از دشمن مواجه خواهیم بود
- (ث) جهت تک از سربالائی به سرازیری است.

(۲) - معایب:

- (الف) تلاش اصلی به تلاش پشتیبانی متکی است.
- (ب) نیروهای موجود در جناح چپ خطری جدی می‌توانند محسوب شوند.
- (ت) به عارضه حساس منطقه ختم نمی‌شود.
- (ث) به علت مشخص بودن ارتفاع سرسپندار در مقابل حملات هوایی آسیب پذیر خواهیم نمود.

(ج) مسیر طولانی است.

پ- راه کار ۳

(۱) محاسن:

(الف) مسیر پیشروی کوتاه است.

برآورد وضعیت عملیاتی شماره ۱ / ۹۳

(ب) اختفاؤ و پوشش فراهم است.

(ت) در صورت موفقیت در ارتفاع سربولی و ادامه پیشروی عقبه دشمن در ارتفاع سרהاجری و ۱۸۳۰ بسته خواهد شد.

(ث) جناح راست تک اصلی محفوظ است.

(۲) - معایب :

(الف) تک اصلی متکی به تک پشتیبانی است.

(ب) نیروهای دشمن در ارتفاع سرسپندار جناح راست را به خطر می اندزد.

(ت) از مواضع مستحکم دشمن بایستی عبور نمائیم.

(ث) امکان واکنش سریع احتیاط دشمن مسیراست.

ت- بحث:

راه کار ۱ به علت رسیدن به هدف قاطع از فرصت قابل ملاحظه ای برخوردار است. با وجود این نیروهای موجود در داخل منطقه و احتیاط های بلا واسطه مشکلاتی را به وجود خواهند آورد و خطری جدی به شمار می آیند و به همین سبب به یک احتیاط قوی جهت انهدام نیروهای دشمن نیازمندیم لیکن از ویژگی های راه کار شماره ۱ عدم وابستگی به تلاشی پشتیبانی است در راه کار شماره ۲ و ۳ تلاش اصلی کاملاً متکی به تلاش پشتیبانی است که در صورت عدم موفقیت تلاش پشتیبانی موفقیت یگان های ما به خطر خواهد افتاد.

ث- نتیجه:

راه کار ۱ بر راه کار ۲ و ۳ برتری دارد.

۵- پیشنهاد:

قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا(ع) در ساعت (س) روز (ر) با حمزه ۵ (لشکر ۸ نجف و لشکر ۲۸)، در جناح چپ عهده دار تک اصلی در سمت ارتفاع ۲۰۰۲،۲۲۷۷،۲۳۵۹ (گوشینه) و ۱۶۹۸ جهت تامین سیدکان و حمزه ۳ (تیپ ۱ لشکر ۷۷ و ۳گردان از سپاه پاسداران) عهده دار تک پشتیبانی در سمت ارتفاع سرسپندار ۱۶۳۶-۱۳۰۹ و ۱۰۳۷ جهت تامین ارتفاع ۱۰۳۷ تک می نماید و هم زمان یک تک فرعی به وسیله حمزه ۴ (تیپ قدس) از سمت ارتفاع ۲۳۶۵-۲۸۹۶ به ارتفاع برده بوک انجام و حمزه ۲ (تیپ ویژه شهدا) و حمزه ۱ (لشکر ۲۳ و ۲ گردان از سپاه پاسداران) در احتیاط خواهند بود.

رئیس رکن سوم ق ت ح سید الشهدا- سرهنگ ستاد سعید پورداراب

برآورد وضعیت عملیاتی شماره ۲

«والذین جاهدوا فینا لنهیدینهم سبلنا و ان الله لمع المحسنین»

ق ت ح س الشهدا (ع)

کارگازین (۷۸-۸۴)

۱۹/ مرداد ماه/ ۱۳۶۴

مدرک نقشه: ۵۰۰۰۰: ۱ سپیازز- سیدکان- مرگ سور- برکیم- گلاله- رواندوز- دیزج

۱- مأموریت

ق ت ح س الشهدا (ع) در ساعت (س) روز (ر) در منطقه جنوب (ارتفاعات حصاروست) از شمال به جنوب و در منطقه والفجر ۲ (حاج عمران) از شرق به غرب تک نموده و ارتفاعات جنوبی حصاروست ۲۵۵۵ (۶۱-۸۶)، ۲۸۰۸ (۶۰-۸۴)، ۲۶۸۷ (۵۳-۸۵)، ۲۴۹۷ (۶۲-۹۰)، ۱۸۹۰ (۵۹-۹۱)، ۲۶۱۲ (۵۷-۸۱)، ۲۲۳۲ (۵۴-۷۸)، ۱۵۹۲ (۵۰-۷۹) و ارتفاع ۱۹۰۰ (۴۷-۸۰) و ارتفاعات غربی منطقه والفجر ۲ گنده ژور ۱۸۱۵ (۶۴-۹۲)، ۱۸۹۰ (۵۹-۹۱)، و اراس (۵۴-۹۳) و شیخ واتمان ۱۴۵۵ (۵۲-۹۱) را تصرف و نیروهای دشمن را منهدم و خط انتظار عملیات قادر را گسترش و گلاله (۵۲-۸۴)، دارالسلام (۵۱-۷۸) و جاده حاج عمران رواندوز از چومان مصطفی تا دارالسلام را تامین و آماده می شود تک را به سمت غرب ادامه دهد.

۲- وضعیت و راه کار

الف- ملاحظات موثر در راه کار های ممکن

(۱) مشخصات منطقه عملیات

(الف) جو:

«۱» اثر جو بر عملیات دشمن: وضعیت جوی به متجاوز امکان می دهد که دید خوبی

روی معبرهای منتهی به مواضعش داشته باشد و با توجه به جاده های موجود عقبه، تحرک

زمینی خوبی برای او فراهم نماید.

«۲» اثر جو بر عملیات خودی: وضعیت جوی دید و قابلیت عبور و مرور خوبی برای ما

فراهم می کند سرعت و سمت باد در ارتفاعات حصاروست از جنوب به شمال بوده و حرکات

ما را به سمت جنوب کند می کند باد اثر نامطلوبی روی حرکات پرسنل پیاده دارد. سمت

باد از نظر استفاده دود و مواد شیمیائی سمی به ضرر می می باشد سرعت بیش از ۲۰ ناتیکیال انجام هرگونه عملیات هلی برن را در منطقه جنوبی حصاروست به خطر می اندازد.

(ب) زمین

«۱» تاثیر زمین بر عملیات دشمن

«الف» زمینی که در اختیار دشمن است تا رسیدن به هدف های ق ت ح س الشهدا(ع) برای پدافند در عمق مناسب است متجاوز بر روی معبر های وصولی دیدبانی خوبی دارد.

«ب» بهترین معبر وصولی برای تک متجاوز ارتفاعات حصاروست ۲۶۳۹(۶۴-۷۹)، ۲۸۷۲ (۶۵-۸۱)، ۳۳۶۵(۶۷-۸۵)، ۲۸۹۶(۶۵-۸۵) و ۳۵۷۵(۶۵-۸۷) بوده که او را قادر خواهد ساخت عقبه و پهلو های خود را در منطقه والفجر ۲ حفاظت نموده پهلو چپ خود را در منطقه سیدکان و عملیات قادر محافظت نماید.

«۲» تاثیر زمین بر عملیات خودی:

- زمین برای تک ما مناسب است. شیب زمین برای حرکت ما به سمت دشمن به نفع خودی می باشد و دید خوبی بر روی دشمن خواهد داشت.

(پ) ملاحظات دیگر: وضع مردم بارزانی و رفتار به ظاهر دوستانه آنان به نفع ما است به ویژه که منابع کسب خبر خوبی در اختیار ما می گذارند. در این حالت می توان از فعالیت های مردمی برای جلوگیری از حرکات دشمن بهره برداری نمود ضمناً کنترل غیر نظامیان به خصوص عناصر ضد انقلاب و کرد های مخالف جمهوری اسلامی برای جلوگیری از مداخله در عملیات مسئله مهمی برای ما به شمار می رود.

(۲) وضعیت دشمن: به برآورد اطلاعاتی پیوست (الف) مراجعه شود.

(۳) وضعیت خودی:

(الف) استعداد: استعداد یگان های خودی در حد خوب است.

(ب) لشکر ۸ نجف اشرف سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ۶ گردان پ (گردان های ثارا...، حبیب بن مظاهر، امام حسین (ع)، فاطمه الزهرا (س)، ابوالفضل العباس و ابوذر) از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

(پ) گسترش: به کالک وضعیت به دستور جزء به جزء شماره ۸ به دستور عملیات پ ۱ قادر مراجعه شود.

(ت) پشتیبانی خدمات رزمی: به برآورد پشتیبانی خدمات رزمی مراجعه فرمایند.

(ث) روحیه: با توجه به گزارشات نوبه ای و بازدید های متعدد از یگان های روحیه ارتش از متوسط تا خوب گزارش شده و یگان های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خیلی خوب می باشند.
(ج) وضع آموزش: به جز لشکر ۲۸ پ که از قبل سابقه اجرای عملیات در مناطق کوهستانی را دارد و از آموزش نسبی حرکت در کوهستان برخوردار می باشد سایر یگان های ارتش از نظر آموزش رزم در کوهستان ضعیف بوده و به علت درگیری های رزمی در مناطق مختلف و تلفات پرسنل متخصص از نظر آموزش در سطح متوسط می باشند.

(چ) کارائی رزمی: کارائی رزمی گردان های لشکر ۲۳ ن م به علت عدم تجربه در عملیات منظم و تازه تشکیل بودن لشکر و کسری سازمانی و عدم تجربه ستاد لشکر در عملیات منظم رضایت بخش نمی باشد کارائی رزمی تیپ ۱ لشکر ۷۷ به علت کاهش استعداد پرسنلی، لجستیکی و روحیه در سطح ضعیف می باشد کارائی رزمی لشکر ۲۸ خوب می باشد از کارائی رزمی یگان های سپاه پاسداران اطلاع دقیقی در دست نمی باشد.

(ح) تقویت ها: یگان های تقویتی و احتیاط قرارگاه پس از طرح ریزی مشخص خواهد شد.
(۴) توان رزمی نسبی: توان رزمی ما در حال حاضر از نظر نیرو با احتساب گردان های تیپ ۱ لشکر ۷۷ پ و لشکر ۸ نجف اشرف به دشمن برتری دارد تحرک تا قبل از رسیدن به شبکه جاده های دشمن در جنوب حصاروست کند بوده و در منطقه غرب حاج عمران در صورت دستیابی به جاده های آسفالتی حاج عمران رواندوز سریع تر خواهد بود قدرت مانور ما به علت کوهستانی بودن منطقه ضعیف و متکی به ستون های پیاده می باشد، قدرت آتش پشتیبانی ما با احتساب ۸۵ لوله برای دشمن و ۶۷ لوله برای خودی نسبت به دشمن کمی کاهش دارد، توان رزمی دشمن در بکار گیری عوامل ش م ر و نیروی هوائی نسبت به ما برتری فاحش دارد.

تک ما به خصوص در جنوب حصاروست به علت برخورد با پهلو ها و عقبه ی دشمن در منطقه عملیاتی والفجر ۲ و آسیب پذیری او در این منطقه برای ما امتیاز محسوب می شود.
ب- توانائی های دشمن:

(۱) برشماری توانائی های دشمن: متجاوز می تواند

(الف) با تیپ های ۴۳۲ پ (۳گردان)، ۴۳۷ پ (۳ گردان)، ۶۰۴ پ (۳ گردان)، ۴۳۱ پ (۳گردان)، ۹۸ پ (۳گردان)، ۹۱ پ (۳گردان)، ۱۰۲ پلیس (۳گردان)، ۴گردان کماندوی مختلف، گردان شناسائی، یک گردان تانک، یک گردان مکانیزه و ۲۵۰۰ دنفر نیروی نا منظم به اضافه ۵ گردان توپخانه مختلط، کلیه امکانات هوائی و بالگردهای توپدار و عوامل ش م ر در محور های گوشینه، حصاروست و والفجر ۲ (حاج عمران) تک نماید.

(ب) با تیپ های ۴۳۲ پ (۳گردان)، ۴۳۷ پ (۳ گردان)، ۶۰۴ پ (۳گردان)، ۴۳۱ پ (۳گردان)، ۹۱ پ (۳گردان)، ۹۸ پ (۳گردان)، ۱۰۲ پلیس (۳گردان)، ۴ گردان کماندوی مختلف، ۱ گردان تانک+ یک گردان مکانیزه، ۵ گردان توپخانه مختلط و کلیه امکانات هوایی و بالگردهای توپ دار و عوامل ش م ر در محورهای گوشینه، حصاروست و والفجر ۲ (حاج عمران) پدافند نماید.

(پ) تک یا پدافند خود را با تمام یا قسمتی از یگان های زیر تقویت نماید:

یگان	تقویت	مکان	با خودرو
تیپ ۹۱ پ	نزدیک	سیدکان- دیانا	۶۰ تا ۸۰ دقیقه حداکثر ۲ ساعت
تیپ ۹۸ پ	نزدیک	رواندوز	۶۰ تا ۸۰ دقیقه حداکثر ۲ ساعت
تیپ ۱۰۲ پ	نزدیک	دیانا- رواندوز	۶۰ تا ۸۰ دقیقه حداکثر ۲ ساعت
تیپ ۳۳ عشایری	نزدیک	سیدکان- دیانا	۶۰ تا ۸۰ دقیقه حداکثر ۲ ساعت
۱ گردان الخفیفه	نزدیک	سیدکان	۲ تا ۴ ساعت
۱ گردان تانک	نزدیک	سیدکان - دیانا	۲ تا ۴ ساعت
گردان کماندو از تیپ ۳۰۳ ن م قادیسه	نزدیک	سیدکان- حسن بیک	۲ تا ۴ ساعت
۳ گردان حبش الشعبی	نزدیک	سیدکان- دیانا	۲ تا ۴ ساعت
گردان کماندو شرق دجله	نزدیک	سیدکان	۲ تا ۴ ساعت

(ت) در هر زمان روزانه با کلیه جنک افزار های توپخانه، انواع خمپاره انداز ها، موشک اندازهای زمین به زمین و عوامل ش م ر منطقه عملیاتی را هدف قرار داده و تلفات زیادی به نیروهای خودی وارد نماید.

(ث) در هر زمان با انواع هواپیما های شکاری، بمب افکن و بالگردهای توپ دار (روزانه ۱۵۰ پرواز جنگی) منطقه عملیاتی را بمباران نماید.

(۲) راهکار احتمالی دشمن

تک در سمت ارتفاع حصاروست ۲۰۰۲ (۶۴-۷۶)، ارتفاع ۲۶۳۹ (۶۴-۷۹)، ۲۸۷۲ (۶۵-۸۱)، ۳۳۶۵ (۶۵-۸۵) و ۳۵۷۵ (۶۵-۸۷) به منظور تامین جناح چپ و عقبه یگان های مستقر شده در

منطقه عملیات والفجر ۲ (حاج عمران) و همچنین جناح راست نیروهای گسترش یافته فعلی خود در منطقه سیدکان.

(۳) آسیب پذیری نیروهای دشمن

(الف) روحیه ضعیف پرسنل وظیفه دشمن

(ب) نارضایتی عناصر محلی کرد منطقه از حکومت بعثی عراق

(پ) داشتن جناح ضعیف در منطقه برده بوک و عقبه دشمن

(ث) اضطراب و تشویش پرسنل کادر دشمن از نیروهای اسلام

پ- راه کارهای خودی

(۱) تک در ساعت (س) روز (ر) در سمت ارتفاعات ۲۸۹۶ (۸۵-۶۴)، ۲۸۰۸ (۸۴-۶۰)، ۲۶۸۷ (۸۴-۵۸)، ۲۳۸۸ (۸۵-۵۷)، ۱۸۶۸ (۸۵-۵۳) تلاش اصلی و در سمت ارتفاعات ۳۵۷۵ (۶۵-۸۷)، ۲۱۹۴ (۸۷-۶۲)، ۱۴۴۵ (۹۰-۵۶) و چومان مصطفی (۹۰-۵۵) و همچنین در سمت ارتفاع کدو (۹۹-۵۳)، وارس (۹۴-۵۳) و چومان مصطفی (۹۰-۵۵) تلاش پشتیبانی به منظور انهدام نیروهای دشمن و تصرف گلاله (۸۴-۵۳) و چومان مصطفی و تامین محور در بند، گلاله، همزمان اجرای تک فریبنده بر روی ارتفاعات گوشینه (۶۶-۶۹).

(۲) تک در ساعت (س) روز (ر) در سمت ارتفاع حصاروست (۸۱-۶۵)، ۲۴۴۶ (۸۱-۵۷)، ۲۰۸۴ (۸۱-۵۵)، ۱۴۵۳ (۸۱-۵۲)، ۱۵۹۲ (۷۹-۵۰) و ۱۹۰۰ (۸۰-۴۷) تلاش اصلی و در سمت ارتفاعات ۳۵۷۵ (۸۷-۶۵)، ۲۱۹۴ (۸۷-۶۲)، ۱۴۴۵ (۹۰-۵۶) و چومان مصطفی (۹۰-۵۵) و همچنین در سمت ارتفاع کدو (۹۹-۵۳)، وارس (۹۴-۵۳) و چومان مصطفی (۹۰-۵۵) تلاش پشتیبانی به منظور انهدام نیروهای دشمن و تصرف دارالسلام، گلاله (۸۴-۵۳) و چومان مصطفی و تامین محور در بند تا دارالسلام و همزمان اجرای تک فریبنده بر روی ارتفاع گوشینه (۶۶-۶۹).

(۳) تک در ساعت (س) روز (ر) در سمت ارتفاع حصاروست (۸۱-۶۵)، ۲۴۴۶ (۸۱-۵۷)، ۲۰۸۴ (۸۱-۵۵)، ۱۴۵۳ (۸۱-۵۲)، ۱۵۹۲ (۷۹-۵۰) و ۱۹۰۰ (۸۰-۴۷) تلاش اصلی و در سمت ارتفاعات ۲۸۹۶ (۸۵-۶۴)، ۲۸۰۸ (۸۴-۶۰)، ۲۶۸۷ (۸۴-۵۸)، ۲۳۸۸ (۸۵-۵۷)، ۱۸۶۸ (۸۵-۵۳) و همچنین در سمت ارتفاعات کدو (۹۹-۵۳)، وارس (۹۴-۵۳)، چومان مصطفی (۹۰-۵۵) تلاش پشتیبانی به منظور انهدام نیروهای دشمن و تصرف گلاله (۸۴-۵۳) و چومان مصطفی و تامین محور در بند- گلاله و همزمان اجرای تک فریبنده بر روی ارتفاع گوشینه (۶۶-۶۹)

۳- تجزیه و تحلیل راه کارها

الف- اثر توانائی های دشمن بر راه کار ۱

در شروع عملیات در ارتفاعات برده بوک و جناحین آن با مقاومت کمی از دشمن در حدود ۱ گردان برخورد می‌نماییم لیکن با ادامه عملیات و رسیدن به گلاله با احتیاط های منطقه عملیات والفجر ۲ و عکس العمل آنان (۹گردان پیاده و ۱ گردان تانک) و سایر تقویت ها مواجه خواهیم بود در مسیر تلاش های پشتیبانی در جناح شمال نیروهای عمده ای از دشمن وجود ندارد لیکن در منطقه چومان مصطفی با عکس العمل دشمن مواجه خواهیم بود در قسمت جنوبی (حرکت از سمت کدو) با یگان هائی از دشمن به استعداد ۳ گردان و یک گردان تانک و موانع ایجاد شده در مسیر مواجه خواهیم شد ضمناً ارتفاعات ساکران در جناح چپ در شرایط فعلی غیر قابل دور زدن می‌باشد. در نتیجه در مسیر تلاش های پشتیبانی تلفات و ضایعات بیش از تلاش اصلی خواهد بود. ضمناً دشمن قادر خواهد بود از طریق محور های جنوبی که به منطقه عملیات می‌رسد از طریق محور قلعه دیزه، گلاله و رواندوز گلاله عکس العمل نشان دهد.

ب- اثر توانائی های دشمن بر راه کار ۲

در شروع عملیات چنانچه ارتفاع برده بوک تصرف نشود، رسیدن به ارتفاع ۲۴۴۶ مشکل بوده و جناح چپ و راست یگان های خودی نیز تهدید می‌شود با ادامه عملیات و رسیدن به ارتفاع ۱۹۰۰ با احتیاط های منطقه گلاله و قصر در حدود یک تیپ و پاتک های شدید از سمت دیانا به استعداد ۲ تیپ مواجه خواهیم بود.

لذا برای تلاش اصلی به منظور رسیدن به هدف مورد نظر و حفظ جناحین نیروی کافی بایستی پیش بینی شود در مسیر تلاش های پشتیبانی برابر راه کار ۱ مواجه خواهیم بود.

پ- اثر توانائی های دشمن بر راه کار ۳

در شروع عملیات در محور تلاش اصلی با نیروهای کمی مواجه خواهیم بود لیکن با ادامه عملیات و رسیدن به ارتفاع ۱۹۰۰ با توجه به اینکه ارتفاع مذکور منحصر به فرد و مشخص است از جناح راست به وسیله ۲ تیپ مستقر در دیانا و از جناح چپ به وسیله نیروهای مستقر در گلاله - قصر و ۳ گردانی که در حدود ۱ تیپ می‌باشد مواجه خواهیم بود و در محور شمالی تک پشتیبانی در محور برده بوک با یک گردان مواجه می‌گردد، لیکن در صورت موفقیت حرکت تلاش اصلی چون به عقبه دشمن و توپخانه های دشمن دسترسی پیدا خواهیم نمود انهدام نیروهای دشمن سریع تر انجام گرفته و موقعیت دشمن در منطقه عملیاتی والفجر ۲ به خطر خواهد افتاد در تلاش پشتیبانی

برآورد وضعیت عملیاتی شماره ۲ / ۱۰۱

محور ارتفاع کدو چومان مصطفی عیناً با مشکلات مطرح شده در راه کار ۱ در این محور مواجه خواهیم بود.

۴- مقایسه راه کار های خودی

الف- راه کار ۱

(۱) محاسن

(الف) تک اصلی با نیروی کمی از دشمن مواجه است.

(ب) نیروی زیادی از دشمن منهدم خواهد شد.

(ت) مسیر پیشروی نسبتاً کوتاه است.

(ث) دست یابی به جاده آسفالت در بند گلاله یگان های منطقه را تا حصاروست آسان

می نماید.

(۲) معایب:

(الف) تک اصلی به تلاش پشتیبانی متکی است.

(ب) در شروع عملیات جاده تدارکاتی نداریم.

(پ) تک اصلی از جناحین آسیب پذیر است.

(ث) تک پشتیبانی به مواضع مستحکم دشمن برخورد می نماید (منطقه والفجر ۲)

ب: راهکار ۲

(۱) محاسن:

(الف) تک اصلی با نیروی کمی از دشمن مواجه است.

(ب) به حساس ترین عارضه (ارتفاع ۱۹۰۰ ختم می شود)

(پ) به تغییر گسترش نیاز ندارد.

(ت) عقبه دشمن کاملاً به خطر می افتد.

(ث) از جناح چپ آسیب پذیر نخواهد بود.

(۲) معایب

(الف) مسیر تک اصلی طولانی است.

(ب) در مراحل اولیه فاقد جاده تدارکاتی می باشد.

(پ) از جناح راست آسیب پذیر است.

(ث) به تک پشتیبانی متکی است.

پ: راهکار ۳

(۱) محاسن

(الف) عیناً راهکار ۲ لیکن به تلاش پشتیبانی کمتر متکی است.

(۲) معایب

(الف) از جناح چپ و راست آسیب پذیر می‌باشد.

بقیه مانند راهکار شماره ۲ جز اینکه به تک پشتیبانی کمتر متکی است.

ت: بحث

با توجه به محاسن و معایب راهکار های ارائه شده راهکار شماره ۳ به علت رسیدن به هدف قاطع و عدم وابستگی کمتر به تلاش پشتیبانی در محور جنوبی و دست یابی به عقبه دشمن بر سایر راه کار ها برتری قابل ملاحظه ای دارد و در صورت موفقیت تک اصلی موقعیت دشمن کاملاً به خطر خواهد افتاد و جهت خنثی نمودن خطر دشمن از جناح چپ می‌توان یک تلاش مختصر از ارتفاع ۲۵۵۵ تا ۲۲۳۳ در نظر گرفت.

ث: نتیجه

راه کار ۳ بر راهکار ۱ و ۲ برتری دارد.

ج: پیشنهاد

قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهداء (ع) در ساعت (س) روز (ر) در سمت ارتفاعات حصاروست، ۱۴۵۲، ۲۰۸۴، ۲۴۴۶، ۱۹۰۰ (با ۷گردان) تلاش اصلی و در سمت ارتفاعات ۲۸۰۸، ۲۳۸۸، ۱۸۶۸، ۲۸۹۶ (با ۶گردان) و در سمت ارتفاعات کدو، وارس- چومان مصطفی (با ۶گردان) تلاش پشتیبانی به منظور انهدام نیورهای دشمن، تصرف و تامین چومان مصطفی و گلله و جاده دربند تا دارالسلام تک می‌نماید همزمان یک تک فرعی (با ۳گردان) به منظور درگیر نمودن احتیاط دشمن در منطقه سیدکان به ارتفاع گوشینه اجرا و عملیات نا منظم و تخریب پل های جاده رواندوز به دارالسلام و نا امن کردن منطقه به مورد اجرا گذارده شود تعداد ۶ گردان در قسمت شمال منطقه و ۲ گردان در قسمت جنوب احتیاط قرارگاه را تشکیل خواهند داد.

توضیح: بدون احتساب یگان های درگیر منطقه والفجر ۲ و سیدکان در حال حاضر تعداد ۲۱ گردان در دسترس می‌باشد که با توجه به برآورد حداقل نیروی مورد نیاز جهت اجرای عملیات فوق در حال حاضر ۹ گردان مورد نیاز می‌باشد.

و من ... التوفیق

ر- ۳ ق ت حمزه سید الشهداء- سرهنگ ستاد پورداراب

برآورد وضعیت عملیاتی شماره ۲ / ۱۰۳

پس از پیشرفت فعالیت های مهندسی و احداث جاده ها و به پای کار آوردن نیروهای جدید از مناطق دور دست و نزدیک مثل لشکر ۲۸ (-)، تیپ ۵۵ هوابرد و لشکر ۸ نجف با ۶ گردان سپاهی مامور (جمعاً ۱۴ گردان سپاهی)^۱ و تهیه برآورد اطلاعاتی و برآوردهای وضعیت ۱ و ۲ در تاریخ ۶۴/۵/۱۷ که شرح آن ها گذشت، اقدامات شناسائی هر چند که مستلزم تلاش مضاعف به خاطر کوهستانی بودن منطقه بود تکمیل گردید و بر اساس برآورد های ستادی طرح عملیاتی شماره ۴ تهیه و منتشر گردید.

در ضمن قرارگاه شمال غرب تاکید داشت که یگان ها با اجرای آموزش و تمرینات بدن سازی و کوه پیمایی خود را جهت اجرای ماموریت آماده نمایند.

۱. طی پیام السابقون ۱۶-۶۴/۴/۳۰ برابر اوامر نزاجا ق جنوب ۵ گردان سپاهی مامور به یگانهای منطقه جنوب (گد حبیب ابن مظاهر، گد امام حسین، گد ثارا...، گد فاطمة الزهرا (ابوالفضل العباس) را به قرارگاه حمزه س ش (ع) اعزام نماید پس از حضور لشکر ۸ نجف گردان ابوالفضل العباس که مربوط به آن یگان بود و به لشکر مربوطه واگذار گردید و به ماموریت گردان فاطمه الزهراء که به لشکر ۲۸ (-) مامور بود پس از تک عراق به ارتفاع سرخیات (۶۴/۶/۱۷) خاتمه داده شد و آن گردان نیز به لشکر نجف واگذار گردید.

-در سازمان رزمی طرح عملیاتی شماره ۴ قادر از گردانهای ابوالفضل العباس، حبیب ابن مظاهر، امام حسین، ثارا...، فاطمه الزهرا و در سازمان رزمی طرح عملیاتی شماره ۵ قادر از گردانهای (حبیب ابن مظاهر، امام حسین، ثارا...، ابوذر) نام برده شده است.

برابر دستور گردانهای حبیب ابن مظاهر و ابوذر به لشکر ۸ نجف واگذار گردیدند.

-طی نامه شماره ۶۴/۶/۱۷-۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۲۴۸ سه گردان فاطمه الزهراء، حبیب ابن مظاهر و ابوذر از سازمان رزمی حمزه ای ۱ و ۵ حذف و به حمزه ۶ واگذار گردیدند.

طرح عملیاتی شماره ۴۵ با پیوستهای مربوطه

بسمه تعالی

بسم الله الرحمن الرحيم

«والذین جاهدوا فینا لنهیدینهم سبلنا و ان ... لمع المحسنین» قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا (ع)

کارگازین (۸۷-۸۴)

۳۰ مرداد ۱۳۶۴

س- ب ۲۰

طرح عملیاتی شماره ۴ (قادر)

مدرک نقشه ۱:۵۰۰۰۰ بیرکم- سیدکان- رواندوز- حاج عمران

سازمان رزمی: پیوست الف (سازمان رزمی)

۱- وضعیت

الف- نیروهای دشمن: پیوست ب (اطلاعات)

ب- نیروهای خودی

(۱) نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران با قرارگاه‌های عملیاتی شمالغرب، غرب و جنوب در خطوط مرزی و مناطق آزاد شده پدافند نموده و آماده میشود با پشتیبانی نهاجا و همکاری سپاه پاسداران تک را به داخل خاک عراق ادامه دهد.

(۲) قرارگاه عملیاتی غرب در منطقه محوله از مختصات (۹۹-۱۲) نقشه نوسود تا مختصات (۶۵-۳۵) نقشه چنگوله پدافند نموده و آماده می شود بنا به دستور به داخل خاک عراق تک نماید.

(۳) عناصری از نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران روزانه با ۸ سورتی قرارگاه تاکتیکی حمزه را پشتیبانی می نمایند.

(۴) عناصری از هوانیروز در پشتیبانی قرارگاه تاکتیکی حمزه قرار دارند.

(۵) عناصری از مهندسی رزمی قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) در پشتیبانی عمومی قرارگاه تاکتیکی

حمزه س ش (ع) قرار دارند.

پ- زیر امر و جدا شده به سازمان رزمی مراجعه شود.

ت- فرضیات

(۱) دشمن قبل از اجرای تک ما در منطقه تک عمده ای نخواهد کرد.

(۲) تا شروع تک خودی دشمن از عوامل شیمیایی استفاده نخواهد کرد.

(۳) شبکه جاده های گلارزده تا هارکوت، گلارزده تا سیلوه پیرانشهر و لولان به حیات تا شروع عملیات قابل بهره برداری خواهد بود.

(۴) یگان های مورد نیاز برابر سازمان رزمی تا (۳-ر) واگذرا خواهند شد.

(۵) نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران قادر به پوشش هوایی نسبی در منطقه می باشد.

(۶) قبل از تک خودی در گسترش دشمن تغییر عمده ای حاصل نخواهد شد.

۲- مأموریت

قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا(ع) در ساعت(س) روز(ر) در منطقه سیدکان عراق تک نموده و ارتفاعات ۲۳۵۹(گوشینه)، ۱۶۳۶، ۱۴۰۵، ۱۰۵۹، ۱۶۹۸، ۹۸۴، ۱۰۳۰، ۱۳۰۹، ۹۵۵ را تصرف شهر سیدکان را تامین و آماده می شود تک را بنا به دستور به سمت جنوب و جنوب غربی ادامه دهد.

۳- اجرا

الف- تدبیر عملیات: پیوست پ (کالک عملیاتی)

(۱) مانور: قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا در منطقه سیدکان عراق با حمزه ۶ در جنوب(چپ) با یک مانور احاطه ای مامور تلاش اصلی و حمزه ۱ و ۳ در شمال (راست) تلاش پشتیبانی تک نموده شهر سیدکان را تصرف و تامین می نماید، حمزه ۲ مامور اجرای تک فرعی در جنوب و حمزه ۵ (-) حمزه ۶ را دنبال و پشتیبانی می نماید تیپ ضربت (۵ گردان) احتیاط قرار گاه را تشکیل می دهد.

(۲) آتش: یک آتشبار موشکی زمین به زمین بر روی هدفهای تعیین شده اجرای آتش می نماید و آتش تهیه به مدت ۱۰ دقیقه از(۵-س) تا(۵+س) طرح ریزی و بنا به دستور اجرا خواهد شد
تقدم آتش با حمزه ۶

پیوست ت (پشتیبانی آتش)

ب- حمزه ۳

(۱) تک کنید هدف ۳ را تصرف و تامین نمائید.

(۲) جناح راست قرارگاه را حفاظت نمائید.

(۳) از مانور احاطه ای برای تصرف هدف استفاده نمائید.

^۱ . هدف ۳: ارتفاع لران در سمت چپ ارتفاع سرسپندار

- (۴) آماده باشید تک را بنا به دستور به سمت جنوب ادامه دهید.
- (۵) احتیاط را به استعداد ۲ گردان پیش بینی نمایید.
- (۶) تسهیلات لازم را برای جابه جایی ۲ آتشبار توپخانه ۱۰۵ م از راه هوا فراهم نمایید.

پ- حمزه ۱

- (۱) تک کنید هدف ۱^۱ را تصرف و تامین نمایید.
- (۲) با حمزه ۶ در نقطه الحاق شماره ۱ الحاق نمایید.
- (۳) آماده باشید تک را بنا به دستور به سمت جنوب ادامه دهید.
- (۴) احتیاط به استعداد ۲ گردان پیش بینی نمایید.
- (۵) جناح چپ خود را حفظ نمایید.
- (۶) با بکارگیری افراد محلی (کمبا ۱۱) عملیات نا منظم را در منطقه عمومی دیانا اجرا نمایید.
- (۷) آماده باشید پس از تثبیت هدف و الحاق با حمزه ۶ نسبت به انهدام نیروهای دشمن در ارتفاع ۱۸۳۰ اقدام نمایید.

ت- حمزه ۵

- (۱) حمزه ۶ را دنبال و پشتیبانی نمایید.
- (۲) آماده باشید ماموریت حمزه ۶ را به عهده بگیرید.
- (۳) در پاکسازی ارتفاع سرهاجری و سربوله پس از تثبیت هدف و الحاق حمزه ۶ با حمزه ۱ اقدام نمایند.

ث- حمزه ۶

- (۱) تک کنید اهداف ۴-۵-۶ را تصرف و تامین نمایید.
- (۲) با حمزه ۱ در نقطه الحاق شماره ۱ الحاق نمایید.
- (۳) با اجرای تک محدود به ارتفاع ۲۵۱۹ حسن بیک مانع دیده بانی موثر دشمن بر روی محورهای عملیاتی شوید.
- (۴) جناح چپ قرارگاه را حفظ نمایید.

^۱ . هدف ۱: ارتفاعات سرسپنار به خاطر اینکه معابر قابل تردد در فصل سرما در آنها وجود دارد از اهمیت ویژه ای برای نیروهای خودی و دشمن برخوردار بود. این ارتفاعات در مراحل اولیه تسخیر نشد. روی این اصل در مرحله دوم دوباره مسولیت تسخیر آن به ل ۲۳ واگذار شد.

^۲ . هدف ۴: ارتفاعات برده بوک

هدف ۵: ارتفاع سرخیات

هدف ۶: ارتفاع ۱۰۳۷ همجوار با سیدکان

- (۵) آماده باشید تک را بنا به دستور به سمت غرب و جنوب غربی ادامه دهید.
- (۶) پس از الحاق با حمزه ۱ در تثبیت و تحکیم مواضع اقدام نمائید.
- (۷) آمادگی لازم برای هرگونه پاتکهای دشمن را داشته باشید.
- (۸) آماده باشید پس از عمل الحاق و تثبیت مواضع نسبت به انهدام نیروهای دشمن در منطقه سیدکان اقدام نمائید.

ج- حمزه ۲

- (۱) تک کنید و هدف ۲ را تصرف نمائید.
- (۲) جناح جنوبی قرارگاه را حفظ نمائید.
- (۳) با هماهنگی با قرارگاه یاسر (افراد کما ۱۱ و محلی) عملیات نا منظم را در منطقه عمومی محور چومان مصطفی - دیانا اجرا نمائید.
- (۴) هرگونه فعالیت دشمن در منطقه جنوبی عملیات را سریعاً گزارش نمائید.
- (۵) آماده باشید تک را بنا به دستور به سمت گلاله ادامه دهید.

چ- لشکر ۶۴ پیاده

- (۱) یک تک محدود به استعداد ۱ گردان در منطقه دربند اجرا نمائید.
- (۲) هماهنگی لازم را با توپخانه قرارگاه به عمل آورید.

ح- توپخانه

(۱) توپخانه صحرائی

- (الف) گردان ۳۴۱ (-) توپخانه ۱۳۰ م عمل کلی
- (ب) آتشبار یکم گردان ۳۶۹ توپخانه ۱۲۲ (کاتیوشا) عمل کلی
- (پ) آتشبار موشکی زمین به زمین عمل کلی
- (۲) توپخانه پدافند هوایی
- (الف) ۲ آتشبار راپیر عمل کلی
- (ب) دسته اورلیکن (سه رسد) عمل کلی
- (پ) تقدم حفاظت هوایی به ترتیب با قرارگاه‌های عمده، یگان‌های توپخانه و یگان‌های احتیاط خواهد بود.

(۳) پیوست ت (پشتیبانی آتش)

خ- هوانیروز: پشتیبانی عمومی پیوست ث (هوانیروز)

د- مهندسی: پیوست ج (مهندسی)

ذ- احتیاط: تیپ هوابرد (تیپ ضربت)

(۱) آماده باشید ماموریت هر یک از حمزه ها را به عهده بگیرید (تقدم با حمزه ۶)

(۲) آماده باشید جهت اجرای هلی برن در عقبه دشمن بکار روید.

(۳) آماده باشید با عبور از خط حمزه ۲ تک را به سمت جنوب و جنوب غربی ادامه دهید.

(۴) آماده باشید تا به عنوان نیروی تامین منطقه عقب قرارگاه وارد عمل شوید.

ر- دستورات هماهنگی

(۱) این طرح به محض دریافت طرح ریزی و بنا به دستور قابل اجرا خواهد بود.

(۲) تا تاریخ ۶۴/۶/۳ جهت اجرای ماموریت اعلام آمادگی نمائید.

(۳) ساعت (س) روز (ر) متعاقباً ابلاغ خواهد شد.

(۴) یگان‌ها مجهز به ماسک ضد گاز و وسایل خنثی سازی جنگ های شیمیایی باشند.

(۵) از روز (۱-ر) هیچگونه نقل و انتقال و جابه جایی انجام نشود.

(۶) پراکندگی و تفرقه و رعایت استتار به منظور اختفاء عملیات و تقلیل تلفات در مقابل تکه‌های

هوایی بشود.

(۷) پیش بینی ذخیره آماد ۱ و ۵ در نقاط مناسب در جلو بشود.

(۸) با توجه به وضعیت جاده ها پیش بینی لازم جهت آماد رسانی بادواب انجام گیرد.

(۹) با هماهنگی نمودن واحدهای مهندسی (جهاد) به محض شروع عملیات نسبت به ارتباط

جاده های خودی به جاده های دشمن اقدام گردد.

(۱۰) محل احداث اورژانسهای جلو را شناسائی و نسبت به فعال نمودن آن اقدام نمائید.

(۱۱) از تیربارهای یگان‌ها (کالیبر ۵۰ و دوشکا) حداکثر استفاده جهت پدافند هوایی به عمل آید.

(۱۲) جیره ۴۸ ساعته عملیاتی پیش بینی و به یگان‌ها تحویل شود.

(۱۳) سه‌ند ۳ یگان‌ها آماده و حاضر بکار نمائید.

(۱۴) طرحهای مربوطه را تا تاریخ ۶۴/۶/۲ جهت تصویب به این قرارگاه ارسال نمایند.

(۱۵) محور تدارکاتی حمزه ۱ و ۳ محور بیمضرته، خرنه، لولان و حمزه ۵ و ۶ محور سیلوه، گل‌زرده، و

بقیه از محور اشنویه کلاشین، بیمضرته استفاده نمایند.

۴- پشتیبانی خدمات

- الف- دستور اداری لجستیکی: پیوست چ (اداری- لجستیکی)
- ب- میزان آماد موجود تغییری با دستور اداری- لجستیکی نزاا نکرده است.

۵- فرماندهی و مخابرات

- الف- مخابرات پیوست ح (مخابرات)
 - ب- فرماندهی
- (۱) محل پاسگاه فرماندهی در حال حاضر در حوالی کارگازین (۸۴-۸۷) دایر است به محض تغییر مکان اعلام خواهد شد.
- (۲) یگان‌ها محل پاسگاههای تاکتیکی خود را انتخاب و گزارش نمایند.
- ف نزاا- سرهنگ توپخانه علی صیاد شیرازی

رسید را آگهی دهید.

پیوستها

- الف: سازمان رزمی
- ب: اطلاعات
- پ: کالک عملیاتی (نقشه شماره ۲)
- ت: پشتیبانی آتش
- ث: هوانیروز
- ج: مهندسی
- چ: اداری- لجستیکی
- ح: مخابرات
- خ: پدافند هوایی

گیرندگان:

- ۱- ف نزاا معاونت عملیات و اطلاعات (مد عملیات) نسخه ۲ و ۳ از ۱۶ نسخه
 - ۲- ف نزاا معاونت عملیات و اطلاعات (گروه کار عملیاتی بدر) نسخه ۴ از ۱۶ نسخه
 - ۳- قرارگاه عملیاتی غرب (۳)
 - ۴- ف ق ع جنوب (۳)
- نسخه ۲ و ۳ از ۱۶ نسخه
- نسخه ۴ از ۱۶ نسخه
- ۵ از ۱۶
- ۶ از ۱۶

طرح عملیاتی شماره ۴ (قادر) / ۱۱۳

۱۶ از ۷	۵- ف ق حمزه ۱
۱۶ از ۸	۶- ف ق حمزه ۲
۱۶ از ۹	۷- ف ق حمزه ۳
۱۶ از ۱۰	۸- ف ق حمزه ۵
۱۶ از ۱۱	۹- ف ق حمزه ۶
۱۶ از ۱۲	۱۰- عنصر پشتیبانی آتش قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا(ع)
۱۶ از ۱۳	۱۱- ف دافوس (۳ر)
۱۶ از ۱۴	۱۲- قرارگاه عملیاتی شمالغرب
۱۶ از ۱۵	۱۳- لشکر ۶۴ پیاده (۳ر)
۱۶ از ۱۶	۱۴- تیپ ضربت

پیوست الف: سازمان رزمی به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

قرارگاه عملیاتی حمزه ۱

لشکر ۲۳ نیروهای مخصوص

گردان ابوالفضل العباس از لشکر ۸ نجف

گردان حبیب ابن مظاهر از لشکر عاشورا

گردان امام حسین از لشکر علی ابن ابیطالب

گردان ۳۴۴ توپخانه ۱۰۵ م م کمک مستقیم

قرارگاه عملیاتی حمزه ۲

تیپ ویژه شهدا

آتشبار یکم گردان ۳۸۳ توپخانه ۱۰۵ م م کمک مستقیم

قرارگاه عملیاتی حمزه ۳

تیپ ۱ لشکر ۷۷

گردان ثار... از لشکر ۵ نصر سپاه پاسداران

گردان ۳۸۳ (-) توپخانه ۱۰۵ م م کمک مستقیم

قرارگاه عملیاتی حمزه ۵

لشکر ۲۸ پیاده (-)

یک گردان از تیپ امام رضا (ع) (گد فاطمة الزهرا)

قرارگاه عملیاتی حمزه ۶

لشکر ۸ نجف

گردان ۳۹۱ توپخانه ۱۰۵ م م لشکر ۲۸ کمک مستقیم

لشکر ۶۴ پیاده

توپخانه مستقر در منطقه والفجر ۲

گروه پشتیبانی اطلاعات رزمی لشکر

پیوست الف: سازمان رزمی به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر / ۱۱۵

تیپ ضربت

تیپ ۵۵ هوارد

توپخانه قرارگاه

گردان ۳۴۱ (-) توپخانه ۱۳۰ م م عمل کلی

آتشبار یکم ۳۶۹ توپخانه ۱۲۲ (کاتیوشا) عمل کلی

آتشبار موشک زمین به زمین عمل کلی

گروه هوانیروز باختران

گردان هجومی (بالگرد ۲۱۴)

گروهان تک (بالگرد کبری)

گروهان پشتیبانی هجومی (شنوک)

پیوست ب (اطلاعات) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

مدرک: نقشه ۵:۵۰۰۰۰:۱ بیرکیم- سیدکان- گلاله- رواندوز

۱- خلاصه وضعیت دشمن:

الف: گسترش: ضمیمه ۱ (کالک گسترش نیروهای دشمن)

ب: ترکیب: سپاه یکم ارتش عراق با استقرار قرارگاه تاکتیکی خود در منطقه با پیشتیان (۵۵-۵۶) واقع در چهار کیلومتری جنوبغربی دینا با زیر امر داشتن لشکر ۲۳ پ با تیپ های ۴۳۳ پ، ۴۳۷ پ، ۶۰۴ پ، ۴۳۱، ۹۸ پ، ۹۱ پیاده، تیپ پلیس، ۴ گردان کماندوی مختلف، گد شناسائی، یک گردان تانک، یک گردان مکانیزه و ۵ گردان توپخانه مختلط در محور حاج عمران رواندوز و لشکر ۳۳ پ با تیپ های ۶۰۳ پ، ۴۳۸ پ، تی ۵ پ، تی ۱ کماندو، ۴ گردان نیروهای بدر، تی ۳۳ عشایری، تی ۲ کماندوی سپاه ۱ با گردانهای التضحیه و ابن المعیاد و ابو عبید ثقفی و ابن الجراح، تی ۳۰۳ ن م قادیسیه، تی ۶۶ ن م، ۳ گد جیش الشعبی، یک گردان الخفیفه، یک تیپ زرهی، گد کماندوی شرق دجله، تی گارد ریاست جمهوری و همچنین یگان‌هایی از لشکر ۲ پیاده کوهستانی به عنوان احتیاط سپاه در منطقه گسترش یافته است.

۲- عناصر اصلی اخبار و سایر نیازمندیهای اطلاعاتی

الف- عناصر اصلی اخبار:

(۱) آیا دشمن به پدافند از منطقه ادامه خواهد داد اگر چنین است کجا در کدام منطقه؟ تا چه زمانی؟ با چه استعدادی؟

(۲) آیا دشمن مبادرت به تک محدود خواهد نمود اگر چنین است چرا؟ چگونه؟ کی؟ کجا؟ با چه استعدادی؟

ب- سایر نیازمندیها:

(۱) آیا دشمن منطقه پدافندی سیدکان را به منطقه پدافندی والفجر (مناطق شمالی) در بند اتصال خواهد داد؟ اگر چنین است چرا؟ چگونه؟ با چه استعدادی؟ کجا؟

(۲) آیا دشمن از سلاح‌های شیمیایی استفاده خواهد کرد؟ اگر چنین است چه وقت؟ چگونه؟ چه نوع؟ چرا؟

پیوست ب (اطلاعات) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر ۱۱۷/

(۳) آیا دشمن از عناصر ضد انقلاب داخلی جهت ضربه زدن به نیروهای خودی در مناطق عملیاتی استفاده خواهد نمود؟ اگر چنین است با چه نیروئی؟ در کدام منطقه؟ چگونه؟ چرا؟ چه زمانی؟

۳- وظایف اطلاعاتی

الف- دستور به یگان‌های زیر دست و زیر امر:

(۱) حمزه ۱

(الف) به محض تهیه گزارش کنید.

«۱» هرگونه فعالیت مهندسی (میادین مین، کشیدن سیم خاردار، جاده کشی، ایجاد استحکامات، سدهای جاده ای) در ارتفاعات سرهاجری مخ (۷۸-۷۸) و سرسپندار مخ (۷۸-۶۷) و ارتفاع ۱۸۳۰ (۸۰-۷۳)

«۲» هویت گسترش استعداد یگان‌های مستقر در ارتفاعات سرهاجری، ۱۸۳۰،

سرسپندار

(ب) موارد زیر را به محض تهیه گزارش کنید، گزارشات منفی هر یک ساعت یکبار مخابره شود.

«۱» مختصات و محل استقرار سلاحهای سنگین حرکات خودروئی دشمن، هویت یگان‌های جدید ورود به منطقه سرهاجری، سرسپندار، و ارتفاع ۱۸۳۰ (۸۰-۷۳)، مرگه سور و قلندر

«۲» خطوط حد و خط تماس با ذکر مختصات و هرگونه فعالیت‌های دیگر دشمن.

(۲) حمزه ۵:

(الف) به محض تهیه گزارش کنید:

«۱» وضعیت نیروهای دشمن از نظر گسترش استحکامات، معابر نفوذی، سلاحهای سنگین در ارتفاعات ۱۹۳۶، سربولی (۷۰-۷۶) و ارتفاع ۲۰۰۲ (۶۴-۷۶)، گوشینه (۶۵-۷۳) ارتفاع ۳۵۷۵ حصاروست.

«۲» معابر نفوذی دشمن، خط تماس، خطوط حد یگان‌های دشمن

(ب) به محض تهیه گزارش، گزارشات منفی هر یک ساعت یکبار

«۱» یگان‌های جدید ورود به منطقه (تقویتی)

«۲» جابه‌جائی سلاح‌های سنگین، تانک‌ها، توپخانه‌ها

(۳) حمزه ۲:

(الف) به محض تهیه گزارش نمائید:

«۱» جا به جایی ها و نقل و انتقالات در منطقه روست (مخ ۶۲-۷۹) و گرتیک (مخ ۶۲-

۸۰)

«۲» هویت، استعداد و سلاحهای سنگین مستقر در روست و گرتیک.

(ب) بمحض تهیه گزارش، گزارشات منفی هر یک ساعت یکبار

«۱» مختصات سلاحهای سنگین و نقاط آمادی در منطقه.

«۲» هر گونه حرکات و جابه‌جائی های یگان‌های دشمن در منطقه.

(۴) حمزه ۳ و ۴:

(الف) بمحض تهیه گزارش نمائید:

«۱» هرگونه فعالیتهای ضد انقلاب داخلی و عناصر ستون پنجم.

«۲» هرگونه اخبار متفرقه در رابطه با نیروهای دشمن.

(۵) لشکر ۶۴ پ

(الف) بمحض تهیه گزارش کنید:

«۱» هویت، گسترش، استعداد و استحکامات نیروهای دشمن در محور حاج عمران

رواندوز

«۲» هرگونه نقل و انتقالات، جا به جایی ها و یگان‌های جدید ورود به منطقه

(۶) نزاجا

(الف) استدعا دارد بمحض تهیه ابلاغ فرمائید:

«۱» ترکیب، هویت، گسترش یگان‌های مستقر در منطقه سیدکان و شمال دربند.

«۲» هویت های یگان‌های جدید ورود به منطقه

۴- روش جابه‌جا کردن پرسنل مدارک و وسایل

الف- اسرای جنگی، پناهندگان، آزادشدگان، نادمین (پناهندگان گروهکها) به محل کمپ اسرا واقع در

جنب بیمارستان صحرائی منطقه در جوار محور اشنویه- کلاشین تخلیه و خلاصه تخلیه اطلاعاتی به

پیوست ب (اطلاعات) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر ۱۱۹/

رکن دوم ق ت حمزه سید الشهدا(ع) گزارش گردد. ضمناً امرا و خلبانان دستگیر شده را در اولین زمان به محل ق ت سید الشهدا(ع) تخلیه نمائید.

ب- اسناد و مدارک اغتنامی را خوب حفاظت نموده و بلافاصله به قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا (ع) ارسال نمائید.

پ- وسایل اغتنامی(ساز و برگ و تجهیزات و خودرو)

(۱) برابر دستورالعمل‌های رکن چهارم

(۲) چگونگی و محل نگهداری تجهیزات موشکی اغتنامی، لاشه هواپیماهای ساقط شده تجهیزات ش م ر اغتنامی و ساز و برگ الکترونیکی دشمن را بلافاصله به ق ت حمزه سید الشهدا (ع) گزارش نمائید.

۵- مدارک و ساز و برگ مورد لزوم: برابر روش جاری

۶- حفاظت اطلاعات

الف- حفاظت مخابرات و رعایت دستور کار مخابرات تاکید گردد.

ب- به پرسنل آموزش داده شود که در صورت اسارت فقط مجاز به گفتن اسم، شهرت، درجه، و شماره خدمتی خود هستند.

پ- حفاظت گفتار و اسناد و مدارک رعایت گردد، و هشدارهای لازم به پرسنل داده شود.

ت- طرحهای لازم به منظور تخلیه یا انهدام اسناد و مدارک طبقه بندی شده برای مواقع اضطراری تهیه گردد.

ث- پس از جابه جایی نیروها از بجا ماندن اشیاء و مدارکی که در افشای ماموریت یگانها موثرند، اکیداً جلوگیری شود.

ج- از پخش نور و ایجاد سر و صدا در شب به منظور جلوگیری از کشف مواضع خودداری گردد.

چ- از تردد غیر ضروری پرسنل و خودروها در خط مقدم جبهه ها ممانعت گردد.

ح- در صورت شناسائی فرکانسهای مخابراتی دشمن بدون هیچگونه عکس العملی بهره برداری نموده و فرکانس شناسائی شده و ساعات کار فرستنده را گزارش نمائید.

خ- برقراری پستهای استراق سمع در شب به منظور جلوگیری از غافلگیری مورد توجه قرار گیرد.

- د- تلفات و ضایعات خودی در اثر حملات هوائی و موشکی و اثرات جنگ افزارهای شیمیائی به صورت کتبی و به فوریت گزارش و از افشای آن جلوگیری گردد.
- ذ- به حفاظت شخصیت ها در مناطق هنگام تردد در محورها توجه بیشتری مبذول گردد.

۷- گزارشات

الف- برابر روش جاری عملیاتی

- ب- گزارشات مربوط به تک، بمبارانهای هوائی، کاربرد موشکهای زمین به زمین و سلاحهای ش م ر بلافاصله به وسیله تلفن و در صورت عدم امکانات رمز حتی به صورت کشف اطلاع داده شود.
- پ- تلفات و ضایعات خودی در اثر حملات هوائی و موشکی و اثرات جنگ افزارهای شیمیائی به صورت کتبی به فوریت گزارش گردد.
- ت- خلاصه اطلاعاتی و گزارشات نوبه ای اطلاعاتی برابر روش جاری به صورت کتبی، تلکس و یا رمز ارسال گردد.

معتبر است

رئیس رکن دوم ق ت حمزه سید الشهدا(ع) - سرگرد ایوب ابراهیمی وند

سروان روضه‌ای

از طرف

ضمائم:

ضمیمه ۱: کالک گسترش نیروهای دشمن

ضمیمه ۲: کالک موانع دشمن و خطوط تماس در منطقه

ضمیمه ۳: بررسی منطقه عملیاتی قادر در ۱۳ برگ به همراه کالک محورها و جاده های موجود در

منطقه

گیرندگان: به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر مراجعه شود.

ضمیمه ۳: بررسی منطقه عملیات تمرچین، حاج عمران، ... ۱۲۱/

ضمیمه ۳: بررسی منطقه عملیات تمرچین، حاج عمران، چومان، رواندوز، گلزرده، حصاروست و سیدکان

۱- منظور و ملاحظات محدود کننده:

الف: منظور: بررسی منطقه عملیاتی قادر از ارتفاعات دالامپرداغ تا ارتفاعات سکران
ب: ماموریت: حذف شده است.

۲- شرح کلی منطقه عملیات:

الف- شرایط جوی و یا آب و هوا:

(۱) درجه حرارت: تا پایان مرداد ماه دمای هوا در بالای ارتفاعات از صفر تا ۱۵ درجه
و در پائین از ۵ تا ۲۰ درجه متغیر است.

(۲) از نیمه های شهریور به بعد با شروع بارندگی درجه حرارت کاهش یافته و در
فصل پائیز به علت برودت هوا و ریزش برف در بالای ارتفاعات دمای هوا تا ۳۵ درجه زیر
صفر کاهش می یابد.

(۳) وزش باد از سمت جنوب به شمالشرق می باشد.

(۴) از اواخر شهریور ماه مناطق محصور بین ارتفاعات و مناطق پست از مه پوشیده
شده و مه موجود روی ارتفاعات خصوصاً گلزرده (۷۲-۸۷) حصاروست (۸۸-۳۴)
چنارستان (۶۸-۸۷) تاثیر فوق العاده ای گذاشته و دید را تا چندین متر تقلیل می دهد.
(۵) جدول روشنائی: حذف شده.

(۶) اثر بر راهکارهای دشمن: دید دشمن به جز هنگام بارندگی و مه که ما بین ۲ تا ۵
کیلومتر کاهش می یابد در زمانهای دیگر بین ۱۰ تا ۱۵ کیلومتر می باشد و امکان دیده
بانی خوبی برای دشمن به ویژه در بعد از ظهرها از ارتفاعات حسن بیگ (۶۴-۶۸)، گوشینه
(۶۵-۷۳)، سربوله (۷۰-۷۶)، ارتفاع ۱۹۳۶ (۷۳-۷۹)، ارتفاع ۱۸۳۰ (۸۰-۷۳)، سکران (۴۴-۴۴)

(۹۳)، برده بوک (۶۰-۸۴)، پیرومار (۵۷-۸۱)، گوزان (۵۴-۷۸)، مامه بوت (۴۷-۸۰)، زوزک (۵۶-۶۵) و هندرین (۸۴-۶۴) فراهم می نماید.

(۷) اثر بر روی راهکارهای کار خودی: دید نیروهای خودی به جز در مواقع بارندگی و مه به ویژه هنگام قبل از ظهر از ارتفاعات گلازرده (۷۱-۸۷)، سرسور (۹۰-۷۱)، بریزینروست (۷۸-۸۳)، حصاروست (۶۵-۸۱)، هارگوت (۶۵-۸۷)، ارتفاع ۲۵۱۹ گردمند (۵۵-۹۵) و کدو (۵۳-۹۹) خوب می باشد.

ب- زمین

(۱) عوارض طبیعی:

ارتفاعات مرزی گلازرده پس از گره خوردن به ارتفاعات برده رش و چنارستان به ارتفاعات حساس حصاروست که بلندترین آن ۳۵۷۵ هارکوت می باشد وصل و از این محل به ارتفاعات کدو، وارس، سکران و سلسله جبال هندرین، زوزک و حسن بیک ادامه می یابد که وجود این ارتفاعات حرکات خودروهای چرخدار و شنی دار را در اکثر مناطق متکی به جاده می نماید.

(۲) زه کشی ها:

رودخانه‌هایی که در قسمت شمال منطقه دریند قرار دارند از آبریز ارتفاعات مرزی از جمله چنارستان و حصاروست سرچشمه گرفته و تشکیل رود گندژور را می دهند با پیوستن رودهای همجوار بزرگترین رودخانه منطقه در جوار محور حاج عمران رواندوز به نام رودخانه بالک شکل می گیرد، عرض این رودخانه به طور متوسط ۶ متر و عمق آن از ۲ الی ۷ متر متغیر می باشد. دومین رودخانه قابل توجه منطقه رودخانه سیدکان می باشد که بعد از سرچشمه گرفتن از ارتفاعات شمالشرقی سیدکان به رودخانه زاب کبیر می پیوندد.

(۳) روئیدنی ها:

روئیدنیهای موجود در این منطقه معمولاً غلات حبوبات باغات انگور و انار و گلابی بوده و در دامنه برخی از ارتفاعات منجمله کدو، روست، سراهجری، لولان درختان جنگلی از نوع بید و بلوط و گردو وجود دارد و به همین علت در این مناطق حرکات

ضمیمه ۳: بررسی منطقه عملیات تمرچین، حاج عمران، ... / ۱۲۳

خودروها مواجه با اشکال بوده و لیکن موجبات اختفاء و پوشش نسبی را برای عده ها فراهم می گردد.

(۴) جنس زمین:

(الف) در قسمت حصاروست جنس زمین از نوع خاک رس، شن و سنگریزه و سنگلاخ بوده که از نوع سنگهای رسوبی بشمار می آید و به جز بین چومان و ناوردان و قسمتی از حاج عمران که منطقه باز می شود بقیه مسیر حرکات خودروها کاملاً متکی به سطح جاده بوده و چنانچه در این مناطق تخریبات انجام گیرد حرکات خودروها بکلی متوقف شده و در مواقع بارندگی نیز به سختی انجام می پذیرد.

(ب) در قسمت شمال حصاروست جنس زمین مخلوطی از خاک و سنگ و صخره‌های سنگی می باشد.

(پ) مسیر جاده از پیرانشهر تا حاج عمران شوسه درجه ۱ که عرض آن ۸ متر و از حاج عمران به بعد جاده آسفالت و عرض آن ۶ متر می باشد.

(ت) مسیر جاده اشنویه، کلاشین- سیدکان- دیانا از اشنویه تا سیدکان شوسه و از سیدکان به بعد آسفالت می باشد.

(۵) عوارض مصنوعی:

(الف) آبادیهای موجود در منطقه:

دربند (۵۷-۹۳) ممی خلان (۵۵-۹۲) چومان مصطفی (۵۵-۹۰) ناوردان (۵۲-۵۲)
چومان (۵۰-۸۳) گلله (۵۲-۸۴) قصر (۴۵-۸۴) راژان (۴۹-۸۱) گوزان (۵۳-۵۳)
دارالسلام (۵۱-۷۸) رزانوک (۵۰-۷۴) سرکاوا (۵۵-۷۵) ناوان (۵۹-۷۶) روست
(۶۲-۷۹) گرتیک (۶۲-۸۰) انه (۵۱-۹۶) مارانا (۵۰-۹۵) شیخ واتمان (۵۲-۹۲) ژور
(۶۴-۹۲) شورا (۶۲-۹۲) دولابان (۵۹-۹۱) ناواندا (۵۹-۸۹) ورده (۵۷-۸۹) سیدکان
(۷۲-۷۰)، شیوان (۶۴-۷۱)، بادالیان (۶۲-۵۸)، دیلیزیان (۶۰-۵۷)، جعفر آباد (۵۹-۵۹)
شهر دیانا (۵۷-۵۹) و شهر رواندوز (۵۲-۵۸) و بایشتیان (۵۵-۵۶).

(ب) پلهای موجود در منطقه:

- «۱» پل چومان مصطفی در نزدیکی چومان مصطفی در مختصات ۵۵۲۰۰-۹۰۳۰۰ بر روی رودخانه بالک با تناژ تقریبی ۳۰ تن به عرض ۶/۵ متر به طول ۳۰ متر از نوع بتون آرمه و آهن که با وسایل مهندسی قابل دور زدن می باشد.
- «۲» پل زرد چومان که در ۷ کیلومتری شمال آبادی قصر بر روی رودخانه بالک در مختصات ۵۰۴۰۰-۸۳۸۰۰ با تناژ تقریبی ۲۰ تن به طول ۱۴ متر به عرض ۶ متر از نوع بتن آرمه که با وسایل مهندسی قابل دور زدن می باشد.
- «۳» پل گللاه که در کیلومتر ۵۷/۲ محور حاج عمران رواندوز بر روی رودخانه بالک در مختصات ۵۱۱۵۰-۸۴۱۵۰ احداث گردیده که از نوع آهنی و به طول ۳۰ متر و عرض ۵/۵ متر می باشد که غیر قابل دور زدن می باشد.
- «۴» پل رازان بر روی رودخانه بالک در مختصات ۴۹۵۵۰-۸۱۱۰۰ بطول ۲۴ متر و عرض ۶/۵ متر که غیر قابل دور زدن می باشد.
- «۵» پل برسرين واقع در مختصات ۵۲۸۵۰-۷۱۶۰۰ بطول ۱۴ متر و عرض ۶/۵ متر که غیر قابل دور زدن می باشد.
- «۶» پل جندیان واقع در مختصات ۵۳۹۵۰-۶۲۶۵۰ بطول ۹/۵ متر و عرض ۶/۵ متر بر روی رودخانه بالک
- «۷» پل رواندوز واقع در مختصات ۵۳۳۵۰-۵۸۷۰۰ بطول ۹ متر و عرض ۶/۵
- «۸» پل برکیم در مختصات (۷۹-۸۱) بر روی رود برکیم که قابل دور زدن می باشد.
- «۹» پل سیدکان در مختصات (۷۴-۵۸) بر روی رودخانه سیدکان که با وسایل مهندسی قابل دور زدن می باشد.
- (پ) مشخصات کیلومتر به کیلومتر محور حاج عمران رواندوز- اربیل:
- طول محور حاج عمران رواندوز اربیل ۱۸۸ کیلومتر می باشد.
 - جنس زمینهای اطراف آن خاک رس و شن و سنگ
 - از نقطه مرزی تمرچین تا کیلومتر ۳/۵ جاده خاکی

ضمیمه ۳: بررسی منطقه عملیات تمرچین، حاج عمران، ... ۱۲۵/

- از کیلومتر ۳/۵ تا ۱۱/۴ جاده به صورت آسفالتی درجه ۳ به عرض ۸ متر
- از کیلومتر ۱۱/۴ تا ۲۰/۷ بصورت آسفالت ضعیف
- از کیلومتر ۲۰/۷ تا چومان جاده آسفالتی متوسط بوده و منطقه بصورت کوهستانی در می آید و حرکات خارج از جاده در مواقع بارندگی و غیر بارندگی تقریباً متکی به سطح جاده می باشد و رودخانه بالک که به موازات جاده جریان دارد همچنین بخش گلاله و شهر چومان از عوارض حساس بشمار رفته که هر دو از تسهیلات آب و برق و بیمارستان برخوردار بوده و از اهمیت نظامی خوبی برخوردار می باشد.
- از کیلومتر ۳۲/۲ تا کیلومتر ۴۷/۴ جاده آسفالتی که با شیب ملایم وارد رشته ارتفاعات هندرین و بانی سربشکوران می شود و وجود این ارتفاعات حرکات خارج از جاده را برای خودروها غیر ممکن می نماید این فاصله از جاده دارای دو پل مهم رزانوک (کیلومتر ۴۲/۸) و برسین (کیلومتر ۴۷/۴) می باشد، انهدام پلهای فوق کاملاً جاده را مسدود و تا احداث پل جدید حرکات را کاملاً کند و در عملیات تاخیر ایجاد می نماید.
- از کیلومتر ۴۷/۴ الی کیلومتر ۷۰/۳ جاده دارای آسفالت خوب و بصورت سرازیری ادامه پیدا می کند و پس از عبور از ارتفاعات زوزک و دنباله ارتفاعات هندرین وارد دشت تقریباً صافی شده که پس از عبور از پل چندیان در سه راهی آبادی کلاکین دو رشته جاده بطرف رواندوز کشیده شده که یکی از آنها آسفالتی و دیگری خاکی می باشد شهر رواندوز از اهمیت خاص نظامی و سیاسی برخوردار بوده و از تسهیلات آب و برق و بیمارستان و فرمانداری و شهرداری و سایر ادارات دولتی برخوردار می باشد و پادگانی در جنوب شرقی آن واقع شده که ضمن برخورداری از تسهیلات کامل هم اکنون به منظور آموزش یگانهای نظامی و شبه نظامی بکار برده می شود.
- حرکات خارج از جاده تا کیلومتر ۵۹/۱ امکان پذیر نبوده ولی از کیلومتر ۵۹/۱ تا کیلومتر ۷۰/۳ در مواقع بارندگی در سمت راست به دشواری و در

مواقع غیر بارندگی تا حدودی امکان پذیر می باشد و در سمت چپ حرکات در مواقع بارندگی و در غیر بارندگی محدود به سطح جاده می باشد. در کیلومتر ۶۴/۳ یک جاده انحرافی به دشت دیانا (بعرض ۸متر و طول ۶ کیلومتر) بصورت اسفالتی امتداد پیدا نموده که این جاده از نظر نظامی بسیار با اهمیت بوده و دولت عراق پادگان نظامی و انبارهای تدارکاتی و فرودگاه اضطراری و پد بالگرد حاشیه آن بنا نموده است. این دشت برای عملیات هوایر مناسب می باشد و وجود ارتفاعات حسن بیک در شمال این دشت از نقاط بسیار حساس بشمار می رود، هم اکنون دولت عراق مواضع مستحکمی جهت دستگاههای رادار و مواضع پدافند هوایی و زمینی و دستگاههای مراقبتی بر قله این کوه دایر نموده است که تقریباً هرگونه پروازهای هوایی را در منطقه تحت کنترل گرفته است.

(ت) وضع اجتماعی و روانی و اقتصادی منطقه:

«۱» بطور کلی این منطقه کوهستانی و اهالی آن از ایلات و عشایر تشکیل شده که قبلاً به علت شورش بارزانیها هوادار و طرفدار ملامصطفی بارزانی بودند و هم اکنون هم به علت گرایشهای قومی به اکراد شورشی (بارزانی) متمایل بوده و در صورتی که ظلم و فشار و اختناق حزب بعث نباشد مردم از دولت مرکزی حمایت ننموده و در اولین فرصت به اکراد بارزانی خواهند پیوست به طوری که هم اکنون اکثر روستاهای اطراف محور که از دسترسی نیروهای دولتی بدور می باشند با اکراد بارزانی همکاری نموده و از آنها حمایت می نمایند.

«۲» وضع اقتصادی مردم چندان خوب نبوده و به علت درگیرهای مداوم اکراد شورشی با نیروهای عراق همچنین تبادل آتش طرفین و وجود ناامنی و ناآرامی در منطقه دولت عراق آنچنان توجهی به این منطقه نکرده و معمولاً اهالی منطقه به کار کشاورزی و دامپروری می پردازند و اخیراً نیز تعدادی تحت فشارهای روحی و روانی و هزینه سنگین زندگی به استخدام دولت درآمده که دولت بعث نیز پس از مسلح نمودن آنها باصطلاح بسیج عشایری تشکیل و با ترکیب نیروهای ارتش بنام جیش الشعبی مورد استفاده قرار می دهد.

(ث) سایر محورهای موجود در منطقه:

«۱» محور نفوذی قلعه دیزه- دره شهیدان- قصر- چومان که اهمیت خاص نظامی داشته و دشمن می تواند در اسرع وقت با استفاده از عناصر محلی و نیروهای تقویتی دور خود در قلعه دیزه به کمک نیروهای درگیر خود در منطقه حاج عمران- رواندوز بشتابد.

«۲» محور مواصلاتی سیدکان- دیانا که از اهمیت نظامی ویژه ای برخوردار می باشد.

۳- جنبه های نظامی منطقه:

الف- اختفاء و پوشش:

وجود درختان جنگلی و باغات در اطراف محور حاج عمران رواندوز بصورت پراکنده و در قسمت شمالشرقی سیدکان به ویژه در لولان و سرهاجری حرکات خودروئی را متکی به جاده و کوره راهها نموده و حفاظت نسبی خوبی را در مقابل آتش جنگ افزارهای سبک و ترکش گلوله های سنگین را فراهم می نماید.

ب- دید و تیر:

وجود ارتفاعات حصاروست- سکران- برده بوک- گوشینه- حسن بیک- زوزک- هندرین- و چین خوردگیهای زمین و باغات و درختان پراکنده و آبادیها میدان دید و تیر سلاحهای با خط سیر کشیده را محدود ولی برای سلاحهای با خط سیر منحنی مناسب است. ارتفاعات موجود در منطقه نقاط دید بانی خوبی را فراهم می سازند.

پ- موانع:

(۱) برجستگیها و فرورفتگیها و ارتفاعات موجود همچنین درختان جنگلی پراکنده مانع محدودکننده محسوب نگردیده و لیکن موجب کندی حرکات می گردند.

(۲) بزرگترین ورودخانه منطقه رودخانه بالک می باشد که در اکثر مناطق همجوار محور حاج عمران رواندوز بوده و به علت زه کشی و چین خوردگیهای خاص زمین مانع محسوب می گردد.

(۳) وجود عوارض مصنوعی محدود کننده مانند میادین مین، سیم خاردار، کانال، در مناطق مقابل ارتفاعات کدو و ۲۵۱۹ گردمند و گردیکو در منطقه والفجر ۲ و در برخی از معابر اصلی بویژه در مناطق شمال و شرق سیدکان حرکات عده ها را به تاخیر می اندازد.
ت- عوارض حساس:

(۱) ارتفاعات حصاروست، سکران، برده بوک، گوشینه، حسن بیک، زوزک، هندرین.

(۲) پل چومان- پل گلاله- پل سیدکان.

(۳) محور حاج عمران رواندوز و محور سیدکان- دیانا

(۴) شهر سیدکان- شهر دیانا- شهر رواندوز- بخش گلاله- بخش چومان

ث- معابر وصولی:

(۱) از مواضع دشمن به مواضع خودی:

(الف) حسن بیک، گوشینه، حصاروست

(ب) انتهای غرب ارتفاعات حصاروست، گلارزده

(پ) چومان مصطفی، دربند، رایات، حاج عمران.

(ت) چومان مصطفی، ممی خلان جنوب ارتفاع ۲۵۱۹ گردمند، حاج عمران

(ث) ناوردان- شیخ واتمان، انه، جنوب ارتفاعات کدو، حاج عمران

(۲) از مواضع خودی به مواضع دشمن:

(الف) حصاروست، گوشینه، حسن بیک، سیدکان

(ب) سرسول، سرسپندار، سیدکان

(پ) برکیم، گردسینکا، سرهاجری، سیدکان

(ت) باشکین، ارتفاع ۱۸۳۰، سیدکان

(ث)- غرب ارتفاع هارکوت، شرق برده بوک، گلاله

ضمیمه ۳: بررسی منطقه عملیات تمرچین، حاج عمران، ... / ۱۲۹

(ج) - جنوب ارتفاع ۲۶۳۹ حصاروست، ارتفاع ۱۹۱۱، ۲۶۱۲، ۲۲۳۳

(چ) - شرق ارتفاع هارکوت، ناوندا، دربند.

۴- اثرات مشخصات:

الف - اثر منطقه بر راه‌های کار دشمن:

(۱) اثر بر پدافند دشمن: زمینی که دشمن در دست دارد برای پدافند در عمق مناسب بوده ولیکن از جناح حصاروست آسیب پذیر می باشد.

(۲) اثر منطقه بر تک دشمن: اگر دشمن تک نماید بهترین معبر وصولی او حسن بیک - گوشینه - حصاروست - گلزرده می باشد.

(۳) اثر منطقه بر نیروهای هوایی دشمن: زمین برای استفاده نیروی هوایی دشمن (هواپیما) به علت کوهستانی بودن منطقه مناسب نبوده ولیکن برای عملیات هلی برن و عملیات آفندی بالگردهای توپدار مناسب می باشد.

(۴) اثر منطقه بر عملیات ش م ر دشمن: شرایط جوی به نفع به کار بردن عوامل شیمیائی توسط دشمن می باشد ولیکن با توجه به کوهستانی بودن چندان موثر نخواهد بود.

ب- اثر منطقه بر راه‌های کار خود:

(۱) بهترین معبر وصولی طبیعی به طرف دشمن از جناح حصاروست معبر غرب هارکوت - شرق برده بوک - گلاله می باشد.

(۲) زمین برای تک جناحی ما از سمت حصاروست مناسب بوده و با توجه به ارتفاعات و عوارض حساس که در منطقه موجود است می توان پشت نیروهای درگیر و احتیاط دشمن را در منطقه حاج عمران مسدود نمود.

(۳) زمین برای بکار بردن نیروهای هوایی به علت کوهستانی بودن مناسب نمی باشد.

(۴) منطقه جهت بکار بردن سلاحهای شیمیائی با توجه به شرائط جوی و جهت وزش باد مناسب نمی باشد.

معتبر است.

رئیس رکن دوم قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا(ع) - سرگرد ایوب ابراهیمی وند

ملحقات:

- ۱- مشخصات پلهای موجود در محور حاج عمران- رواندوز
 - ۲- مشخصات پلهای موجود در منطقه سیدکان
 - ۳- مشخصات عوارض حساس منطقه
 - ۴- کالک محورها و جاده های منطقه
- ۱ برگ
۱ برگ
۲ برگ
۱ قطعه

ملحقه ۱: پل های موجود در منطقه حاج عمران

ردیف	نام محل	مختصات محل	طول (به متر)	عرض (به متر)	نوع پل از نظر ساختمان	تناژ	عناصر تامینی و کنترلی	قابلیت دور زدن	نام رودخانه
۱	چومان مصطفی	۹۰۳۰۰-۵۵۲۰۰	۳۰	۶/۵	بتون	۳۰	دارد	با وسایل مهندسی دارد	بالک
۲	زرد(چومان)	۸۳۸۰۰-۵۰۴۰۰	۱۴	۶	بتون	۲۰	//	//	//
۳	گلاله	۸۴۱۵۰-۵۱۱۵۰	۳۰	۵/۵	آهنی	؟	//	ندارد	//
۴	رازان	۸۱۱۰۰-۴۹۵۵۰	۲۴	۶/۵	؟	//	//	//	//
۵	برسرین	۷۱۶۰۰-۵۲۸۵۰	۱۴	//	//	//	//	//	//
۶	جندیان	۶۲۶۵۰-۵۳۹۵۰	۹/۵	//	//	//	//	؟	//
۷	رواندوز	۵۸۷۰۰-۵۳۳۵۰	۹	//	//	//	//	//	//
۸	رزانوک	۷۴۱۰۰-۵۰۷۵۰	۹	//	//	//	//	//	//
۹	گل علی بیک	۵۲۱۲۰-۵۳۸۰۰	؟	؟	؟	؟	و بازرسی دارد	ندارد	رواندوز
۱۰	گل علی بیک	۵۴۱۰۰-۵۴۲۲۰	؟	؟	؟	//	//	//	بالکیان

ملحقه ۳: عوارض حساس منطقه

ردیف	ارتفاع	مختصات	ملاحظات
۱	۳۷۲۵	۹۰-۶۵	
۲	۲۴۳۷ هاوازاکی	۹۰-۶۲	
۳	۱۸۹۰ دالابان	۹۱-۵۹ ۹۲-۵۷	تنگه دربند را کنترل می نماید
۴	۱۷۶۴ گردمند	۹۳-۵۶ ۹۲-۵۷	تنگه دربند را کنترل می نماید
۵	۲۰۱۴ وارس		ممی خلان را تامین می نماید
۶	۳۴۲۷ سکران	۹۲-۵۵ ۹۴-۴۸	
۷	۳۴۵۸ بلندترین قله	۹۳-۴۴	محور حاج عمران رواندوز را کنترل می نماید
۸	۳۵۷۵ هارکوت ۲۱۹۴ امتداد یال هارکوت	۸۷-۶۵ ۸۷-۶۱	بلندترین نقطه حصاروست
۹	۲۵۵۵	۸۶-۶۱	
۱۰	۲۸۰۸	۸۴-۶۰	
۱۱	۲۲۳۳	۸۷-۵۹	
۱۲	۲۳۸۸	۸۵-۵۷	
۱۳	۱۸۵۸	۸۵-۵۳	سرکوب به پل گللاه- چومان مصطفی- پل چومان

ضمیمه ۳: بررسی منطقه عملیات تمرچین، حاج عمران، ... / ۱۳۳۱

	۸۷-۵۱	۱۳۸۰	۱۴
	۸۵-۶۵	۲۸۹۰ حصاروست	۱۵
	۸۱-۵۹	۲۴۴۵	۱۶
	۸۱-۵۷	۲۶۱۲	۱۷
	۸۰-۵۴	۲۰۸۶	۱۸
تنگه دارالسلام و رازان را کنترل می‌نماید	۷۸-۵۴	۲۳۳۲	۱۹
	۷۹-۵۰	۱۵۹۳	۲۰
جاده قلعه دیزه، شهیدان، قصر را کنترل می‌نماید	۸۰-۴۷	۱۹۰۰	۲۱

پیوست پ: کالک عملیات (نقشه شماره ۲)

پیوست ت (پشتیبانی آتش) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر / ۱۳۵

پیوست ت (پشتیبانی آتش) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

و الذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا و ان ... لمع المحسنین

ق ت ح س ش (ع)

کارگازین (۸۴-۸۷)

۲۰ مرداد ماه سال ۱۳۶۴

مدرک نقشه ۱:۵۰۰۰۰ (گلله - سیپیارز - سیدکان - بیرکیم)

۱- وضعیت:

الف: نیروهای دشمن - پیوست (ب) اطلاعات

ب: نیروهای خودی

(۱) نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران با قرارگاه‌های عملیاتی شمالغرب، غرب و جنوب در مناطق آزاد شده پدافند نموده و آماده می شود تک را به داخل خاک عراق ادامه دهد.

(۲) قرارگاه عملیاتی غرب در منطقه محوله از مختصات (۹۹-۱۲) نقشه نوسود تا مختصات (۶۵-۳۵) چنگوله پدافند نموده آماده می شود بنا به دستور به داخل خاک عراق تک نماید.

(۳) نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران با اعزام روزانه ۸ سورتی پرواز قرارگاه عملیاتی شمالغرب را پشتیبانی می نماید.

(۴) عناصری از هوانیروز در پشتیبانی قرارگاه عملیاتی شمالغرب

(۵) عناصری از مهندسی رزمی قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) در پشتیبانی عمومی

قرارگاه عملیاتی شمالغرب

پ: زیر امر جدا شده به سازمان رزمی مراجعه شود.

۲- ماموریت:

توپخانه قرارگاه عملیاتی حمزه و سایر عناصر پشتیبانی آتش عملیات قادر را با آتش های خود پشتیبانی می کنند.

۳- اجرا:

الف: تدبیر عملیات (پیوست پ (کالک عملیات)

(۱) مانور: قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهداء در منطقه سیدکان عراق با یک مانور احاطه ای با حمزه ۶ در جنوب مامور تلاش اصلی حمزه ۳ و حمزه ۱ در شمال تلاش پشتیبانی تک نموده و شهر سیدکان را تصرف و تامین می نماید حمزه ۲ مامور اجرای تک فرعی در جنوب و حمزه ۵ حمزه ۶ را دنبال و پشتیبانی می نماید تیپ ضربت (۵) گردان) احتیاط قرارگاه را تشکیل می دهد.

(۲) آتش:

(الف) تقدم آتش هوایی و آتشیهای توپخانه با حمزه ۶ خواهد بود

(ب) آتش تهیه به مدت ۱۰ دقیقه از (۵-س) تا (۵+س) طرح ریزی و بنا به دستور اجرا می گردد.

(پ) پشتیبانی هوایی نزدیک:

«۱» کلیات: نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران تا حد توان خود عملیات

شمالغرب را پشتیبانی خواهد کرد.

«۲» دستورات ویژه: درخواستهای پشتیبانی هوایی طرح ریزی شده برای هر

روز تا ساعت ۱۸۰۰ روز قبل به مرکز عملیات تاکتیکی قرارگاه ارسال گردد.

(ت) پشتیبانی توپخانه صحرائی:

«۱» کلیات: آتش تهیه به مدت ۱۰ دقیقه از ساعت (۵-س) تا (۵+س)

طرح ریزی و بنا بدستور اجرا میشود. تقدم آتش با حمزه ۶ خواهد بود.

«۲» سازمان برای رزم

پیوست ت (پشتیبانی آتش) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر / ۱۳۷۱

«الف» قرارگاه تاکتیکی توپخانه ۲۳ نوهد:

توپخانه قرارگاه حمزه ۱

- گردان ۳۴۴ ت ۱۰۵ م م کمک مستقیم حمزه ۱

- آتشبار یکم گردان ۳۸۵ ت ۱۵۵ م م کششی تقویت آتش گردان
۳۴۴ ت

توپخانه قرارگاه حمزه ۳:

- گردان ۳۸۳ (-) ت ۱۰۵ م م کمک مستقیم حمزه ۳

توپخانه قرارگاه محور شمالی:

- آتشبار یکم گردان ۳۴۵ ت ۱۳۰ م م عمل کلی

- دسته یکم آتشبار سوم گردان ۳۶۹ ت ۱۲۲ م م کاتیوشا عمل کلی
تقویت گردان ۳۸۳ ت (-)

«ب» قرارگاه تاکتیکی توپخانه لشکر ۲۸ پیاده

توپخانه قرارگاه حمزه ۶:

- گردان ۳۹۱ ت ۱۰۵ م م کمک مستقیم لشکر ۸ نجف بنا بدستور
کمک مستقیم تیپ ۱ لشکر ۲۸ پیاده

- گردان ۳۹۳ ت ۱۰۵ م م تقویت آتش گردان ۳۹۱ ت بنا بدستور
کمک مستقیم تی ۲ لشکر ۲۸

- آتشبار یکم گردان ۳۷۰ ت ۱۵۵ م م کششی تقویت آتش گردان
۳۹۱ ت

توپخانه قرارگاه حمزه ۲:

- آتشبار یکم گردان ۳۸۳ ت ۱۰۵ م م کمک مستقیم حمزه ۲

- آتشبار یکم گردان ۳۸۱ ت ۱۵۵ م م تقویت آتشبار یکم گردان ۳۸۳

ت

توپخانه قرارگاه محور جنوبی:

- توپخانه لشکر ۸ نجف زیر امر قرارگاه توپخانه (موثر از ساعت ۰۱۱۲۰۰ شهریور ماه)

- آتشبار دوم گردان ۳۴۱ ت (-) ۱۳۰ م عمل کلی

«پ» قرارگاه توپخانه حمزه سید الشهداء (ع):

- گردان ۳۴۱ ت ۱۳۰ م عمل کلی

- آتشبار یکم گردان ۳۶۹ ت ۱۲۲ م م کاتیوشا عمل کلی

- آتشبار موشک زمین به زمین عمل کلی

ب- دستورات ویژه:

(۱) یگان‌های توپخانه کلیه افسران رابط و دیدبانهای اعزامی را در اختیار گرفته و به ماموریت واگذاری آنان توجهات مخصوص بنمایند.

(۲) ت لشکر ۲۸ پیاده ارتباط خود را با ت لشکر ۶۴ پیاده مستقر در محور والفجر ۲ برقرار نمایند.

(۳) ت لشکر ۲۳ نهد و ت لشکر ۲۸ پیاده طرح آتش خود را تهیه و به این قرارگاه ارسال دارند.

(۴) رکن سوم ت لشکر ۶۴ پیاده جهت هماهنگی لازم خود را به ع پیش آ قرارگاه حمزه سید الشهداء معرفی نماید.

(۵) گردان ۳۸۳ ت دو آتشبار تیر آن یگان را در حوالی کرد شوان جهت اجرای ماموریت مستقر نمایند.

۴- دستورات هماهنگی پشتیبانی آتش :

الف: کلیه ضمامم تا پایان روز دوم شهریور ماه سالشکر ۶۴ به ع پیش آ قرارگاه حمزه سیدالشهدا تحویل داده شود.

ب: مشی عملیات فعال و مشی اطلاعاتی متعاقباً ارسال خواهد شد.

۵- فرماندهی و مخابرات:

الف- مخابرات

(۱) دستور کار مخابرات به قوت خود باقی است.

(۲) پیوست ج (ارتباط و الکترونیک)

ب- فرماندهی: محل فرماندهی ق ت ح سید الشهداء (ع) در حوالی کارگازین (۸۴-۸۷) و به محض تغییر مکان متعاقباً اعلام خواهد شد.

ف نزا- سرهنگ علی صیاد شیرازی معتبر است.

ر - ۳ ق ت حمزه - سرهنگ ستاد پورداراب

ضمائم

الف) طرح پشتیبانی آتش توپخانه

ب) طرح پشتیبانی آتش هوایی

ضمیمه ۲ (طرح آتش توپخانه) به پیوست ت (پشتیبانی آتش)
به دستور عملیاتی شماره ۴ قادر قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا (ع)
مدرک نقشه: ۱:۵۰۰۰۰ سیپارز - سیدکان - رواندوز - گلاله

۱- آتش تهیه به مدت ۱۰ دقیقه از ساعت (۵-س) تا (۵+س) طرح ریزی و بنا به دستور اجرا خواهد شد، تقدم آتش با حمزه ۶

۲- سازمان برای رزم

الف- قرارگاه تاکتیکی توپخانه لشکر ۲۳ نوهده

حمزه ۱

(۱) گردان ۳۴۴ ت ۱۰۵ م م کمک مستقیم حمزه ۱

(۲) آتشبار یکم گردان ۳۸۵ ت ۱۵۵ م م کششی تقویت آتش گردان ۳۴۴ ت

حمزه ۳

- گردان ۳۸۳ ت ۱۰۵ م م (-) کمک مستقیم حمزه ۳

توپخانه قرارگاه لشکر ۲۳ نوهده

(۱) آتشبار یکم گردان ۳۴۱ ت ۱۳۰ م م عمل کلی

(۲) دسته یکم آتشبار سوم گردان ۳۶۹ ت ۱۲۲ م م کاتیوشا عمل کلی تقویت

گردان ۳۸۳ ت

ب- قرارگاه تاکتیکی توپخانه لشکر ۲۸ پیاده

حمزه ۶

(۱) گردان ۳۹۱ ت ۱۰۵ م م کمک مستقیم لشکر ۸ نجف بنا به دستور کمک

مستقیم تی ۱ لشکر ۲۸ پیاده

ضمیمه ۲ (طرح آتش توپخانه) به پیوست ت /۱۴۱

(۲) گردان ۳۹۳ ت ۱۰۵ م م تقویت گردان ۳۹۱ ت بنا بدستور کمک مستقیم
تی ۲ لشکر ۲۸

(۳) آتشبار یکم گردان ۳۷۰ ت ۱۵۵ م م تقویت آتش گردان ۳۹۱ ت
حمزه ۲

(۱) آتشبار یکم گردان ۳۸۳ پیاده ت ۱۰۵ م م کمک مستقیم حمزه ۲

(۲) آتشبار یکم گردان ۳۸۱ ت ۱۵۵ م م تقویت آتشبار یکم گردان ۳۸۳ ت
توپخانه قرارگاه لشکر ۲۸ پیاده

(۱) توپخانه لشکر ۸ نجف زیر امر قرارگاه توپخانه (موثر از ساعت ۰۱۱۲۰۰ شهرریور
ماه)

(۲) گردان ۳۴۱ ت ۱۳۰ م م (-) عمل کلی

توپخانه قرارگاه حمزه سید الشهداء(ع)

(۱) گردان ۳۴۱ ت ۱۳۰ م م عمل کلی

(۲) آتشبار یکم گردان ۳۶۹ ت ۱۲۲ م م کاتیوشا عمل کلی

(۳) آتشبار موشک زمین به زمین عمل کلی

۳- میزان آماد موجود

الف: آماد موجود از تاریخ ۶۴/۶/۲ تا ۶۴/۶/۱

(۱) هویتزر ۱۰۵ م م و ۱۵۵ م م و ۲۰۳ م م (گلوله سوختار) محدودیتی ندارد.

(۲) موشک کاتیوشا ۱۲۲ م م محدودیتی ندارد.

(۳) گلوله سوختار ۱۳۰ م م محدودیت دارد (گلوله).

(۴) تقدم آتش با حمزه ۶ خواهد بود.

(۵) مشی عملیات فعال و مشی اطلاعاتی متعاقباً اعلام خواهد شد.

(۶) نسبت به مراقبت دائمی دشمن و ارسال گزارشات نوبه ای دقیقاً توجه بیشتری مبدول شود.

(۷) کلیه تغییرات در محل خط آتش هماهنگ شده و هرگونه اتفاقات در منطقه واگذاری فوراً گزارش شود.

(۸) تو لشکر ۲۸ پ طرح آتش پیش یگان‌های تابعه و زیر امر خود را تهیه و انتشار دهد.

(۹) به محض دریافت این دستور کلیه یگان‌های توپخانه پیش بینی های لازم را در بکار گیری وسایل و تجهیزات انجام دهند.

(۱۰) قبل از تک نسبت به ثبت تیر و تنظیمات لازم در منطقه اقدام نموده و نتیجه را به قرارگاه توپخانه گزارش نمائید.

(۱۱) کلیه جابجائی ها در شب و با رعایت اصل پراگندگی و با هماهنگی قبلی با قرارگاه توپخانه اجرا شود.

(۱۲) مختصات نقطه آماد در حوالی کلاشین (۸۳-۹۲)

(۱۳) اعلام آمادگی در ساعت ۰۱۱۷۰۰ شهریور ماه خواهد بود.

ر- ع پ آ ت حمزه سید الشهدا - سرهنگ ۲ ستاد رحیم خدائی

لف ها :

ب: جداول آتش تهیه و ضد تهیه

الف: لیست آماج

ت: کالک آخرین وضعیت گسترش یگان‌ها

پ: جداول گروه آماج و سری آماج

پیوست (پشتیبانی آتش) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر ۱۴۳/

در دوازدهم شهریورماه قرارگاه تاکتیکی توپخانه محور لولان پیوست (پشتیبانی آتش) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر را به شرح زیر تهیه و به یگان‌های ذیربط ارسال کرد

بسمه تعالی

نسخه از نسخه

قرارگاه تاکتیکی توپخانه محور لولان

و الذین جاهدوا فینا لنهدینهم

لولان (۸۹-۸۳)

سبلنا و ان الله لمع المحسنین

۱۲۰۱۷۰۰ شهریورماه سالشکر ۶۴

الف د ۳۰

پیوست (پشتیبانی آتش) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

مدرک: نقشه ۱:۵۰۰۰۰۰ (گلاله-سپایزر-سیدکان-بیرکم)

۱-وضعیت:

الف: نیروهای دشمن-پیوست (ب) اطلاعات

ب: نیروهای خودی

(۱) قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهداء (ع) در ساعت (س) روز (ر) در منطقه سیدکان عراق تک نمود و ارتفاع ۲۳۵۹ (گوشینه) به مختصات (۶۵-۷۳)، ۱۶۹۸ به مختصات (۶۹-۶۹)، ۱۰۵۹ مخ (۶۶-۷۲)، ۱۴۰۵ مخ (۷۴-۷۰)، ۱۶۳۶ مخ (۶۱-۷۸)، ۱۳۰۹ مخ (۶۷-۷۶)، ۹۸۴ مخ (۶۴-۷۴)، ۹۵۵ در مختصات (۶۵-۷۳) را تصرف و شهر سیدکان را تامین و آماده می شود بنا بدستور تک را به سمت جنوب و جنوب غربی ادامه دهد.

(۲) حمزه ۶ تک نموده و ارتفاعات ۲۳۵۹ و ۱۶۹۸ و ۱۰۵۹ را تصرف و تامین می نماید و با حمزه ۱ در نقطه الحاق شماره ۱ الحاق انجام می دهند.

(۳) حمزه ۳ تک نموده و ارتفاعات (۹۵۵ و ۹۸۵) را تصرف و تامین و نسبت به تامین جناح راست قرارگاه حمزه سید الشهداء اقدام می نماید.

(۴) تیپ ضربت بعنوان احتیاط قرارگاه آماده است ماموریت هریک از حمزه ها را بعهده بگیرد. -تقدم با حمزه ۶ خواهد بود.

(۵) عناصری از نیروهی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران روزانه با ۸ سورتی قرارگاه تاکتیکی حمزه را پشتیبانی میکند.

(۶) عناصری از هوانیروز در پشتیبانی قرارگاه تاکتیکی حمزه قرار دارد.

(۷) عناصری از مهندسی رزمی ق خاتم الانبیاء در پشتیبانی عمومی قرارگاه تاکتیکی

حمزه

ب- زیر امر و جدا شده به سازمان رزمی مراجعه شود

۲- مأموریت

توپخانه قرارگاه عملیاتی محور لولان عملیات شماره ۳ (۲۳ ل نوهده) را با آتش های خود پشتیبانی می کند.

۳- اجراء

الف- تدبیر عملیات پیوست ب (کالک عملیات)

(۱) مانور

قرارگاه حمزه ۱ در منطقه محوله با تیپ ۱: در جنوب مامور تلاش اصلی به منظور تصرف هدف الف و تیپ ۲ در شمال بعنوان تلاش پشتیبانی به منظور تصرف هدف (ب) تک نموده و در نقطه الحاق شماره ۱ با حمزه ۶ الحاق انجام داده و نسبت به تامین شهر سیدکان اقدام می نمایند تیپ ۳ نوهده (-) در منطقه عمومی دینا عملیات نامنظم را اجرا می نماید، تیپ ویژه شهدا احتیاط قرارگاه حمزه ۱ را تشکیل می دهد.

(۲) آتش ها

(الف)تقدم آتش در محور لولان با حمزه ۱ خواهد بود.

پیوست (پشتیبانی آتش) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر / ۱۴۵

(ب) آتش تهیه به مدت ۱۰ دقیقه از (۵-س) تا (۵-س) طرح ریزی و بنا به دستور اجراء می گردد

(۳) پشتیبانی هوایی نزدیک

(الف) کلیات

نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران تا حد توان خود عملیات حمزه را پشتیبانی میکند.

(ب) دستورات ویژه

درخواستهای پشتیبانی هوایی طرح ریزی شده برای هر روز تا ساعت ۱۸۰۰ روز قبل به مرکز قرارگاه تاکتیکی توپخانه ارسال گردد.

(۴) پشتیبانی توپخانه صحرائی

(الف) کلیات:

- آتش تهیه به مدت ۱۰ دقیقه از ساعت (۵-س) تا (۵+س) طرح ریزی و بنا بدستور اجرا می شود.

- تقدم آتش به حمزه ۱ خواهد بود

ب- سازمان برای رزم

(۱) قرارگاه تاکتیکی توپخانه لولان (توپخانه لشکری لشکر ۲۳ نوهد)

(الف) حمزه ۱:

«۱» گردان ۳۴۴ ت ۱۰۵ کمک مستقیم حمزه ۱

«۲» آتشبار سوم ۱۰۵ م م کمک مستقیم تیپ ۱

«۳» آتشبار دوم ۱۰۵ م م کمک مستقیم تیپ ۲

«۴» آتشبار یکم ۱۰۵ م م آتشبار اختصاصی جهت اجرای مأموریت بر روی

ارتفاع ۱۸۳۰

«۵» آتشبار یکم گردان ۳۸۵، ت ۱۵۵ م م تقویت کد ۳۴۴

(ب) حمزه ۳

«۱» گردان ۳۸۳ ت ۱۰۵ کمک مستقیم حمزه ۳

«۲» دسته یکم آتشبار سوم گد ۳۶۹ ت عملی کلی تقویت گردان ۳۸۳ ت

(پ) توپخانه قرارگاه تاکتیکی لولان

«۱» آتشبار یکم گردان ۳۴۵ ت ۱۳۰ م م عمل کلی

«۲» دسته یکم آتشبار سوم گد ۳۶۹ کاتیوشا عمل کلی تقویت گردان ۳۸۳

ت

«۳» دسته دوم آتشبار سوم گد ۳۶۹ کاتیوشا عمل کلی

پ- دستورات ویژه

(۱) یگان‌های توپخانه کلیه افسران رابط و دیدبانهای اعزامی را در اختیار گرفته و ماموریت واگذاری آنان توجهات مخصوص داده شود.

(۲) گردان ۳۴۴ توپخانه آتشبار یکم خود را بعنوان آتشبار اختصاصی جهت مداومت آتش روی ارتفاع ۱۸۳۰ قرار دهد.

(۳) گردان ۳۸۳ توپخانه آتشباری خود را در حوالی مختصات (۸۶-۶۹) جهت هلی برن آماده نگه دار و با هم آهنگی فرمانده حمزه ۳ یک آتشبار جهت پشتیبانی آتش در حوالی مختصات مزبور اشغال موضع نماید.

(۴) گردان ۳۸۳ با استفاده از خودروهای واگذاری مهمات خود را حتی المقدور به جلو حمل نماید.

(۵) آتشبار سوم گردان ۳۶۹ در حوال مختصات ۸۸-۶۸ اشغال موضع نماید.

ت- دستورات هماهنگی

(۱) کلیه ضمامم تا پایان روز ۶۴/۶/۱۲ به عنصر پشتیبانی آتش قرارگاه توپخانه محور لولان تحویل داده شود.

(۲) مشی عملیات تا شروع عملیات خاموش و بنا بدستور فعال خواهد بود.

۴- اداری و لجستیکی (طرح مانور شماره ۴ قادر)

۵- فرماندهی و مخابرات

الف: مخابرات (دستور کار مخابرات)

ب: فرماندهی

(۱) محل عنصر پشتیبانی آتش توپخانه محور لولان در قرارگاه حمزه ۱ خواهد بود و به محض تغییر مکان متعاقبا اعلام خواهد شد.

(۲) محل قرارگاه عملیاتی توپخانه محور لولان تا اطلاع ثانوی در لولان (۸۹-۸۴) و محل آتی آن متعاقبا اعلام خواهد شد.

فرمانده نزا - توپخانه علی صیاد شیرازی

از طرف - سرهنگ توپخانه عبدا... رشید نجفی

ضمائم

(الف) طرح پشتیبانی آتش توپخانه

(ب) طرح پشتیبانی هوایی نزدیک (حذف شده است)

پیوست خ (پدافند هوایی) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا(ع)

کارگازین (۷۴-۸۷)

۳۰/مرداد ماه/۱۳۶۴

مدرک نقشه های: ۱:۵۰۰۰۰

کوه سیپارز	سری	۷۵۳ ک برگ	۴۹۶۳
گالالا	سری	۷۴۳ ک برگ	۴۹۶۳
رواندوز	سری	۷۴۳ ک برگ	۴۹۶۳
سیدکان	سری	۷۴۳ ک برگ	۴۹۶۳

سازمان رزمی: پیوست الف (سازمان رزمی) طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

۱- وضعیت

الف: نیروهای دشمن

(۱) پیوست ب (اطلاعات) طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

(۲) دشمن می تواند روزانه با بیش از ۵۰ پرواز شکاری و بمب افکن یگان های خودی را مورد تک قرار دهد.

(۳) دشمن قادر است با تمرکز تلاش هوایی روزانه حداکثر ۱۲۰ پرواز شکاری بمب

افکن اجرا نماید.

ب: نیروهای خودی: پیوست پ (کالک عملیات)

پ: زیر امر و جدا شده : پیوست الف (سازمان رزمی)

ت: فرضیات

پیوست خ (پدافند هوایی) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر ۱۴۹/

- (۱) دشمن می تواند از هر سمت و در هر زمانی یگان‌ها و تاسیسات خودی را مورد تک قرار دهد.
- (۲) دشمن می تواند در منطقه عملیات برتری هوایی را کسب نماید.

۲- مأموریت

عناصر توپخانه پدافند هوایی به منظور انهدام هواپیماها و بالگردهای دشمن و همچنین خنثی کردن و کاستن اثرات آنها در منطقه یک پدافند هماهنگ شده را بوجود بیاورد.

۳- اجراء

الف- تدبیر عملیات

(۱) مانور: یک پدافند موشک زمین به هوا و پدافند ثابت زمین به هوا در منطقه برقرار و یگان‌های توپخانه پدافند هوایی تامین پدافند هوایی یگان‌های مانوری را در حین پیشروی بطور مداوم با تغییر موضع مورد نیاز برقرار خواهند نمود.

(الف) فرماندهی پ ه قرارگاه هماهنگی کلی پ ه در ارتفاع پست و متوسط را اعمال نموده و تامین هوایی یگان‌ها را فراهم می نماید.

(ب) فرماندهان یگان‌ها مسئول پدافند غیر عامل هوایی بوده و ضمن درگیر نمودن هواپیماهای دشمن با جنگ افزارهای که در زمره سلاح های پدافند هوایی می باشند، مسئولیت تهیه و ارسال گزارشات فوری از عملیات هوایی طبق روش جاری عملیاتی را خواهند داشت.

(۲) آتش

(الف) درگیری های پ ه برابر قواعد روش درگیری و کنترل انجام می گیرد.

(ب) تقدم پ ه به ترتیب با یگان‌های در خط، نقاط کلیدی عبور، پدهای بالگرد، پاسگاههای فرماندهی و نقاط آمادی خواهد بود.

ب: یگان‌های پ ه با فرماندهی پ ه منطقه در زمینه منطقه تحت پوشش رادار و سیستم اعلام خطر هوایی، شناسایی هواپیماها و ایجاد شبکه اعلام خطر هوایی هماهنگی را به عمل می آورند.

(۱) یگان‌های پ ه عمل کلی

- الف- آ ت یکم (-) رایپر نهاجا ت- آ ت سوم گردان ۳۲۵ پ ه گروه ۳۳ ت
- ب- آ ت دوم (-) رایپر نهاجا ث- دسته یکم آتشبار ۸۲۷ پ ه گروه ۴۴ ت
- پ- رسد آتش (+) اورلیکن نهاجا ج- آتشبار سوم گردان ۳۲۲ پ ه گروه ۲۲ ت
- چ- آتشبار (-) ۲۳ م م ل ۱۶

(۲) یگان‌های پ، ه کمک مستقیم

- الف- آتشبار یکم گردان ۳۷۸ پ ه لشکر ۲۳ (ک م) تی ۱ لشکر ۲۳
- ب- آتشبار دوم گردان ۳۷۸ پ ه لشکر ۲۳ (ک م) تی ۲ لشکر ۲۳
- پ- دسته پدافند هوایی گردان ۳۶۵ پ ه گروه ۵۵ ت ک م حمزه ۲ (پدافند هوایی گردان توپخانه کمک مستقیم حمزه ۲)

- ت- دسته یکم آ ت چهارم گردان ۳۹۸ پ ه (ک م) حمزه ۳
- ث- دسته یکم (+) آتشبار دوم گردان ۳۲۹ پ ه (ک م) تی ۲ ل ۲۸
- ج- دسته یکم (+) آتشبار چهارم گردان ۳۲۹ پ ه (ک م) تی ۱ ل ۲۸
- چ- یگان پدافند هوایی لشکر ۸ نجف ک م حمزه ۶

- ح- آتشبار ۳۴۶ تو ۲۳ م پدافند هوایی (ک م) تی ۵۵ هوابرد

(۳) یگان‌های پ ه تقویتی

- الف- رسد یکم توپ ۵۷ م م تک لول از سپاه پاسداران تقویت آتش دسته یکم آ ت دوم گردان ۳۲۹ پ ه
- ب- رسد دوم توپ ۵۷ م م تک لول از سپاه پاسداران تقویت آتش آ ت یکم گردان ۳۷۸ پ ه

پیوست خ (پدافند هوایی) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر / ۱۵۱

۴- پشتیبانی خدمات رزمی: پیوست ج (اداری و لجستیکی)

۵- فرماندهی و مخابرات

الف- مخابرات پیوست ج (مخابرات و الکترونیک)

ب- فرماندهی قرارگاه پدافند هوایی در مختصات (۸۷-۸۵) می باشد.

معتبر است: فرمانده پدافند هوایی قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهداء (ع)- سرهنگ ۲ مجید نرگسی

پیوست ث (هوانیروز) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

مدرک: نقشه ۱:۵۰۰۰۰ برکیم، سیدکان

پیوست ت هوانیروز به طرح عملیاتی شمار ۴ قادر
مدرک نقشه: ۱/۵۰۰۰۰ برکیم-سیدکان
نسخه از نسخه
قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا
(۲) طرح عملیاتی قادر
۶۴/۶/۱۵
م س ۲۲

۱- وضعیت

الف- نیروی دشمن

(۱) پیوست (اطلاعات) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر
(۲) نیروی هوایی دشمن قادر به اجرای پروازهای شناسایی و بمباران در منطقه می باشد.

ب- نیروهای خودی برابر سازمان رزم

پ- زیر امر و جدا شده (برابر سازمان رزمی)

۲- ماموریت

یگان‌های هوانیروز^۱ در عملیات آفندی قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا (ع) را پشتیبانی می‌نماید و دو آتشبار ۱۰۵ م م (۸ قبضه) و یکدسته توپ ۲۳ م م (۴ قبضه) و مهمات های مربوطه و تعداد ۴ دستگاه توپوتا وانت را از طریق هوا در منطقه سیدکان اسلینگ خواهد نمود.

۱ - هوانیروز در منطقه بیمضرته (شمالغرب اشنویه) یک قرارگاه تاکتیکی دائر و تعداد ۲۰ فروند بالگرد ۲۱۴ و ۶ فروند بالگرد کبری و ۴ فروند بالگرد شنوک و دو فروند جت رنجر از گروه رزمی کرمان، پایگاه تهران، گروه پشتیبانی عملیات اصفهان و یا قرار دادن گروه رزمی کرمانشاه در احتیاط (که پس از شروع عملیات وارد عمل گردید) عملیات قادر را پشتیبانی نمود.

۳- اجرا

الف: تدبیر عملیات: به طرح عملیاتی قادر مراجعه شود.

(۱) گروه هوانیروز مستقر در بیمضرته آماده باشید (تعداد ۳ فروند ۲۱۴ و یک فروند شنوک)

(۲) آماده باشید بنا به درخواست مهمات مورد نیاز را حمل نمائید.

(۳) در اداره پدهای هلی کوپتر پیش بینی های لازم را بعمل آورید.

(۴) پشتیبانی های نزدیک هوائی از مسیر پروازهای هلیکوپترها را با تعداد ۲ فروند هلیکوپتر کبرا مسلح انجام دهید .

(۵) یک مرکز عملیات پرواز در نزدیک مختصات (۷۰-۸۸) دایر نموده و عملیات ترابری و اسلینگ را هدایت نمائید.

(۶) یک مرکز کنترل حرکت در نزدیک روستای دراو برقرار و حرکت هلی کوپترها را در مسیر هماهنگ نمائید.

ب: دستورات هماهنگی

(۱) مسیر رفت از سمت راست رودخانه لولان بطرف دراو با اختلاف ارتفاع و دور از دید دشمن پایین تر از خط الراس نظامی صورت گیرد و مسیر برگشت از سمت رودخانه با اختلاف ارتفاع در نظر گرفته شود (تصمیم توسط خلبان گرفته شود)

(۲) سرعت بر حسب نوع بار محمول و شرایط جوی و وضعیت زمین توسط خلبان در نظر گرفته شود.

(۳) ارتفاع رفت و برگشت بر حسب شرایط پرواز توسط خلبان انتخاب گردد.

(۴) پیش بینی تور و وسایل مورد نیاز جهت اسلینگ به عمل آورده و امکانات مورد نیاز قبلا از چانل مربوطه فراهم شود.

(۵) در بارگیری و اسلینگ وسائل در مبداء و مقصد وسیله پرسنل متخصص نظارت دقیق معمول و اقدامات لازم بعمل آید.

(۶) نکات ایمنی در هنگام بارگیری مورد توجه قرار گرفته و برابر نظر کارشناس هوانیروز به مورد اجرا گذاشته شود.

- (۷) هماهنگی لازم با عنصر پدافند هوایی در منطقه لولان و دارو به عمل آید.
- (۸) از هلیکوپتر شنوک جهت اسلینگ توپ ۱۰۵ م م و جابه جایی توپوتا ها استفاده و از هلیکوپتر ۲۱۴ جهت اسلینگ توپ ۲۳ م م استفاده و هرگونه جابه جایی مهمات و وسایل را با طرحریزی قبلی استفاده شود.
- (۹) حداقل مدت توقف در پد دراو در نظر بگیرید.
- (۱۰) مجروحین را در هنگام مراجعت جهت تخلیه به عقب حمل نمایند.

۴- خدمات پشتیبانی: پیوست اداری و لجستیکی به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر.

۵- فرماندهی و مخابرات:

الف- مخابرات پیوست مخابرات

ارتباط با هلیکوپتر ها توسط بیسم‌های (پی ار سی ۷۷) و ای-وی-سی-اس برقرار گردد.

ب- فرماندهی

موقعیت قرارگاه فرماندهی در بیمضرته در مختصات () بمحض تغییر اعلام خواهد شد.

ف هوانیروز بیمضرته - سرگرد محمدی
از طرف سروان آشتیانی

ضمیمه ها

- (۱) گرافیک حرکت هوایی
- (۲) جدول حرکت هوایی
- (۳) طرح بارگیری
- (۴) طرح فرود

بسمه تعالی

گرافیک حرکت هوائی

- ۱- محل بارگیری تا نقطه شروع ————— ناوچه پیما
- ۲- نقطه شروع تا رهایی ۶ دقیقه
- ۳- نقطه رهایی تا نقطه فرود ۲ دقیقه
- ۴- نقطه رهایی تا نقطه شروع ۵ دقیقه
- ۵- نقطه شروع تا محل بارگیری ۵ دقیقه
- جمع زمان و برگشت ۱۵ دقیقه

دراو

نقطه کنترل احتمالی و تخلیه مجروحین
محل بارگیری حمزه ۳ (۸۶-۷۰)

خلیفان

نقطه رهایی
آخرین نقطه کنترل
محل تخلیه بار

مینا

بنیان

پیوست ج مخابرات به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا(ع)

کارگازین (۷۴-۸۷)

۳۰ / مرداد ماه / ۱۳۶۴

مدرک نقشه: ۱:۵۰۰۰۰ - برکیم - سیدکان - رواندوز - حاج عمران

۱- وضعیت

الف- نیروی دشمن

(۱) به پیوست ب اطلاعات مراجعه شود.

(۲) امکانات دشمن

(الف) دشمن با امکانات وسیع جنگهای الکترونیکی قادر است بر روی شبکه های ارتباطی خودی با پخش پارازیت اختلال بوجود آورد و با استقرار پست های شنود استراق سمع نماید.

(ب) خطوط ارتباطی شبکه با سیم را از طریق جنگ افزارهای سنگین به مخاطره انداخته و یا منهدم نماید.

(پ) دشمن قادر است با فریب مخابراتی و ارسال پیامهای دروغین و فریبنده در عملیات اختلال بوجود آورد.

ب: نیروی خودی

(۱) به سازمان رزمی و کالک عملیاتی (پیوست های الف و ب) مراجعه شود.

(۲) استفاده از امکانات شرکت مخابرات ایران موجود در منطقه بنا بدستور می باشد.

۲- ماموریت:

استقرار بهره برداری و نگهداری سیستم های ارتباطی بنحوی که فرماندهی ضمن برخورداری کامل از تامین ارتباط قادر باشد فعالیتهای یگانهای تابعه و زیر امر را کنترل کرده و عملیات را رهبری نماید.

۳- اجرا:

الف: تدبیر عملیات: یگانهای مخابراتی حمزه ۱، ۳، ۵، ۶، لشکر ۶۴ و تیپ ضربت امکانات مخابراتی یگانهای عمل کننده و تیم ارتباطی گروه ۰۱ مخابرات نذاجا ارتباط قرارگاه عملیاتی حمزه سید الشهداء را پشتیبانی می نمایند سیستم اصلی ارتباط در منطقه قبل از شروع تک با سیم و امربر و پس از شروع عملیات از کلیه وسایل ارتباطی استفاده شود.

ارتباط خود را برابر روش جاری و برقرار نمایند.	ب: حمزه ۱
//	پ: حمزه ۲
//	ت: حمزه ۳
//	ث: حمزه ۵
//	ج: حمزه ۶
//	چ: تی ضربت
//	ح: هوانیروز
	خ: دستورات هماهنگی

(۱) دستورات کلی مخابرات

- (الف) از دستورات کار مخابرات ارسالی این قرارگاه کاملا پیروی نمائید
- (ب) قطع ارتباط هر یک از یگانها را سریعا به رده بالا گزارش نمائید.
- (پ) دستورات ایستگاه راهنمای شبکه را به مورد اجرا بگذارید.

(ت) از جداول نشانی رادیو تلفن و تلفنی و تلگرافی و تله تایی در شبکه بیسیم استفاده نمایند.

(ث) استفاده از وسایل مخابرات یگان‌ها با رعایت تامین مخابراتی مجاز می باشد.

(ج) ضمن به حداقل رسانیدن ارتباطات رادیویی با برد زیاد سعی نمائید از وسایل ارتباطی با سیم و امربر و وسایل ارتباطی رادیویی با برد کم استفاده شود.

(چ) سکوت رادیویی را تا شروع عملیات رعایت نمائید.

(ح) یگان‌هایی که دارای محرمانه کننده اف ام می‌باشند حداکثر استفاده از آن را به عمل آورند.

(۲) مرکز مخابرات

(الف) مراکز مخابرات یگان‌های زیر امر کلیه ارتباطات را با قرارگاه حمزه سیدالشهدا(ع) و رده عقب برقرار نمایند.

(ب) زمان افتتاح : شروع عملیات ساعت (س) روز (ر)

(پ) محل اولیه مراکز مخابرات در حوالی کارگازین

(۳) وسایل دیاگرام خطوط رادیوتلگرافی و تله تایی و تلفنی و چند چانلی برابر دستورات کار مخابرات ارسالی می باشد.

۴- اداری و لجستیکی: پیوست چ (اداری و لجستیکی)

۵- فرماندهی و مخابرات

الف- مخابرات

(۱) فهرست مواد کاری دستورات کار و ثابت مخابرات نذاجا قابل اجرا می باشد.

(۲) فهرست ۱ دستورات کار و ثابت قابل اجرا است.

(۳) محل افسر مخابرات در قرارگاه اصلی می باشد.

ب- فرماندهی

پیوست ج مخابرات به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر ۱۵۹/

- (۱) محل اصلی پاسگاه فرماندهی ابتدا در حوالی کارگازین به مختصات (۸۴-۸۷) بوده و در صورت تغییر مکان ابلاغ خواهد شد.
- (۲) سایر یگان‌ها محل پاسگاه فرماندهی خود را گزارش نمایند.

معاون عملیاتی قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا- سرهنگ ستاد سنجابی

از سوی سرهنگ ستاد پورداراب

رسید اطلاع دهید.

معتبر است: ر- ۳ ق ت حمزه سید الشهدا

ضمائم و دستورات کار مخابرات متعاقباً ارسال می گردد.

اهم موارد طرح عملیاتی شماره ۴ (قادر که در ۳۰ مرداد ماه ۶۴ ابلاغ گردید) به شرح زیر است:

۱- ماموریت:

قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) در ساعت (س) روز (ر) تک نموده ضمن انهدام نیروهای دشمن ارتفاعات جنوبی برده بوک ۱۶۶۸، ۲۴۹۷، ۲۲۳۲، ۱۵۹۲، ۱۹۰۰ را در محور در بند دارالسلام و ارتفاعات ۱۶۳۶، ۱۰۳۷، ۹۵۵، ۹۵۶ و ۹۸۴ را در منطقه سیدکان تصرف و تامین می نماید. همچنین آماده می شود بنا به دستور تک را به سمت غرب ادامه دهد. همزمان لشکر ۶۴ در منطقه حاج عمران تک نموده و تپه شهدا را تامین می نماید.

۲- تدبیر عملیات:

قرارگاه حمزه س ش (ع) با قرارگاه های حمزه ۱ و ۳ در منطقه سیدکان (شمال) جهت تصرف ارتفاعات ۱۶۳۶، ۱۰۳۷، ۹۵۵، ۹۵۶، ۹۸۴ و با قرارگاه های حمزه ۴ و ۵ در منطقه برده بوک، گلاله (جنوب) جهت تصرف ارتفاعات برده بوک و تامین محور در بند دارالسلام تک می نماید.

۳- ماموریت یگان ها:

الف: حمزه ۱: تصرف و تامین ارتفاعات ۱۶۳۶، ۱۳۰۹، ۱۰۳۷ و اجرای عملیات نامنظم در منطقه عمومی دیانا ضمناً جناح چپ خود را حفظ می نماید.

ب: حمزه ۲ (۵دسته ۳۰ نفری): به عنوان احتیاط قرارگاه تقدم به کارگیری در منطقه حمزه ۶

پ: حمزه ۳: تصرف ارتفاعات لران ۹۵۵، ۹۸۴، ۹۵۶ و تامین جناح راست قرارگاه

ت: حمزه ۴: اجرای هلی برن از مسیر غرب سکران برای تصرف شهر قصر و ارتفاع سورن در صورتی که حمزه ۶ بتواند اهداف خود را تسخیر نماید. (در صورت موفقیت حمزه ۶ با آن قرارگاه الحاق و از حرکت دشمن در محور قلعه دیزه، گلاله جلوگیری نماید)

پیوست ج مخابرات به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر ۱۶۱/

ث: حمزه ۵: تصرف شهر گلاله و جاده چومان مصطفی و محافظت جناح چپ قرارگاه

حمزه

حمزه ۶ (تلاش اصلی): تصرف و تامین یال برده بوک و ارتفاعات پیر عمر، سالم و ماما و تامین جاده چومان دارالسلام و الحاق با حمزه ۴ و پوشش جناح راست قرارگاه در این محور
چ: لشکر ۶۴: با اجرای آتش توپخانه روی ارتفاعات وارس و گردمند دشمن را منهدم و یک تک محدود با استعداد یک گردان به منظور تامین تپه شهدا در منطقه در بند (راست محور در بند، چومان) اجرا می کند.

ح: توپخانه: آتش تهیه به مدت ۲۰ دقیقه از (۱۰-س) تا (۱۰+س) پیش بینی و بنا به دستور اجرا می شود تقدم آتش با حمزه ۶

لازم به ذکر است که در این ایام دشمن نیز مبادرت به تقویت و به پای کار آوردن نیروهای جدید خود نموده و چندین پاتک (تک مختل کننده) در منقطه ارتفاعات حصاروست و سرخیات انجام داد

تغییر خطوط حد بین حمزه ۳ با حمزه ۱

در جلسه هماهنگی مورخه ۶۴/۶/۱۰ خط حد جدید تعیین و کالک تجدید نظر آن طی شماره ۶۴/۶/۱۲-۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۲۳۳ اعلام گردید^۱.

با توجه به شرایط زمانی و وضعیت عملیاتی سراسر جبهه های نبرد نزاجا مصمم به ادامه نبرد بود و با کسب اطلاعات و بررسی مناطق عملیاتی طرح های پیش بینی شده را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و تغییرات مورد نیاز در آنها اعمال می نمود
اهم تغییرات ایجاد شده در طرح عملیاتی شماره ۴ به شرح ذیل است:

۱- از الحاق حمزه ۱ با حمزه ۶ در منطقه سیدکان صرف نظر گردید

۲- از تصرف ارتفاع ۱۸۳۰ توسط حمزه ۱ صرف نظر گردید

^۱ -در کالک روی نقشه طرح عملیاتی شماره ۴ قادر خط حد مذکور نشان داده شده است.

۳- از تصرف و تامین هدف ۳ توسط حمزه ۳ صرفنظر گردید و قرار شد که ق حمزه ۲ با اجرای عملیاتهای ایذایی آن منطقه را ناامن کند

۴- می‌توان گفت که کاربرد حمزه ۲ از محور جنوبی به محور شمالی تغییر یافت و روی این اصل طرح عملیاتی شماره ۵ تهیه گردید روی هم رفته فرماندهی نزاجا علی رغم مشکلات و نارسائیهای موجود مصمم گردید که با کمک گرفتن از سپاه پاسداران عملیات را ادامه دهد. روی این اصل پس از هماهنگی های لازم مقرر شد که لشکر ۸ نجف که در رابطه با عملیات قادر زیر امر نزاجا قرار گرفته بود در منطقه حضور یافته و پس از انجام شناسائی های لازم توسط آن لشکر عملیات ادامه یابد.

با توجه به تغییرات ایجاد شده در اهداف و سازمان رزمی طرح عملیاتی شماره ۴ قادر طرح عملیاتی شماره ۵ قادر تهیه و به یگان‌های تابعه و مبادی زیربسط به شرح ذیل اعلام گردید.

بسمه تعالی

بسم الله الرحمن الرحيم

نسخه ۳ از ۱۸ نسخه

قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهداء (ع)

والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا

کارگازین (۸۴-۸۷)

و ان الله لمع المحسنین

۳۱ مرداد ۱۳۶۴

پ-خ-۵۳

طرح عملیاتی شماره ۵ قادر

مدرک نقشه: ۵۰۰۰۰: ۱برکیم-رواندوز-حاج عمران-سیدکان -پیرانشهر-صوفیان

سازمان رزمی: پیوست الف (سازمان رزمی)

۱- وضعیت:

الف- نیروهای دشمن: پیوست ب (اطلاعات) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر مراجعه شود.

ب- نیروهای خودی

(۱) نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران با قرارگاه عملیاتی شمالغرب در شمالغرب.

قرارگاه عملیاتی غرب در غرب-قرارگاه عملیاتی جنوب در جنوب از مناطق آزاد شده- پدافند نموده و آماده می شود تک را بداخل خاک عراق ادامه دهد.

(۲) قرارگاه عملیاتی غرب در منطقه محوله از مختصات (۹۹-۱۲) قطعه نوسود تا مخ (۳۵-۴۹) قطعه چنگوله پدافند نموده و آماده اجرای تک به داخل خاک عراق می شود.

(۳) نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران روانه با ۸ سورتی قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهداء (ع) را پشتیبانی می نماید.

(۴) عناصری از هوانیروز قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهداء (ع) را پشتیبانی می نمایند.

(۵) عناصر کافی از مهندسی رزمی خاتم الانبیاء (ص) در پشتیبانی عمومی قرارگاه

پ- زیر امر و جدا شده: به پیوست الف (سازمان رزمی) مراجعه شود.

ت- فرضیات

(۱) دشمن با عکس العمل شدید مانع پیشروی نیروهای خودی در منطقه سیدکان در جناح جنوبی نگردیده است

(۲) در منطقه عملیاتی والفجر ۲ دشمن به نقل و انتقالات عمده دست نزده است.

(۳) دشمن در منطقه از عوامل شیمیایی در سطح گسترده استفاده نمی نماید.

(۴) کلیه شبکه های جاده ی خودی به دشمن تا ۲۴ ساعت پس از شروع عملیات

آماده بهره برداری میگردد.

(۵) یگان های مورد نیاز برابر سازمان رزمی تا (۲-ر) در دسترس میباشند.

(۶) نیروی هوائی ارتش جمهوری اسلامی ایران قادر به فراهم نمودن پوشش نسبی

هوائی در زمان عملیات می باشد.

(۷) ارتفاع برده بوک توسط حمزه ۲ (طرح عملیاتی شماره ۴) تصرف شده است.

۲- مأموریت:

قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهداء (ع) در ساعت (س) روز (ر) تک نموده ارتفاعات

جنوبی برده بوک ۱۶۶۸-۲۴۹۷-۱۸۹۰-۲۲۳۲-۱۵۹۲ و ۱۹۰۰ را تصرف محور دربند-

دارالسلام را تامین نیروهای دشمن را منهدم و همزمان در منطقه سیدکان ارتفاع ۱۶۳۶ و

۱۰۳۷ و ۹۵۵ و ۹۵۶ و ۹۸۴ را تصرف و آماده می شود بنا به دستور تک را بسمت غرب ادامه

دهد.

۳- اجرا

الف- تدبیر عملیات: پیوست ب (نقشه شماره ۳)

(۱) مانور

قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهداء(ع) با حمزه ۶ به راست (جنوب^۱) تلاش اصلی و حمزه ۵ به چپ و حمزه ۴ از راه هوا (جنوب) تلاش پشتیبانی و حمزه ۱ و حمزه ۳ در شمال سیدکان مامور تلاش فرعی تک نموده و هدفهای^۲ ۱، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۷ را تصرف، نیروهای دشمن را منهدم و محور دربند دارالسلام را تامین می‌نماید. حمزه ۲ احتیاط قرارگاه را تشکیل می‌دهد.

(۲) آتش

یک آتشبار موشکی زمین به زمین بر روی هدفهای از پیش تعیین شده اجرای آتش می‌نماید ضمناً آتش تهیه به مدت ۲۰ دقیقه در (۱۰-س) الی (۱۰+س) طرح ریزی و بنا به دستور اجرا خواهد شده تقدم آتش با حمزه ۶ پیوست ث (پشتیبانی آتش)

ب- حمزه ۶

(۱) تک کنید و هدفهای ۶ و ۷ را تصرف نمائید.

(۲) جاده چومان دارالسلام را تامین نمائید.

(۳) جناح راست قرارگاه را حفاظت نمائید.

۱. در محور جنوبی که جهت حرکت از شمال به جنوب بود حمزه ۶ (تلاش اصلی) در سمت راست و حمزه ۵ (تلاش پشتیبانی) در سمت چپ و حمزه ۴ (هوابرد) از راه هوا از جنوب غربی ارتفاع سکران به منطقه قصر و ارتفاع سورن (تلاش پشتیبانی) تک می‌نمایند
۲. اهداف:

هدف ۱ (سرسپندار، ۱۰۳۹، ژارا)	هدف ۵ (ارتفاع ۲۲۸۵ برده بوک)
هدف ۳ (ارتفاع لران)	هدف ۶ (ارتفاعات مشرف به کلاله)
هدف ۴ (ارتفاع قصر و ارتفاع سورن)	هدف ۷ (۲۲۳۹ برده بوک بالای دارالسلام)

- (۴) با حمزه ۴ در نقطه الحاق یک الحاق نمائید.
- (۵) آماده باشید تک را بنا به دستور بسمت غرب ادامه دهید.
- (۶) از مانور احاطه ای برای تصرف هدف استفاده نمائید.
- (۷) هماهنگی لازم با حمزه ۲ هنگام عبور از خط بعمل آورید.

پ- حمزه ۵

- (۱) تک کنید هدف ۵ را تصرف نمائید
- (۲) جاده چومان به چومان مصطفی را در منطقه محوله تامین نمایند
- (۳) جناح چپ قرارگاه را حفظ نمائید.
- (۴) آماده اجرای تک به سمت غرب بنا بدستور باشید.
- (۵) هماهنگی لازم با حمزه ۲ هنگام عبور از خط بعمل آورید.

ت- حمزه ۴

- (۱) آماده اجرای هلی برن از جناح غربی ارتفاع سکران به هدف ۴ باشید.
- (۲) طرح هلی برن را تهیه و پیش بینی لازم را بعمل آورید.
- (۳) آماده باشید پس از تصرف هدف ۵ و ۶ هدف ۴ را تصرف نمائید.
- (۴) در نقطه الحاق ۱ با حمزه ۶ الحاق نمائید .
- (۵) پس از تصرف هدف مانع هرگونه حرکت دشمن از محور قلعه دیزه بطرف گلاله باشید.

- (۶) پیش بینی تامین جناح راست خود را بنمائید.

ث: حمزه ۱

- (۱) تک کنید هدف ۱ را تصرف و تامین نمائید.
- (۲) جناح چپ خود را حفظ کنید.
- (۳) عملیات نامنظم را طرحریزی و در منطقه عمومی دیانا اجرا نمائید.
- (۴) آماده باشید پس از تصرف هدف با اعزام یک گردان تقویت شده در انهدام نیروهای دشمن در محور غرب برده بوک اقدام نمائید.

(۵) آماده باشید بنا به دستور تک را به سمت جنوب ادامه دهید.

ج- حمزه ۳

- (۱) تک کنید هدف ۳ را تصرف نمائید
- (۲) جناح راست قرارگاه را تامین کنید.
- (۳) از مانور احاطه ای برای تصرف هدف استفاده کنید.
- (۴) آماده باشید تک را بنا به دستوره سمت جنوب ادامه دهید.
- (۵) تسهیلات لازم را هنگام جابه جایی ۲ آتشبار توپخانه از راه هوا فراهم کنید.

چ- لشکر ۶۴ پیاده

- (۱) یک تک محدود به استعداد یک گردان در منطقه دربند (راست محور دربند-چومان) اجرا نمائید.
- (۲) با اجرای آتش انبوه و مداوم نسبت به تثبیت و انهدام نیروهای دشمن در ارتفاع وارس و گردمند اقدام نمائید.
- (۳) هماهنگی لازم در جهت نحوه ی اجرای آتش با توپخانه قرارگاه بعمل آورید.
- (۴) همکاری های لازم با حمزه ۴ در هنگام هلی برن انجام دهید.
- (۵) هرگونه تغییر وضعیت عمده دشمن را سریعاً گزارش نمائید.

ح- توپخانه:

- (۱) توپخانه صحرائی
 - (الف) دسته موشک زمین به زمین
 - (ب) گردان ۳۴۱ توپخانه ۱۳۰ م م (-)
 - (پ) آتشبار یکم گردان ۳۶۹ توپخانه ۱۲۲ م م (کاتیوشا)
- (۲) توپخانه پدافند هوایی
 - (الف) ۲ آتشبار را پیر عمل کلی
 - (ب) دسته اورلیکن (۳ رسد) عمل کلی
 - (پ) تقدم حفاظت هوایی بترتیب با قرارگاه های عمده-توپخانه-یگان های احتیاط

(۳) پیوست ت (پشتیبانی آتش)

خ- هوانیروز پشتیبانی عمومی پیوست ث (هوانیروز)

د- مهندسی پیوست ج (مهندسی)

ذ- احتیاط حمزه ۲ (-)

(۱) آماده اجرای ماموریت هریک از حمزه ها باشید.

(۲) تقدم بکارگیری در منطقه حمزه ۶ می باشد.

(۳) آماده باشید پس از تثبیت هدفها نسبت به پاکسازی و انهدام نیروهای دشمن

در جناح چپ حمزه ۵ اقدام نمائید.

(۴) آماده باشید به عنوان تامین منطقه عقب قرارگاه وارد عمل شوید.

ر- دستورات هماهنگی

(۱) این طرح به محض دریافت طرحریزی و بنا به دستور قابل اجرا خواهد بود.

(۲) ساعت (س) روز (ر) متعاقباً ابلاغ خواهد شد.

(۳) یگان‌های مجهز به ماسک ضد گاز و وسایل خنثی سازی شیمیایی باشند.

(۴) پراکندگی و استتار بطور کامل رعایت گردد.

(۵) پیش بینی آماد ۱ و ۵ در جلو بشود.

(۶) پیش بینی دواب باندازه کافی مخصوصاً در ۴۸ ساعت اول عملیات بشود.

(۷) با شناسائی و هماهنگی جهاد نسبت به اتصال جاده های خودی به دشمن پس

از شروع عملیات اقدام شود.

(۸) محل اورژانس پیش بینی و فعال شود.

(۹) در مقابل تک های هوائی و هلی کوپتر پیش بینی لازم انجام گردد (سهند ۳ -

کالیبره ۵۰- دوشکا)

(۱۰) جیره ۴۸ ساعت عملیاتی پیش بینی و به یگان‌ها تحویل شود.

طرح عملیاتی شماره ۵ قادر ۱۶۹/

(۱۱) طرحهای مربوطه را تا تاریخ ۶۴/۶/۲ جهت تصویب به این قرارگاه ارسال نمایند
(۱۲) محور تدارکاتی حمزه ۱ و ۳ محور بیمضرته، خرنه، لولان حمزه ۴ و ۵ و ۶ محور
سیلوه-گلازده و بقیه یگانها از محور اشنویه کلاشین استفاده نمایند.

۴- پشتیبانی خدمات

الف- دستور اداری و لجستیکی پیوست چ (اداری و لجستیکی)
ب- میزان آماد موجود تغییری با دستو اداری و لجستیکی نزاچا نکرده است.

۵- فرماندهی و مخابرات

الف- مخابرات پیوست ح (مخابرات)

ب- فرماندهی

(۱) پاسگاه فرماندی فعلاً کارگازین(۸۴-۸۷) در صورت تغییر ابلاغ خواهد شد.

(۲) یگانها پاسگاه فرماندهی تاکتیکی خود را انتخاب و گزارش نمایند.

ف نزاچا- سرهنگ توپخانه علی صیاد شیرازی

رسید اگهی دهید

معتبر است.

پیوستها

الف: سازمان رزمی

ب: اطلاعات به پیوست اطلاعات طرح عملیات شماره ۴ قادر مراجعه شود

پ: کالک عملیات

ت: پشتیبانی آتش متعاقبا ارسال خواهد شد

ث: هوانیروز: به پیوست هوانیروز به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر مراجعه شود

ج: مهندسی: متعاقبا ارسال خواهد شد

چ: اداری و لجستیکی: متعاقبا ارسال خواهد شد

ح: مخابرات

بسمه تعالی

پیوست الف (سازمان رزمی) به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر

قرارگاه عملیاتی حمزه ۱ لشکر ۲۸ پیاده (-)

۱ گردان از تیپ امام رضا (گردان ابوذر) *****

لشکر ۲۳ نیروی مخصوص (-) گردان ۳۹۳ توپخانه ۱۰۵ م م کمک مستقیم گردان

قرارگاه عملیاتی حمزه ۶ حبیب ابن مظاهر از سپاه (لشکر عاشورا)

گردان امام حسین از لشکر علی بن ابی طالب *****

گردان ۳۴۴ توپخانه ۱۰۵ م م کمک مستقیم لشکر ۸ نجف

قرارگاه عملیاتی حمزه ۲ گردان ۳۹۱ توپخانه ۱۰۵ م م کمک مستقیم

قرارگاه عملیاتی حمزه ۴ *****

تیپ ویژه شهدا *****

قرارگاه عملیاتی حمزه ۳ تیپ ۵۵ هوارد

لشکر ۶۴ پیاده *****

تیپ ۱ لشکر ۷۷

گردان ثارالله از سپاه پاسداران (لشکر نصر) توپخانه مستقر در منطقه والفر ۲

گردان ۳۸۳ توپخانه ۱۰۵ م م کمک مستقیم گروه پشتیبانی اطلاعات رزمی

قرارگاه عملیاتی حمزه ۵ توپخانه قرارگاه

۱- دسته موشک زمین به زمین

گردان ۳۴۱ توپخانه ۱۳۰ م م (-)

آتشبار یکم گردان ۳۶۹ کاتیوشا

گروه هوانیروز باختران

گردان هوانیروز (هلی کوپتر هجومی)

گروهان هوانیروز (هلی کوپتر تک)

گردان هوانیروز (پشتیبانی هجومی-شنوک)

پیوست پ (کالک عملیات) به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر ۱۷۳/

پیوست پ (کالک عملیات) به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر

مدرک: نقشه ۱:۵۰۰۰۰ برکیم، رواندوز، حاج عمران، سیدکان، پیرانشهر، صوفیان
به کالک پیاده شده روی نقشه شماره ۲ صفحه ۳۰۴ مراجعه شود.

اهداف:

هدف ۱: ارتفاعات سرسپیندار (۱۰۳۹، ژارا)

هدف ۳: ارتفاع لران

هدف ۴: منطقه قصر و ارتفاع سورن

هدف ۵: ارتفاع ۲۲۸۵ برده بوک

هدف ۶: ارتفاع مشرف به گلاله

هدف ۷: ارتفاع بالای دارالسلام ارتفاع ۲۲۳۹ برده بوک

در این ایام دشمن نیز مبادرت به تقویت و به پای کار آوردن نیروهای جدید نموده و چندین پاتک (تک مختل کننده) در منطقه ارتفاعات حصاروست و سرخیات انجام داد.

پاتک‌های دشمن از مورخه ۶۴/۶/۱۱ الی ۶۴/۶/۱۶

۱- تک دشمن به یال ۲۰۰۰ حصاروست (۶۵-۷۷) در مورخه ۶۴/۶/۱۱ به مواضع گردان ۱۰۷ پیاده که علی رغم مقاومت نیروهای در خط موفق شد یال مذکور را تصرف نماید. قابل ذکر است که توپخانه محور گل‌زرده با اجرای آتش سد کننده از پیشروی دشمن جلوگیری نمود و تلفات و ضایعات زیادی بر او وارد ساخت در ساعت ۰۳:۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۲ تیپ ۲ لشکر ۲۸ جهت باز پس گیری این ارتفاع اقدام نمود که به علت مقاومت دشمن کاری از پیش نبرد و گردان ۱۰۷ در خط پدافند بعدی در ارتفاع ۲۶۳۹ حصاروست مستقر گردید. ضمناً بمنظور تقویت یگان‌های در خط یک گروهان از گردان ۱۲۰ و یک گروهان از گردان ۱۵۵ به ارتفاع ۲۶۳۹ اعزام شدند.

در این زمان گردان ۱۵۵ پیاده تیپ ۱ لشکر ۲۸ ماموریت یافت روی ارتفاع حصاروست مستقر و پیشروی دشمن را سد نماید. دشمن در ۶۴/۶/۱۲ با استفاده از ۲ گردان کماندو به خط دوم حصاروست تک نمود که با پایمردی پرسنل گردان ۱۵۵ و آتش توپخانه تک دشمن دفع گردید، پاسخ کوبنده رزمندگان و آتش توپخانه سبب شد که دشمن از تصرف ارتفاع ۲۶۳۹ منصرف گردد. در این عملیات تلفاتی به نیروهای خودی وارد گردید (شهید ۳ نفر، مجروح ۶ نفر و اسیر ۱۵ نفر) قابل ذکر است که در تک های مورخه ۱۲ و ۱۳ و ۶۴/۶/۱۴ دشمن به ارتفاعات حصاروست گردان ۱۵۵ توانست تسلط خود را بر این ارتفاع حفظ نماید.

۲- تک دشمن در مورخه ۶۴/۶/۱۶ از سمت سربولی به ارتفاع سرخیات (۲۰-۷۹) به مواضع گردان ۱۲۷ پیاده که پس از چند ساعت نبرد و رزم نزدیک ارتفاعات ۲۰۳۰ و ۲۱۶۷ به تصرف دشمن در آمد و دشمن در حال پیشروی به سمت ارتفاع ۲۴۹۰ بود که با مقاومت گردان ۱۲۷ و گردان ۱۰۷ برخورد نمود. با تلاش نیروهای خودی دشمن به ارتفاع ۲۱۶۷ به عقب رانده شد روی هم رفته در اثر فشار دشمن ارتفاع سرخیات سقوط نمود و با استقرار دشمن روی سرخیات در عصر روز ۶۴/۶/۱۶ تردد در جاده مارپیچ حصاروست غیر ممکن به

پیوست پ (کالک عملیات) به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر ۱۷۵/

نظر می‌رسید روی این اصل گردان ۱۸۷ تی ۱ زیر امر تیپ ۲ گذاشته شد که پاتک نموده و سرخیات را باز پس بگیرید ضمناً گردان ۱۱۶ جهت سد نمودن حرکت دشمن به سمت حصاروست مورد استفاده قرار گرفت. می‌توان گفت که با کمک گردانهای ۱۸۷ و ۱۱۶ رخنه دشمن سد گردید.

۳- در مورخه ۶۴/۶/۱۷ قرار شد که گردان ۱۸۷ و گردان فاطمه الزهرا به ارتفاع سرخیات و همزمان یک گروهان از گردان ۱۱۶ و یک گروهان بسیجی به یال ۲۰۰۰ تک نمایند که در عمل به علت حاضر نشدن گروهان بسیجی گروهان یکم گردان ۱۱۶ راساً به یال ۲۰۰۰ تک و آن را اشغال نمود لیکن ۲۴ ساعت بعد به علت قرار گرفتن در بین نیروهای دشمن آن محل را تخلیه و به منطقه اولیه مراجعت نمود. تک گردان ۱۸۷ به علت دیر حاضر شدن گردان سپاهی با تاخیر شروع شد و در ساعت ۰۴۳۰ آغاز گردید در ابتدا گروهان یکم آن گردان موفق به تسخیر قسمتی از ارتفاع سرخیات شد ولی در آغاز تک فرمانده گروهان یکم پاسدار شهید شد و افراد بسیجی عقب نشینی نمودند و این عمل باعث شد که گروهان یکم گردان ۱۸۷ ملزم به عقب نشینی گردد. به گفته اکثر سربازان در این عملیات حدود ۵۰ الی ۷۰ نفر از افراد دشمن به دست رزمندگان اسلام به هلاکت رسیدند.

۴- پس از تک‌های مختل‌کننده دشمن به یال ۲۰۰۰ حصاروست و ارتفاع سرخیات و سقوط آنها حمزه ۵ با هرگونه تلاش نتوانست مواضع از دست داده را باز پس بگیرد لکن پیشروی دشمن را سد نموده و با تغییراتی جزئی در لجمن (خط انتظار) توانست تسلط کامل خود را جهت اجرای عملیات بعدی حفظ نماید.

۵- پس از تک‌های دشمن به یال ۲۰۰۰ حصاروست و ارتفاع سرخیات و سد پیشروی در ارتفاع ۲۴۹۰ سرخیات و ارتفاع ۲۶۹۳ حصاروست گردان فاطمه الزهرا طی شماره ۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۲۴۸-۶۴/۶/۱۷ از زیر امر لشکر ۲۸ رها و به حمزه ۶ واگذار گردید لازم به ذکر است که قرار شد گردان ابودر سپاه به لشکر ۲۸ مامور شود که پس از حضور و توجیه اولیه فرمانده گردان و اینکه آن گردان زیر امر تیپ ۱ جهت پاتک در منطقه ارتفاع سرخیات و یال ۲۰۰۰ حصاروست قرار گیرد هنگام عملیات گردان ابودر حاضر نشد و برابر اطلاع به قرارگاه حمزه ۶ پیوست.

۶- قرارگاه حمزه س ش (ع) طی پیام ۶۴/۶/۱۲-۲۰۱/۲۸/۶/۱۵/۹۴۹۸ تک دشمن به یال ۲۰۰۰ حصاروست را به معاونت عملیات و اطلاعات نزاها گزارش و اظهار داشت که در ساعت ۰۴۳۰ روز ۶۴/۶/۱۱ حدود یک گردان دشمن به سمت یال مذکور حرکت و آن یال را که عناصر تأمینی گردان ۱۰۷ به استعداد ۱۵ نفر در آن مستقر بودند اشغال نمود لکن با مقاومت یگان‌های خودی پیشروی آنها سد گردید. مجدداً نیروهای دشمن در ساعت ۱۵۰۰- ۶۴/۶/۱۱ با دو گردان از دو جناح قصد پیشروی به سمت ارتفاع حصاروست را داشتند که با اجرای آتش موثر و اعزام یگان‌هایی از گردان ۱۵۵ ضمن دادن تلفات و ضایعات به عقب رانده شدند.^۱ «سند شماره ۸۴»

۷- نزاها تک دشمن به یال ۲۰۰۰ را طی شماره ۳۰۰۰/۳/۴ - ۶۴/۶/۱۳ به سماجا منعکس و اعلام داشت نیروهای که دشمن به عقب رانده شدند و در حال حاضر گردان ۱۰۷ روی ارتفاعات ۲۶۳۹ و ۲۸۷۲ تا ارتفاع ۳۰۵۲ مستقر و یک گروهان از گردان ۱۵۵ و یک گروهان از گردان ۱۲۰ جهت تقویت یگان‌های در خط به محل مذکور اعزام شده‌اند و تلفات نیروهای خودی (شهید ۲ نفر، زخمی ۶ نفر و مفقودالاکثر یا اسیر ۱۵ نفر) می‌باشد.

«سند شماره ۸۵»

۸- دشمن مجدداً در ساعت ۱۵:۳۰ مورخه ۶۴/۶/۱۷ با استفاده از بالگرد هجومی و هواپیماهای تی سی ۷ مبادرت به اجرای تک از سمت سربله و شیار مشرف به رودخانه سیدکان به ارتفاع ۲۰۵۲ (دماغه سرخیات) و از سمت یال ۲۰۰۰ به سمت ارتفاع حصاروست نمود. لکن با ایثارگری و مقاومت رزمندگان اسلام در ساعت ۱۸:۳۰ با تحمل تلفات و ضایعات مجبور به عقب نشینی و مراجعت به مواضع اولیه خود گردید. «سند شماره ۸۶»

پس از صدور طرح عملیاتی شماره ۵ قادر تغییرات حاصله در طرح‌های شماره ۵ و ۴ قادر طی دستور جز به جزء شماره ۱۲ به طرح شماره ۴ و دستور جز به جزء شماره ۱ به طرح شماره ۵ قادر به مبادی ذیربط اعلام گردید.

^۱ - گروهان دوم به فرماندهی ستوان حسین دادرس و عناصری از گردان ۱۵۵ به فرماندهی سروان نبی زاده به حصاروست اعزام و با اجرای آتش موثر توپخانه پیشروی دشمن را سد نموده و آنها را وادار به عقب نشینی نمودند.

دستور جزء به جزء شماره ۱۲ به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر ۱۷۷/

بسمه تعالی

والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا و ان الله لمع المحسنین شماره: ۲۱/۲۸/۶/۱۶/۲۴۸

از: ق ت حمزه سید الشهدا (ع) ۳ ر تاریخ: ۶۴/۶/۱۷

به: فرماندهان قرارگاه‌های حمزه ۱، ۲، ۳، هوانیروز + مهندسی رزمی قرارگاه + ع پ آ محور لولان ، ق پدافند هوایی قرارگاه

آگهی به: ف نزا جا معاونت عملیات و اطلاعات (مد عملیات) + قرارگاه عملیاتی شمالغرب ارومیه ۳ ر

موضوع: دستور جزء به جزء شماره ۱۲ به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

مدرک نقشه: ۱/۵۰۰۰۰ برکیم - سیدکان - گلاله - روانداز

۱- تغییرات در سازمان رزم

الف: گردان تکاور لشکر ۶۴ از تاریخ ۶۴/۶/۱۵ در کنترل عملیاتی حمزه ۱ قرار گرفت.

ب: بقیه حمزه ها بدون تغییر

۲- وضعیت:

دشمن متجاوز از تاریخ ۶۴/۶/۱۰ با تقویت و تمرکز نیرو در محور جنوبی منطقه عملیاتی قادر مبادرت به اجرای چندین بار تک به ارتفاعات حصاروست و سرخیات نموده و با اجرای تک‌های مختل کننده فوق تغییراتی در وضعیت استقرار یگان‌های حمزه ۵ ایجاد نموده است نیروهای خودی ضمن وارد کردن تلفات و ضایعات سنگین به دشمن پیشروی آنان را سد و با تغییر جزئی در خط لجمن با تسلط کامل به منطقه استقرار دشمن جهت اجرای عملیات آتی آماده می‌باشند.

۳- در مأموریت کلی حمزه های عمل کننده در محور شمالی منطقه عملیاتی تغییری حاصل نشده است.

۴- دستور به یگان‌ها

الف: حمزه ۱

- (۱) برابر دستورات در طرح عملیاتی شماره ۴ قادر با قاطعیت اجرای مأموریت نمایید.
- (۲) بند ۲^۱ دستور به آن قرارگاه حذف می‌گردد.
- (۳) بند ۲۷^۲ دستور به آن قرارگاه بنا به دستور اجرا خواهد شد.

ب: حمزه ۲

- (۱) با عبور از حمزه ۳ تک کنید هدف ۳ را با اجرای عملیات ایذایی ناامن و از حضور دشمن در آن منطقه جلوگیری نمایید.
- (۲) هماهنگی لازم را با قرارگاه حمزه ۳ انجام دهید.
- (۳) آماده باشید بنا به دستور عملیات ایذایی را به سمت جنوب ادامه دهید.
- (۴) هماهنگی لازم با حمزه ۱ در هنگام حرکت به عمل آورید.

پ: حمزه ۳

- (۱) در محدوده ارتفاع ۱۱۵۰ (۶۴-۷۹) و ارتفاع ۱۱۶۹ لران (۷۹-۶۲) خط پیوسته‌ای ایجاد نمایید.
- (۲) جناح راست قرارگاه را حفاظت نمایید.
- (۳) پشتیبانی لازم از حمزه ۲ را به عمل آورید.
- (۴) آماده باشید مأموریت حمزه ۲ را به عهده بگیرید.
- (۵) پیش‌بینی لازم برای زدن خاکریز در دشت هرت به عمل آورید.
- (۶) یک گردان ادغامی را به عنوان احتیاط محور حمزه ۱ در نظر بگیرید و هماهنگی لازم را با تیپ ۱ لشکر ۲۳ به عمل آورید. کاربرد احتیاط مذکور بنا به دستور قرارگاه خواهد بود.
- (۷) گردان احتیاط را در محلی مستقر نمایید که حداکثر ظرف یک ساعت بتواند پشتیبانی لازم را به عمل آورد.
- (۸) هماهنگی لازم را در مورد کاربرد آتش توپخانه با حمزه ۲ به عمل آورید.
- (۹) اقدامات لازم و به موقع را در جهت اسلینگ آتشبار مورد نظر برابر پیوسته ت هوانیروز به عمل آورید.

ت: هوانیروز

- (۱) اقدامات لازم را در جهت اسلینگ آتشبارهای گردان ۳۸۳ توپخانه ۱۰۵ م به عمل آورید.

^۱ بند ۲: الحاق با حمزه ۶

^۲ بند ۷: انهدام نیروهای دشمن در ارتفاع ۱۸۳۰

دستور جزء به جزء شماره ۱۲ به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر ۱۷۹/

(۲) پیش‌بینی لازم در مورد پشتیبانی از عملیات بنماید.

(۳) پیوست (ث) هوانیروز به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

ث: مهندسی:

(۱) اقدامات لازم در جهت ایجاد جاده به سمت لران به عمل آورید.

(۲) اقدامات لازم در جهت ایجاد جاده از مواضع سرسپندار به جاده دشمن در ارتفاع ۱۶۳۶

را به عمل آورید.

(۳) اقدامات لازم را در جهت ایجاد جاده مناسب به ارتفاع ۱۰۳۷ (۶۷-۷۳) به عمل آورید.

(۴) پیش‌بینی لازم جهت تعریض جاده از دراو به سمت لران را بنمایید.

د: ق پ ه- قرارگاه

(۱) پیش‌بینی لازم در جهت اسلینگ توپخانه‌های پدافندهوایی به عمل آورید.

(۲) سریعاً در مورد استقرار دو رسد اورلیکن در محدوده ق ت حمزه ۳ (دراو) اقدام لازم را به

عمل آورید.

۵- دستورات هماهنگی

الف- کلیه حرکات، فعالیت‌ها و اقدامات عملیاتی را بلافاصله گزارش نمایید.

ب- به تأمین در حرکات و رعایت اصول غافلگیری توجه کافی بنمایید.

پ- مسیرهای حرکت و پیشروی را دقیقاً شناسایی و با هماهنگی با یگان مجاور از تلاقی و

تراکم یگان‌ها جلوگیری بنمایید.

ت- پرسنل ماسک ضدگاز و وسایل مقابله با تکه‌های شیمیایی را همراه داشته باشند.

ث- نسبت به تخلیه کلیه مجروحین منطقه از پدهای تخلیه هوانیروز در پشت ارتفاع لران و

آبادی بیژن بصورت مبادله آماده با مجروحین اقدام کنید.

۶- رسید اطلاع دهید

معاون عملیاتی قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا- سرهنگ سنجایی

پیوست ندارد.

دستور جزء به جزء شماره ۱ به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر ۱۸۱/

بسمه تعالی

*** والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا و ان...لمع المحسنین *** شماره: ۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۲۵۰

از: ق ت حمزه سید الشهدا (ع) ر ۳ تاریخ: ۶۴/۶/۱۷

به: فرماندهان قرارگاه‌های حمزه ۴، ۵، ۶، هوانیروز، لشکر ۶۴، ق ع شمالغرب ارومیه، ع پ آ محور گلزرده، ق حمزه ۱، ق حمزه ۲، ق حمزه ۳ و مهندسی رزمی قرارگاه آگهی به: ف نزاجا معاونت عملیات و اطلاعات (مد عملیات)، ر ۲ قرارگاه موضوع: دستور جزء به جزء شماره ۱ به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر

مدرک نقشه: ۱:۵۰۰۰۰ - برکیم - سیدکان - گلاله - رواندوز

۱- تغییرات در سازمان رزمی:

قرارگاه حمزه ۲ از سازمان رزم حذف می‌گردد.

۲- وضعیت:

دشمن متجاوز با اجرای تک‌های مختل کننده از محور گوشینه به ارتفاع حصاروست و ارتفاع سرخیات و ایجاد موانع در مسیرهای پیشروی به سمت ارتفاع گوشینه ایجاد تغییر وضعیت را در مانور یگان‌های خودی الزامی نموده است قرارگاه تاکتیکی حمزه ۵ اقدام به سد پیشروی دشمن نموده و با تک‌های محدود ضرباتی به دشمن وارد آورد. قرارگاه تاکتیکی محور شمالی عملیات آماده اجرای مأموریت آفندی می‌باشند.

۱. طی شماره ۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۲۴۸ - ۶۴/۶/۱۷ تصرف ارتفاع ماما از اهداف حمزه ۶ حذف شد و ق حمزه ۶ بایستی پیش‌بینی خط دوم پدافندی روی ارتفاع برده بوک (ارتفاعات ۲۸۰، ۲۵۵ و ۲۴۴) بنماید. نیروهای حمزه ۲ در ۵ دسته ۳۰ نفری به عنوان نیروهای عملیات نامنظم در دشت هرت حضور یابند. سه گردان فاطمه الزهرا، حبیب ابن مظاهر و گردان ابوذر تیپ المهدی از سازمان حمزه‌های ۱ و ۵ حذف و به حمزه ۶ واگذار شوند.

۳- مأموریت: به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر مراجعه شود.

۴- دستور به یگان‌ها

الف: حمزه ۶

(۱) تک کنید. هدفهای یاد شده در بند ۷ فرضیات^۱ را تصرف کنید و هدفهای واگذاری برابر طرح را به استثنای هدف^۲ تصرف نمایید.

(۲) مأموریت حمزه ۵ را به عهده بگیرید هدف^۳ را تصرف کنید.

(۳) با الحاق با حمزه ۴ در منطقه گلاله جاده در بند به گلاله را تصرف و نسبت به انهدام نیروهای دشمن اقدام نمایید.

(۴) با اجرای مانور احاطه‌ای از شمال به جنوب و از سمت دربند به سمت گلاله عمل الحاق از دو محور را انجام و اقدام لازم در جهت تأمین محور دربند به گلاله به عمل آورید.

(۵) پیش‌بینی خط دوم پدافندی بر روی ارتفاعات برده بوک ۲۵۵۵ و ارتفاع ۲۸۰۸ و ارتفاع ۲۷۸۰ و ارتفاع ۲۴۴۵ را بنمایید.

(۶) جناح چپ خود را حفظ نمایید.

(۷) یک گردان از حمزه ۴ را به عنوان احتیاط در محور دربند به سمت گلاله در کنترل عملیاتی بگیرید.

(۸) هماهنگی لازم را با حمزه ۴ در مورد کاربرد یک گردان از آن قرارگاه به عمل آورید.

ب: حمزه ۴

(۱) مأموریت ابلاغی را با استفاده از سه گردان به صورت هلی برن اجرا نمایید.

(۲) یک گردان به همراه نیروهای عمل کننده حمزه ۶ در محور جنوب ارتفاع ساکران در منطقه عمومی ارتفاع ۱۹۰۰ بکار برید.

(۳) یک گردان جهت کاربرد در محور گلاله اختصاص دهید. و یک دسته تانک ام ۶۰ را در کنترل عملیاتی بگیرید.

^۱ منظور از هدفهای یاد شده در بند ۷ فرضیات ارتفاعات برده بوک می‌باشد.

^۲ منظور از هدف ۷: ارتفاع دارالسلام می‌باشد.

^۳ هدف ۵: ارتفاعات بالای گلاله

دستور جزء به جزء شماره ۱ به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر / ۱۸۳

(۴) کلیه موارد تامینی در حرکات زمینی و هلی برن را رعایت نمائید.

(۵) طرح مانور زمینی خود را همراه با طرح هلی برن تهیه و سریعاً ارسال نمایید.

(۶) با حمزه ۶ در منطقه عمومی گلاله الحاق حاصل نمایید.

(۷) آماده باشید در صورت عدم کاربرد در محور جنوبی احتیاط قرارگاه را تشکیل دهید

تقدم کاربرد به حمزه ۶ داده می شود.

پ- حمزه ۵

۱- با استفاده از کلیه امکانات نسبت به تثبیت وضعیت در منطقه واگذاری به خصوص در

منطقه حصاروست و ارتفاع ۲۴۹۰ بنمایید.

۲- آماده باشید به محض تغییر وضعیت در منطقه سرخیات و حصاروست حداکثر با یک

تیپ مأموریت دنبال و پشتیبان ق حمزه ۶ را انجام دهید.

ت- لشکر ۶۴ پیاده

۱- تک محدود خود را روی تپه شهداء (۶۲-۹۴) همزمان اجرا نمایند.

۲- آتش کلیه توپخانه‌های مستقر در منطقه والفجر ۲ را به قرارگاه حمزه ۶ اختصاص دهید.

۳- عبور از خط حمزه ۶ را پشتیبانی نمایید.

ث- توپخانه قرارگاه:

۱- آتش توپخانه‌های مستقر در منطقه والفجر ۲ را هماهنگ نمایید.

۲- پیش‌بینی در مورد جابجایی مواضع توپخانه به جلو بنمایید.

ج- مهندسی رزمی قرارگاه

۱- جاده هارکوت به سمت برده بوک را احداث نمایید و آن را به شبکه جاده‌ای دشمن

وصل نمائید.

۲- در مورد احداث جاده از هارکوت به سمت چومان مصطفی پیش‌بینی لازم به عمل

آورید.

۳- نسبت به احداث مواضع و زدن خاکریز برابر نیاز یگان‌های مانوری اقدام نمایید.

چ- ق پ ه- قرارگاه حمزه:

- پیش‌بینی لازم در جهت استقرار یک‌دسته سه تپه ۲۳ م در منطقه عملیاتی قرارگاه

حمزه ۶ پس از احداث جاده و تثبیت مواضع به عمل آورید.

۵- دستورات هماهنگی

الف- کلیه حرکات، فعالیتها و اقدامات عملیاتی را بلافاصله گزارش نمایید.

ب- به تأمین در حرکات و رعایت اصول غافلگیری توجه کافی بنمایید.

پ- مسیرهای حرکت و پیشروی را دقیقاً شناسایی و با هماهنگی با یگان مجاور از تلاقی و تراکم یگان‌ها جلوگیری بنمایید.

ت- پرسنل ماسک ضد گاز و وسایل مقابله با تکه‌های شیمیایی را همراه داشته باشند.

ث- نسبت به تخلیه کلیه مجروحین منطقه از پدهای تخلیه مجروح با هماهنگی یگان‌های مانوری اقدام نمایید.

ج- رسید را اطلاع دهید.

معاون عملیاتی ق ت حمزه سیدالشهدا(ع) - سرهنگ ستاد سنجابی

پیوست ندارد

مرحله دوم عملیات قادر

پس از پاتک‌های مورخه ۶۴/۶/۱۱ تا تاریخ ۶۴/۶/۱۶ دشمن (تک به حصاروست و سرخیات) و صدور دستورات جزء به جزء شماره ۱۲ و شماره ۱ به طرح‌های عملیاتی شماره ۴ و ۵ قادر که شرح آنها گذشت و پس از به پای کار آمدن گردان‌های لشکر ۸ نجف قرارگاه حمزه س ش(ع) با تعیین ساعت و تاریخ اجرا (ساعت ۰۰:۳۰ الی ۰۱:۰۰ برای حمزه ۴ و ۵ و ۶ و در ساعت ۰۰:۳۰ برای حمزه‌های ۱ و ۲ و ۳ مرحله دوم) عملیات قادر را در مورخه ۶۴/۶/۱۸ شروع نمود.

بسمه تعالی

شماره: ۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۲۵۱

از: ق ت حمزه سیدالشهدا (ع) ر ۳

تاریخ: ۶۴/۶/۱۷

به: گیرندگان

موضوع: تبدیل طرح به دستور

طرح شماره ۴ برای قرارگاه‌های تاکتیکی حمزه ۱ و ۲ و ۳ و طرح شماره ۵ برای قرارگاه‌های تاکتیکی حمزه ۴ و ۵ و ۶ تبدیل به دستور می‌گردد.
روز (ر) ۶۴/۶/۱۸ ساعت (س) برای ق ت حمزه ۴ و ۵ و ۶ ساعت ۰۰:۳۰ الی ۰۱:۰۰ و برای حمزه‌های ۱ و ۲ و ۳ ساعت ۰۰:۳۰:۰۰ ابلاغ می‌گردد. ضمناً یک برگ رمز عملیات به پیوست ارسال می‌گردد.

ف نزاچا- سرهنگ توپخانه علی صیاد شیرازی

رمز عملیات مرحله دوم عملیات قادر

بسم الله القادر القاهر

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

يَا مُحَمَّدُ (ص)

يَا عَلِي (ع)

يَا فَاطِمَةَ الزَّهْرَا (س)

وَ الْحَسَنِ (ع) وَ الْحُسَيْنِ (ع) وَ تَسْعَةَ الْمَعْصُومِينَ مِنْ ذُرِّيَةِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمُ السَّلَام

ادرکنی، ادرکنی، ادرکنی

بیاری پروردگار یکتا به پیش، ای رزمندگان اسلام

روز (ر) ۶۴/۶/۱۸ مطابق با بیست و سوم ماه ذیحجه سال ۱۴۰۵ هجری قمری ساعت

(س) حمزه‌های ۴ و ۵ و ۶ ساعت (۰۰:۳۰ الی ۰۱:۰۰) حمزه‌های ۱ و ۲ و ۳ ساعت (۰۰:۳۰)

ضمناً رمز و زمان شروع عملیات در ساعت ۰۳۰ الی ۰۱۳۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ طی پیام شماره ۱۶۶۵/۱۵/۶/۲۸/۲۰ - ۶۴/۶/۱۷ به معاونت عملیات و اطلاعات گزارش شد و اظهار گردید که نتیجه عملیات متعاقباً به عرض خواهد رسید.

- پس از شروع عملیات قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) چگونگی را به معاونت عملیات و اطلاعات نذا گزارش و اعلام داشت مرحله دوم عملیات قادر از ساعت ۰۳۰ الی ۰۱۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ آغاز و تا ساعت ۰۸۲۰ ارتفاعات ۲۵۵۵ و ۲۸۰۸ برده بوک به تصرف رزمندگان اسلام در آمده و پیشروی حمزه ۶ به طرف چومان مصطفی و گلاله ادامه دارد ضمناً تپه شهیدان در شمال منطقه در بند در منطقه ی عملیاتی والفجر ۲ به تصرف در آمد و درگیری به منظور تصرف ارتفاع ۱۶۳۶ سرسپندار ادامه دارد. «سند شماره ۸۷»

نذا شروع عملیات مرحله دوم را در تاریخ ۶۴/۶/۱۸ به سماجا گزارش و اعلام نمود که تا ساعت ۰۸۲۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ ارتفاعات ۲۵۵۵ (۶۱-۸۶)، ۲۸۰۸ (۶۰-۸۴) ارتفاع برده بوک) به تصرف رزمندگان در آمده است، درگیری در ارتفاع ۱۶۳۶ سرسپندار ادامه دارد. «سند شماره ۸۸»

خلاصه اهم وقایع مرحله دوم عملیات قادر:

حمزه ۱ طی گزارشی اعلام که گردان حبیب ابن مظاهر بنا به دستور از زیر امر لشکر خارج و گردان امام حسین که با تیپ ۱ آن لشکر ادغام بوده به دلایل گوناگون از جمله طولانی بودن مسافت رسیدن به هدف ها، عدم راه تدارکاتی و تخلیه مجروح و ... حاضر به تک نبوده و روی این اصل گردان یاد شده زیر امر تیپ ۲ که فاصله نزدیکتری تا هدف ها داشت گذاشته شد با وجود بر این گردان مذکور در صبح مورخ ۶۴/۶/۱۸ حاضر به تک نشده و عملاً از کنترل عملیاتی خارج گردید. «سند شماره ۸۹»

حمزه ۴ (هوابرد) ماموریت یافت که با اخذ تماس ارتفاع شمالی سکران را تصرف و پس از موفقیت لشکر ۸ نجف در حاشیه رودخانه انه با آن یگان ارتباط برقرار سازد. که در این خصوص گردان ۱۳۵ در ساعت ۰۵۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ گزارش نمود که حوالی مختصات (۴۵-۹۵) ارتفاعات سکران را تصرف و تحکیم هدف می نماید.

برابر اوامر فرماندهی محترم نزاجا گردان ۱۵۸ هواپرد در کنترل عملیاتی لشکر ۸ نجف قرار گرفت و در ساعت ۰۴۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ به ارتفاع شهدا در بند تک نمود و موفق شد آن ارتفاع را تصرف نماید لکن در اثر مقاومت زیاد و آتش سنگین دشمن و وارد شدن تلفات (۸ افسر، ۱۸ درجه دار، ۹۰ سرباز) دستور داده شد که آن گردان جهت بازسازی با پایان به عقب مراجعت نماید.

لشکر ۶۴ با اجرای یک تک محدود به تپه مختصات (۶۲-۹۴) در محور دربند چومان آن را تصرف نمود اما پس از سقوط تپه نور الشهداء و عقب نشینی گردان ۱۵۸ هواپرد و یگان‌های سپاه و ادامه پاتک دشمن مجدداً تپه مذکور را به اشغال دشمن در آمد و نیروهای عراقی مبادرت به پیشروی به سوی یال هارکوت نمودند.

حمزه ۱

الف - تیپ ۱ لشکر ۲۳ در ساعت ۲۰۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۷ به همراه گردان ۱۴۸ تی ۱ ل ۷۷ و گردان ابوالفضل العباس از سپاه به منظور تصرف ارتفاعات ۱۳۰۷ و ۱۳۰۹ و جارا حرکت کرد گردان ۱۵۴ در ساعت ۰۴۳۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ روی ارتفاع جارا با نیروهای دشمن درگیر شد که به انگیزه مقاومت شدید دشمن گردان ۱۳۷ به کمک آن گردان وارد عمل گردید. همزمان گردان ۱۶۰ به منظور تصرف ارتفاع ۱۳۰۹ اقدام نمود. درگیری تا ساعت ۱۴۳۰ ادامه یافت و دو پایگاه از ارتفاعات جارا تصرف گردید. در ساعت ۱۶۳۰ دشمن با وارد عمل نمودن نیرو و اجرای آتش شدید مبادرت به پاتک نمود که نیروهای خودی به منظور جلوگیری از محاصره شدن با حرکات به عقب به منطقه سیر و عقب نشینی و در آن محل مستقر گردیدند.

ب- یگان‌های تیپ ۲ لشکر ۲۳ (گد ۱۸۱، گد ۱۹۲ و گد تکاور لشکر ۶۴) به منظور تصرف ارتفاع ۱۶۳۶ حرکت و در ساعت ۰۵۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ از دو جناح به ارتفاع ۱۶۳۶ حمله نمودند که در لحظات اولیه پایگاه تخته سنگی را تصرف و تک را ادامه دادند لکن با پاتک شدید دشمن در ساعت ۰۹۰۰ مجبور به تخلیه آن شده و به عقب برگشتند. بالگردهای توپدار دشمن ظرف سه چهار بار مواضع نیروهای خودی را مورد هجوم قرار دادند.

مرحله دوم عملیات قادر ۱۸۹/

پ- با برداشت از بند الف و ب بالا چنین استنباط می شود که حمزه ۱ در تاریخ ۶۴/۶/۱۸ در منطقه سرو مستقر شده و ارتفاع سرسپندار و سرسول را رها نموده است. حمزه ۶ تک خود را آغاز و تا ساعت ۰۴۳۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ هیچگونه گزارشی ارسال نشد.

حمزه ۶ فعالیت خود را در دو محور، حاج عمران به طرف رواندوز (محور ابوالفضل العباس) و محور حصاروست برده بوک (محور امام حسین) متمرکز نمود. ابتداءً نیروهای لشکر نجف (گردان قمر بنی هاشم به فرماندهی برادر یوسفی، گردان چهارده معصوم به فرماندهی برادر غلامی، گردان انبیاء به فرماندهی برادر نصر و گردان الحديد به فرماندهی برادر حسن زاده) خود را به معبر بین حصاروست و هارکوت رساندند و گردان انبیاء در ساعت در ۲۴۰۰ بدون درگیری به جاده دشمن روی برده بوک رسید لیکن به میادین مین برخورد نموده و باز کردن معبر حدود ۲ ساعت به طول انجامید. به طور کلی گردانها حدود ساعت ۴ صبح اعلام آمادگی کردند.

ساعت ۰۴۱۵ اولین گلوله گردان انبیاء به طرف دشمن شلیک شد و تعدادی سنگر از جمله یک سنگر تیربار ۴لول منهدم گردید. گردان توانست بلندترین ارتفاع برده بوک را بگیرد، عناصر دشمن متزلزل شده تعدادی فرار و تعدادی مخفی گردیدند گردان الحديد حمله خود را در ۰۴۳۰ شروع کرد و پس از آن گردان چهارده معصوم حمله خود را شروع نمود ولی نیروهای دشمن مقاومت نموده و سعی می کردند مواضع از دست داده خود را باز پس بگیرند، هر چقدر زمان جلو می رفت مشکلات گردان الحديد بیشتر می شد، گردان قمر بنی هاشم از سه جهت به دشمن هجوم برد.

با روشن شدن هوا نیروهای پاکسازی نشده دشمن به تدریج سربلند کرده و به صورت پراکنده مزاحمت هائی ایجاد می کردند.

در ساعت ۰۶۴۰ تعدادی از سنگرهای تصرف شده مجدداً توسط دشمن باز پس گرفته شد، گردانهای انبیاء، چهارده معصوم و الحديد تقاضای کمک می کردند. دیدگاه هدایت کننده عملیات (سنگر لشکر ۸ نجف) در دهانه حصاروست زیر آتش توپخانه قرار گرفت و این محل

که تنها معبر ورودی و تدارکاتی به طرف برده بوک بود تا مدت‌ها زیر آتش توپ و تانک دشمن قرار داشت. (گفتنی است که اکثر آتشبارهای دشمن در منطقه گلاله مستقر بودند.) ساعت ۷ صبح مهمات گردان الحديد و ساعت ۰۸۱۰ مهمات گردان انبیاء تمام شد در اوایل صبح برادر حسن زاده فرمانده گردان الحديد شهید گردید و در ساعت ۰۸۳۰ برادر غلامی فرمانده گردان چهارده معصوم زخمی شد.

در محور ابوالفضل العباس یگان‌ها از طریق جاده پیشروی می کردند که حرکت پس از پاکسازی میدان مین منطقه دربند شروع شد و چون عقبه دشمن از طرف برده بوک در خطر بود نیروهای خودی پس از نیم ساعت توانستند خط دشمن را به تصرف در آورند. نیروهای لشکر ۷ پیاده سلیمانیه که تازه وارد منطقه شده بودند از چهار معبر منشعب از جاده گلاله، حاج عمران به سمت قله های ۲۶۱۲، ۲۲۳۲، ۲۳۸۸ و ۲۲۳۴ ارتفاع برده بوک حرکت کردند. نیروهای خودی به علت کمبود آب و مهمات نتوانستند مقاومت کنند با روشن شدن هوا دشمن با اجرای پاتک های متوالی و برخورداری از حجم بالای آتش توانستند نیروهای خودی را محاصره و باعث عقب نشینی اجباری آنها گردند.^۱ (تقریباً نصف افراد موفق به بازگشت شدند) ضمناً دشمن مواضع خود را روی ارتفاع برده بوک تحکیم نمود.

ف نزا جاتی یادداشتی دست نویس پایان ماموریت لشکر ۸ نجف را اعلام نمود. می توان گفت که از ساعت ۱۱۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ دشمن با استفاده از یگان های احتیاط خود و بمباران هوایی در منطقه برده بوک پاتک های خود را شروع و در سایر مناطق مبادرت به اجرای آتش نمود در نتیجه قرارگاه های حمزه ۱ و حمزه ۶ قادر به نگهداری مواضع متصرفی نشدند و به منظور جلوگیری از تلفات به مواضع اولیه مراجعت نمودند.

۱. گردان چهارده معصوم در ساعت ۱۰۰۰ گردان الحديد در ساعت ۱۱۰۰ و گردانهای قمر بنی هاشم و انبیاء در ساعت ۱۵۰۰ به صورت پراکنده و نامنظم عقب نشینی نمودند

مرحله دوم عملیات قادر ۱۹۱/

به حمزه ۵ ماموریت حفظ و تثبیت و تحکیم خط پدافندی محول شد زیرا که در اثر پاتک های عراق متحمل تلفات و ضایعات گردیده بود از طرفی توپخانه لشکر ۲۸ عملاً در پشتیبانی از قرارگاه حمزه ۶ بکار گرفته شده بود.

حمزه ۳ (تیپ ۱ لشکر ۷۷) در ساعت ۰۳۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ تک خود را آغاز و هدف واگذاری (ارتفاع لیران) توسط گردان ۱۶۳ در ساعت ۰۲۰۰ صبح تصرف گردید اما به دلایل عدم موفقیت حمزه ۱ روی سرسپندار و تسلط ارتفاع سرسپندار نسبت به لیران و آتش سنگین دشمن نتوانست آن را تحکیم و عقب نشینی نمود و همزمان گردان ۱۷۸ حمزه ۳ که روی ارتفاع ۸۵۲ در امتداد رودخانه سیدکان گسترش داشت به علت شدت آتش دشمن بنا بدستور به سمت بینا تغییر مکان داد که در تاریخ ۶۴/۶/۱۹ مجدداً به آن گردان دستور داده شد به منطقه پراگندگی اولیه در اطراف دروازه تغییر مکان دهد.

به ق حمزه ۳ اعلام شد که ک گردان در احتیاط نزدیک حمزه ۱ قرار دهد (کاربرد احتیاط بنا به دستور قرارگاه حمزه خواهد بود)

گردان ۱۳۶ که عهده دار تامین عقب گردان ۱۷۸ بود به سمت ارتفاعات سر بلوک عقب نشینی و به صورت پایگاهی در خط خلیفان لیران از مختصات (۸۸-۶۵) تا مختصات (۸۶-۷۱) مستقر گردید. می توان گفت که حمزه ۳ برابر اوامر صادره عقب نشینی کرد.

«سند شماره ۹۰»

به حمزه ۵ ماموریت حفظ مواضع و تثبیت و تحکیم خط پدافندی محول شد زیرا که در اثر پاتک های متوالی متحمل تلفات و ضایعات گردیده بود از طرفی توپخانه لشکری لشکر ۲۸ عملاً در پشتیبانی از حمزه ۶ بکار گرفته شده بود.

لشکر ۶۴ با اجرای یک تک محدود به تپه ۲۴۳۵ به مختصات (۶۲-۹۴) را در محور دربند چومان اقدام و آن را تصرف کرد. لازم به ذکر است که پس از سقوط تپه نور الشهداء دشمن پاتک نموده و مجدداً آن تپه را اشغال کرد و همچنین مبادرت به پیشروی به سوی یال هارکوت نمود

در ساعت ۰۸۱۰ و ۰۹۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ تعداد هشت فروند بالگرد دشمن روی ارتفاع ۱۶۲۶ سرسپندار اجرای آتش نمودند

در ساعت ۱۰۲۷ مورخه ۶۴/۶/۱۸ هواپیماهای دشمن دو بمب در منطقه شمالغرب سیدکان پرتاب نمودند.

در ساعت ۱۳۳۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ هواپیماهای دشمن منطقه جنوب شرقی سیدکان و ارتفاع ۲۹۴۰ سرخیات را بمباران نمودند.

خاتمه مرحله دوم عملیات قادر: وضعیت مرحله دوم عملیات قادر تا پایان روز ۶۴/۶/۱۸ مشخص گردید و قرارگاه حمزه با صدور دستور جزء به جزء شماره ۲ در تاریخ ۶۴/۶/۲۱ به عملیات این مرحله خاتمه داد و ضمن ابلاغ ماموریت تغییراتی به شرح زیر در سازمان رزمی یگان‌ها اعلام نمود:

الف- ماموریت: قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) از ساعت ۱۲۰۰ روز ۶۴/۶/۲۱ در خط انتظار با تحکیم مواضع واگذاری به پدافند موثر پرداخته و آماده می شود بنا بدستور به سمت جنوب تک نمایند.

ب- تغییرات سازمان رزمی:

(۱) قرارگاه حمزه ۶ (ل ۸ نجف) و ق حمزه ۲ (تیپ ویژه سید الشهداء و تیپ قدس) از تاریخ ۶۴/۶/۲۱ از کنترل عملیاتی قرارگاه حمزه خارج می شوند.

(۲)- چهار گردان مستقل سپاه از تاریخ ۶۴/۶/۲۱ از کنترل حمزه ۱ و ۳ و ۵ رها می گردند. (گردانهای امام حسین، ابوالفضل العباس، ثارا..... و.....)

پ- چون قرارگاه‌های تک ور پس از انجام عملیات آفندی به مواضع اولیه خود مراجعت نموده اند احتمالاً دشمن به ارتفاعات حساس منطقه تک نماید.

ت- ق حمزه ۱ از مختصات (۸۶-۶۸) تا مختصات (۷۸-۸۲) به صورت نقاط اتکا پدافند نموده و با استقرار عناصر نامنظم در ارتفاعات دراو عملیات نامنظم را در منطقه سیدکان، پیران و مرگه سور را هدایت نمائید، در ارتفاعات سرسپندار، سرسول، باشکین، گردشوان و بیرکم با تهیه مواضع سدکننده محورهای وصولی دشمن را سد

مرحله دوم عملیات قادر / ۱۹۳

نمائید، در محور بیرکم کارگازین نسبت به تعویض و رها نمودن گردان ۱۲۰ حمزه ۵ اقدام نموده و گردان تکاور لشکر ۶۴ را در منطقه فعلی رها نموده و در کنترل عملیاتی قرارگاه حمزه قرار دهید.

ث- ق حمزه ۵ از مختصات (۷۸-۸۳) تا (۶۶-۸۸) به صورت نقاط اتکا پدافند نمائید، با تهیه مواضع سدکننده در ارتفاعات حصاروست، هارکوت، سرسگرد، سرمله سری محورهای وصول دشمن را سد و توپخانه‌های محور گل‌زرده را از تاریخ ۶۴/۶/۲۰ مجدداً زیر امر بگیرید.

ج- حمزه ۳ به عنوان احتیاط قرارگاه حمزه س ش (ع)، یک گردان در محور گردشوان برکیم به عنوان احتیاط نزدیک مستقر نموده و سایر یگان‌ها در منطقه خزنه مستقر و نسبت به بازسازی و اجرای آموزش اقدام نمایند، گردان ۳۸۳ را در کنترل عملیاتی حمزه ۴ (هوابرد) قرار دهید.

چ- حمزه ۴ (هوابرد) احتیاط قرارگاه تقدم کاربرد در منطقه حمزه ۵، یک گردان را با هماهنگی ق حمزه ۵ در محور گل‌زرده مستقر نمایند و سایر یگان‌ها در محور گل‌زرده به سیلوه مستقر گردند. «سند شماره ۹۱»

در تاریخ ۶۴/۶/۱۹ ق حمزه ۱ (لشکر ۲۳) دستور جزء به جزء شماره ۱۶ خود را مبنی بر اینکه تیپ ۱ با عبور از خط تیپ ۲ تک کند و ارتفاع ۱۶۳۶ را تأمین نماید صادر نمود.

«سند شماره ۹۲»

ق حمزه ۱ تغییراتی در سازمان رزم دستور جزء به جزء شماره ۱۶ خود را طی شماره ۲۰۱/۰۲/۷۲۰- م ح ۶۴/۶/۲۰ صادر و اعلام نمود که از تاریخ ۶۴/۶/۲۰ گردان ۱۸۱ تیپ ۲ به عنوان احتیاط تیپ ۱ آماده اجرای مأموریت باشد و گردان ۱۹۲ تی ۲ گردان ضربت را تعویض و گردان ضربت به عنوان احتیاط لشکر در منطقه عمومی گردشوان مستقر و آماده اجرای مأموریت‌های محوله باشد. «سند شماره ۹۳»

قرارگاه حمزه به حمزه ۵ اعلام نمود که نسبت به پوشش ارتفاع ۳۰۸۲ برده بوک (۶۶-

۸۳) و ارتفاع ۲۴۹۰ سرخیات (۷۱-۸۱) با نیروی مناسب اقدام نماید. «سند شماره ۹۴»

قرارگاه حمزه ۱ در ۶۴/۶/۲۱ دستور جزء به جزء شماره ۱۷ خود را مبنی بر پدافند موثر در خط انتظار از مختصات (۷۸-۸۶) تا مختصات (۷۸-۸۳) صادر و اعلام نمود که تیپ ۱ در ارتفاعات گردشوان و برکیم مواضع سد کننده اتخاذ و تیپ ۲ محور سرسول را با ایجاد موانع فیزیکی در شیار مابین ارتفاعات سرسول و لیتان سد می‌نماید و گردان ضربت در منطقه عمومی دیدگاه لشکر (۸۶-۶۹) مستقر می‌شود ضمناً تیپ ۱ از تاریخ ۶۴/۶/۲۱ گردان ابوالفضل عباس را رها می‌نماید. «سند شماره ۹۵»

تیپ ۱ لشکر ۲۳ دستور جزء به جزء شماره ۳ خود را در ۶۴/۶/۲۳ به منظور پدافند مؤثر از مختصات (۷۴-۸۲) الی مختصات (۷۸-۸۳) به صورت نقاط اتکا با تهیه مواضع سد کننده در ارتفاعات گرده شوان و بیرکیم صادر و اعلام داشت که گردان ۱۶۰ نسبت به تعویض و رها سازی گردان ۱۲۰ حمزه ۵ در دهانه بیرکیم اقدام نماید. «سند شماره ۹۶» در ساعت ۰۶۳۵ روز ۶۴/۶/۲۳ تعداد پنج فروند هواپیمای دشمن به پیرانشهر حمله که با آتش پدافند هوایی متواری گردیدند در این روز هواپیماهای دشمن از منطقه سیدکان عکس برداری نمودند.

عراق با استفاده از توپخانه دوربرد احتمالاً ۱۸۲ م در ساعت ۰۷۰۰ روز ۶۴/۶/۲۴ پادگان پیرانشهر را مورد هدف قرار داد. «سند شماره ۹۷»

هشدار قرارگاه حمزه در تاریخ ۶۴/۶/۲۶ به قرارگاه حمزه ۱ در خصوص احتمال پیشروی دشمن به سمت خلیفان ولیکان «سند شماره ۹۸»

اعزام و تقویت نیرو توسط دشمن روی ارتفاعات ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ در تاریخ ۶۴/۶/۲۶ و همچنین اجرای آتش شدید روی نیروهای خودی در ارتفاع ۱۸۳۵ (۷۱-۸۵) و ارتفاع ۱۶۹۹ (۷۲-۸۵) و همچنین مواضع یگان‌های خودی در منطقه دراو و حرکت نیروهای پیاده دشمن از منطقه لران به طرف شمال «سند شماره ۹۹»

نتیجه عملیات قادر ۲

الف- مناطق آزاد شده

ب- تلفات و ضایعات دشمن

(۱) تلفات: کشته و زخمی شدن بیش از ۷۵۰ نفر از افراد دشمن و به اسارت درآمدن ۶ نفر

(۲) ضایعات: انهدام ۸ دستگاه تانک، یک قبضه توپ، سه دستگاه بلدوزر و ۱۵۷ خودرو

(۳) غنائم: سه قبضه خمپاره انداز، ۶ قبضه تیربار، چند قبضه آر پی جی ۷ و تعدادی بی سیم

پ- تلفات و ضایعات خودی: شهید ۴۶ نفر، مجروح ۴۶۶ و اسیر و گمشده ۵۹ نفر، ربوده شدن یک فروند بالگرد ۲۱۴ و پناهنده شدن خدمه آن.

اهم نتایج مرحله یکم و دوم عملیات قادر:

- ۱- به خطر انداختن موقعیت دشمن در منطقه سیدکان
- ۲- وارد نمودن تلفات و ضایعات عمده به دشمن
- ۳- آزادسازی قسمت‌هایی از شمال شرق عراق
- ۴- اثبات برتری رزمندگان اسلام و ضعف نیروهای دشمن
- ۵- احداث جاده در منطقه
- ۶- به خطر انداختن موقعیت دشمن در منطقه والفجر ۲
- ۷- اجرای عملیات نامنظم و وارد کردن تلفات به دشمن
- ۸- ساقط کردن سه فروند هواپیمای دشمن و اسارت یک نفر خلبان
- ۹- ایجاد خسارت به پادگان سیدکان
- ۱۰- امکان اجرای آتش توپخانه روی مناطق دلیزیان و بادیان

اهم فعالیت‌ها و اقدامات انجام شده در طول مرحله یکم و دوم عملیات قادر

در ضمن شرح مراحل ۱ و ۲ عملیات قادر به فعالیت یگان‌های رزمی شرکت کننده اشاره گردید مع الوصف به کارنامه عملیاتی آن یگان‌ها و یگان‌های پشتیبانی رزمی و ارکان ۱ و ۴ ستاد اشاره می‌گردد.

کارنامه عملیاتی قادر ق حمزه س ش (ع) «سند شماره ۱۰۰»

همان‌گونه که قبلاً بیان گردید طرح ریزی مقدماتی در خرداد ماه سال ۱۳۶۴ انجام و همزمان مهندسی رزمی شروع به احداث جاده به سمت نوار مرزی در منطقه شمالغرب پیرانشهر نمود پس از شور و تبادل نظرهای گوناگون در رده‌های مختلف فرماندهی تصمیم به اجرای عملیات قادر گرفته شد که مرحله یکم عملیات در تاریخ ۶۴/۴/۲۳ آغاز و پس از مدت ۵ روز در تاریخ ۶۴/۴/۲۸ خاتمه پذیرفت. در تاریخ ۶۴/۵/۶ به منظور تأمین ارتفاعات ۱۸۳۰، کوشینه، سربوله و ۱۶۳۶ سرسپندار مجدداً عملیات انجام که سرانجام در اثر پاتک‌های دشمن نیروهای خودی در خط انتظار در ارتفاع حصاروست، سرخیات، بریزین روست، بیرکیم، باشکین، سرسول به منظور آماده شدن جهت ادامه عملیات مستقر می‌شوند. (دستور جزء به جزء شماره ۶ در رابطه با تک مجدد در تاریخ ۶۴/۵/۲ صادر و تیپ قدس سپاه و گردان ۱۷۸ حمزه ۳ در کنترل عملیاتی حمزه ۲ قرار می‌گیرند و قرارگاه مأموریت می‌یابد با قرارگاه‌های حمزه ۱، حمزه ۲ و حمزه ۳ به ترتیب به ارتفاعات سرسپندار، سربوله و کوشینه تک نماید که با مقاومت دشمن برخورد و به علت عدم تکمیل جاده‌های تدارکاتی و در نتیجه کمبود پشتیبانی آتش قادر به تصرف هدف‌های واگذاری نمی‌گردد. لذا قرارگاه حمزه تصمیم می‌گیرد با جا به جایی نیروها نسبت به تقویت یگان‌ها اقدام نموده ویگان‌ها را جهت اجرای مرحله ۲ عملیات آماده نماید. اهم جا به جایی‌ها به شرح زیر است:

۱- قرارگاه لشکر ۲۸ از منطقه عملیاتی جنوب و تیپ یک آن لشکر که در منطقه غرب (میمک) مستقر بوده به منطقه عملیاتی قادر حرکت و لشکر ۲۸(-) قرارگاه حمزه ۵ را تشکیل و عهده دار خط پدافندی از بیرکیم تا حصاروست با تیپ ۲ مربوطه در خط می‌گردد و حمزه یک در شمال از بیرکیم تا سرسپندار عهده‌دار خط پدافندی می‌گردد.

اهم فعالیت‌ها و اقدامات انجام شده در طول مرحله یکم و دوم عملیات قادر ۱۹۷/

۲- تیپ ۵۵ هوآبرد با ۵ گردان به منطقه عملیاتی قادر اعزام و حمزه ۴ را تشکیل می‌دهد و لشکر ۸ نجف با ۸ گردان به عنوان حمزه ۶ در منطقه مستقر می‌گردد. در این زمان ۴ گردان از سپاه پاسداران در کنترل عملیاتی قرارگاه‌های حمزه ۱ و ۳ و ۵ قرار گرفتند. ضمناً تیپ ویژه شهدا و تیپ قدس به علت کمبود نیرو قادر به سازماندهی مجدداً نگردیدند.

۳- پس از طرح ریزی طرح‌های عملیاتی شماره ۴ و شماره ۵ قادر و صدور دستورات جزء به جزء شماره ۱۲ به طرح عملیاتی شماره ۴ و دستور جزء به جزء شماره ۱ به طرح عملیاتی شماره ۵ مرحله دوم عملیات در ساعت ۰۰۳۰ الی ۰۱۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ در منطقه ارتفاعات برده بوک و ارتفاعات سرسپندار (منطقه سیدکان) آغاز گردید که پیشرفت چندانی نداشت و با مشخص شدن وضعیت عملیات قرارگاه حمزه با صدور دستور جزء به جزء شماره ۳ به طرح عملیاتی شماره ۵ در تاریخ ۶۴/۶/۲۱ به عملیات این مرحله خاتمه و لشکر ۸ نجف و تیپ ویژه شهدا و تیپ قدس و چهار گردان مستقل سپاهی را از کنترل عملیاتی رها و ماموریت قرارگاه را چنین اعلام می‌نماید (قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) از ساعت ۱۲۰۰ روز ۶۴/۶/۲۱ در خط انتظار با تحکیم مواضع واگذاری به پدافند موثر پرداخته و آماده می‌شود بنا به دستور به سمت جنوب تک نماید)

کارنامه عملیاتی قرارگاه حمزه ۱ (لشکر ۲۳) در مراحل اول و دوم قادر

«سند شماره ۱۰۱»

قرارگاه حمزه یک طی شماره ۱/۰۲/۸۰۹/۳/۲۰۱/م ج- ۶۴/۶/۲۵ نتایج به دست آمده از ۲ مرحله عملیات قادر در آن یگان را بیان داشته که با نگرش به نحوه عملیات به شرح ذیل اعلام می گردد

ابتداً تک به ارتفاعات ۱۸۵۷، ۱۶۳۶، ۱۳۰۹، ۱۰۳۷ و پادگان سیدکان به منظور تأمین خط سبز در منطقه محوله که مجدداً طی طرح تجدید نظر شده قرارگاه حمزه به لشکر ابلاغ گردید که تک را در دو دوره ی زمانی انجام دهد.

الف- تک کنید ارتفاعات ۱۴۹۱- ۱۸۳۰- ۱۵۵۳ و بربرین روست و ۲۹۳۰ و ۲۷۵۳ و ۱۶۳۶ را تصرف و خط آبی را در منطقه محوله تأمین نمایند.

ب- تک کنید و ارتفاعات ۱۶۳۶ ۱۳۰۹ و ۱۰۳۷ و پادگان سیدکان را تصرف و خط سبز را در منطقه محوله تأمین نمایند.

در مورخه ۶۴/۴/۲۲ تیپ ۲ لشکر ۲۸ جهت اجرای مأموریت در کنترل عملیاتی حمزه ۱ قرار گرفت

با شروع عملیات در ۶۴/۴/۲۳ تیپ ۱ در ساعت ۰۲۱۰ مورخه ۶۴/۴/۲۴ طی گزارشی اعلام نمود که هدف‌های از پیش تعیین شده اشغال شد (در اصل تیپ ۱ ارتفاع ۱۸۵۷ هم جوار پاسگاه ۱۶۳۶ سرسپندار را تأمین نمود) تیپ ۲ لشکر ۲۸ در ساعت ۰۲۰۰ اعلام که کلیه هدف‌ها اشغال گردید. تیپ ۲ لشکر با مقاومت دشمن مواجه و با هر گونه تلاش نتوانست ارتفاع ۱۸۳۰ را تصرف کند و روی این اصل تیپ روی ارتفاعات باشکین و گردشوان هم جوار ارتفاع ۱۸۳۰ مستقر و آن ارتفاعات را تأمین نمود.

در تاریخ ۶۴/۴/۲۵ براساس دستورات قرارگاه حمزه س ش (ع) قرارگاه حمزه ۱ به تیپ ۱ ابلاغ کرد که تک نموده و ارتفاع ۱۶۳۶ را تصرف کند و به تیپ ۲ ابلاغ شد که همزمان روی ارتفاع ۱۸۳۰ تظاهر به تک نماید تیپ ۱ در ساعت ۲۳۰۰ مورخه ۶۴/۴/۲۶ شدیداً با دشمن درگیر و تا نزدیکی سیم خاردار پایگاه پیشروی ولی به علت مقاومت دشمن و

کارنامه عملیاتی قرارگاه حمزه ۱ (لشکر ۲۳) در مراحل اول و دوم قادر ۱۹۹/

برخورداری از آتش پر حجم مجبور به قطع درگیری و مراجعت به مواضع اولیه می‌گردد و در این عملیات ۲۲ نفر زخمی و ۲۵ نفر مفقودالامر و شهید تقدیم اسلام می‌نماید.

در تاریخ ۶۴/۴/۲۷ دشمن پس از آسوده شدن از ارتفاعات گوشینه و سربوله به مواضع تیپ ۱ در ارتفاع سرسپندار حمله کرد. تیپ ۱ در ابتدا عقب نشینی نموده لکن بر اثر تمرکز آتش توپخانه خودی نیروهای دشمن ارتفاع مذکور را تخلیه و به محل اولیه خود عقب نشینی اولیه خود عقب نشینی نمودند.

ساعت ۰۷۰۰ مورخه ۶۴/۴/۳۰ تیپ ۲ در مختصات (۶۷-۷۹) و (۶۸-۸۰) مورد تک دشمن قرار گرفته که در ساعت ۰۹۰۰ اعلام می‌دارد گردان ۱۹۲ از هم پاشیده و افراد متفرق شده اند و تنها پایگاه مختصات (۶۸۸۰۰-۸۱۵۰۰) در دست نیروی خودی است. تیپ با دو گروهان احتیاط پاتک می‌نماید و در ساعت ۱۵۰۰ اعلام می‌دارد که دشمن ۱۵۰۰ متر عقب رانده شد و تیپ در ارتفاع تخته سنگی پایگاه جدیدی احداث نموده است.

در ساعت ۱۵۳۰ مورخه ۶۴/۵/۳ گردان ۱۵۴ در مواضع سرسپندار مورد تک قرار گرفت که تک دشمن خنثی و در اثر پاتک تیپ ۱ دو پایگاه جلو ارتفاع ۱۶۳۶ بازپس گرفته شد و در این درگیری حدود ۲۰۰ نفر از افراد دشمن کشته و زخمی و تعداد ۵ نفر به اسارت نیروهای خودی در آمد.

به منظور تقویت یگان‌ها سه گردان امام حسین، حبیب ابن مظاهر و ابوالفضل عباس سپاه پاسداران زیر امر لشکر قرار گرفت تا به صورت گروهانی با گردان‌های تکاور تلفیق کردند. گردان حبیب ابن مظاهر بنا به دستور از زیر امر لشکر خارج گردید. گردان امام حسین که زیر امر تیپ ۱ بود با مطرح کردن مسائل عدیده‌ای از قبیل طولانی بودن مسیر تا هدف‌ها، نبودن راه تدارکاتی و تخلیه مجروح اهداف واگذاری را غیر قابل قبول دانسته و اظهار می‌دارد که در تک شرکت نخواهد کرد. گردان را زیر امر تیپ ۲ که فاصله آن یگان تا هدف‌ها نزدیک تر بود قرار داده با این وصف گردان در صبح روز عملیات از اجرای عملیات خودداری نمود.

در تاریخ ۶۴/۶/۱۷ براساس دستور جزء به جزء شماره ۱۲ به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر گردان تکاور لشکر ۶۴ زیر امر لشکر ۲۳ قرار گرفت. در ساعت ۲۰۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۷

تیپ ۱ به همراه گردان ۱۴۸ لشکر ۷۷ و گردان ابوالفضل العباس به منظور تصرف ارتفاع ۱۳۰۷ و ۱۳۰۹ و جارا حرکت نمود گد ۱۵۴ در ساعت ۰۴۳۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ روی ارتفاع جارا با دشمن درگیر که به انگیزه مقاومت دشمن گردان ۱۳۷ هم به کمک آن گردان وارد عمل می‌شود و گردان ۱۶۰ همزمان روی ارتفاع ۱۳۰۹ درگیر می‌شود. تا ساعت ۱۴۳۰ دو پایگاه ارتفاع جارا را تصرف کردند و در ساعت ۱۶۴۰ پاتک دشمن انجام و نیروهای خودی به منظور جلوگیری از محاصره شدن با حرکات به عقب به منطقه سرو عقب نشینی نمودند. در ساعت ۲۰۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۷ گردان ۱۸۱ تیپ ۲ با گردان تکاور لشکر ۶۴ و گردان ۱۹۲ به منظور تصرف ارتفاع ۱۶۳۶ حرکت و در ساعت ۰۵۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ از دو جناح به ارتفاع ۱۶۳۶ تک نمودند که در اولین لحظات پایگاه تخته سنگی را تصرف و تک ادامه یافت در ساعت ۰۹۰۰ دشمن با وارد عمل نمودن نیروهای جدید و با اجرای آتش شدید پاتک نمود که در اثر شدت آتش نیروهای تیپ ۲ مجبور به تخلیه پایگاه تصرفی و حرکت به محل بنه یگان‌های در خط گردید.

ضعف عملیات: طولانی بودن فاصله تا هدف‌ها و راهپیمایی زیاد یگان‌های تک‌ور را فرسوده نموده بود، عدم وجود راه‌های تدارکاتی، عدم تخلیه مجروح و عدم سقوط کلیه پایگاه‌های دشمن در یک زمان که باعث گردیده بود(پایگاه‌های غیر درگیر از پایگاه‌های درگیر پشتیبانی نمایند).

«سند شماره ۱۰۲»

کارنامه گردانهای لشکر ۲۳:

۱- گردان ۱۳۷: این یگان با تلفیق یک گروهان از گردان ابوالفضل العباس تیپ انصار ... سپاه در ساعت ۱۴۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۷ حرکت و در ساعت ۱۷۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۷ در ارتفاع لران (۶۲-۷۹) مستقر و در ساعت ۱۸۲۸ به سمت دیدگاه حرکت که پس از رسیدن به محل مذکور گروهان تلفیقی سپاه معترض و از انجام مأموریت خودداری نمود. گردان در ساعت ۲۰۳۰ به سمت هدف حرکت و ساعت ۰۷۳۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ یورش قهرمانانه خود را آغاز نمود که حدود ۵۰ نفر از بعثیون به طور فریبنده در لوای تسلیم شدن به طرف پرسنل حرکت و درگیری پیش آمد و قسمتی از ارتفاع ۱۰۴۹ به تصرف نیروهای اسلام

کارنامه عملیاتی قرارگاه حمزه ۱ (لشکر ۲۳) در مراحل اول و دوم قادر ۲۰۱/

درآمد (گروهان سپاهی بدون هماهنگی منطقه عملیات را ترک نمود) نیروهای دشمن از ارتفاع ۱۳۰۹ پرسنل را زیر رگبار تیربار و تیر مستقیم تانک قرار دادند و نیروهای کمکی دشمن به سمت سلحشوران حمله ور شدند. به علت شهید شدن ۲ نفر از فرماندهان گروهان و مجروح شدن معاونین گروهان ها افراد یگان ها با استفاده از شیار حاشیه دیدگاه به عقب رفتند و گردان در ارتفاع لرن در مواضع قبلی تیپ ۱ لشکر ۷۷ مستقر گردید لکن با پاتک سنگین دشمن به سمت ارتفاع لرن مواجه که سرانجام به سمت منطقه تجمع حرکت نمود (گردان در ساعت ۱۰۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۹ به منطقه تجمع رسید)

تلفات و ضایعات خودی:

درجه	شهید	مجروح	مفقودالاثار
افسر	۳	۱۱	-
درجه دار	-	۱۶	-
سرباز	۹	۱۸	۲۱

۲- گد ۱۵۴: گردان در ساعت ۰۲۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۷ با یک گروهان سپاهی از منطقه پراکندگی به روستای بینا (۸۲-۶۶) حرکت و پس از استقرار راس ساعت ۱۵۰۰ همان روز به سمت روستای نیزاری (۸۰-۶۱) حرکت و پس از آخرین هماهنگی های لازم به ارتفاعات لرن (۷۹-۶۲) اعزام و از آنجا به سمت اهداف (ارتفاعات ۱۰۴۹) به مخ (۷۶-۶۴) و مخ (۷۲-۶۵) اعزام گردید. راس ساعت ۰۵۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ با دشمن درگیر که به علت حجم آتش دشمن موفق به اشغال پایگاه دشمن نشد در اجرای دستور تیپ به منظور خارج نمودن گد ۱۶۰ از محاصره به کمک آن گردان شتافت و آن یگان را از محاصره درآورد فرمانده گردان مجروح شد. گردان حوالی ساعت ۱۹۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ در منطقه سرو مستقر و سپس در ساعت ۰۹۰۰ روز ۶۴/۹/۱۹ به منطقه پراکندگی مراجعت و در آن منطقه مستقر گردید.

تلفات و ضایعات خودی

مفقود الاثر	مجروح	شهید	درجه
-	۶	۲	افسر
۱	۱۶	۱	درجه دار
۸	۱۶۳	۱۰	سرباز

۳- گد ۱۶۰: ابتدا در ساعت ۰۲۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۷ از منطقه پراکندگی حرکت و ساعت ۱۰۰۰ در حوالی روستای بینا (۸۲-۶۶) مستقر شد سپس در ساعت ۱۸۳۰ به سمت هدف حرکت کرد و در ساعت ۲۰۰۰ ارتفاع ۱۱۵۰ (۷۹-۶۴) را بدون درگیری تصرف نمود و گروهان احتیاط و پاسگاه فرماندهی گردان را در آن ارتفاع مستقر ساخت و با گروهانهای یکم و سوم و گروهان شهید بهشتی (سپاه) به سمت هدف حرکت کرد گروهانها در ساعت ۲۳۰۰ جهت اجرای تک اعلام آمادگی نمودند لکن بدلیل نرسیدن یگانهای سمت راست و چپ در ساعت ۰۵۲۵ مورخه ۶۴/۶/۱۸ با اجرای آتش روی هدف تک را آغاز نمود بدلیل عدم سقوط پایگاههای زارا و ۱۶۳۶ تک تا ساعت ۱۳۰۰ ادامه یافت. گردان بنا به دستور از ارتفاع ۱۱۵۰ و ۱۳۱۵ پدافند می کرد که در ساعت ۱۵۰۰ دشمن با آتش شدید مبادرت به پاتک نمود که با اجرای آتش خودی پاتک او دفع شد. در ساعت ۱۸۰۰ این یگان بنا به دستور به منطقه پراکندگی مراجعت نمود ضمناً توپخانه خودی فعالیت نسبتاً خوبی داشته و مسیر تعیین شده جهت رسیدن به سمت هدف خوب بود.

تلفات و ضایعات خودی

مفقود الاثر	مجروح	شهید	درجه
-	۲	-	افسر
-	۹	-	درجه دار
۱۶	۱۰۵	۱۱	سرباز

۴- گد ۱۷۲: در مورخه ۶۴/۴/۲۳ از دو جناح به ارتفاع ۱۸۳۰ تک نمود به علت استعداد بالای دشمن در آن ارتفاع (بیش از صد نفر). گروهان ستوان کلانتری از سمت چپ تا نزدیکی

کارنامه عملیاتی قرارگاه حمزه ۱ (لشکر ۲۳) در مراحل اول و دوم قادر ۲۰۳/

پایگاه پیش رفته ولی گروهان دیگر از سمت راست نتوانست الحاق کند در نتیجه افراد گروه نفوذی نزدیک سیم خاردار پراکنده و شهید و مجروح می گردند در نهایت با رسیدن روشنایی با اجرای آتش روی پایگاه دشمن نیروهای تک ور عقب نشینی نموده و در این عملیات ۶ نفر شهید و ۲۶ نفر زخمی و ۸ نفر مفقود الاثر گردیدند.

در تاریخ ۶۴/۴/۲۵ همزمان با تک تیپ ۱ به ارتفاع ۱۶۳۶ این گردان تظاهر به تک به ارتفاع ۱۸۳۰ نمود.

بعد از عقب نشینی گد ۱۹۲ از ارتفاعات شمالی ارتفاع ۱۶۳۶ دو گروهان از این گردان با دو گروهان از گردان ۱۸۱ در تاریخ ۶۴/۴/۳۰ به آن ارتفاعات تک نمودند که به علت حجم آتش سنگین دشمن کاری از پیش نبرده و در خط انتظار فعلی مستقر شدند. ضمناً این گردان از تاریخ ۶۴/۵/۲۰ در ارتفاع سرسپندار مستقر بوده است.

تلفات و ضایعات

درجه	شهید	مجروح	مفقود الاثر
افسر	۲	۷	-
درجه دار	-	۳	-
سرباز	۲۴	۸۵	۷

۵- گد ۱۸۱: در مورخه ۶۴/۴/۲۵ همزمان با تک تیپ ۱ به ارتفاع ۱۶۳۶ این گردان به ارتفاع ۱۸۳۰ تظاهر به تک نمود. بعد از عقب نشینی گردان ۱۹۲ از ارتفاعات شمالی ارتفاع ۱۶۳۶ در تاریخ ۶۴/۴/۳۰ دو گروهان از این گردان با دو گروهان از گردان ۱۷۲ به آن ارتفاعات تک نمودند که بعلت حجم آتش دشمن کاری از پیش نبرده و در خط انتظار فعلی مستقر شدند.

این گد از تاریخ ۶۴/۵/۲۳ تا ۶۴/۶/۱۷ در ارتفاع سرسول مستقر گردیده و احتیاط تیپ

بود

در مرحله دوم ضمن زیر آتش گرفتن ارتفاع ۱۸۳۰ و پایگاههای دشمن توانست آتش پشتیبانی موثری را جهت یگانهای تک و در این مرحله فراهم نماید. گد در ساعت ۲۱۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۷ با گروهان سپاهی زیر امر به منظور تصرف ارتفاع ۱۶۳۶ از خط حرکت و در ساعت ۰۵۰۰ در نزدیکی پایگاه دشمن به شدت با او درگیر شده که در نهایت گردان مجبور به عقب نشینی می گردد.

تلفات و ضایعات

درجه	شهید	مجروح	مفقود الاثر
افسر	-	۴	-
درجه دار	۱	۵	-
سرباز	۲۴	۷۶	۷

۶- گد ۱۹۲: در ۶۴/۴/۲۴ ارتفاع با شماشه (۷۹-۸۰) را اشغال و آنرا تحویل یگان ضربت نمود.

در ساعت ۰۷۰۰ مورخه ۶۴/۴/۳۰ دشمن به مواضع این یگان در منطقه سرسپندار تک نمود که سرانجام گردان جهت بازسازی به منطقه خرنه (۹۲-۸۳) اعزام گردید.

در ساعت ۱۲۰۰ مورخه ۶۴/۵/۲۷ محل استقرار یگان در حوالی گرد شوان بمباران که ۲ نفر شهید و ۳۵ نفر زخمی می شوند.

از تاریخ ۶۴/۵/۱۴ الی ۶۴/۶/۱۴ در ارتفاع باشکین حوالی گردشوان و سپس در تاریخ ۶۴/۶/۱۷ به عنوان احتیاط در ارتفاع سرسول (۷۲-۷۰) مستقر گردید و چون گردان امام حسین از اجرای ماموریت سرباز زد ماموریت تک به پایگاههای دشمن در مختصات (۷۹-۶۷) و (۶۸-۸۰) به این گردان واگذار گردید.

گردان در ساعت ۲۰۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۷ همزمان با گردان ۱۸۱ و گردان تکاور لشکر ۶۴ به منظور تصرف ارتفاع ۱۶۳۶ حرکت و در ساعت ۰۵۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ تک نمودند که سرانجام با وارد عمل شدن نیروهای جدید و اجرای آتش پرحجم دشمن مجبور به

کارنامه عملیاتی قرارگاه حمزه ۱ (لشکر ۲۳) در مراحل اول و دوم قادر / ۲۰۵

حرکت به محل بنه یگان گردید ضمناً در این عملیات بیش از ۱۵۰ نفر از نیروهای دشمن به هلاکت رسیدند.

تلفات و ضایعات

درجه	شهید	مجروح	مفقود الاثر
افسر	-	۸	-
درجه دار	۱	۱۷	۱
سرباز	۵	۹۹	۹

۷-آمار و تلفات لشکر

تیپ ۱:

درجه	شهید	مجروح	مفقود الاثر	اسیر
افسر	۴	۱۹	-	۱
درجه دار	۲	۲۶	۱	-
سرباز	۵۰	۲۷۵	۴۵	-

تیپ ۲:

درجه	شهید	مجروح	مفقود الاثر	اسیر
افسر	۵	۱۹	-	-
درجه دار	۱	۴۲	۱	-
سرباز	۳۰	۳۶۹	۲۳	-

توپخانه لشکری و مهندسی لشکر:

اسیر	مفقود الاثر	مجروح	شهید	درجه
-	-	۱۰	۱	افسر
-	-	۱۸	۶	درجه
				دار
۱	۱	۷۰	۶	سرباز

جمعاً در سطح لشکر:

اسیر	مفقود الاثر	مجروح	شهید
۲	۷۱	۸۴۸	۱۰۵

کارنامه عملیاتی لشکر ۲۸ پیاده در مراحل ۱ و ۲ عملیات قادر ۲۰۷/

کارنامه عملیاتی لشکر ۲۸ پیاده در مراحل ۱ و ۲ عملیات قادر

۱- در تاریخ ۶۴/۳/۱۵ طی دستور جزء به جزء شماره ۱۶ قرارگاه عملیاتی جنوب به لشکر ۲۸ اعلام شد که تیپ ۲ خود را به منطقه شمالغرب اعزام دارد که تیپ در تاریخ ۶۴/۳/۲۱ حرکت کرد

۲- در طرح اولیه عملیاتی ق شمالغرب که در مورخه ۶۴/۴/۷ صادر گردید تیپ ۲ لشکر ۲۸ در سازمان رزمی ق حمزه ۱ (لشکر ۲۳ نوهده) منظور گردیده بود.

۳- طرح عملیاتی تیپ ۲ لشکر ۲۸ در تاریخ ۶۴/۴/۱۶ بمنظور تصرف رسته ارتفاعات ۱۲۵۲ و سرهاجری تهیه و صادر گردید.

۴- براساس طرح تجدید نظر شده مورخه ۶۴/۴/۲۰ قرارگاه حمزه ۱ تی ۲ لشکر ۲۸ در جنوب (چپ) به منظور تصرف اهداف (دهانه برکیم، ارتفاعات بریزین روست، سرمله سری و سرسگرد) تک نموده و خط آبی را در منطقه محوله تامین می نماید.

۵- در تک مورخه ۶۴/۴/۲۴ گردان ۱۲۰ مبادرت به اشغال ارتفاعات سرسگرد و سرهویز و گردان ۱۲۷ اقدام به اشغال ارتفاعات سمت راست بریزین روست نمود.

۶- در تاریخ ۶۴/۴/۲۵ دشمن مبادرت به اجرای پاتک روی ارتفاعات ۱۹۳۶ و ۱۹۷۶ سرهویز نمود که با پایمردی رزمندگان گردان ۱۲۰ حمله دشمن دفع گردید

۷- در تاریخ ۶۴/۴/۲۵ تیپ ۲ لشکر ۲۸ زیر امر ق حمزه ۱ خارج و به عنوان قرارگاه حمزه ۵ در سازمان رزمی منظور گردید (براساس دستور جزء به جزء شماره ۳ ق حمزه).

۸- در ساعت ۰۳۳۰ مورخه ۶۴/۵/۳ دشمن با استفاده از آتش سنگین به ارتفاعات سرهویز تک نموده و پس از ۲ ساعت رزم نزدیک ارتفاع سرهویز به تصرف دشمن در آمد.

۹- در ساعت ۰۶۰۰ مورخه ۶۴/۵/۳ گردان ۱۲۰ توانست ارتفاع سرهویز را باز پس بگیرد لکن در ساعت ۱۰۳۰ دشمن با استفاده از توده آتش هوایی و زمینی مبادرت به پیاده نمودن نیرو روی ارتفاع سرهویز نمود و پس از چند ساعت نبرد توانست مجدداً ارتفاع مذکور را تصرف نماید.

۱۰- در ساعت ۰۲۰۰ مورخه ۶۴/۵/۴ گردان ۱۰۷ پیاده با یک گروهان به ارتفاع سرهویز تک نمود و پس از چند ساعت رزم نزدیک سرانجام به علت روشن شدن هواو

استفاده دشمن از بالگردهای توپدار و پای کار آوردن نیروهای تازه نفس نتوانست تحکیم هدف نموده و بنا به دستور به مواضع اولیه مراجعت نمود.

۱۱- در تاریخ ۶۴/۵/۷ یک گردان از تیپ قدس سپاه با پشتیبانی آتش خمپاره انداز ۱۲۰ و موشک انداز موقت ۱۰۷ گردان ۱۰۷ و آتش پشتیبانی گردان ۲۹۳ کمک مستقیم تیپ ۲ به ارتفاعات سرهویز تک نمود که پس از چند ساعت رزم نزدیک موفق به تصرف هدف نشدند و طبق دستور به مواضع اولیه بازگشتند

۱۲- در تاریخ ۶۴/۵/۱۰ قرارگاه جنوب به لشکر ۲۸ اعلام نمود که به منطقه شمالغرب حرکت کند (تیپ ۳ لشکر کماکان در کنترل عملیاتی لشکر ۸۱ در جنوب باقی میماند).

۱۳- در تاریخ ۶۴/۵/۱۳ تیپ ۱ لشکر ۲۸ از منطقه عملیاتی غرب به سمت منطقه عملیاتی قادر حرکت کرد.

۱۴- در تاریخ ۶۴/۵/۱۳ گردان ۱۶۳ تیپ ۱ لشکر ۷۷ روی ارتفاعات سرخیات و ۲۴۹۰ توسط گردان ۱۲۷ تعویض شد.

۱۵- در تاریخ ۶۴/۵/۱۷ لشکر ۲۸ با زیر امر گرفتن تیپ ۲ مربوطه به عنوان قرارگاه حمزه ۵ در سازمان رزمی منظور گردید. (دستور جزء به جزء شماره ۹ ق حمزه)

۱۶- در تاریخ ۶۴/۵/۲۲ گردان ۱۳۶ تیپ ۱ لشکر ۷۷ روی ارتفاع حصاروست توسط گردان ۱۰۷ تعویض شد.

۱۷- از تاریخ ۶۴/۵/۲۲ الی ۶۴/۶/۱۰ مواضع سرخیات و حصاروست زیر آتش متناوب دشمن قرار گرفت که ضایعات و تلفاتی در برداشت.

۱۸- تک دشمن به یال ۲۰۰۰ حصاروست در مورخه ۶۴/۶/۱۱ به مواضع گردان ۱۰۷ که علی رغم مقاومت موفق شد یال مذکور را تصرف نماید که تیپ ۲ در ساعت ۰۳۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۲ جهت باز پس گیری اقدام یگان مسئول لکن کاری از پیش نبرد و گردان ۱۰۷ در خط پدافندی بعدی در ارتفاع ۲۶۳۹ حصاروست مستقر شد و پیشروی دشمن را سد نمود.

کارنامه عملیاتی لشکر ۲۸ پیاده در مراحل ۱ و ۲ عملیات قادر ۲۰۹/

به منظور تقویت یگان‌های درخط گردان ۱۵۵ تیپ ۱ ماموریت یافت که روی حصاروست مستقر شود. لازم به ذکر است گردان ۱۵۵ توانست تسلط خود را روی این ارتفاع حفظ نماید

در تاریخ ۶۴/۵/۹ گردان ۱۳۶ حمزه ۳ روی حصاروست تحت کنترل عملیاتی حمزه ۵ قرار گرفت و حمزه ۵ مسئولیت منطقه پدافندی ق حمزه ۳ را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۵/۱۲ عهده دار گردید.

توپخانه لشگری ۲۸ در منطقه گلازرده مستقر و تطبیق آتش محور جنوبی را تشکیل و با مرکز تطبیق آتش قرارگاه حمزه در تماس بود.

تامین محور و تجهیزات مهندسی جاده گلازرده سیلوه توسط گردان ۱۱۶ برقرار شد. ۱۹-در تاریخ ۶۴/۵/۱۲ دشمن با دو گردان کماندویی به خط دوم حصاروست تک نمود که با مقاومت و پایمردی گردان ۱۵۵ و آتش توپخانه تک دشمن دفع گردید و گردان ۱۵۵ توانست تسلط خود را بر این ارتفاع حفظ کند .

۲۰- تک دشمن در مورخه ۶۴/۶/۱۶ به ارتفاع سرخیات به مواضع گردان ۱۲۷ که ارتفاعات ۲۰۳۰ و ۲۱۶۷ سرخیات به تصرف دشمن در آمد لکن پیشروی دشمن به سمت ارتفاع ۲۴۹۰ با مقاومت گردان ۱۲۷ و گردان ۱۰۷ مواجه و به ارتفاع ۲۱۶۷ عقب نشینی نمود.

برقراری تامین تجهیزات راهسازی جاده گلازرده به برده بوک و هارکوت ۲۱- روی هم رفته ق حمزه ۵ پیشروی را سد نموده و با تغییراتی جزئی در خط انتظار توانست تسلط کامل خود را جهت اجرای عملیات بعدی حفظ کند.

۲۲- در مرحله دوم عملیات قادر که از ساعت ۰۰۳۰ الی ۰۱۰۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ آغاز گردید. توپخانه لشگری لشکر ۲۸ عملاً عهده دار پشتیبانی آتش قرارگاه حمزه ۶ (لشکر ۸ نجف) را به عهده داشت.

۲۳- طبق دستور جزء به جزء شماره ۲ به دستور عملیاتی شماره ۵ قادر در تاریخ ۶۴/۶/۱۹ صادر شد لشکر ۲۸ ماموریت یافت که از مختصات (۷۸-۸۳) تا (۶۶-۸۸) به صورت نقاط اتکا پدافند و با تهیه مواضع سد کننده در ارتفاعات حصاروست، هارکوت،

سرسگرد، سرمله سری محورهای وصولی دشمن را سد و توپخانه محور گلزرده را از تاریخ ۶۴/۶/۲۰ مجدداً زیر امر بگیرد.

۲۴- تیپ ۳ لشکر ۲۸ (-) ^۱ در اوائل مهرماه به منطقه عملیاتی قادر وارد و گردان ۱۱۲ (در کنترل عملیاتی حمزه ۶ (تیپ ۳ لشکر ۲۱) و سپس در تاریخ ۶۴/۷/۱۴ در کنترل عملیاتی (تیپ هواپرد) و سرانجام در کنترل عملیاتی لشکر ۶۴ قرار گرفت ، گردان ۱۱۸ در مواضع ارتفاع سرهوارجو مستقر گردید.

۲۵- از روی ۶۴/۷/۱۶ تیپ ۳ لشکر ۲۸ (گردانهای ۱۱۲، ۱۱۸، ۱۵۵) به عنوان قرارگاه حمزه ۵ در محور گلزرده ابقا و بقیه لشکر به سمت قرارگاه جنوب حرکت نمودند.

۲۶- در مورخه ۶۴/۷/۲۴ تیپ ۱ (-) و تیپ ۲ به مراغه اعزام تا با راه آهن به جنوب

اعزام شوند

۱- گردان ۱۳۰ تیپ ۳ و گردان ۳۱۰ توپخانه (ک م تیپ ۳) در کنترل عملیاتی لشکر ۵۸ و لشکر ۲ در مناطق عملیاتی جنوب باقی مانده بودند.

کارنامه عملیاتی تیپ ۱ لشکر ۷۷ پیاده در مرحله یکم عملیات قادر ۲۱۱/

کارنامه عملیاتی تیپ ۱ لشکر ۷۷ پیاده در مرحله یکم عملیات قادر

۱- در تک مورخه ۶۴/۴/۲۴ ارتفاع سربوله توسط گردان ۱۶۳ تصرف و تأمین گردید.
۲- در شروع تک گردان ۱۷۸ در شیار حصاروست مستقر تا پس از تصرف ارتفاع گوشینه توسط قرارگاه حمزه ۲ (تیپ ویژه شهدا) نسبت به تحکیم و تثبیت آن هدف اقدام نماید. لکن ۲۴ ساعت بعد از آغاز تک به تصور اینکه حمزه ۲ هدف گوشینه را تصرف نموده به آن ارتفاع نزدیک و متوجه حضور دشمن روی آن ارتفاع می گردد و ناچار به مواضع اولیه مراجعت می نماید و به آن گردان ابلاغ می شود که روی ارتفاع حصاروست مواضع پدافندی اشغال نماید.

۳- با پیشرفت جاده گلزرده به طرف گوشینه در تاریخ ۶۴/۴/۲۴ دو آتشبار ۱۰۵ م م از گردان ۳۸۳ ک م تیپ ۱ لشکر ۷۷ به جلو تغییر موضع داده، آتش پشتیبانی لازم برای حمزه ۳ و حمزه ۲ فراهم نمایند.

۴- در پاتک مورخه ۶۴/۴/۲۵ نیروهای عراق به ارتفاع سربوله تک نمودند و آن ارتفاع به دلایل زیر به تصرف دشمن در آمد و تلاش برای باز پس گیری آن ادامه یافت. لازم به ذکر است که پس از چند بار دست به دست شدن با هر گونه تلاش و مقاومت گردان ۱۶۳ این ارتفاع در ساعت ۱۰۰۰ مورخه ۶۴/۴/۲۵ به تصرف دشمن در آمد و گردان ۱۶۳ پس از ۳۰ ساعت نبرد روی موضع بعدی ارتفاع سرخیات مستقر شد.

الف: به علت عدم موفقیت کامل حمزه ۲ (تیپ ویژه شهدا) روی ارتفاع گوشینه و به دلیل اختلاف ارتفاع و تسلط ارتفاع گوشینه روی سربوله
ب: اجرای پاتک های پی در پی عراق با حجم آتش زیاد توأم با مانور هواپیماهای جت و ملخ دار و بالگردهای توپدار

پ: عدم اتکا به جاده مناسب جهت تدارکات و وارد عمل نمودن یگان احتیاط
در تاریخ ۶۴/۴/۲۶ دستور داده شد که تیپ ۱ لشکر ۷۷ روی سرخیات و دامنه غربی حصاروست مستقر شود. در ۶۴/۴/۲۶ به حمزه اعلام که خط انتظار از مخ (۶۸-۷۹) تا مخ (۷۱-۸۰) تأمین نماید.

۵- در تاریخ ۶۴/۵/۵ گردان ۱۷۸ در روی ارتفاعات حصاروست توسط گردان ۱۳۶ تعویض گردید و آن گردان آماده شد که پس از تصرف مجدد ارتفاع سربوله توسط تیپ قدس سپاه پاسداران نسبت به تحکیم و تثبیت آن ارتفاع اقدام نماید.

۶- در مورخه ۶۴/۵/۶ تیپ ۱ لشکر ۷۷ در معیت تیپ قدس به ارتفاع سربوله تک کرد و ضمن وارد نمودن تلفات و ضایعات به دشمن آن ارتفاع را تصرف نمود لکن در تاریخ ۶۴/۵/۷ پس از دفع سه پاتک عراق به علت حجم زیاد آتش عملاً تحکیم هدف روی سربوله مقدور نگردید و برابر دستور به مواضع قابل پدافند در عقب ارتفاع سربوله تغییر موضع داده و با حجم آتش از تصرف آن توسط دشمن جلوگیری نمود.

۷- عملیات مرحله یکم در تاریخ ۶۴/۵/۸ خاتمه و یگان‌ها با استقرار در خط انتظار و اجرای پدافند موثر از مواضع متصرفی آماده اجرای ادامه عملیات می شوند.

۸- در تاریخ ۶۴/۵/۱۲ گردان ۱۳۶ روی حصاروست در کنترل حمزه ۵ قرار که سرانجام توسط گد ۱۰۷ در تاریخ ۶۴/۵/۲۲ تعویض شد و حمزه ۳ بع عنوان احتیاط قرارگاه حمزه منظور گردید. در تاریخ ۶۴/۵/۱۷ برابر دستور جزء به جزء شماره ۹ گفته شد حمزه ۳ در منطقه پراکندگی بیمضرته به لولان مستقر و نسبت به باسازی اقدام نماید.

حمزه ۳ تعداد ۵ دسته پیاده (هر دسته ۳۰ نفر) به منظور برقراری تامین انتخابات ریاست جمهوری پیش بینی نماید.

در تاریخ ۶۴/۵/۱۳ گردان ۱۶۳ روی سرخیات توسط گردان ۱۲۷ تعویض شد. طی طرح ۴ گفته شد که حمزه ۳ ارتفاع لران را تامین نماید و جناح راست قرارگاه را حفاظت نماید. و در طرح شماره ۵ گفته شد که حمزه ۳ تک کند و ارتفاع لران را، تامین نماید و جناح راست قرارگاه را حفاظت نماید و در محدوده ارتفاع ۱۱۵۰ و ارتفاع ۱۱۶۹ لران خط پیوسته ایجاد کند.

تیپ ۱ لشکر ۷۷ در ساعت ۰۰۳۰ مورخه ۶۴/۶/۱۸ تک خود را آغاز و هدف لران توسط گردان ۱۶۳ تصرف گردید اما بدلیل عدم موفقیت روی ارتفاع سرسپیندار و آتش دشمن نتوانست آنرا تحکیم و عقب نشینی نمود. همزمان گردان ۱۷۸ که در امتداد رودخانه سیدکان روی ارتفاع ۸۵۲ مستقر بود به علت شدت آتش بنا به دستور جزء به جزء شماره ۲

کارنامه عملیاتی تیپ ۱ لشکر ۷۷ پیاده در مرحله یکم عملیات قادر / ۲۱۳

در تاریخ ۶۴/۶/۲۱ حمزه ۳ به عنوان احتیاط قرارگاه حمزه منظور گردید که در این رابطه یک گردان در محور گردشوان برکیم مستقر نموده و سایر یگان‌ها در خرنه مستقر گردیدند و به بازسازی پرداختند ضمناً گردان ۳۸۳ (ک م تیپ) در کنترل عملیاتی هوابرد قرار گرفت.

کارنامه عملیاتی تیپ ۵۵ هوابرد

تیپ ۵۵ هوابرد

۱- در اوایل شهریور ماه ۱۳۶۴ به آن تیپ دستور داده شد که به منظور شرکت در عملیات قادر منطقه عملیاتی جنوب را ترک نموده و در پادگان پسوه مستقر شود.

۲- در تاریخ ۶۴/۶/۲ تیم پیشرو تیپ با هواپیما عازم شمالغرب گردید و در همین روز گردان ۱۲۶ و آتشبار ۳۴۶ پدافند هوایی و گروهان مهندسی تیپ با قطار عازم مراغه شدند.

۳- در تاریخ ۶۴/۶/۳ گردانهای ۱۰۱، ۱۳۵، ۱۴۶ و ۱۵۸ با هواپیما به تبریز حرکت و از آنجا با سریال های راهپیمائی عازم پسوه گردیده و در پادگان پسوه مستقر شد.

-گد ۱۲۶ به عنوان احتیاط ق حمزه ۵ در دامنه شرقی ارتفاع سرهوار جو مستقر گردید

(۵ / ۶ / ۶۴)

۴- در تاریخ ۶۴/۶/۶ گردان ۱۰۱ در پایگاههای سماور (۷۶-۰۱)، گرده سور (۷۶-۰۵) و جهاد (۷۷-۴۵) در محور سیلوه مستقر گردیده و سایر یگانها به سمت منطقه پراکندگی حرکت نمودند.

۵- در تاریخ ۶۴/۶/۲۲ اجرای آفند یگانهای تیپ به منظور تصرف ارتفاع ۱۶۲۶ ناموفق بود.

گد ۱۵۸ حمزه با یگانهای سپاه در محور ابوالفضل العباس در تاریخ ۶۴/۶/۱۸ به تپه شهدا تک نموده و آنرا تصرف نمود لکن بعلت آتش زیاد دشمن و تلفات وارده به گردان در اثر پاتک دشمن تپه شهدا به تصرف عراق در آمد و گردان در ۶۴/۶/۲۷ جهت بازسازی به مراغه و سپس بار راه آهن به منطقه عملیاتی جنوب اعزام گردید.

۶- در تاریخ ۶۴/۶/۲۲ اجرای آفند یگانهای تیپ به منظور تصرف ارتفاع ۱۶۲۶ در محور چومان قصر ناموفق بود.

۷- در تاریخ ۶۴/۶/۲۷ گردانهای ۱۳۵ و ۱۴۶ به سمت لولان حرکت و گردان ۱۵۸ عازم مراغه گردید و در تاریخ ۶۴/۶/۲۹ گردان ۱۰۱ پس از تحویل پایگاههای محور سیلوه به

کارنامه عملیاتی تیپ ۵۵ هوابرد / ۲۱۵/

لشکر ۶۴ به سمت لولان حرکت نمود. ضمناً گردان ۱۲۶ در ۶۴/۶/۳۱ از کنترل لشکر ۲۸ رها و به سمت لولان حرکت نمود.

۸- گردان ۱۳۵ در تاریخ ۶۴/۶/۳۰ گردان ۱۳۷ لشکر نوهده را تعویض و در خط پدافندی مستقر شد و در تاریخ ۶۴/۷/۴ ارتفاع ۱۹۸۸ (۸۰-۸۳) را اشغال نمود.

۹- گردان ۱۲۶ در ارتفاع سرسول و گردان ۱۰۱ در ارتفاع باشکین مستقر گردیدند.

۱۰- در تاریخ ۶۴/۷/۸ ارتفاع ۱۸۵۶ توسط گردان ۱۰۱ به کمک گردان ۱۴۶ تصرف و

تک به سمت ارتفاع ۱۸۵۷ ادامه یافت لازم به ذکر است که ارتفاع ۱۸۵۶ در تاریخ ۶۴/۷/۱۰ توسط عراق باز پس گرفته شد.

کارنامه عملیاتی هوانیروز

با شروع عملیات قادر گروه هوانیروز باختران یک فرارگاه تاکتیکی^۱ در منطقه بیمضرته (شمال غربی اشنویه) دائر و پشتیبانی رزمی و خدمات رزمی از یگان‌ها را در دو مرحله عملیات قادر انجام داد.

-تعداد بالگردهای واگذاری:

نوع بالگرد	تعداد	نوع بالگرد	تعداد
۲۱۴	۲۴ فروند	کبری	۷ فروند
شنوک	۴ فروند	شناسائی	۲ فروند
۲۰۵	۲۲ فروند		

که از پایگاههای کرمان، تهران و اصفهان ضمناً پایگاه رزمی کرمانشاه در احتیاط قرارگاه بیمضرته گذاشته شده بود.

فرارگاه تاکتیکی عملیات قادر را با پشتیبانی آتش نزدیک، هلی برن نیرو، تخلیه مجروح، حمل تدارکات پشتیبانی نمود (حدود ۹۶۴ سورتی پرواز عملیاتی، انتقال ۴۸۶ مجروح، ترابری ۲۲۲۴ رزمنده و حمل ۱۳۰ تن انواع تدارکات)

در طول دوره یک فروند ۲۱۴ و یک فروند کبری دچار سانحه شده و منجر به سقوط آنها گردیده است، یک فروند بالگرد ۲۱۴ که در تاریخ ۶۴/۶/۲۳ عازم گل‌زرده بود در مسیر بالای کلاشین مورد اصابت گلوله ضد انقلاب قرار که خلبان آن مجروح گردید.

در تاریخ ۶۴/۵/۲۱ یک فروند بالگرد به علت نقص فنی سقوط و خلبان و کمک خلبان و کروچیف آن مجروح گردیدند. «سند شماره ۱۰۳»

۱. لازم به ذکر است که فرارگاه بیمضرته در پَسوه و مراغه تعدادی بالگرد جهت تسریع در پشتیبانی از یگانها مستقر نمود

کارنامه عملیاتی گروه هوانیروز در مرحله ۱ عملیات قادر از مورخه ۶۴/۴/۲۳ الی ۶۴/۶/۱۷

ردیف	بالگرد	ماموریت	تعداد نفرات حمل شده	تعداد زخمی حمل شده	مقدار بار به کیلو	تعداد سورتی	مدت ساعت پرواز	مهمات مصرفی	یگان پشتیبانی شونده
۱	۲۱۴	جابه جایی، شناسائی، ترابری آذوقه و مهمات	۱۲۴۹	۳۸۰	۱۰۳۰۰۰	۷۳۹	۱۵۱/۲۵	-	قرار گاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا (ع)
۲	۲۰۶	شناسائی در اختیار ترابری	۹۸	-	-	۹۹	۷۲/۳۵	-	قرار گاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا (ع)
۳	۲۰۵	ترابری، جابه جایی	۱۲۵	۲۲	-	۴۰	۲۲/۱۵	-	قرار گاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا (ع)
۴	شنوک	ترابری نفرات، آذوقه	۷۵۲	۸۲	۲۶۲۰۰	۴۲	۱۱/۴۰	-	قرار گاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا (ع)
۵	کبری	شناسائی و اسکورت	-	-	-	۴۴	۱۱/۵۰	۳راکت	قرار گاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا (ع)
جمع			۲۲۲۴	۴۸۶	۱۲۹۲۰۰	۹۶۴			

کارنامه عملیاتی هوانیروز در مرحله دوم عملیات قادر از ۶۴/۶/۱۸ الی ۶۴/۶/۲۴

ردیف	بالگرد	ماموریت	تعداد نفرات حمل شده	تعداد زخمی حمل شده	مقدار بار به کیلو	تعداد سورتی	مدت ساعت پرواز	مهمات مصرفی	یگان پشتیبانی شونده
۱	۲۱۴	جابه جایی ، شناسائی، ترابری آذوقه و مهمات	۲۰۰	۱۸۹	-	۱۶۰	۵۹/۵۰	-	قرار گاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا (ع)
۲	۲۰۶	شناسائی در اختیار ترابری	۲۸	-	-	۲۹	۱۳/۲۴	-	قرار گاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا (ع)
۳	۲۰۵	ترابری، جابه جایی	۲۱	۳۹	-	۲۶	۱۰/۰۵	-	قرار گاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا (ع)
۴	شنوک	ترابری نفرات، آذوقه	۲۶۲	-	۵۰۰	۲۱	۷/۳۵	-	قرار گاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا (ع)
۵	کبری	شناسائی و اسکورت	-	-	-	۸	۶/۵	-	قرار گاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا (ع)
جمع			۵۱۱	۲۲۷					

«سند شماره ۱۰۳»

اهم فعالیتهای توپخانه صحرائی

توپخانه های مستقر شده در منطقه عملیاتی قادر جهت پشتیبانی آتش از یگان های مانوری اقدامات و فعالیتهای مختلفی را در دو محور عملیاتی گلزرده و لولان انجام داده اند:

۱- فعالیت توپخانه محور گلزرده:

فعالیت توپخانه محور گلزرده در دو قسمت بررسی می شود قبل از شروع عملیات مرحله دوم و بعد از شروع عملیات.

الف- قبل از شروع عملیات: قبل از شروع عملیات در محور گلزرده به توپخانه لشکر ۲۸ ماموریت داده شده که با زیر امر گرفتن توپخانه های موجود یک مرکز تطبیق آتش تشکیل دهد و با مرکز تطبیق قرارگاه حمزه در تماس مستقیم باسیم و بی سیم باشد. روش اقدامات انجام شده به شرح زیر می باشد.

(۱) دشمن در مورخه ۶۴/۶/۱۱ در منطقه حصاروست مبادرت به تک نمود که

توپخانه موجود محور با

اجرای آتش های سدکننده از پیشروی دشمن جلوگیری و تلفات و ضایعات

زیادی به دشمن وارد و

سازمان او را از هم پاشید.

(۲) سه موضع برای لانچر موشک شناسائی و توسط خودرو نقشه برداری گروه

نقشه برداری، نقشه برداری گردید.

(۳) کلیه مواضع توپخانه های موجود محور گلزرده با خود رو نقشه برداری، نقشه

برداری گردید.

(۴) با تبادل دیده بان و افسر رابط، ارتباط بین عنصر پشتیبانی آتش قرارگاه حمزه

و توپخانه لشکر ۶۴ پیاده برقرار گردید و بسیاری از هدفهای موجود در منطقه والفجر ۲

توسط دیده بانهای هارکوت و حصاروست دیده بانی و توسط توپخانه لشکر ۶۴ روی

آنها اجرای آتش گردید.

(۵) توپخانه های ۱۰۵ م م ماسوره های زمانی خود را در ارتفاع ۲۰۰ متری بر علیه بالگرد و ۱۰۰۰ متری علیه هواپیماهای ملخ دار پی سی ۷ تنظیم نمودند که در موقع حمله با اجرای آتش مانع تیراندازیها و اقدامات آنها می گردید.

(۶) بنا به درخواست عنصر پشتیبانی آتش قرارگاه حمزه یگان های توپخانه لشکر ۶۴ در مورخه ۶۴/۶/۱۳ توپخانه های موجود در حوالی دارالسلام و گلاله را زیر آتش قرار دادند.

(۷) دیده بانهای نفوذی در مورخه ۶۴/۶/۱۴ با عنصر پشتیبانی آتش تماس گرفته و اظهار داشته که دیشب به پایگاه قلندر رسیده اند.

(۸) دشمن در مورخه ۶۴/۶/۱۵ به منظور تصرف ارتفاع حصاروست در سه نوبت اقدام به تک نمود که با اجرای آتش توپخانه های خودی از اقدامات آنها جلوگیری و نیروهای متجاوز مذبحخانه با دادن تلفات پا به فرار گذاشتند.

(۹) دو قبضه توپ ۱۳۰ م م در مواضع جلو جهت اجرای آتش در حوالی دیانا برای جوابگوی به درخواست دیدبانان نفوذی اشغال موضع نمودند.

(۱۰) عناصری از دشمن در مورخه ۶۴/۶/۱۶ در منطقه سرخیات و حصاروست اقدام به تک نموده که با آتش شدید توپخانه از پیشروی آنها جلوگیری گردید.

(۱۱) یگان های دشمن مستقر در منطقه والفجر ۲ به شدت توسط دیده بان هارکوت زیر آتش قرار گرفتند.

ب- هنگام تک و بعد از شروع عملیات

(۱) یک آتش تهیه پیش بینی و طرح ریزی گردیده بود که بنا به درخواست اجرا گردد.

(۲) یک آتش ضد آتشبار بنا به درخواست با رمز (یا محمد(ص)) پیش بینی و طرح ریزی گردیده بود که چندین بار در موقع نیاز اجرا شد.

(۳) سد آتش در مناطق حساس منطقه پیش بینی و طرح ریزی گردیده بود.

(۴) توپخانه ها به نحوی اشغال موضع نموده بودند که امکان پشتیبانی برای کلیه یگان های مانوری برقرار گردیده بود.

- (۵) مواضع آینده برای کلیه آتشبارها پیش بینی شده بود.
- (۶) هماهنگی های پشتیبانی آتش بین عنصر پشتیبانی آتش توپخانه قرارگاه حمزه و مرکز تطبیق آتش توپخانه محور گلازرده به طور کامل انجام گرفته و به درخواست آتشیهای یکدیگر به طور موثر جواب داده می شد.
- (۷) تعداد ۳۱ عدد موشک زمین به زمین در اطراف دیانا، دلیزیان، بولیان، باپشتیان بر روی انبارهای مهمات، محل تجمع نیروهای نظامی عراقی و پادگان نظامی اصابت نموده که بنا بر مشاهدات رسیده از دیدبانهای نفوذی عده زیادی کشته و به وسایل و مهمات دشمن ضایعات زیادی وارد گردید به طوریکه آن منطقه شبها در تاریکی محض فرو رفت.
- (۸) دو قبضه توپ ۱۳۰ م م که کاملاً در جلو مستقر شده بودند به درخواستهای دیدبانهای نفوذی جواب می دادند و بدین ترتیب آتش های دیدبانی شده موثر زیادی بر روی یگانهای توپخانه، پارک موتوری و محلهای تجمع قوای دشمن اجرا می گردید که تلفات و ضایعات تأیید شده زیادی بر دشمن وارد گردیده است.
- (۹) در طول عملیات یگانهای توپخانه لشکر ۶۴ آتش های دیدبانی شده موثری را بر روی تاسیسات و یگانهای دشمن اجرا نموده و ضایعات و تلفات زیادی را بر دشمن وارد کردند.

۲- فعالیت توپخانه محور لولان:

الف- مشروح اقدامات انجام شده پشتیبانی آتش در عملیات تکمیلی مرحله یکم:
در تاریخ ۱۳۶۴/۵/۶ ماموریت یگانهای مانوری محور لولان از این قرار بود که لشکر ۲۳ نوهده با زیر امر گرفتن گردان تکاور لشکر ۶۴ جهت انهدام نیروی دشمن بر روی ارتفاعات ۱۸۳۰ و سرسپندار تک های نفوذی را انجام دهد. گردان تکاور لشکر ۶۴ به ارتفاع سرسپندار تک نموده و یک گردان از لشکر ۲۳ نوهده به ارتفاع ۱۸۳۰ تظاهر به تک نماید.
گردان ۳۴۴ توپخانه انبوه آتش پیش بینی شده ای را بر روی ارتفاع سرسپندار و ارتفاع ۱۸۳۰ طرح ریزی نموده بود که بنا به درخواست اجرا می شد که بعد از اینکه یگانهای

تکاور غافلگیرانه ارتفاعات مشروحه بالا را مورد تک قرار دادند و سپس عقب نشینی نمودند. آتشیایی که طرح ریزی گردیده بود اجرا گردید. (دسته کاتیوشا و آتشبار ۱۳۰ م م بر روی هدفهای طرح ریزی شده اجرای آتش نمودند).

(۱) تلفات و ضایعات وارده به دشمن: پیش بینی می شود که در اثر اجرای آتش توپخانه تلفات و ضایعات قابل توجهی به دشمن وارد شده باشد.
(۲) اقدامات انجام شده موثر:

- با توجه به اینکه در هنگام شروع عملیات یک رسد دیده بان نفوذی در منطقه حضور داشت آتش دقیق بر روی آتشبارهای دشمن اجرا گردید.

ب- فعالیت توپخانه محور لولان در مرحله دوم عملیات:

(۱) شروع فعالیت پشتیبانی آتش توپخانه محور لولان: با توجه به مانور یگانهای تکاور اقدامات پشتیبانی آتش زیر انجام گردیده بود.

(الف) یک آتش تمهیه بنا به درخواست بر روی ارتفاعات سرسپندار - ارتفاع ۱۳۰۹ و ۱۰۳۷ و ۱۸۳۰ و ارتفاعات لیران پیش بینی و طرح ریزی گردیده بود.
(ب) یک آتش ضد آتشبار بنا به درخواست با رمز (یا محمد) بر روی یگانهای توپخانه دشمن طرح ریزی گردیده بود.

(پ) آتش در مناطق جلو ارتفاعات ۱۰۳۷ و لیران و ژارا پیش بینی و طرح ریزی گردیده بود. و بعد از شروع عملیات که بر اصل غافلگیری طرح ریزی شده بود آغاز گردید سکوت رادیویی کامل در کلیه شبکه ها حکمفرما بود و تا ساعت ۰۵۰۰ صبح که تک نیروهای خودی کشف گردید آتش بر روی آتشبارها، راههای تدارکاتی، احتیاط های دشمن حفظ گردید ضمناً به درخواست آتش دیده بانهای یگانهای مانوری جواب داده شد و سدهای آتش جدیدی به عنوان آخرین آتشهای حفاظتی در جلو ارتفاعات لیران و روی ارتفاعات ۱۰۳۷ پیش بینی گردید.

(۲) اقدامات موثر انجام شده:

الف- بر روی ارتفاعات سرسپندار، ۱۸۳۰، لیران، ۱۳۹۰ و ۱۰۳۷ قبل از عملیات ثبت تیر گردیده بود.

ب- کلیه مواضع توپخانه قبل از عملیات نقشه برداری گردیده بود.

پ- توسط دیدبانان نفوذی بر روی اکثر توپخانه های دشمن قبل از عملیات ثبت تیر گردیده بود.

ت- توسط دیدبانان نفوذی آتشبار کاتیوشا بر روی راههای تدارکاتی دشمن تنظیم تیر نموده بود.

ث- ارتباط باسیم بین عنصر پشتیبانی آتش و کلیه مراکز تطبیق آتش برقرار گردیده بود.

ج- دیده بانان اضافی برای جایگزینی در نزدیک یگان‌های عمل کننده در نقطه مشخصی قرار گرفته بودند که در صورت نیاز سریعاً به جلو اعزام گردند.

چ- مواضع آینده برای کلیه آتشبارها در جلو پیش بینی شده بود که در صورت پیشروی یگان‌های مانوری به جلو بنا به دستور اشغال گردد.

ح- قبل از عملیات در یک جلسه مشترک کلیه دیده بانها و افسران رابط توجیه گردیدند.

خ- قبل از عملیات با کلیه فرماندهان تیپ ها و گردانها هماهنگی لازم به عمل آمد.
د- مرکز تطبیق آتش در محلی برقرار گردید که امکان ارتباط باسیم و بی سیم با مرکز تطبیق آتش قرارگاه حمزه و مراکز تطبیق آتش یگان‌های کمک مستقیم و قرارگاه‌های تیپ های عمل کننده و لشکر و قرارگاه رده جلو نزاچا به سادگی برقرار گردیده بود.

ذ- هماهنگی لازم و ضروری به طور مستمر با عنصر پشتیبانی آتش قرارگاه حمزه انجام می گردید.

ر- به درخواست های آتش عنصر پشتیبانی آتش قرارگاه حمزه جواب داده می شد.
 ز- چندین مورد درخواست اجرای آتش تقویتی از قرارگاه حمزه گردید که اجرا گردید.

ژ- تنظیم گلوله های زمانی در ارتفاع ۲۰۰ متری بالای هدف بر علیه بالگردهای توپدار و ۱۰۰۰ متری بر علیه هواپیماهای ملخدار پی سی ۷ دشمن به عمل آمد.
 س- اطلاعات آماج و اطلاعات مربوط به آخرین وضعیت نیروهای خودی که از دیده بانان گرفته می شد با تلفن مستقیماً به عنصر پشتیبانی آتش قرارگاه حمزه داده می شد.

ش- استفاده و اجرای آتش موثر بنا به درخواست دیده بانان نفوذی.
 ط- بنا به درخواست دیده بانان نفوذی بر روی مختصات ۶۱-۷۳ با آتشبار کاتیوشا مستقر در دراو اجرای آتش گردید که در نتیجه ۴ خودرو دشمن و ۶ سنگر اجتماعی از بین رفته و تعدادی از نفرات دشمن کشته و زخمی شدند.
 ظ- آتشبارهای گردان ۳۸۳ توپخانه ۱۰۵ م م برای اشغال موضع آتی در صورت حرکت یگان‌ها به جلو آماده برای اسلینگ شدند که عملاً انجام نگردید.
 (۳) نواقص:

الف- هویترهای ۱۰۵ م م و ۱۵۵ م م به علت تیر اندازی زیاد و کمبود قطعات یدکی نیاز به تعویض لوله و قطعات در طول عملیات داشتند که این باعث کم شدن حجم آتش پیش بینی شده می گردید به طور مثال از چهار قبضه هویتر ۱۵۵ م م کشتی که برای اجرای آتش بر روی ارتفاع ۱۰۳۷ پیش بینی شده بود هر چهار قبضه بعد از اینکه جمعاً ۱۰۰ گلوله تیراندازی نمودند از کار افتادند و زبانه های کشوئی قفل آتش که توسط جهاد سازندگی ساخته شده بود خیلی زود شکست و از ۵ قبضه ۱۵۵ م م محور گلارزده نیز فقط یک قبضه حاضر به کار بود.

ب- از نظر ترابری و کشتش توپها یگان‌های توپخانه با مشکلات زیادی مواجه بودند که در صورت نیاز به تغییر موضع سریع با مشکلات شدیدی مواجه می گردیدند.

پ- توپخانه خودکشتی کارائی لازم را در منطقه نداشت.

ت- برای جابه‌جایی مهمات توپخانه فقط از کمپرسی های واگذاری بهره برداری می‌گردید.

ث- کلیه یگان‌های توپخانه نیاز به خودرو سبک جهت ایاب و ذهاب به منظور اجرای شناسائی و سایر ماموریت های دیگر دارند.

ج- حجم آتش اکثر یگان‌های توپخانه ۱۰۵ م م و ۱۵۵ م م به حداقل رسیده است (هر آتشبار ۴ قبضه و برخی گردانها ۹ قبضه)
(۴) پیشنهادات:

الف- هویتزرهای ۱۰۵ م م و ۱۵۵ م م به طور کامل بازسازی گردند.

ب- برای یگان‌های توپخانه به تعداد توپها توپکش در نظر گرفته شود.

پ- در مناطق کوهستانی به هیچ وجه از توپخانه خودکشی استفاده نشود.

ت- توسط یک اکیپ متخصص علت منفجر شدن کولاس و لوله های ۱۵۵ م م سریعاً بررسی گردد.

ث- در جدول سازمان و تجهیزات گردانهای توپخانه صحرائی به خصوص یگان‌های کاتیوشا تعداد قابل توجهی خودرو مهمات بر منظور و واگذار گردد.

ج- به اصل نقشه برداری توپخانه و بازسازی گروههای نقشه برداری یگان‌های توپخانه توجه کافی شود.

افسر توپخانه قرارگاه تاکتیکی خمزه سید الشهداء- سرهنگ عبدا... رشید نجفی

چکیده گزارش دیده بانان نفوذی در منطقه عملیاتی قادر

استعداد دیده بانان: ۹ نفر (۲ نفر افسر، ۱ نفر درجه دار وظیفه و ۶ نفر عناصر بارزانی)

زمان رفت: ۶۴/۶/۱۱

زمان برگشت: ۶۴/۶/۲۲

مسیر رفت و برگشت کارکزین (۸۴-۸۷) دراو (۸۸-۷۰) قلندر (۷۱-۵۴) دوله مرگ (۷۴-

۵۸) موسی کاوا (۶۶-۵۹)

مناطق استقرار جهت دیده بانی ارتفاع موسی کاوا (۶۶-۵۹) و ارتفاع مشرف به پل دوله

مرگ (۷۴-۵۸)

مشاهدات دیده بانان قبل از شروع عملیات مورخه ۶۴/۶/۱۸

۱- دشمن در حوالی پل دوله مرگ (۷۴-۵۸) و ارتفاع مشرف به آن دارای پایگاه به منظور تامین پل و کنترل منطقه بود.

۲- انبار مهمات دشمن در جنوب ارتفاع سرسپندار (۷۸-۶۷) قرار داشت که با اجرای آتش نیروهای خودی در تاریخ ۶۴/۶/۱۵ به آتش کشیده شد.

۳- قبل از عملیات مورخه ۶۴/۶/۱۸ منطقه دیانا کاملاً روشن و تردد در آن جریان داشت.

۴- انواع خودورهای سبک و سنگین و ادوات زرهی دشمن در داخل و حوالی قلعه دیلیزیان که این از نظر نظامی بسیار مهم می باشد استقرار دارند.

۵- در شمال دیانا علاوه بر پد بالگرد، بیمارستان مجهز، پاسگاه فرماندهی و سه ساختمان مهم گمرک مرزی و تعدادی خانه های سازمانی وجود دارد.

۶- در غرب دیانا، باپشتیان و قلعه صدیق قرار دارند.

۷- استقرار ستونهای خودروئی دشمن در غرب دیلیزیان (۶۱-۵۶).

۸- استقرار ۶ قبضه توپخانه ۱۸۰ م م در مختصات (۶۶-۶۱)

۹- استقرار ۵۵ دستگاه تانک در مختصات های (۶۸-۵۵)، (۶۷-۵۴)، (۶۶-۵۶).

مشاهدات دیده بانان قبل از شروع عملیات مورخه ۶۴/۶/۱۸ ۲۲۷/

- ۱۰- استقرار نیروئی به استعداد تقریبی یک لشکر در حوالی پادگان بادالیان (۶۲-۵۷).
- ۱۱- استقرار نیروهائی نامنظم عشایری به استعداد تقریبی ۲۰۰۰ نفر در دشت دیانا به شعاع ۴ کیلومتر و وجود انبارهای تدارکات و تعمیرگاهها و انواع مختلف خودرو در آن.
- ۱۲- استقرار نیرو در جنوب ارتفاعات شیوان (۷۱-۶۴)
- ۱۳- انبارهای مهمات در قلعه دیلیزیان (۶۰-۵۷) پادگان بادالیان (۶۲-۵۷) تپه های مشرف به بالکیان (۵۷-۵۱) (در حاشیه جاده بالکیان به مرگه سور)
- ۱۴- استقرار پایگاه در ارتفاعات پیران (۸۱-۳۹) سکران (۷۶-۴۶) مرگه سور (۷۷-۳۸)
- ۱۵- استقرار پایگاه در سرتاسر جاده مرگه سور به دیانا به فاصله ۳۰۰ الی ۵۰۰ متر.
- ۱۶- پد بالگرد در شمال دیانا (۵۷-۵۹) شرق باپشتیان (۵۵-۵۶).

مشاهدات دیده بانان پس از شروع عملیات مورخه ۶۴/۶/۱۸ قادر (ضایعات و تلفات وارده به دشمن)

- ۱- به آتش کشیده شدن (انبار مهمات) قلعه دیلیزیان توسط موشک و توپخانه خودی.
- ۲- به آتش کشیدن محل تجمع نیروهای جیش الشعبی مستقر در اطراف شهر دیانا، بادالیان و جنوب شیوان
- ۳- انهدام پارک موتوری خودورهای سبک و سنگین مستقر در جنوب ارتفاعات شیوان.
- ۴- وارد شدن تلفات و ضایعات به تاسیسات اقتصادی و نظامی اطراف شهر دیانا.
- ۵- وارد شدن ضایعات فراوان به پد بالگرد دیانا باپشتیان و بالگردهای مستقر در آن. کشته شدن بیش از ۱۰۰۰ نفر از افراد جیش الشعبی در اطراف دیانا.

اهم اقدامات قرارگاه پدافند هوایی قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا(ع) در

عملیات قادر

- ۱- ۶۴/۵/۴ استقرار قرارگاه پدافند هوایی
- ۲- ۶۴/۵/۷ عملیاتی شدن دورسد توپ اورلیکن در ارتفاع کلاشین
- ۳- ۶۴/۵/۸ سازماندهی دسته سهند ۳ قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا(ع)
- ۴- ۶۴/۵/۹ استقرار یک رسد توپ ۵۷ م م در سرسول
- ۵- ۶۴/۵/۹ استقرار یک رسد توپ ۵۷ م م در ق تاکتیکی حمزه ۳ (مشرف به سرخیات)
- ۶- ۶۴/۵/۱۴ ورود یک دسته ۵ توپه از آت ۸۲۷ گروه ۴۴ توپخانه به منطقه و برقراری پدافند هوایی قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا(ع)
- ۷- ۶۴/۵/۱۴ ورود یک دسته ۴ توپه از آت ۳۶۵ گروه ۵۵ توپخانه به منطقه و برقراری پدافند هوایی گردان ۳۸۳ توپخانه و پد بالگرد گلزرده
- ۸- ۶۴/۵/۱۵ استقرار آتشبار ۲۳ م م (۸توپه) گردان ۳۷۵ لشکر ۱۶ در پادگان پسوه
- ۹- ۶۴/۵/۱۲ فعال نمودن دسته های سهند ۳ حمزه ۵
- ۱۰- ۶۴/۵/۱۴ فعال نمودن دسته های سهند ۳ حمزه ۳
- ۱۱- ۶۴/۵/۱۴ استقرار دورسد موشک راپیر در پد بالگرد گلزرده
- ۱۲- ۶۴/۵/۱۴ استقرار یک رسد توپ ۳۵ م م اورلیکن در قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع)
- ۱۳- ۶۴/۵/۱۴ سازماندهی یگانهای پدافند هوایی به صورت تمرکزی و محوری به منظور اجرای وحدت فرماندهی و جابه جایی های لازم
- ۱۴- ۶۴/۵/۱۶ برقراری پست فرماندهی پدافند هوایی در کلاشین و برقراری ارتباط مستقیم با رادار تبریز
- ۱۵- ۶۴/۵/۱۷ نصب دو دستگاه آنتن RC-۲۹۲ در مناطق کلاشین و گلزرده

اهم اقدامات قرارگاه پدافند هوایی قرارگاه تاکتیکی حمزه سید الشهدا(ع) در عملیات قادر ۲۲۹/

۱۶- ۶۴/۵/۱۷ زیر پوشش شبکه اعلام خطر هوایی قرار گرفتن کلیه جنگ افزارهای پدافند هوایی و دسته های سهند ۳ به طور مستقیم

۱۷- ۶۴/۵/۱۸ برقراری سیستم پدافند هوایی منطقه آماد طبقه ۵ محور بیمضرته، لولان با ۲ رسد توپ ۲۳ م م از آتشبار ۲۳ م م گد ۳۷۵ ل ۱۶

۱۸- ۶۴/۵/۱۸ برقراری سیستم پدافند هوایی نقطه آماد طبقه ۵ کلاشین با ۲ رسد توپ ۲۳ م م آتشبار سوم گردان ۳۲۵ گروه ۳۳ توپخانه

۱۹- ۶۴/۵/۲۱ استقرار آتشبار دوم گردان ۳۲۹ پ ه لشکر ۲۸ در منطقه تیپ ۱ و قرارگاه آن لشکر

۲۰- ۶۴/۵/۲۲ صدور بخشنامه پدافند غیرعامل هوایی به کلیه یگانها

۲۱- ۶۴/۵/۲۳ سازمان دهی مجدد دسته های سهند ۳ یگانها

۲۲- ۶۴/۵/۲۴ صدور دستورالعمل پدافند هوایی به یگانها

۲۳- ۶۴/۵/۲۷ بازدید پدافند غیر عامل هوایی از طریق هوا به وسیله یک فروند بالگرد ۲۰۶ به مدت ۷۰ دقیقه و صدور بخشنامه به یگانها

۲۴- ۶۴/۵/۲۸ سازماندهی دسته سهند ۳ گردان ۳۶۹ توپخانه

۲۵- ۶۴/۵/۲۸ صدور امریه به مرآتو جهت پیش بینی های لازم به منظور اعزام استاد جهت آموزش کلاس دوره فرماندهی سهند ۳ به منطقه

۲۶- ۶۴/۶/۵ برقراری سیستم پدافند هوایی حمزه ۴ با استفاده از ۷ قبضه توپ ۲۳ م م آتشبار ۳۴۶ پدافند هوایی تیپ هوابرد

۲۷- ۶۴/۶/۶ فعال نمودن دسته های سهند ۳ حمزه ۴

۲۸- ۶۴/۶/۱۱ اعلام آماد باش به کلیه یگانهای پدافند هوایی و دسته های سهند ۳ و اعزام یک رسد توپ ۲۳ م م به منطقه رازان جهت برگزاری پدافند هوایی از آن منطقه

۲۹- ۶۴/۶/۱۴ تقویت سیستم پدافند هوایی حمزه ۳ با استقرار ۳ رسد توپ از آتشبار ۲۳

م م گردان ۳۷۵ ل ۱۶

- ۳۰- ۶۴/۶/۱۵ استقرار رسد توپ اورلیکن (نہاجا) در پادگان پسوه (اعزامی از ق ع ح)
- ۳۱- ۶۴/۶/۱۵ تقویت سیستم پدافند هوائی حمزه ۴ با استقرار یک رسد توپ اورلیکن
- ۳۲- ۶۴/۶/۱۵ عملیاتی نمودن یک رسد موشک راپیر در منطقه پد بالگرد گلزردہ
- ۳۳- ۶۴/۶/۱۷ تقویت سیستم پدافند هوائی ق ت حمزه ۳ با استقرار دورسد توپ اورلیکن در منطقه ق ت حمزه ۳
- ۳۴- ۶۴/۶/۱۷ ورود تعداد ۲۵ نفر افسران کلاس دوره فرماندهی سہند ۳ از مرآتو بہ منطقه با ۴ نفر استاد و کمک استاد مربوطہ
- ۳۵- ۶۴/۶/۱۸ سازماندهی کلاس دوره فرماندهی سہند ۳ در ۲۰ تیم و اعزام بہ یگانہا بہ منظور شرکت مستقیم در عملیات و تیراندازی آموزشی دانشجویان در منطقه همزمان با اجرای عملیات.
- ۳۶- ۶۴/۶/۱۸ ورود یک دستگاه کا ، پ ، ام (تست دستگاه چکانندہ و موشک سہند ۳) و استقرار آن در ق پ ہ
- ۳۷- ۶۴/۶/۲۱ تقویت سیستم پدافند هوائی نقطہ آماد طبقہ ۵ محور کلاشین گلزردہ با استفادہ از سہ رسد توپ ۲۳ م گردان ۱۶
- ۳۸- از تاریخ ۶۴/۶/۱۹ تست تعداد ۲۴ قبضہ دستگاه های چکانندہ سہند ۳ و تست تعداد ۱۳۲ عدد موشک های سہند ۳ در قرارگاہ پ ہ توسط تیم اعزامی از مرآتو و تعمیر ۳ قبضہ جنگ افزار سہند ۳
- ۳۹- از تاریخ ۶۴/۶/۱۱ در اختیار قرار گرفتن دو نفر تعمیرکاران توپهای ۲۳ م م و ۱۴/۵ م م از کارخانجات بابک و تعمیر و تعویض قطعہ و تنظیمات کلیہ توپهای ۲۳ م م و ۱۴/۵ م م مستقر در منطقه
- ۴۰- اجرای پدافند هوائی عامل از تاریخ ۶۴/۵/۱۷ الی ۶۴/۶/۲۴ بر علیہ تعداد ۵۷۳ فروند هواپیمای دشمن کہ در ۳۲۴ سورتی بہ منطقہ عملیاتی قادر تجاوز نمودہ بودند با امکانات زیرین کہ خوشبختانہ با یاری خداوند متعال و استقرار صحیح جنگ افزارها در منطقہ و آمادگی رزمی یگانہای پ ہ و اجرای آموزش های لازم در منطقہ و با توجہ بہ سیستم اعلام خطر صحیح و

اهم اقدامات قرارگاه پدافند هوایی قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا(ع) در عملیات قادر ۲۳۱/

به موقع یگان‌های پدافند هوایی و دسته‌های سه‌سهند ۳ قادر به برآورده نمودن هدف اول پدافند هوایی (باز داشتن متجاوز از تک) گردیدند و یگان‌های پدافند هوایی با ایمان عالی و ایثارگری و با شجاعت و شهامت عالی توانستند حملات هوایی دشمن را خنثی و تعداد ۲ فروند هواپیما و یک فروند بالگرد دشمن را مورد اصابت قرار داده و منهدم نمایند.

۴۱- آمار سلاح‌های پدافند هوایی به کار گرفته شده در عملیات قادر

توپ ۲۳ م م : ۶۷ رسد

توپ ۱۴/۵ م م : ۲۳ رسد

توپ ۵۷ م م : ۶ رسد

اورلیکن : ۶ رسد

راپیر : ۴ رسد

سه‌سهند ۳: ۸۳ قبضه

ف ق پ ه ت حمزه سیدالشهدا(ع) - سرهنگ ۲ نرگسی

فعالیت هواپیماهای متجاوز

تعداد هواپیماهایی که از تاریخ ۵/۱۷ تا ۶۴/۶/۲۰ به حریم هوایی: منطقه عملیاتی قادر تجاوز نموده اند همراه با جمع کل آنها(در حوزه عملیاتی قرارگاه ت حمزه سیدالشهدا)

ردیف	تاریخ	فروند	سورתי	ملاحظات	ردیف	تاریخ	فروند	سورתי	ملاحظات
۱۹-	۶۴/۶/۴	۲۱	۱۷		۱-	۶۴/۵/۱۷	۴	۲	
۲۰-	۶۴/۶/۵	۱۸	۱۶		۲-	۶۴/۵/۱۸	۶	۶	
۲۱-	۶۴/۶/۶	۴	۴		۳-	۶۴/۵/۱۹	۸	۶	
۲۲-	۶۴/۶/۷	۲	۲		۴-	۶۴/۵/۲۰	۱۰	۶	
۲۳-	۶۴/۶/۸	۳	۲		۵-	۶۴/۵/۲۱	۴	۳	
۲۴-	۶۴/۶/۹	۲	۲		۶-	۶۴/۵/۲۲	۹	۸	
۲۵-	۶۴/۶/۱۰	۲	۲		۷-	۶۴/۵/۲۳	۱	۱	
۲۶-	۶۴/۶/۱۱	۱۱	۷		۸-	۶۴/۵/۲۴	۲۱	۱۸	
۲۷-	۶۴/۶/۱۲	۴۵	۲۹		۹-	۶۴/۵/۲۵	۹	۶	
۲۸-	۶۴/۶/۱۳	۲۵	۱۴		۱۰-	۶۴/۵/۲۶	۹	۶	
۲۹-	۶۴/۶/۱۴	۱۸	۶		۱۱-	۶۴/۵/۲۷	۷	۷	
۳۰-	۶۴/۶/۱۵	۱۳	۱۲		۱۲-	۶۴/۵/۲۸	۹	۸	
۳۱-	۶۴/۶/۱۶	۲۴	۱۳		۱۳-	۶۴/۵/۲۹	۳۱	۱۵	
۳۲-	۶۴/۶/۱۷	۵۲	۲۶		۱۴-	۶۴/۵/۳۰	۱۲	۱۱	
۳۳-	۶۴/۶/۱۸	۵۰	۱۵		۱۵-	۶۴/۵/۳۱	۴	۲	
۳۴-	۶۴/۶/۱۹	۹۴	۲۱		۱۶-	۶۴/۶/۱	۲۰	۱۵	
۳۵-	۶۴/۶/۲۰	۱۰	۵		۱۷-	۶۴/۶/۲	۱۸	۱۲	
ق ت پ هـ حمزه س ش (ع) سرهنگ ۲ توپخانه مجید نرگسی					۱۸-	۶۴/۶/۳	۶	۴	

فعالیت‌های مهندسی

فعالیت‌های مهندسی رزمی از اول عملیات قادر تا مورخه ۶۴/۶/۲۳ به شرح زیر می‌باشد:

۱- احداث جاده‌ها	
الف- محور سمت راست منطقه	
۷ کیلومتر	(۱) احداث جاده لولان به مکتب
// ۱۰	(۲) احداث جاده لولان به گردشوان
// ۶	(۳) احداث جاده گردشوان به مکتب
// ۱۴	(۴) احداث جاده مکتب به سرسپندار
// ۱۲	(۵) احداث جاده مکتب به خلیفان دراو
// ۴	(۶) احداث جاده دراو به منطقه حمزه
-	(۷) شن‌ریزی و تسطیح جاده لولان به کلاشین
ب- محور سمت چپ منطقه	
۲۶ کیلومتر	(۱) احداث و تعریض جاده کلاشین به گلارزرده
// ۴	(۲) احداث جاده جدید کلاشین به گلارزرده
// ۳۳	(۳) احداث جاده جدید در سه راه سیلوه به پیرانشهر
// ۶	(۴) احداث جاده جدید گلارزرده به سرسگرد
// ۱۱	(۵) احداث جاده جدید گلارزرده به سرهویز
// ۱۸	(۶) احداث جاده جدید سرسگرد به زیر گوشینه
// ۴	(۷) احداث جاده جدید حصاروست (جاده مارپیچی)
// ۱۰	(۸) احداث جاده جدید محور گلارزرده به سرخیات
// ۷	(۹) احداث جاده جدید گلارزرده به هارکوت
// ۶	(۱۰) احداث جاده جدید هارکوت به حصاروست
// ۵	(۱۱) احداث جاده جدید هارکوت به برده بوک
// ۷	(۱۲) احداث جاده جدید هارکوت به چومان مصطفی
// ۴	(۱۳) احداث جاده جدید جاده میله مرزی جدید گلارزرده

پ- محور بیمضرته به لولان	
۴۹ کیلومتر	(۱) احداث جاده از لولان به بیمضرته
// ۷	(۲) احداث جاده جدید بیمضرته به پد بالگرد
// ۴	(۳) احداث جاده داخل پد سیلوه
// ۳	(۴) احداث جاده پایگاه سماور
// ۹	(۵) احداث جاده کارگازین به بیرکم
// ۷	(۶) احداث جاده کلاشین به کارگازین

توضیح : تا مورخه ۶۴/۶/۲۳ جمع کل جاده های احداث شده در منطقه قادر ۲۳۶ کیلومتر می باشد.

۲- میادین مین احداث شده توسط یگان های مهندسی رزمی لشکر ۲۳ و لشکر ۲۸

الف - میدان مین حفاظتی تعجیلی در منطقه لشکر ۲۳ تعداد ۹ میدان برابر فرم
ب میدان مین حفاظتی تعجیلی در منطقه لشکر ۲۸ تعداد ۹ میدان برابر فرم
پ - احداث تعدادی پل لوله ای، از نوع لوله آرمیکو

۳- احداث خاکریز

الف - خاکریز در محور برکیم به سرخیات ۴ کیلومتر
ب - خاکریز در محور هارکوت به حصاروست ۳ کیلومتر

۴- سایر اقدامات

الف - احداث سنگر و مواضع یگان ها در خط به اندازه مورد نیاز.
ب - احداث نقاط آماد طبقه ۵ در کلاشین- لولان جهت پشتیبانی منطقه عملیات.

پ - احداث پد بالگرد در مناطق بیمضرته - لولان - سیلوه.

ت - واگذاری و احداث سنگر پیش ساخته به یگان‌ها.

ث - واگذاری آماد طبقه ۴ مهندسی به یگان‌ها.

فعالیت های مخابرات

- ۱- جمع آوری تعداد ۱۰ دستگاه ترمینال رادیو رله از یگانهای منطقه جنوب و اعزام به منطقه ق ت حمزه سیدالشهدا (ع)
- ۲- جمع آوری تعداد ۳ دستگاه بی سیم ۱۲۲ - RC از منطقه جنوب جهت برقراری ارتباط تله تایپی قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع) با یگانهای زیر امر
- ۳- جمع آوری تعداد ۹ دستگاه رمزکننده تلفن از منطقه جنوب جهت تجهیز کردن شبکه ارتباطی منطقه عملیاتی قادر به سیستم رمز
- ۴- جمع آوری و اعزام تعداد ۱ دستگاه مرکز ۴۰ شماره از منطقه جنوب جهت برقراری ارتباط تلفن قرارگاه
- ۵- جمع آوری یک دستگاه سیستم رادیو رله از منطقه جنوب جهت انتقال خطوط قرارگاه از ارتفاعات کلاشین به داخل قرارگاه جهت جلوگیری از قطع خطوط که به وسیله سیم به طول ۹ کیلومتر سیم کشی شده است.
- ۶- برقراری ۳ خط تلفن از ارومیه به قرارگاه و انتقال خط اف ایکس تهران- ارومیه لشکر ۶۴ به منطقه عملیاتی
- ۷- جمع آوری ۱۰ دستگاه آنتن ۲۹۲- RC دریافت ۱۰ دستگاه بی سیم ۷۷ - PRC جهت برقراری ارتباط شبکه پدافند هوایی با کلیه توپهای مستقر در منطقه
- ۸- دریافت ۵۵ مایل سیم و ۵ کیلومتر کابل ۵ زوجی از آمادگاه ۵۱۲ مراغه و گروه ۰۱ مخ نزاجا جهت برقراری شبکه با سیم در قرارگاه و پدافند منطقه قرارگاه
- ۹- برقراری ارتباط پد بالگرد بیمضرته با قرارگاه به وسیله دو دستگاه ترمینال و یک دستگاه رله بین راه جهت ارتباط پد بالگرد مذکور با قرارگاه و کلیه قرارگاههای تابعه و پدهای بالگردهای منطقه
- ۱۰- برقراری ارتباط حمزه ۱ با قرارگاه و تیپ های تابعه حمزه ۱ وسیله ۶ دستگاه ترمینال با توجه به کوهستانی بودن منطقه و جاده سازی های انحرافی جهت انتقال دستگاه و استقرار در محل های مناسب

۱۱- برقراری ارتباط حمزه ۲ و ۳ به وسیله سه دستگاه رادیو ترمینال و وارد شدن شبکه مذکور به شبکه رادیو رله قرارگاه جهت برقراری ارتباط قرارگاه و ارتباط های قرارگاه های تابعه

۱۲- برقراری ارتباط حمزه ۴ به وسیله ۴ دستگاه ترمینال - رادیو رله با قرارگاه و منطقه عملیاتی لشکر ۶۴ پیرانشهر

۱۳- دریافت یک کانال ارتباطی مستقیم ارتباطی از مکالمات نیروی هوایی جهت ارتباط قرارگاه و پادگان پیرانشهر

۱۴- برقراری ارتباط حمزه ۵ و ۶ به وسیله دو دستگاه رادیو رله و برقراری ارتباط یگانهای توپخانه منطقه با عنصر آتش قرارگاه

۱۵- برقراری ارتباط با سیم با حمزه ۱ و ۳ و ۵ و عناصر پدافند هوایی نهاجا و نزاجا با قرارگاه به طول تقریبی ۱۰۰ کیلومتر

۱۶- واگذاری ۵ دستگاه رمزکننده به حمزه ۱ و ۲ و ۳ جهت تکمیل شبکه قرارگاه با یگانهای زیر امر در اجرای دستورات قرارگاه و اوامر شفاهی ف نزاجا

۱۷- واگذاری ۵ دستگاه کنترل گروپ به حمزه های ۲ و ۵ جهت برقراری شبکه ارتباطی به دستور شفاهی ف نزاجا

۱۸- در اثر بمباران هوایی تعداد ۲ دستگاه خودرو حامل بی سیم ۱۰۶ و ۴۶ - VRC در منطقه قرارگاه دچار آسیب جزئی گردید که صورت جلسه و خودروها جهت تعمیر و بازسازی به یگان اولیه (گروه ۰۱ مخ نزاجا) اعزام گردید.

۱۹- مورد اصابت قرار گرفتن یک دستگاه تله تایپ مستقر در حمزه ۴ که وسیله لشکر ۶۴ یک دستگاه دیگر به طور موقت جهت ادامه ارتباط جایگزین گردید.

۲۰- تعداد ۲ دستگاه کنترل گروپ و یک دستگاه رمزکننده واگذار شده به حمزه ۲ مفقود گردیده که در این رابطه اقدامات لازم انجام پذیرفته است.

۲۱- تهیه دو سری دستور کار مخابرات و ابلاغ به یگانها

تهیه دستورالعمل شبکه اعلام خطر هوایی

فعالیت‌های رکن ۱

اهم اقدامات و فعالیت‌های رکن یکم قرارگاه تاکتیکی ح س ش در مرحله ۱ و ۲ عملیات قادر

۱- تغییر مکان کمپ اسرا از محل سابق (شیخان) به جنب بیمارستان صحرائی شهداء

بدر

۲- ایجاد بیمارستان صحرائی شهداء بدر جهت تخلیه شهدا و مجروحین

۳- تخلیه اسیر به ارومیه ۱۲ نفر

۴- تخلیه شهداء و مجروحین به ستاد معراج و سپس به بیمارستان منطقه ای (شهید

۲۶۸ نفر، مجروح ۲۲۰۵ نفر)

ارسال آمار تلفات و ضایعات پرسنلی روزانه یگانه‌های تحت امر قرارگاه حمزه سیدالشهدا به دایره آمار و استعداد مدیریت پرسنلی معاونت پرسنلی نزاجا، ضمناً آمار تلفات و ضایعات پرسنلی (اعم از افسر درجه دار، سرباز) از شروع عملیات قادر تاکنون به شرح زیر می باشد:

شرح یگان	شهید (نفر)	مجروح (نفر)	مفقود الاثر (نفر)	اسیر (نفر)
لشکر ۲۳	۱۰۵	۸۴۸	۷۱	۲
لشکر ۲۸	۸۶	۶۵۸	۱۷	۴۹
تی ۱ لشکر ۷۷	۳۸	۴۶۳	۳	۴
تی ۵۵ هد	۸	۱۳۱	۱۳	-
تطبیق آتش	۳۱	۹۱	-	-
گد تکاور لشکر ۶۴	-	۶	-	-
قرارگاه	-	۷	-	-
جمع کل	۲۶۸	۲۲۰۵	۱۰۵	۵۵

۵- صدور دستورالعمل اجرائی در مورد تعیین وظایف و مسئولیتها دژبان قرارگاه و یگانه‌های زیر امر قرارگاه به منظور کنترل محورهای عملیاتی و جلوگیری از تردد غیر مجاز در منطقه و نظارت بر نحوه اجرای مسئولیتها

الف- مسئولیت کنترل محور اشنویه- کلاشین به عهده دژبان قرارگاه محول گردید.

فعالیت‌های رکن ۱ / ۲۳۹

ب- مسئولیت کنترل اشنویه- بیمضرته- لولان به عهده دژبان لشکر ۲۳ محول گردید.
پ- مسئولیت کنترل محور پیرانشهر- سیلوه- گلزرده به عهده دژبان لشکر ۲۸ محول گردید

۶- تعیین وظایف ارکان یکم یگانها در مورد تسهیلات لازم به منظور اخذ رای جهت انتخابات ریاست جمهوری

۷- اقدام در مورد کلیه امور پرسنلی قرارگاه برابر روش جاری اعم از تائیدیه ماموریت، مرخصی و ...

۸- اهداء ۲۲ دستگاه ساعت مچی به پرسنل فعال و ایثارگر

رئیس رکن ۱ ق ت ح س ش (ع) - سرگرد کردستانی

فعالیت های رکن ۴

اهم فعالیت های رکن ۴ ق ت حمزه سید الشهدا(ع) از تاریخ ۱۶/۴/۶۴ الی ۲۵/۶/۶۴

۱- آماد

الف: آماد طبقه ۱

(۱) نقطه آماد طبقه ۱ در نقده تشکیل گردید.

(۲) از نظر آماد طبقه ۱ اشکال عمده‌ای وجود نداشت و یگانها به موقع تدارک

گردیدند.

(۳) کلیه یگانهای شرکت کننده در مرحله ۱ و ۲ عملیات قادر..... از جیره طبخی به

تعداد حدود ۲۰۰۰۰ نفر استفاده کردند.

(۴) جیره آماد و اضطراری برابر درخواست یگانها تحویل گردید.

(۵) تدارک ۲۳۴۸۴۶۰ کیلو خواربار

(۶) تدارک ۳۶۸۰ کیلو علیق

(۷) واگذاری جیره آماده برای ۸۰۰ نفر و جیره اضطراری برای ۴۰۰ نفر به تیپ

ویژه شهداء (در ۶ روز)

ب: آماد طبقه ۲

(۱) آماد طبقه ۲ توسط یگانها از طریق پشتیبانی های مربوطه به عمل آمده است.

(۲) به علت نیاز عملیاتی آماد طبقه ۲ زیر به طور اضطراری به یگانها تحویل گردید.

۷۸۲۰ ثوب	(الف)- لباس کار
۷۱۶۰ تخته	(ب)- پتو
۵۳ ثوب	(پ)- کیسه خواب
۱۰۰۰ دست	(ت)- پلیور
۱۵۰ ثوب	(ث)- اورکت

۲۰۰ تخته	(ج) - ملافه
۱۰۰ تخته	(چ) - تشک
۴۶۰۰ جفت	(ح) - پوتین
۳۸۲ عدد	(خ) - پالان
۱۲۰ عدد	(د) - خورجین
۵۰ دست	(ذ) - بشقاب و قاشق چنگال
۳۱۰ عدد	(ر) - گالن آب
۷۰۰ عدد	(ز) - بیل و گلنگ انفرادی
	(ژ) - وسائل ش م ر
۱۴۹۰۰ عدد	(۱) - ماسک ضد گاز
۴۷۰۰ عدد	(۲) - کیسه ماسک
۵۰۰۰ عدد	(۳) - قوطی امداد
۴۰۰۰ عدد	(۴) - آمپول آتروپین
۳۰۰۰ عدد	(۵) - آمپول امیل نیتريت
۲۵۰۰ جفت	(س) - جوراب
۵۰۰ ثوب	(ش) - پانچو
۵۰۰ عدد	(ص) - جیب خشاب کلاش
۳۰ عدد	(ض) - چراغ قوه
۳۰۰۰ دست	(ط) - لباس گرم
به اندازه کافی	(ظ) - نوشت افزار
۵۰۰ ثوب	(ع) - لباس کار استتار
۸۰ عدد	(غ) - دیگ روئی نمره ۷۰

پ- آماد طبقه ۳

(۱) نقاط آماد طبقه ۳ در محل های زیر برابر

کالک عملیاتی رکن ۱۴۰ تشکیل و سوخت مورد نیاز یگانهای تابعه را تامین نمود.

نقطه آماد طبقه ۳ نقده

نقطه آماد طبقه ۳ نزدیک بیمارستان شهدای بدر

نقطه آماد طبقه ۳ ق ت حمزه سیدالشهدا(ع)

نقطه آماد طبقه ۳ محور لولان

نقطه آماد طبقه ۳ محور گلزرده

(۲) میزان مصرف آماد طبقه ۳

لیتر ۱۵۰۴۷۲۴	(الف) - بنزین
لیتر ۱۴۳۴۴۸۷۰	(ب) - گازوئیل
لیتر ۵۹۹۸۰۰	(پ) - نفت سفید
لیتر ۳۶۰۱۴	(ت) - روغن موتور الوند
لیتر ۸۴۳۷	(ث) - روغن الموت
کیلو ۲۰۰۴	(ج) - گریس
کیلو ۴۶۰۵	(چ) - واسکازین
کیلو ۵۸۰	(ح) - والوالین
لیتر ۱۸۰۰۰۰	(خ) - بنزین جی پی فور

(۳) از آماد طبقه ۳ نارسائی و اشکالی مشاهده نگردید.

ت: آماد طبقه ۴

آماد طبقه ۴ یگانها از چانلهای مربوطه تدارک گردید علاوه بر آن به علت نیاز عملیاتی آماد مشروحه زیر به یگانهای تابعه تحویل گردیده و احداث جاده سیلوه و

فعالیت های رکن ۴ / ۲۴۳

خاکریز توسط جهادسازندگی مامور به قرارگاه و زیر نظر عنصر مهندسی رزمی قرارگاه انجام گردید:

۶۷۰۰۰ کیلو	(الف) - پلیت
۱۸۶۰ اصله	(ب) - الوار
۱۶۴۵۵ کیلو	(پ) - ناپلون
۱۰۱۵۰۰ عدد	(ت) - گونی شنی
۴۰۰۰ یارد	(ث) - گونی چتایی
۵۴۰۰۰ کیلو	(ج) - آهن نبشی

ث: آماد طبقه ۵

نقاط آماد طبقه ۵ برابر کالک عملیاتی در کلاشین- لولان- پسوه تشکیل و پشتیبانی آماد طبقه ۵ یگانها را انجام داد.
از نظر آماد طبقه ۵ نارسائی و کمبودی مشاهده نگردید.
وضعیت آماد طبقه ۵ به شرح زیر می باشد:

شرح مهمات	مقدار حمل شده به منطقه	مقدار تحویلی به یگانها	مانده در نقاط آمادی
انواع مهمات ۱۰۵-۱۵۵-۱۳۰-۱۲۲۰م توپخانه	۱۳۹۹۳۳	۱۱۵۸۳۲	۲۴۱۰۱
انواع خمپاره ۶۰-۸۱-۸۲-۱۲۰ و موشکهای سهند، مالیوتکا و ۱۰۷ م م	۱۲۸۷۰۹	۷۰۸۴۱	۵۷۸۶۸
انواع فشنگهای ۷/۶۲ ژ ۳ و کلاشینکف و ۱۲/۷ و ۱۴/۵ و ۲۳ م م و انواع نارنجک دستی و تفنگی و آر پی جی ۷	۱۰۵۲۳۱۰۶	۶۶۲۴۳۳۲	۳۸۹۸۷۷۴
انواع فشنگ بدون عقب نشینی ۱۰۶-۸۲ م م و فشنگهای تانک ام ۶۰، ام ۴۷، تی ۶۲ و تی ۵۵ و انواع مین و مواد منفجره	۲۰۵۵۴	۱۵۰۳۲	۵۵۱۲

ج- آماد طبقه ۶

- (۱) در حد امکان از طریق کمکهای مردمی واگذار شده است.
- (۲) در یگان‌های عملیاتی با ابتکار فرماندهان نیاز پرسنل مرتفع گردید.

چ- آماد طبقه ۷

(۱) آماد طبقه هفت یگان‌ها از طریق پشتیبانیهای مربوطه برابر طرحهای تقسیم نذاجا تأمین گردید.

(۲) یگان‌ها از نظر وسائل سازمانی با کمبودهایی مواجه بودند.

(۳) به علت نیاز عملیاتی از طریق ق ت حمزه سیدالشهدا و توسط پیش م ۱ تا حد امکان نیاز یگان‌ها به شرح زیر بر طرف گردید:

(الف)- خودرو مختلف تحویلی به یگان‌های تابعه ۵۸ دستگاه

(ب)- کانکس لباسشوئی جهت بیمارستان شهدای بدر یک دستگاه

(پ)- انواع مختلف بی سیم شامل پی آرسی ۱۴۵، پی آرسی ۱۱۳، جمعاً ۶۶

دستگاه

(ت)- کنترل گروپ ۶ دستگاه

(ث)- موتور برق مختلف شامل ۵۰، ۱۰ و ۳ کیلو واتی جمعاً ۱۹ دستگاه

(ج)- دوربین دید در شب ۶ دستگاه به لشکر ۸ نجف اشرف و قرارگاه عملیاتی

شمس

(چ)- تلفن صحرائی ۱۰ دستگاه (تی ویژه شهداء)

(ح)- سیم دلیودی ۱ تی تی ۳۰۰ مایل

(خ) باطری مختلف ۱۰۰۰ عدد

(د)- زاویه یاب فرماندهی ۱ دستگاه

(ذ)- آر پی جی ۷ دو قبضه

(ر)- مانیتور ۱ دستگاه

(ز)- نارنجک انداز ۴۰ م م ۲۰ قبضه (حمزه ۶)

ح: آماد طبقه ۸

(۱) نقطه آماد طبقه ۸ در نقده تشکیل گردید.

(۲) جمعاً مقدار ۱۱۴۶ قلم دارو از انواع مختلف در اختیار یگان‌های تابعه قرار گرفت.

(۳) اقلام طبقه ۸ مشروحه زیر به یگان‌های تابعه تحویل گردید:

- باند جنگی به تعداد ۵۵۰۰ عدد

- برانکار ۳۰ عدد

- برانکار قاطری ۵ عدد

خ: آماد طبقه ۹

(۱) آماد طبقه ۹ برابر روش جاری آمادی و تعمیراتی از چانل های مربوطه تحویل

گردید ضمناً بنا بر نیاز عملیاتی اقلام عمده زیر نیز به یگان‌های تابعه واگذار گردیده:

(الف) لاستیک ۲۰×۹۰۰ ۳ حلقه

(ب) لوله جوفی موشک انداز آر پی جی ۷ ۲۰ قبضه

(پ) لوله توپ ۱۰۵ م ۳ عدد

(ت) دستگاه چکاننده سه‌پند ۳ ۵ عدد (ل ۸ نجف اشرف)

(ث) رابط شارژ باطری موشک تاو ۲ عدد

(ج) قطعات مختلف یدکی جنگ افزارهای سبک، سنگین، خودروهای مختلف،

اقلام مهندسی، مخابرات توسط اکیپ تعمیراتی ثابت و سیار بر روی وسائل مختلف

نصب و وسائل تعمیری حاضر بکار گردیدند.

(چ) به طور کلی از نظر قطعات نارسائی هائی مشاهده شد.

د: آماد طبقه ۱۰ (حذف گردیده)

ذ: متفرقه

(۱) وسائل واگذاری ستاد جذب کمکهای مردمی شامل جمعاً ۱۲۵ قلم وسائل

مصرفی و غیرمصرفی که قابل ملاحظه می باشد برابر آمار بین یگان‌های تابعه تقسیم

گردید.

(۲) وسائل مشروحه زیر نیز برابر روش آمادی از منابع مختلف به یگان‌های تابعه

واگذار گردید:

۴۰ دستگاه	(الف) اجاق گاز بوتان با کپسول مربوطه
۵۰ عدد	(ب) فانوس
۲۵۰ عدد	(پ) والور
۵۰ عدد	(ت) علاءالدین

۲- ترابری

الف- جابه جایی یگان‌ها، حمل آماد، پرسنل و تجهیزات به نحو مطلوب انجام گرفت.

ب- وسائل و خودروهائی که به منظور فوق واگذار گردیده به شرح زیر می باشد:

۸۰۰ دستگاه به تدریج به مدت ۱۵ روز

۱۵ دستگاه در طول عملیات

۵ دستگاه در طول عملیات

۱۳ دستگاه در طول عملیات

۱۲ دستگاه در طول عملیات

۱۵ دستگاه در طول عملیات

۵۰ دستگاه در طول عملیات

۳ دستگاه در طول عملیات

۳۰۰ دستگاه در یک راه جهت جابه جایی

۵ دستگاه در طول عملیات

۱۲۰۰ دستگاه در یک راه

۱۱ دستگاه در طول عملیات

۱ دستگاه در یک راه

تریلی نفت کش

تریلی کفی

تریلی کمرشکن

خودرو یخچالدار

خودرو تانکر سوخت

تریلی چادر دار و کانکس ۲۰ تن

خودرو سبک

جرثقیل ۱۰ تن

اتوبوس

- مینی بوس

- کامیون مختلف جهت حمل مهمات

- خودرو روتیتان تانک بر

- ماک ۷ محور

- از خودروهای سازمانی یگان های تابعه و پشتیبانی منطقه ۱ حداکثر استفاده نیز به

عمل آمده

- استفاده از بالگردهای مختلف هوانیروز

- استفاده از ۳۲۸ راس قاطر

۳- تعمیر و نگهداری

الف- یگان ها از نظر انجام تعمیر و نگهداری سازمانی با کمبود قطعات یدکی پرسنل

متخصص و نقص آموزش مواجه بودند.

ب- به دلایل فوق تعدادی اکیپ تعمیراتی سیار از یگان های تعمیراتی صحرائی و غیر

نظامی مامور انجام پشتیبانی تعمیراتی گردیدند

ت- تعمیرات انجام شده توسط اکیپ های تعمیراتی با توجه به کمبود قطعات یدکی به

شرح زیر می باشد:

(۱) توپ و هویتزرهای ۱۰۵، ۱۳۰ و ۲۳ م م جمعاً ۱۲۵ قبضه

- (۲) کالیبرسنجی و بوروسکوپیی توپ و هویتزرهای ۱۳۰، ۱۵۵ و ۱۵۰ م جمعاً ۹۵ قبضه
- (۳) آلات بصری هویتزر ۱۰۵ و ۱۵۵ م م جمعاً ۹۳ دستگاه
- (۴) خودروهایی مختلف رده ۳-۱۴۴ دستگاه و رده ۴-۱۶۶ دستگاه
- (۵) موتور برق ۲۰ دستگاه
- (۶) تانکر سوخت (قسمت سوخت رسانی) ۴ دستگاه
- (۷) کانکس یخچالدار ۲۰ تن (قسمت سردکن) ۷ دستگاه
- (۸) جنگ افزار سبک جمعاً ۵۲۸ قبضه
- (۹) وسائل مخابراتی شامل انواع مختلف بی سیم، مرکز تلفن، ترانس و غیره جمعاً ۲۵۳ دستگاه

۴- تخلیه و اخراجات

- الف- ۱۴۴ دستگاه خودرو مختلف آسیب دیده یا تعمیری از نقاط مختلف به نقطه جمع آوری و از آن جا به یگان های تعمیراتی مربوطه تخلیه گردیده.
- ب- تخلیه و بارگیری وسائل و اقلام سنگین مهندسی، خودروئی، جنگ افزار، بالگرد و هواپیما و غیره.

۵- تخلیه و بستری

- الف- تاسیس بیمارستان صحرائی شهدای بدر در منطقه عملیاتی (پیوست پ کالک عملیات).
 - ب- تخلیه شهدا و مجروحین به وسیله آمبولانسهای سازمانی و واگذاری از طریق زمین به بیمارستان شهدای بدر و از آنجا توسط بالگرد به بیمارستان نقده انجام گرفته.
 - پ- جمع شهدای تخلیه شده ۲۶۸ نفر
 - ت- جمع مجروحین بستری شده ۲۲۰۵ نفر
- افسر رکن ۴ قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا(ع)- سرهنگ ۲ بهفر
نقشه شماره ۴ (محل تاسیسات اداری و لجستیکی)

پاتک‌های دشمن پس از عملیات قادر ۲

پس از خاتمه عملیات مرحله دوم یگان‌های خودی در مواضع قابل پدافند مستقر شدند. دشمن با تقویت یگان‌های خود به منظور باز پس گرفتن ارتفاعات از دست داده مبادرت به اجرای چندین پاتک سنگین نمود که اهم آن به شرح زیر می باشد:

۱- دشمن در ساعت ۰۳۳۰ مورخه ۶۴/۶/۲۷ با اجرای آتش سنگین تک خود را به منطقه سرسپندار آغاز کرد که یگان‌های خودی به شدت مقاومت و با رزم نزدیک از پیشروی دشمن ممانعت می نمایند. با هرگونه تلاش رزمندگان عاقبت دشمن موفق گردید ارتفاعات ۱۸۵۶ (۸۴-۷۰) و ۱۸۵۷ (۸۲-۷۰) را تصرف و نیروهای خودی توانستند در خط لیتان (۸۱-۷۲) باشکین (۸۴-۷۳) رخنه دشمن را سد نمایند.

۲- دشمن در ساعت ۰۳۲۰ مورخه ۶۴/۶/۳۰ با اجرای آتش سنگین به منطقه در بند تک ایذائی نمود و با یگان‌های تیپ ۱ لشکر ۶۴ درگیر رزم نزدیک شد که سرانجام تا ساعت ۲۳۰۰ یگان‌های در خط پدافندی توانستند حرکت مذبحانه دشمن را متلاشی سازند. در این روز نیروهای خودی ضمن دفع سه پاتک دشمن تلفات سنگینی را به او وارد ساختند.

۳- «سند شماره ۱۰۴»

۴- رویدادهای مورخه ۶۴/۶/۲۷ الی ۶۴/۶/۳۰

الف- تجاوز دو فروند هواپیمای پی سی ۷ دشمن به منطقه تیپ ۲ حمزه ۱ در ساعت ۱۰۲۰ مورخه ۶۴/۶/۲۷ که با آتش پدافند هوایی مجبور به فرار شدند همچنین در ساعات ۱۱۲۵ و ۱۱۳۰ در هر نوبت دو فروند بالگرد دشمن در منطقه آن تیپ ظاهر که با آتش نیروهای خودی مجبور به فرار شدند.

ب- گزارش به سماجا در خصوص تک دشمن در ساعت ۰۳۳۰ مورخه ۶۴/۶/۲۷ به ارتفاع سرسپندار از سمت شیار ارتفاع سرسول که در این درگیری احتیاط یگان در خط به کار گرفته شده است.

«سند شماره ۱۰۴»

پ- در تاریخ ۶۴/۶/۲۷ دستور ق حمزه به حمزه ۱ در خصوص سد کردن پیشروی دشمن در ارتفاع باشکین و جلوگیری از پیشروی او به سمت محور دراو و در کنترل عملیاتی گرفتن ق حمزه ۳ و اقدام برای باز پس گیری مواضع از دست رفته سرسول و

سرسپندار صادر گردید. ضمناً حمزه ۴ از منطقه لولان شناسائی و دو گردان آماده تا در صورت نیاز در آن منطقه به کار برده شوند «سند شماره ۱۰۶»

ت- دستور ق حمزه به حمزه ۳ در خصوص پاتک به ارتفاع ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ در قبل از ظهر روز ۶۴/۶/۲۷ «سند شماره ۱۰۷»

ث- گزارش به سماجا در مورد تصرف ارتفاعات ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ در تاریخ ۶۴/۶/۲۷ توسط دشمن و سد نمودن پیشروی دشمن در خط لیتان (۸۱-۷۲) و باشکین (۸۴-۷۳) «سند شماره ۱۰۸»

ج- به پای کار آوردن یگان‌هائی از لشکر ۲۱

با توجه به نتیجه مرحله دوم عملیات قادر و پاتک های دشمن به منطقه سرسپندار در حالیکه لشکر ۲۱ مشغول شناسائی منطقه خرمشهر و آماده شدن برای اجرای عملیات بود. از طریق نزاجا به آن لشکر و قرارگاه عملیاتی جنوب دستوراتی در خصوص اعزام یگان‌های به منطقه عملیاتی قادر صادر شد. آن لشکر در ابتدا یگان‌هایی از تیپ ۳ مربوطه را با هواپیما به تبریز اعزام نمود که با سریال‌های راهپیمائی به منطقه عملیاتی قادر (منطقه لولان) حرکت نموده و در اوایل مهر ماه در آن منطقه مستقر شدند و آماده اجرای عملیات آفندی گردیدند.

چ- دستور جزء به جزء شماره ۳ ق حمزه در تاریخ ۶۴/۶/۲۸ صادر گردید که طی آن یک تیپ از لشکر ۲۱ در کنترل عملیاتی قرارگاه قرار می‌گیرد، گردان تکاور لشکر ۶۴ در کنترل ق حمزه ۵ جهت تامین محور گل‌زدره-سیلوه و گد ۱۱۸ تیپ ۳ لشکر ۲۸ از زیر امر لشکر ۳۰ رها و در کنترل عملیاتی لشکر مربوطه قرار می‌گیرند. «سند شماره ۱۰۹»

ح- ق ت ح س ش (ع) در تاریخ ۶۴/۶/۳۰ دستور جزء به جزء شماره ۴ به دستور عملیاتی شماره ۵ قادر صادر نمود که طی آن تیپ ۳ لشکر ۲۱ در کنترل عملیاتی قرار گرفته و ق حمزه ۶ را تشکیل میدهد، گردان ۱۲۶ هوابرد توسط حمزه ۵ رها و در کنترل یگان اصلی قرار می‌گیرد و ق حمزه ۳ از کنترل عملیاتی ق حمزه ۱ رها می‌گردد و گردان ۱۳۷ جهت استقرار و حفظ ارتفاع باشکین (۸۴-۷۳) و همچنین گردان ۱۳۶ حمزه ۳ جهت تقویت گردشوان در کنترل عملیاتی حمزه ۴ قرار می‌گیرد.

پاتک‌های دشمن پس از عملیات قادر ۲/ ۲۵۱/

خ- در تاریخ ۶۴/۶/۲۸ دشمن به ارتفاع باشکین تک نمود لکن با دادن تلفات مجبور به عقب نشینی گردید.

د- قرارگاه ت ح س ش (ع) ماموریت دارد پس از تثبیت مواضع خطوط اول پدافندی در ارتفاعات ۱۸۳۵، ۱۶۹۱، باشکین خط دوم پدافندی را در ارتفاع ۱۸۱۵ (۸۷-۷۴)، ۲۰۲۳ (۸۶-۷۷) و ارتفاع گردشوان (۸۶-۷۹) و ارتفاع ۲۹۱۳ (۸۵-۸۱) توسط ق حمزه ۴ (هوابرد) سازماندهی و با قرارگاه حمزه ۶ (تیپ ۳ لشکر ۲۱) تک نموده ارتفاع ۱۸۵۶ (۸۴-۷۰) و ۱۸۵۷ (۸۲-۷۰) را تصرف و نیروهای دشمن را منهدم نماید. «سند شماره ۱۱۰»

۴- رویدادهای مورخه ۶۴/۶/۳۰ الی ۶۴/۷/۵

الف- گزارش به سماجا ۳ در خصوص تک مورخه ۶۴/۶/۳۰ دشمن به ارتفاع باشکین که گردان ضربت لشکر ۲۳ با ایثارگری تا ساعت ۱۰۰۰ در سه مرتبه موفق به انهدام و عقب راندن نیروهای متجاوز گردیده است. یک گروهان دشمن کاملاً منهدم و تعدد زیادی از اجساد دشمن در محل به جا مانده و تعدادی از مزدوران بعضی به

اسارت رزمندگان اسلام در آمده که به عقب تخلیه شده اند. «سند شماره ۱۱۱»

ب- ق حمزه ۱ در تاریخ ۶۴/۷/۲ دستور جزء به جزء شماره ۱۸ خود را صادر نمود مبنی بر اینکه در منطقه دراو مستقر و تامین نقاط حساس منطقه از جمله ارتفاع زیراو (۸۶۹۰۰-۶۸۴۰۰) و کیارشک (۸۶۲۰۰-۶۹۵۰) را برقرار می نماید. «سند شماره ۱۱۲»

پ- ق حمزه ۱ در تاریخ ۶۴/۷/۳ دستور جزء به جزء شماره ۱۹ خود را صادر نمود مبنی بر اینکه گردان ۱۳۷ از تاریخ ۶۴/۷/۱ در کنترل عملیاتی ق حمزه ۴ (هوابرد) قرار گرفته و تیپ ۱ با کلیه امکانات گردانهای ۱۵۴ و ۱۶۰ یک گردان عملیاتی تشکیل و تیپ ۲ با کلیه امکانات گردانهای ۱۹۲، ۱۸۱، ۱۷۲ یک گردان عملیاتی را تشکیل و از مورخه ۶۴/۷/۳ آماده اجرای ماموریت باشند. قرارگاه حمزه ۱ ماموریت دارد با دو گردان عملیاتی در ساعت (س) روز (ر) به ارتفاع ۱۸۵۷ تک نموده و آنرا تصرف کند. «سند شماره ۱۱۳»

ت- پس از تک دشمن به ارتفاع باشکین در مورخه ۶۴/۶/۳۰ ق حمزه ۴ (هوابرد) در تاریخ ۶۴/۷/۳ دستور عملیاتی پدافندی حسین را بمنظور تثبیت خطوط پدافندی در مواضع خودی واقع در ارتفاعات ۱۸۳۵، ۱۶۹۹، باشکین، ۲۱۹۹، ۲۰۳۳، ۲۱۹۹، ۲۳۱۹، ۲۵۲۸ صادر نموده است ضمناً ق ت ح س ش (ع) پس از تثبیت خط پدافندی بوسیله حمزه ۴ با قرارگاه حمزه ۶ (تیپ ۳ لشکر ۲۱) تک نموده و ارتفاع ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ را تصرف و دشمن را منهدم و تک را بنا به دستور به سمت جنوب ادامه می دهد. هوابرد با دو گردان ۱۲۶ و ۱۳۷ در محور سرسول باشکین، گردان ۱۳۵ در محور گردشوان، گد ۱۴۶ در موضع سد کننده گردشوان، گردان ۱۰۱ به عنوان احتیاط در محور باشکین و سرسول و گردان ۱۳۶ به عنوان احتیاط در حوالی باشکین پدافند می نماید. «سند شماره ۱۱۴»

ث- تیپ ۱ لشکر ۲۳ در تاریخ ۶۴/۷/۴ دستور جزء به جزء شماره ۴ خود را صادر نمود که در ساعت (س) و روز (ر) به هدف الف مختصات (۸۳-۷۰) تک و آنرا تامین نماید.

«سند شماره ۱۱۵»

و همچنین دستور جزء به جزء شماره ۵ خود را در تاریخ ۶۴/۷/۹ صادر نمود که تیپ ۱ با استقرار روی ارتفاعات کیارشک وزیر او از مختصات (۸۶۸۰۰-۶۷۷۰۰) تا (۸۶-۷۰) مواضع پدافندی اتخاذ می نماید. «سند شماره ۱۱۶»

ج- حمزه ۶ (تیپ ۳ لشکر ۲۱) طرح عملیاتی خود را در ۶۴/۷/۴ تهیه که ضمن پدافند از ارتفاع سرکیارش بمنظور تصرف ارتفاع ۱۸۵۷ تک می نماید. «سند شماره ۱۱۷»

چ- پیرو دستور جزء به جزء شماره ۴ و دستورات فرماندهی در کمیسیون فرماندهان ق حمزه س ش (ع) به ق حمزه ۱ در تاریخ ۶۴/۷/۵ دستور داد که دسته های خمپاره انداز ۱۲۰ م م و دسته های راکت انداز ۱۰۷ م م یگانها را در محلی مستقر نموده که بتوانند پشتیبانی آتش لازم را روی هدف واگذاری فراهم نمایند. «سند شماره ۱۱۸»

ح- تیپ ۲ لشکر ۲۳ دستور جزء به جزء شماره ۳ خود را صادر نمود که بر مبنای آن با استفاده از کلیه امکانات گردان ها یک گردان عملیاتی در منطقه دراو تشکیل و از تاریخ ۶۴/۷/۵ آماده اجرای ماموریت باشد، تیپ ۲ با دو گردان (گد عملیات تیپ ۱۷۲ و گد ۱۶۰ تیپ

پاتک‌های دشمن پس از عملیات قادر ۲/ ۲۵۳

۱) به ارتفاعات ۱۷۴۶ و ۱۵۴۲ تک نموده و سپس تک را بمنظور تصرف ارتفاع ۱۸۵۷ ادامه می دهد. «سند شماره ۱۱۹»

خ- در تاریخ ۶۴/۷/۵ نزاچا به قرارگاه جنوب دستور داد که نسبت به رهائی تیپ لشکر ۲۱ با دو گردان پیاده و قرارگاه وگروهان قرارگاه تیپ و گردان توپخانه کمک مستقیم و یگان‌های پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی اقدام و آنها را در ۴ سریال سازماندهی و توسط راه آهن از اهواز به مراغه به منطقه عملیاتی قادر (منطقه گسترش تعیین شده) بوسیله خودرو اعزام نماید و سعی شود که اولین سریال حداکثر در تاریخ ۶۴/۷/۶ به مراغه حرکت و سریالهای بعدی بدون تاخیر اقدام شود. «سند شماره ۱۲۰»

۵- پس از دفع تک دشمن به ارتفاع باشکین و صدور دستور جزء به جزء شماره ۴ در تاریخ ۶۴/۶/۳۰ و تثبیت خطوط اول پدافندی در ارتفاع ۱۸۳۵ و ۱۶۹۹ و باشکین و خط دوم پدافندی در ارتفاع ۱۸۱۵ و ۲۰۳۳ و گردشوان و ارتفاع ۲۹۱۳ توسط ق حمزه ۴ قرارگاه حمزه س ش (ع) با قرارگاه حمزه ۶ (تیپ ۳ لشکر ۲۱) به ارتفاع ۱۸۵۶ و قرارگاه حمزه ۱ (لشکر ۲۳) به ارتفاع ۱۸۵۷ تک می نماید روی هم رفته می توان گفت که دستور جزء به جزء شماره ۴ ق ت ح س ش، دستور جزء به جزء شماره ۱۹ ق حمزه ۱ و در پی آن دستور جزء به جزء شماره ۴ تیپ ۱ لشکر ۲۳ و دستور عملیاتی حمزه ۶ (تیپ ۳ لشکر ۲۱) به این نکته اشاره دارند که ق حمزه ۱ و ق حمزه ۶ ضمن تثبیت مواضع پدافندی تک نموده و ارتفاعات ۱۸۵۷ و ۱۸۵۶ را تصرف و تامین نموده و آماده شوند بنا به دستور تک را به سمت جنوب به منظور تصرف ارتفاع ۱۶۳۶ ادامه دهند.

۶- قرارگاه جنوب طی پیام ۰۱/۱۲/۱۱/۲۱۲۴ و ۲۸/۳-۶۴/۷/۸ اعلام داشت که اولین سریال قطار شامل گردان ۱۳۸ در ساعت ۱۷۴۵ مورخه ۶۴/۷/۷ و دومین سریال شامل قرارگاه تیپ و یگان‌های پشتیبانی و گردان توپخانه در ساعت ۲۱۰۰ و سریال سوم (قطار

باری) حامل خودروها و وسائل یگان‌های مذکور راس ساعت ۲۲۰۰ مورخه ۶۴/۷/۷ از اهواز به سمت مراغه حرکت نمودند. «سند شماره ۱۲۱»

همانطور که در صفحات قبل اشاره گردید می‌توان گفت که مرحله سوم عملیات قادر پس از مرحله دوم با انجام پاتک‌های دشمن در مورخه ۶۴/۶/۲۷ به ارتفاعات سرسپندار و تصرف ارتفاعات ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ آغاز گردید همچنین دشمن در مورخه ۶۴/۶/۲۸ به ارتفاع باشکین تک نمود که با دادن تلفات مجبور به عقب نشینی گردید.

ابتدا قرارگاه حمزه به حمزه ۱ دستوراتی در خصوص سد پیشروی دشمن در ارتفاع باشکین و جلوگیری از ورود به محور دراو با در کنترل عملیاتی گرفتن حمزه ۳^۱ برای باز پس گیری مواضع از دست رفته سرسول و سرسپندار صادر نمود ضمناً یادآور گردید که حمزه ۴ (هوابرد) از منطقه لولان شناسائی و ۲ گردان را آماده و به آن منطقه اعزام دارد.

سپس برابر دستور جزء به جزء شماره ۴ در تاریخ ۶۴/۶/۳۰ قرارگاه حمزه س ش (ع) پس از تثبیت مواضع خط اول پدافندی در ارتفاعات ۱۸۳۵، ۱۶۹۱، باشکین خط دوم پدافندی را توسط هوابرد در ارتفاعات ۱۸۱۵، ۲۰۲۳، گردشوان و ۲۹۱۳ تشکیل و با قرارگاه حمزه ۶ (تیپ ۳ لشکر ۲۱) و قرارگاه حمزه ۱ تک نموده ارتفاعات ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ را تصرف نمایند ضمناً گردان ۱۳۶ تیپ ۱ جهت تقویت گردشوان در کنترل هوابرد قرار گیرد که در این خصوص هوابرد در تاریخ ۶۴/۷/۳ دستور عملیاتی پدافندی حسین را به منظور تثبیت خطوط پدافندی صادر نمود. و حمزه ۶ (تیپ ۳ لشکر ۲۱) طرح عملیاتی آفندی خود را به منظور تصرف ارتفاع ۱۸۵۶ در تاریخ ۶۴/۷/۴ تهیه نمود.

پس از اعلام آمادگی یگان‌های قرارگاه حمزه در اجرای دستور جزء به جزء شماره ۴ رمز عملیات اعلام گردید روز (ر) ۶۴/۷/۸ ساعت (س) ساعت ۰۰۳۰ و رمز عملیات بسم ا...القادر القاهر، لاحول و لا قوه الا با...العلی العظیم یا محمد یا علی (ع) یا فاطمه الزهراء (س) والحسن و الحسین و تسعه المعصومین من ذریه الحسین (ع) ادرکنی - ادرکنی - ادرکنی

«سند شماره ۱۲۲»

^۱. لازم به ذکر است که برابر دستور جزء به جزء شماره ۴ قرارگاه حمزه در تاریخ ۶۴/۶/۳۰ قرارگاه حمزه ۳ از کنترل

قرارگاه حمزه ۱ خارج گردیده بود

آغاز تک مرحله سوم قادر

سرانجام جهت باز پس گیری ارتفاعات ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ تک نیروهای خودی در ساعت ۰۰۳۰ مورخه ۶۴/۷/۸ آغاز گردید.

خلاصه اهم وقایع مرحله سوم عملیات قادر

مرحله سوم عملیات به منظور باز پس گیری ارتفاعات ۱۸۵۶، ۱۸۵۷ و انهدام نیروهای دشمن در منطقه سرسپندار شروع شد

وضعیت عملیات در مورخه ۶۴/۷/۸

- ۱- عملیات در ساعت ۰۰۳۰ مورخه ۶۴/۷/۸ با رمز بسم ا.. الرحمن الرحيم. بسم ا.. القادر القاهر یا محمد (ص) یاعلی (ع) یافاطمه الزهرا (س) و الحسن و الحسین و تسعه المعصومین من ذریه الحسین (ع) ادرکنی - ادرکنی - ادرکنی آغاز گردید.
- ۲- نیروهای تک و ر ق حمزه ۶ از دو جناح به ارتفاع ۱۸۵۶ (۷۰-۸۴) تک نموده و موفق شدند دشمن را منهدم و ارتفاع مذکور را تصرف نمایند.
- ۳- ق حمزه ۱ توانست با درگیری شدید قسمتی از ارتفاع ۱۸۵۷ را اشغال ولی به علت مقاومت سرسختانه و آتش پرحجم هوائی و زمینی دشمن در ساعت ۱۲۰۰ مجبور شد منطقه متصرفی را تخلیه و به مواضع اولیه مراجعت نماید.
- ۴- فشار بیش از حد دشمن و بمبارانهای مکرر در حدود ۱۰۰ سورتی باعث تخلیه ارتفاع ۱۸۵۶ و مراجعت یگانهای لشکر ۲۱ به مواضع قبلی (ارتفاع ۱۸۳۵) گردید.
- ۵- در این عمیات تلفاتی به نیروهای خودی وارد و تعدادی از پرسنل حساس از جمله سرهنگ آبناسان فرمانده لشکر ۲۳، سرهنگ عزیز ا... کاظمی رئیس رکن سوم لشکر ۲۱ و سرهنگ جواد عبد حق فرمانده گردان ۱۴۶ هوارد در تاریخ ۶۴/۷/۸ به درجه رفیع شهادت نائل آمدند. «سند شماره ۱۲۳»

۶- با توجه به روند عملیات ق حمزه س ش (ع) دستور جزء به جزء شماره ۵ در مورخه ۶۴/۷/۱۸ صادر نمود و طی آن گردان ۱۱۲ از زیر امر ق حمزه ۶ خارج و در کنترل عملیاتی ق حمزه ۴ قرار می گیرد و به ق حمزه ۴ اعلام که حداکثر با سه گردان تک نموده و ارتفاع ۱۸۵۶ را تا مختصات (۸۳۷۵۰-۷۰۷۰۰) تصرف نماید. «سند شماره ۱۲۴»

وضعیت عملیات در مورخه ۶۴/۷/۹

۱- تک مجدد به منظور تصرف ارتفاع ۱۸۵۶ در ساعت ۱۹۰۰ مورخه ۶۴/۷/۹ توسط قرارگاه حمزه ۴ شروع شد نیروهای خود با تبادل آتش و درگیری شدید و وارد نمودن تلفات به دشمن توانستند سنگرهای روی آن ارتفاع به ویژه سنگر تیربار را تسخیر نمایند.

۲- یگان‌های تک ور به علت تپه ماهورهای منطقه و دیدکم حین تصرف ارتفاع ۱۸۵۶ قسمتی از سمت راست آنرا پاکسازی نموده و به پیشروی خود به سمت ۱۸۵۷ ادامه دادند.

۳- چون از سمت ارتفاع ۱۸۵۷ یگان‌های تک ور زیر آتش شدید قرار گرفتند قرارگاه دستور میدهد که نسبت به تحکیم ارتفاع ۱۸۵۶ اقدام نمایند.

۴- با آغاز روشنایی روز ۶۴/۷/۱۰ یگان‌های تک ور براهر آتش شدید دشمن نمی توانستند مقاومت نمایند لذا به پیشنهاد ق حمزه ۴ مبنی بر استقرار یک گروهان در حوالی ارتفاع ۱۸۵۶ به منظور مبنای تک مجدد بقیه یگان‌ها با رعایت تامین به منطقه ارتفاع ۱۸۳۵ مراجعت نمودند. «سند شماره ۱۲۵»

۵- ق ح ۱ (لشکر ۲۳) دستور جزء به جزء شماره ۲۰ خود را در تاریخ ۶۴/۷/۹ صادر نمود که بر مبنی آن یگان‌های لشکر در ارتفاعات کیارشک و سرزیرال از مختصات (۸۶-۶۷) تا مختصات (۸۶-۷۰) استقرار یابند. «سند شماره ۱۲۶»

سرانجام قرارگاه حمزه س ش (ع) از مختصات (۷۸-۶۸) تا مختصات (۹۰-۶۸) پدافند می نماید.

نتیجه عملیات مرحله سوم / ۲۵۷

نتیجه عملیات مرحله سوم

از تک مورخه ۶۴/۶/۲۷ دشمن به سرسپندار تا تاریخ ۶۴/۷/۱۰ مراجعت هوابرد به مواضع اولیه

۱- تلفات و ضایعات دشمن

الف- تلفات: بیش از ۱۰۰ نفر کشته و زخمی، اسارت ۱۰ نفر و انهدام بیش از ۵۰٪ تیپ ۶۶

ب- ضایعات: ساقط شدن دو فروند هواپیما (یک فروند میراژ، یک فروند پی سی ۷)، ساقط شدن دو فروند بالگرد توپدار، انهدام ۵ دستگاه تانک، سه دستگاه بلدوز، دو عراده توپ، ۱۵ انبار مهمات، سه پارک موتوری و ۳۵ سنگر و تعداد سه پایگاه دشمن

۲- تلفات و ضایعات خودی

الف- تلفات خودی: ۷۶ نفر شهید، ۵۹۸ مجروح و ۲۴ نفر اسیر و گمشده

ب- ضایعات خودی: از بین رفتن ۱۹ دستگاه خودرو، ۲۱ قبضه آرپی جی ۷، دو دستگاه موشک انداز ۱۰۷ م م، یک قبضه خمپاره انداز ۱۲۰ م م، یک دستگاه بی سیم ۷۷ PRC و ۲۴ قبضه تفنگ ژ ۳ و ۱۱ عدد کیسه خواب

رویدادهای مورخه ۶۴/۷/۱۰ تا ۶۴/۷/۱۷

در ساعت ۰۱۰۰ مورخه ۶۴/۷/۱۱ دشمن از دو جناح قصد تک به ارتفاع ۳۰۵۲ حصاروست به مختصات (۶۶-۸۳) داشت که با هوشیاری و پایمردی گردان ۱۱۶ حرکات دشمن سرکوب گردید. «سند شماره ۱۲۷»

قرارگاه حمزه در تاریخ ۶۴/۷/۱۳ دستور جزء به جزء شماره ۶ به دستور عملیاتی شماره ۵ قادر را صادر نمود مبنی بر اینکه قرارگاه مقدم نزا جا در منطقه در محل قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) مستقر و هدایت یگانها را از ساعت ۱۶۰۰ روز ۶۴/۷/۱۳ به عهده می‌گیرد. قرارگاه تاکتیکی لشکر ۲۱ (-) از ساعت ۱۶۰۰ روز ۶۴/۷/۱۳ با زیر امر گرفتن تیپ ۱ و ۳ مربوطه قرارگاه تاکتیکی حمزه ۶ را تشکیل می‌دهد. قرارگاه تاکتیکی حمزه ۳ از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۷/۱۶ در کنترل عملیاتی حمزه ۶ قرار می‌گیرد. قرارگاه حمزه ۴ از تاریخ ۶۴/۷/۱۶ گردانهای ۱۰۱ و ۱۴۶ را از منطقه خارج می‌نماید و ق حمزه ۵ گردان تکاور لشکر ۶۴ را از ۶۴/۷/۱۶ از کنترل عملیاتی خارج می‌نماید. همچنین در بند مأموریت قید گردیده که قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) ضمن حفظ خطوط پدافندی در ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۷/۱۷ با قرارگاه تاکتیکی حمزه ۶ در شمال (راست) و قرارگاه تاکتیکی حمزه ۵ در جنوب (چپ) از مختصات (۸۷۹۰۰-۶۸۵۰۰) تا (۶۸۳۰۰-۹۰۹۰۰) به پدافند مؤثر ادامه می‌دهد. ق حمزه ۱ از روز ۶۴/۷/۱۵ گردان ۱۳۷ را در کنترل گرفته و منطقه پدافندی خود را به تیپ ۱ واگذار و آن تیپ را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۹۱/۷/۱۶ در کنترل عملیاتی حمزه ۶ قرار می‌دهد و قرارگاه خود را با یگانهای باقیمانده در محور سیلوه مستقر و تأمین این محور را برقرار نموده و گد تکاور لشکر ۶۴ را رها می‌نماید. ق حمزه ۳ گردان ۱۳۶ را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۷/۱۳ در کنترل گرفته و گردان ۱۳۵ حمزه ۴ را تا ۲۴۰۰ روز ۶۴/۷/۱۶ تعویض و رها می‌نماید. و از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۷/۱۶ در کنترل عملیاتی قرارگاه تاکتیکی حمزه ۶ قرار می‌گیرد.

رویدادهای مورخه ۶۴/۷/۱۰ تا ۶۴/۷/۱۷ ۶۴/۷/۱۰ تا ۶۴/۷/۱۷ ۶۴/۷/۱۰ تا ۶۴/۷/۱۷ ۶۴/۷/۱۰ تا ۶۴/۷/۱۷

در بند پ ماده ۴ (دستور به یگان‌ها) دستور جزء به جزء شماره ۶ ق حمزه به حمزه ۴ دستور داده شد که با استفاده از گردان‌های ۱۴۰، ۱۱۲، ۱۲۶ ضمن حفظ و تحکیم خط پدافندی گردان ۱۲۶ نسبت به برقراری دو خط پدافندی در جلو خط مزبور اقدام کند.

«سند شماره ۱۲۸»

ق حمزه ۴ (هوابرد) مسئولیت منطقه پدافندی خود را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۷/۱۶ به ق حمزه ۶ واگذار و با گردان‌های ۱۲۶ و ۱۳۵ احتیاط متحرک قرارگاه حمزه س ش را در منطقه عمومی گردشوان برقرار می‌نماید.

حمزه ۶ قرارگاه اصلی را در لولان و قرارگاه تاکتیکی خود را در گردشوان برقرار

می‌نماید.

به لشکر ۲۳ گفته شد که گد مستقر در دراو را ابقا و در کنترل عملیاتی لشکر ۶۴ قرار دهد، محور سیلوه را تا رهایی کامل یگان‌های حمزه ۵ تأمین نماید. گردان ۳۴۴ توپخانه به عنوان (ک م) تیپ ۱ لشکر ۶۴ در منطقه لولان ابقا گردد ات یکم گردان ۳۴۵ توپخانه ۱۳۰ م.م و آتشبار کاتیوشا گد ۳۶۹ توپخانه به عنوان عمل کلی محور لولان ابقا گردند و توپخانه لشکر ۲۳ پس از رهایی توپخانه لشکر ۲۱ عهده دار تطبیق آتش گردد. «سند شماره ۱۲۸»

ف- نزاجا^۲ طی پیام شماره ۶۴/۷/۱۵/۲۴۹۷-۲۰۱/۲۸/۶/۱۵/۲۴۹۷-۶۴/۷/۱۳ اعلام که از ساعت ۱۶۰۰

مورخه ۶۴/۷/۱۳ منطقه شمالغرب را ترک و مسئولیت ق م نزاجا در شمالغرب به عهده سرهنگ هوشنگ ناصری فرماندهی لشکر ۲۱ ضمن حفظ شغل سازمانی واگذار می‌گردد. «سند شماره ۱۲۹»

ق- حمزه ۱ دستور جزء به جزء شماره ۲۱ خود را در تاریخ ۶۴/۷/۱۴ صادر نمود. مبنی

بر اینکه تیپ ۱ یگان‌ها تیپ ۲ را از روی ارتفاع کیارشک رها و از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۷/۱۶ در کنترل حمزه ۶ (لشکر ۲۱) قرار می‌گیرد، تیپ ۲ در محور سیلوه مستقر و گردان تکاور لشکر ۶۴ را رها می‌نماید.

^۱ -لشکر ۲۸ طی شماره ۶۴/۷/۱۴-س/۲۰۸/۰۵/۱/۶۸۵ از گردان ۱۱۲ را به تیپ ۳ ابلاغ نمود.

^۲ -شب هنگام مورخه ۶۴/۷/۱۳ ف نزاجا در روی ارتفاع گردشوان زخمی و جهت مداوا تخلیه گردید.

ضمناً قرارگاه حمزه ۱ از ساعت ۲۴۰۰ مورخه ۶۴/۷/۱۶ مسئولیت منطقه عملیاتی را به ق ت حمزه ۶ واگذار و بنا به دستور قرارگاه تاکتیکی لشکر ۲۳ را در پادگان پسوه دائر خواهد کرد. «سند شماره ۱۳۰»

- تیپ ۲ لشکر ۲۳ دستور جزء به جزء شماره ۷ خود را در تاریخ ۶۴/۷/۱۶ صادر و اعلام داشت که تا ساعت ۰۴۰۰ مورخه ۶۴/۷/۱۸ مواضع پدافندی کیارشک را به تیپ ۱ تحویل و از مورخه ۷/۱۶ الی ۶۴/۷/۱۸ نسبت به تعویض گردان تکاور لشکر ۶۴ در محور سیلوه اقدام و تأمین محور مذکور را به عهده می‌گیرد. «سند شماره ۱۳۱»

- هوابرد دستور جزء به جزء شماره ۵ خود را در تاریخ ۶۴/۷/۱۵ صادر نمود. تیپ هوابرد پس از تعویض از خطوط پدافندی مأموریت دارد با گردان‌های ۱۲۶ و ۱۳۵ به عنوان احتیاط متحرک قرارگاه مقدم نزا جا در منطقه عمومی گردشوان مستقر و قرارگاه اصلی تیپ را با سه گردان ۱۰۱، ۱۴۶ و ۱۵۸ در منطقه جنوب دائر نماید. ضمناً گردان ۱۲۶ با احداث کانال خط پدافندی سوم را تشکیل و تا ساعت ۲۴۰۰ مورخه ۶۴/۷/۱۶ توسط گردان ۱۴۰ لشکر ۲۱ تعویض می‌شود و سپس در دره خرنه مستقر و آماده می‌شود بنا به دستور به سمت شوش حرکت کند. گردان ۱۳۵ تا ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۷/۱۶ با گردان ۱۳۶ تعویض شده. و در سه راهی لولان در محلی که از برد توپخانه متوسط دشمن خارج باشد مستقر می‌گردد و آماده می‌شود بنا به دستور به سمت شوش حرکت کند. «سند شماره ۱۳۲»

- ق حمزه ۳ تی ۱ لشکر ۷۷ گد ۱۳۵ هوابرد را رها و کماکان مسئولیت پدافند از کارگازین و گردشوان را عهده‌دار و از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۷/۱۶ در کنترل حمزه ۶ قرار می‌گیرد.

- تیپ ۳ ل ۲۸ (۱۱۲، ۱۱۸، ۱۵۵) به عنوان حمزه ۵ در منطقه گلازرده ابقا و بقیه یگان‌های لشکر به سمت قرارگاه جنوب حرکت کردند.

مرحله چهارم: آخرین وضعیت عملیات قادر / ۲۶۱

مرحله چهارم: آخرین وضعیت عملیات قادر (پدافند موثر از منطقه عملیاتی قادر)

- قرارگاه تاکتیکی حمزه س ش (ع) با صدور دستور جزء به جزء شماره ۶ از تاریخ ۶۴/۷/۱۳ از مختصات (۶۸۵-۷۸۹) تا (۶۸۳-۹۰۹) پدافند مؤثر می‌نماید و از ساعت ۲۴۰۰ مورخه ۶۴/۷/۱۷ مسئولیت را به قرارگاه مقدم نزاجا تفویض می‌نماید.

• سازمان رزمی:

گروه هوانیروز باختران	توپخانه قرارگاه	ق حمزه ۵	ق حمزه ۶	ق حمزه ۴	ق حمزه ۱
گردان هجومی بالگرد ۲۱۴ گروهان پشتیبانی هجومی (بالگرد شنوک) گروهان تک (بالگرد کبری)	دسته موشک زمین به زمین گردان ۳۴۱ توپخانه ۱۳۰ م.م یک آتشبار کاتیوشا از گردان توپخانه ۳۶۹	لشکر ۲۸ پیاده (-)	لشکر ۲۱ پیاده (-) تیپ ۱ لشکر ۷۷ تیپ ۱ لشکر ۲۳ گد ۱۴۰ تی ۱ ل ۲۱ گد ۱۷۱ تی ۳ ل ۲۱ گد ۱۱۲ تی ۳ ل ۲۸	تیپ ۵۵ هوابرد (-)	لشکر ۲۳ ن م (-)

برابر دستور جزء به جزء شماره ۷ قادر حمزه ۶ در شمال (لولان) و حمزه ۵ (-) در جنوب (گلازده) به پدافند خود ادامه می‌دهند و یگان‌های رها شده منطقه را ترک و به جنوب اعزام می‌گردند.

برابر دستور جزء به جزء شماره ۸ قادر تیم کنترل تاکتیکی نزاجا در پادگان پیرانشهر مستقر و هدایت و جا به جایی یگان‌ها را از ساعت ۱۲۰۰ روز ۶۴/۷/۲۰ الی ۶۴/۸/۱۸ به عهده می‌گیرد.

تیم کنترل تاکتیکی نزاجا ماموریت دارد مسئولیت منطقه را از ۲۴۰۰ مورخه ۶۴/۸/۱۰ الی ۲۴۰۰ روز ۶۴/۸/۱۷ به لشکر ۶۴ واگذار و کنترل یگان‌های منطقه قادر را به شمالغرب محول و یگان‌های رها شده را به جنوب اعزام می‌نماید.

پیرو دستور جزء به جزء شماره ۸ در ۶۴/۸/۹ دستورات زیر داده شد.

لشکر ۲۳، تیپ ۱ مربوطه را از تاریخ ۶۴/۸/۱۷ در کنترل عملیاتی لشکر ۶۴ قرار داده و تامین محور لولان، خرنه، بیمضرته، تا اشنویه را با تیپ ادغامی با کمبا ۱۱ (تیپ ۳) برقرار نموده و آتشبار ۱۳۰ م م گردان ۳۸۵ را در محور لولان مستقر می نماید.

لشکر ۶۴ موقتاً گد ۱۱۲ تیپ ۳ لشکر ۲۸ را زیر امر گرفته و در منطقه پیرانشهر به کار برید، یگان‌های محور لولان را برابر دستورات ابلاغی رها نموده و تی یک لشکر ۲۳ را در کنترل عملیاتی بگیرد.

• انحلال قرارگاه مقدم نزا از ساعت ۲۴۰۰ مورخه ۶۴/۸/۲۲ اعلام و مسئولیت منطقه قادر به عهده قرارگاه شمالغرب واگذار گردید. قرارگاه تاکتیکی لشکر ۲۱ به فرماندهی سرهنگ شاهین را با گد ۱۳۸ و گروهانهای شهادت لشکرهای ۲۱-۹۲،۷۷ و ۲۳ در کنترل شمالغرب، ق تاکتیکی هوابرد با گردانهای ۱۳۵، و گد ۱۲۶ در کنترل عملیاتی شمالغرب قرار داشته که از تاریخ ۶۴/۹/۱ رها شده و به جنوب اعزام می گردد. تیپ ۳ لشکر ۲۸ به عنوان حمزه ۵ در کنترل شمالغرب ابقا می گردد.

• در تاریخ ۶۴/۸/۲۸ به هوابرد اعلام شد که گردانهای ۱۲۶ و ۱۳۵ و قرارگاه تیپ را از تاریخ ۶۴/۹/۱ به جنوب اعزام دارد.

• همانطور که بیان گردید پدافند منطقه از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۴/۸/۲۲ به لشکر ۶۴ و کنترل منطقه با قرارگاه شمالغرب و تامین محور اشنویه به لولان به تیپ ۳ لشکر ۲۳ با عناصر کمبا ۱۱ واگذار و لشکر ۲۳ در پادگاه پسوه مستقر و بقیه یگان‌ها به تدریج به جنوب اعزام شدند. ضمناً تعداد ۶ پایگاه راهداری از عناصر جهاد سازندگی در محور اشنویه - لولان مستقر و عهده دار با نگهداشتن آن محور را متقبل شدند

نتیجه کلی عملیات قادر

- ۱- ارتفاعات آزاد شده: حصاروست، بربرزین روست، کارگازین، لولان، گردشوان، باشکین (۳۵ کیلومتری منطقه حیات)
- ۲- شهرها و آبادیهائی که تحت کنترل و دید و تیر قرار گرفتند: سیدکان- دیانا- دیلیزیان- بادلیان- گلاله- چومان مصطفی- دربند- قصر- دارالسلام- شهرک ماوان- گردسور- پیرمارو و ناوندا
- ۳- تلفات و ضایعات دشمن
 - الف- تلفات دشمن حدود ۲۰۰۰ نفر کشته و حدود ۳۰۰۰ نفر زخمی و ۳۰ نفر اسیر
 - ب- تلفات خودی: شهید ۲۲۴ نفر مجروح ۱۳۹۱ نفر گمشده و اسیر ۱۳۳ نفر
 - پ- ضایعات دشمن: انهدام ۶ فروند هواپیما، ۳ فروند بالگرد، چندین دستگاه ادوات زرهی و مهندسی، ۲۵ عراده توپ، ۲۷۴ خودرو سبک و سنگین و ۲۹ نقطه آمادی و ۸۸ سنگر انفرادی و اجتماعی
 - ت- انهدام نیروهای عراق: ۶۰٪ گردان ۲ تی ۳۸ لشکر ۷ در گلاله، ۵۰٪ گردان ۱ تی ۴۳۸ در سرسپندار، ۵۰٪ تی ۶۰۳ در گوشینه، ۶۰٪ گردان کماندو نهانند، ۶۰٪ گردان های کماندو شرق دجله، حطین، قادسیه و ۵۰٪ افراد جیش الشعبی زیباری و جوهر هرکی
 - ث- ضایعات عمده عراق: به آتش کشیده شدن انبار مهمات دیلیزیان توسط موشک و توپخانه خودی، به آتش کشیده شدن محل تجمع نیروهای جیش الشعبی در اطراف دیانا، بادالیان، انهدام پارک موتوری دشمن در جنوب شیوان، وارد شدن ضایعات به تأسیسات اقتصادی و نظامی اطراف شهر دیانا و وارد آوردن ضایعات و خسارات به بالگردها و پد بالگرد دشمن در دیانا.

در ادامه پیگیری کمیسیون امور دفاعی مجلس و درخواست سماجا در رابطه با یگان‌های پدافند هوایی جهت به کارگیری سلاحهای پدافندی در جزیره خارک در اوائل مهرماه ۱۳۶۴ نزاچا طی شماره ۱۸۸ / ۱ / ۱۴۰۴ / س-۶۴/۷/۱۰ به اداره سوم پاسخ داد که این نیرو آمادگی دارد تعدادی توپ اورلیکن بدون خدمه را به نهاجا تحویل داده تا در تقدم در تقویت پدافند هوایی جزیره خارک به کار گرفته شوند.

جابه جایی یگان‌های پدافند هوایی عمل کلی

قرارگاه مقدم نزاچا در خصوص پدافند هوایی دستورالعمل زیر را طی شماره ۶۴/۷/۱۹-۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۴۰۸ صادر نمود

- ۱- عنصر پدافند هوایی نهاجا مستقر در قرارگاه حمزه موارد زیر را اقدام نماید.
 - الف- دو رسد راپیر مستقر در گلازرده و دو رسد راپیر مستقر در کلاشین را از تاریخ ۶۴/۷/۲۰ رها و به یگان سازمانی اعزام دارد.
 - ب- دو رسد اسکای گارد و رسد تعمیر و نگهداری آن را در تاریخ ۶۴/۷/۲۱ با هماهنگی لشکر ۲۳ در محور سیلوه مستقر نمائید.
 - پ- یک رسد اورلیکن محور کلاشین گلازرده را به محل آتشبار اورلیکن در منطقه حمزه ۶ اعزام نمائید.
 - ت- یک رسد اورلیکن مسقر در قرارگاه مقدم نزاچا را در تاریخ ۶۴/۷/۲۲ رها و به یگان سازمانی اعزام دارید.
 - ث- مرکز عملیات پدافند هوایی مستقر در کلاشین را از تاریخ ۶۴/۷/۲ رها و به یگان سازمانی اعزام دارید.
 - ج- با استفاده از امکانات شبکه اعلام خطر هوایی مستقر در پیرانشهر نسبت به زیر پوشش قرار دادن دو رسد توپ اسکای گارد محور سیلوه اقدام نمائید.

نتیجه کلی عملیات قادر / ۲۶۵

۲- دسته پدافند هوایی آتشبار ۸۲۷ پ ه گروه ۴۴ توپخانه مهمات خود را به نقطه آماد پسوه عودت و جهت اعزام با راه آهن به قرارگاه جنوب در تاریخ ۶۴/۴/۲۲ به پادگان مراغه مراجعه نمائید.

۳- آتشبار گردان ۳۲۵ پ ه: رسدهای توپ مستقر در قرارگاه رده جلویی و قراگاه حمزه ۶ و رسدهای مستقر در کلاشین و بیمارستان شهدای بدر را در اختیار گرفته و در تاریخ ۶۴/۷/۲۲ به مراغه جهت اعزام به قرارگاه جنوب حرکت نمائید.

۴- آتشبار سوم گردان ۳۳۲ پ ه همچنان پدافند هوایی گردانهای ۳۴۱ توپخانه و ۳۶۹ کاتیوشا را عهده دار باشید

۵- دسته پدافند هوایی گردان ۳۶۵ پ ه مهمات خود را به نقطه آماد مهمات خود پسوه عودت و با در اختیار گرفتن دورسد توپ ۲۳ م م زیر امر گردان ۳۸۳ توپخانه در تاریخ ۶۴/۷/۲۲ به مراغه حرکت تا با راه آهن به ق ع ج اعزام شوید.

۶- آتشبار ۲۳ م م گردان ۳۷۵ پ ه ل ۱۶. توپهای ۲۳ مستقر در آماد طبقه ۵ محور لولان بیمضرته و توپهای ۲۳ م م زیر امر تیپ ۱ لشکر ۷۷ را در تاریخ ۶۴/۷/۲۱ در اختیار گرفته مهمات را به نقطه آماد مهمات محور لولان بیمضرته تحویل و آماده باشید جهت ترابری با راه آهن به خوزستان در تاریخ ۶۴/۷/۲۲ به مراغه حرکت نمائید. «سند شماره ۱۳۳»

معاونت عملیات و اطلاعات نزاجا طی پیام ۶۴/۸/۶-۱۲/۱۴۰۴/۱/۱۶۵ به ق ت ح س ش (ع) اعلام نمود که سریعاً ۴ قبضه توپ اسکای گارد نهجا را که در منطقه عملیاتی شمالغرب گسترش داده شده‌اند رها نموده و نتیجه را گزارش نماید. «سند شماره ۱۳۴»

در رابطه با عملیات قادر بررسی ستادی در تاریخ ۶۴/۷/۲۳ جهت طرح در شورای عالی دفاع تهیه و در نهایت راه کار سوم مبنی بر حفظ عوارض حساس منطقه آزاد شده مورد تایید قرار گرفت که به علت یکسان نبودن شرایط جوی و سرزمینی محور جنوبی در زمستان از وجود نیرو تخلیه و محور شمالی برای اینکه مبنائی برای عملیات آینده باشد توسط تیپ ۱ لشکر ۶۴ و عناصری از لشکر ۲۳ به استعداد ۶ گردان نگهداری می شود.

بررسی ستادی ادامه عملیات قادر جهت طرح در شورای عالی دفاع

۱- حفظ مواضع پدافندی فعلی

الف- محاسن:

(۱) درگیر نگه داشتن دشمن در منطقه و جلوگیری از دسترسی دشمن به

مناطق حساس

(۲) زمینه سازی برای ادامه عملیات در آینده (در شرایط مناسب جوی)

(۳) امکان ادامه عملیات نامنظم در عمق

(۴) حفظ و نگهداری جاده های حادثی

(۵) ادامه حفظ تماس با کلیه نیروهای مخالف رژیم بعث

ب- معایب:

(۱) شرایط نامناسب جوی به خصوص در فصل سرما

(۲) اختصاص نیروهای رزمی و پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی قابل

توجه برای نگهداری مواضع در این منطقه

(۳) طولانی بودن آماد راهها

(۴) نیاز به یگان مهندسی با وسایل سنگین مهندسی کامل به منظور باز

نگهداشتن جاده ها

(۵) وجود مشکلات پشتیبانی لجستیکی از راه زمین و هوا

(۶) به علت برودت بیش از حد هوا امکان زیست پرسنل بسیار مشکل و کارائی

رزمی پرسنل و نگهداری وسایل و وسایط به حداقل تقلیل می یابد.

(۷) کاهش روحیه پرسنل

۲- تخلیه مواضع و برگشت به وضعیت قبل از آغاز عملیات:

الف- محاسن:

(۱) با توجه به خط مشی جمهوری اسلامی مبنی بر ادامه جنگ صرفه جوئی در

قوا را به منظور کاربرد نیروها در سایر مناطق میسر می سازد.

بررسی ستادی ادامه عملیات قادر جهت طرح در شورای عالی دفاع / ۲۶۷

(۲) جلوگیری از تلفات و ضایعات پرسنل و وسایل و وسایط
(۳) امکان بازسازی (آموزش - نگهداری) یگان‌ها جهت آماده شدن برای عملیات
آتی
ب- معایب:

- (۱) عملیات کمبا ۱۱ با مشکل مواجه خواهد شد.
 - (۲) امکان پیشروی دشمن تا مرز کلاشین و بسته شدن راهها وجود دارد.
 - (۳) ادامه عملیات در منطقه مشکل می شود.
 - (۴) امکان تهدید منطقه والفجر ۲ توسط دشمن.
 - (۵) تعدادی از شهرهای مرزی در برد توپخانه دشمن قرار می گیرد.
- ۳- حفظ نقاط حساس و معابر با استقرار پایگاهها در محلهای مناسب توسط یگان‌های
تحت کنترل عملیاتی ق ع شمالغرب قبل از آغاز عملیات قادر

الف- محاسن:

- (۱) تماس با دشمن در مناطق حساس حفظ می گردد.
 - (۲) دشمن به مناطق حساس دسترسی پیدا نمی کند.
 - (۳) ادامه عملیات نامنظم در عمق را میسر می سازد.
 - (۴) صرفه جوئی در قوا و بازسازی نیروها (آموزش- نگهداری) را به منظور به
کارگیری نیروها در سایر مناطق فراهم می سازد.
 - (۵) تلفات و ضایعات پرسنلی و وسایل و وسایط تقلیل می یابد.
 - (۶) قسمتی از جاده های احداثی حفظ می گردد.
 - (۷) حفظ تماس با نیروهای مخالف رژیم بعث را تا حدودی فراهم و باعث
دلگرمی آنان در ادامه مبارزات علیه رژیم بعثی عراق خواهد شد.
- ب- معایب:

- (۱) شرایط نامناسب جوی به خصوص در سرما.
- (۲) نیاز به یگان مهندسی با وسایل سنگین راهداری جهت بازنگهداشتن جاده‌ها.

(۳) برودت بیش از حد هوا زیست پرسنل را مشکل و کارائی رزمی پرسنل و نگهداری وسایل و وسایط را کاهش می دهد.

(۴) وجود مشکلات پشتیبانی لجستیکی از راه هوا و زمین.

نیازمندیهای حفظ مواضع پدافندی فعلی:

- ۱- حداقل نیروی رزمی مورد نیاز ۳تی پیاده (۲تی در خط و ۱ تی در احتیاط)
 - ۲- توپخانه مورد نیاز ۲ گردان ۱۰۵ م م و ۲ گردان ۱۵۵ م م و ۱ گردان ۱۳۰ م م و ۱ آتشبار کاتیوشا.
 - ۳- ابقاء سه جهاد سازندگی موجود در منطقه با تقویت کامل آنها به وسایل سنگین مهندسی جهت باز نگهداشتن جاده ها.
 - ۴- یک تیم هوانیروز مرکب از ۲ فروند کبری و ۴ فروند ۲۱۴.
 - ۵- ابقاء نقاط آمادی موجود در مناطق فعلی جهت پشتیبانی لجستیکی یگانها.
- نیازمندیهای حفظ نقاط حساس و معابر در محللهای مناسب:
- ۱- نیروی رزمی مورد نیاز یک تی ارتشی همراه با عناصر کما ۱۱.
 - ۲- یک گردان ۱۰۵ م م و ۲ آتشبار ۱۳۰ م م .
 - ۳- ابقاء جهادهای موجود در منطقه.
 - ۴- هوانیروز ۲ فروند ۲۱۴.
 - ۵- تشکیل یک نقطه آمادی و همچنین ذخیره کلیه طبقات آمادی در پایگاهها برای مدت حداقل ۵ ماه.

نتیجه:

با مقایسه وضعیتهای ۱و۲و۳ فوق، وضعیت سوم با توجه به اینکه ضمن حفظ موقعیت نسبی فعلی صرفه جوئی در قوا را در برداشته و بازسازی یگانها را میسر ساخته و آسیب پذیری نیروها را تقلیل داده و از مشکلات پشتیبانی لجستیکی می کاهد، بر وضعیت های ۱و۲ ارجحیت دارد.

پیشنهاد:

ضمن پیشنهاد وضعیت سوم، احتیاطی به استعداد یک تیپ به ق ع شمالغرب اختصاص داده شود تا قرارگاه بتواند در مواقع لزوم هرگونه فعالیت دشمن را خنثی و با مناسب شدن شرایط جوی و با داشتن اطلاع کافی از دشمن به موقع خط پدافندی فعلی را اشغال نماید.

خصاصه اقدامات: پس از پذیرش راهکار سوم بررسی ستادی نزاجا به شماره ۷/۲۰۱/۸/۱۳ - ق مورخه ۶۴/۷/۲۳ مبنی بر حفظ عوارض حساس منطقه آزاد شده چون از نظر شرایط جوی و سرزمینی منطقه یکسان نبود تصمیم گرفته شد که منطقه به دو قسمت تقسیم گردد نامه شماره ۶۴/۹/۱ س/۶۰۲/۰۲/۳/۱۲ مدع نزاجا.

الف- ارتفاعات جنوبی شامل هارکوت، بربرزین روست، گلزرده، کارگازین که به دلیل داشتن ارتفاعات صعب العبور و ریزش برف زیاد و مسدود شدن معبر بطور کلی از وجود نیرو در زمستان تخلیه می گردد گرچه در فصل پائیز دو گردان از تیپ ۳ لشکر ۲۸ در منطقه مذکور استقرار داشتند.

ب- ارتفاعات شمالی چيامکان، گردشوان، باشکین، سرراول، کیارشک که در منطقه عمومی لولان قرار داشته و از وضع جوی مناسبتری برخوردار بودند به دلیل اینکه برای عملیات آینده مبنائی باشند توسط یگانهای از لشکر ۶۴ و لشکر ۲۳ به استعداد ۶ گردان تحت کنترل قرارگاه شمالغرب پدافند می شوند (پایگاهی و خط پیوسته)، رده جلو قرارگاه شمالغرب به عنوان اداره کننده خط پدافندی در پیرانشهر و رده جلویی لشکر ۶۴ در منطقه لولان مستقر شدند. مسئولیت تامین آماد راه محور اشنویه، لولان به تیپ ۳ لشکر ۲۳ واگذار گردید، همچنین ۶ پایگاه راهداری جهادسازندگی با تجهیزات کافی در محور اشنویه لولان مستقر گردیدند.

عملیات تعویض قرارگاه حمزه ۶ (لشکر ۲۱) توسط تیپ یکم لشکر ۶۴ از اوایل آذرماه ۶۴ شروع شد. از جمله گردان ۱۷۱ لشکر ۲۱ توسط گردان ۱۶۴ تیپ پیرانشهر تعویض شد (خاتمه تعویض ۶۴/۸/۱۲)

در خصوص جابه جایی یگانها اقدامات و مکاتبات ذیل نیز انجام گرفته است.

۱- ق ت حمزه ۵ طی شماره ۲۰۸/۱/۷۲۹/س-۶۴/۷/۲۴ فعالیت های انجام گرفته در راستای اجرای دستور جزء به جزء شماره ۷ را مبنی بر رهائی تیپ ۱ (-) و تیپ ۲ و اعزام آنها به مراغه و سپس با راه آهن به جنوب اعلام داشته باشند. «سند شماره ۱۳۵»

۲- ق حمزه ۵ به تیپ ۳ مربوطه اعلام که از ساعت ۱۲۰۰ مورخه ۶۴/۷/۲۶ فعالیت خود را به عنوان قرارگاه تاکتیکی حمزه ۵ شروع کند و ارتباط با تیم کنترل تاکتیکی نزاجا در پیرانشهر راساً انجام دهد. «سند شماره ۱۳۶»

۳- برابر اعلام تیم کنترل تاکتیکی نزاجا یگان‌های از لشکر ۲۸ (تیپ ۱ با گدهای ۱۱۶، ۱۸۷، تیپ ۲ با گدهای ۱۲۷-۱۲۰-۱۰۷، عناصر مهندسی، بهداری و تعمیر و نگهداری و سه دسته پدافند هوائی و رسد آمد)، یگان‌هایی از تیپ ۱ لشکر ۷۷ (گردان ۱۷۸، گردان ۱۴۸، یک ات از گردان ۳۷۰ تو ۱۵۵ م، گردان ۳۹۱ توپخانه، یک آتشبار از گردان ۳۹۳ و عناصری از یگان‌های پدافند هوائی از تاریخ ۷/۲۲ الی ۶۴/۷/۲۴ با راه آهن از مراغه به اهواز حرکت نمایند. «سند شماره ۱۳۷»

۴- لشکر ۲۸ در تاریخ ۶۴/۸/۴ آخرین وضعیت یگان‌ها خود را اعلام داشت.

«سند شماره ۱۳۸»

۵- لشکر ۶۴ در پی اجرای امریه ۶۴/۷/۲۳-۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۴۱۳ تیم کنترلی نزاجا دستور جزء به جزء شماره ۱ به دستور عملیاتی شماره ۳ پدافندی خود در تاریخ ۶۴/۸/۲ صادر نمود مبنی بر اینکه لشکر با در اختیار گرفتن دو گردان احتیاط قدس جابجائی های لازم را انجام و تیپ ۱ مربوطه را از منطقه والفجر ۲ رها و به منطقه لولان جهت رهایی یگان‌های لشکر ۲۱ اعزام می نماید. «سند شماره ۱۳۹»

۶- تیم کنترل تاکتیکی نزاجا در پیرانشهر طی شماره ۶۴/۶/۴-۲۰۱/۲۸/۶/۱۶/۴۶۱ دستور جزء به جزء شماره ۸ قادر را صادر و اعلام نمود که تیم کنترل نزاجا ماموریت دارد از ساعت ۲۴۰۰ مورخه ۶۴/۸/۱۰ الی ۲۴۰۰ مورخه ۶۴/۸/۱۷ مسئولیت منطقه پدافندی حمزه ۶ را به لشکر ۶۴ واگذار و هدایت و کنترل یگان‌های مستقر در منطقه عملیاتی قادر را به ق ع شمالغرب محول و یگان‌های رها شده را به منطقه پراکندگی در جنوب اعزام و جابه جائی آنها را هدایت و کنترل می نماید ضمناً پس از تعویض کامل یگان‌های در خط و واگذاری

بررسی ستادی ادامه عملیات قادر جهت طرح در شورای عالی دفاع ۲۷۱/

مسئولیت منطقه عملیاتی قادر به ق ع شمالغرب ماموریت تیم کنترل تاکتیکی خاتمه می‌یابد. «سند شماره ۱۴۰»

۷- در تاریخ ۶۴/۸/۵ تیم کنترل تاکتیکی نزاچا به مرکز فرماندهی نزاچا طی گزارشی اعلام که به علت ریزش برف سنگین از ساعت ۰۴۳۰ و ادامه آن در حال حاضر کلیه راههای ارتباطی منطقه قادر مسدود و تلاش وسائل مهندسی تاکنون به نتیجه نرسیده است ضمناً اجرای دستورات صادره به لشکر ۶۴ به علت مسدود بودن راهها با اشکال مواجه شده است. «سند شماره ۱۴۱»

۸- در جلسه فرماندهان مورخه ۶۴/۸/۸ دستورات تکمیلی زیر پیرو دستور جزء به جزء شماره ۸ قادر صادر گردید مبنی بر اینکه لشکر ۲۳ از تاریخ ۶۴/۸/۱۷ تیپ ۱ مربوطه را در کنترل عملیاتی لشکر ۶۴ قرار داده و در خصوص ماموریت تیپ ۳ هماهنگی لازم را با لشکر ۶۴ به عمل آورده و تامین محور لولان، خرنه، بیمضرته و اشنویه را با عناصر ادغامی کمبا ۱۱ برقرار نموده همچنین آتشبار ۱۳۰ م گردان ۳۸۵ را در محور لولان مستقر نماید، لشکر ۶۴ نسبت به رهائی یگانهای محور لولان اقدام و گردان ۱۱۲ لشکر ۲۸ را بطور موقت زیر امر گرفته و در منطقه عمومی پیرانشهر بکار ببرید، با همکاری تیپ ۱ لشکر ۲۳ تامین نقطه آماده طبقه ۵ محور لولان خرنه را برقرار نمائید، تیپ ۱ لشکر ۲۳ را با یک گردان در منطقه دراو و دو گردان در احتیاط، به کار ببرید، نسبت به استقرار یک گردان در چپاملکمان و رهائی گردان ۱۳۶ تا تاریخ ۶۴/۸/۱۶ اقدام نمائید، حمزه ۵ گردان ۱۱۲ را از تاریخ ۶۴/۸/۱۳ زیر امر لشکر ۶۴ قرار دهید، خط پدافندی فعلی با یک گردان تقویت شده پوشش نمائید، یک آتشبار ۱۰۵ از گردان ۳۹۳ را تا تاریخ ۶۴/۸/۱۳ از منطقه رها و به جنوب اعزام دارید و مسئولیت پشتیبانی آتش محور گلزرده را به عهده گردان ۳۴۱ قرار دهید حمزه ۶ قرارگاه تاکتیکی تیپ ۱ لشکر ۷۷ و گردان ۱۶۳ را تا تاریخ ۶۴/۸/۱۵ به منطقه جنوب اعزام نمائید. و تیپ ۱ لشکر ۲۳ را از تاریخ ۶۴/۸/۱۷ در کنترل عملیاتی لشکر ۶۴ قرار دهید. «سند شماره ۱۴۲»

۹- گپار نزاچا طی گرد شکاری در مورخه ۶۴/۸/۱۴ خواستار واگذاری کلیه مسئولیتهای افراد کمبا ۱۱ (امور طرح، کاربرد عملیاتی و پشتیبانی های لجستیکی) به قرارگاه شمالغرب گردید که با هماهنگی با دفتر سیاسی استانداری آذربایجان غربی و سازمان اطلاعات کشور

انجام و جهت تصویب امور عملیاتی، لجستیکی، امنیتی و اطلاعاتی به معاونت‌ها و مدیریت‌های نذاجا ارسال می‌گردد.

قرارگاه شمالغرب دستور العمل کنترل عملیات نامنظم برون مرزی نیروهای بارزانی در تاریخ ۶۴/۱/۲ تهیه و در دو مرحله توسط لشکر ۲۳ به مرحله اجرا خواهد گذاشت. قرارگاه شمالغرب کلیه امورات کمبا ۱۱ اعم از امور عملیاتی و اطلاعاتی را به کپار وابسته به لشکر ۶۴ واگذار نموده است علیهذا پیشنهاد نموده که امور عملیاتی کمبا ۱۱ از طریق رکن ۳ شمالغرب و معاونت عملیات و اطلاعات، امور اطلاعاتی از طریق رکن ۲ شمالغرب و مد اطلاعات نذاجا و امور لجستیکی از طریق رکن ۴ شمالغرب انجام پذیرد. «سند شماره ۱۴۳» گروه پشتیبانی اطلاعات رزمی (کیار) ضمن انجام پشتیبانی رکن دوم ق شمالغرب یکنفر افسر ترجیحا سروان روضه‌ای را به رکن ۲ شمالغرب اعزام می‌نماید

۱۰- مد عملیات نذاجا به ق شمالغرب طی پیام ۳۰۰۰/۰۳/۱۲ - ۶۴/۸/۱۷ اعلام که دو قبضه توپ ۱۳۰م از آتشبار یکم گردان ۳۴۵ نوهده مستقر در بانه را به لولان اعزام دارد. «سند شماره ۱۴۴»

۱۱- در تاریخ ۶۴/۸/۱۸ تیم کنترل تاکتیکی نذاجا مستقر در پیرانشهر از قرارگاه شمالغرب درخواست نمود که با اعزام مجدد عناصر کمبا ۱۱ با عناصری از لشکر ۲۳ و خودروهای حامل دوشکا و تا مورخه ۶۴/۸/۱۹ به کارگازین اقدام نماید. «سند شماره ۱۴۵»

۱۲- ق ع شمالغرب طی شماره ۲۰۱/۲۸/۹۴۳-۶۴/۸/۲۱ اظهار نموده که تعدادی از یگان‌های لشکر ۲۱ و لشکر ۷۷ به قرارگاه جنوب اعزام و بیان داشته که بقیه یگان‌ها با توجه به ماموریت آتی متعاقبا اعزام می‌گردند.

یگان‌هایی که تاکنون به جنوب اعزام شده اند شامل (تیپ ۳ لشکر ۲۱، تیپ ۱ لشکر ۲۱ (-)، تیپ ۱ لشکر ۷۷ (-) و یگان‌های که متعاقبا اعزام خواهند شد (قرارگاه لشکر ۲۱، قرارگاه تیپ ۱ لشکر ۲۱ گردان ۱۳۸، گردان ۱۶۳ و گردان ۱۳۶ لشکر ۷۷، گد ۴۵۶ مخابرات گد، ۵۴۵ بهداری و پشتیبانی لشکر ۲۱ می‌باشد). «سند شماره ۱۴۶»

بررسی ستادی ادامه عملیات قادر جهت طرح در شورای عالی دفاع / ۲۷۳

۱۳- در اجرای امریه ۲۰/۱/۰۸/۱۶۹ نزا (مدع) در مورخه ۶۴/۸/۲۲ مسئولیت منطقه عملیاتی قادر به عهده قرارگاه شمالغرب واگذار گردید. (قرارگاه تاکتیکی به انضمام یگان‌های پشتیبانی آتش مربوطه لشکر ۲۱ به فرماندهی سرهنگ ستاد شاهین راد شامل گد ۱۳۸ و یگان‌های شهادت لشکر های ۲۳، ۹۲، ۷۷، ۲۱ در منطقه قادر ابقا و در کنترل عملیاتی ق شمالغرب قرار گرفته و قرارگاه تاکتیکی تیپ هوایرد با گروهانهای ۱۳۵ و ۱۲۶ منطقه قادر ابقاء و در کنترل عملیاتی ق شمالغرب قرار می‌گیرد و از روز ۶۴/۹/۱ از منطقه رها خواهند شد، تیپ ۳ لشکر ۲۸ در منطقه قادر در کنترل عملیاتی ق شمالغرب قرار می‌گیرد. قرارگاه مقدم لوج نزا از تاریخ ۶۴/۸/۲۴ از منطقه رها و یکدسته ترابری با ۱۶ خودرو در کنترل عملیاتی ق شمالغرب باقی خواهند ماند. «سند شماره ۱۴۷»

۱۴- معاونت عملیات و اطلاعات (مدع) در اجرای اوامر ف نزا طی شماره ۲۰/۱/۸/۴/۴۰-س-۶۴/۸/۲۶ اعلام داشت که قرارگاه تاکتیکی لشکر ۲۱ به فرماندهی سرهنگ ستاد شاهین راد در کنترل عملیاتی ق ع ش غ باقی و پس از اجرای ماموریت واگذاری رها خواهند شد (به استثناء آتشبار کاتیوشا گد ۳۶۹ گروه ۲۲). قرارگاه تاکتیکی تیپ ۵۵ هوایرد از ساعت ۰۰۳۰ روز ۶۴/۹/۱ رها و به جنوب اعزام خواهند شد. تیپ ۳ لشکر ۲۸ کماکان در کنترل عملیاتی قرارگاه شمالغرب ابقاء می‌گردد پس از خاتمه ماموریت فعلی تیپ ۳ لشکر ۲۸ گردانهای ۳۴۱ توپخانه ۱۳۰ م م گروه ۲۲ و گردان ۳۶۹ (-) کاتیوشا رها و به جنوب اعزام خواهند شد. «سند شماره ۱۴۸»

۱۵- دستور جزء به جزء شماره ۹ قادر در تاریخ ۶۴/۸/۲۶ انتشار یافت مبنی بر اینکه ق رده جلو قرارگاه شمالغرب با استفاده قرارگاه رده جلو لشکر ۶۴ مستقر در لولان ضمن پدافند موثر از خطوط پدافندی منطقه قادر در ساعت (س) روز (ر) توسط قرارگاه تاکتیکی رده جلو لشکر ۲۱ یک تک محدود به منظور انهدام نیروهای دشمن در ارتفاع ۱۸۵۶ (۷۰-۸۴) می‌نماید. «سند شماره ۱۴۹»

۱۶- قرارگاه شمالغرب طی شماره ۲۸/۹۸۵-۲۰۱ مورخه ۶۴/۸/۲۸ در اجرای اوامر ف نذاجا به قرارگاه رده جلو لشکر ۲۱ اعلام نمود که سمینار بررسی طرح عملیات قادر ۱۴ در پادگان پسوه در تاریخ ۶۴/۸/۲۸ تشکیل و نتیجه را گزارش نماید. گروهانهای شهادت لشکر ۷۷، لشکر ۹۲ و لشکر ۲۳ را از کنترل عملیاتی رها و از تاریخ ۶۴/۸/۳۰ به مناطق مربوطه اعزام دارد. قرارگاه تیپ ۱ گردان ۱۳۸ و گروهان شهادت لشکر ۲۱ و گردان توپخانه ۳۲۷ و آتشبار گروهان گردان ۳۶۴ توپخانه ۱۵۵م از منطقه رها و به جنوب اعزام دارد. قرارگاه تیپ ۵۵ هوایر گردانهای ۱۲۶ و ۱۳۵ را به همراه قرارگاه تاکتیکی تیپ از تاریخ ۶۴/۹/۱ از منطقه رها و به جنوب اعزام دارد. تیپ ۳ لشکر ۲۸ کماکان در منطقه گلزرده پدافند نموده و آماده باشید پس از نزول برف و شرایط بد جوی بنا به دستور منطقه را رها و به مریوان حرکت و زیر امر لشکر متبوعه قرار گیرید. لشکر ۶۴ با استقرار دو گردان احتیاط در دسترس از تیپ ۱ لشکر ۲۳ در خطوط پدافندی واگذاری پشتیبانی و ماموریت پدافندی را با قرارگاه مقدم لشکر در لولان هدایت نماید.

«سند شماره ۱۵۰»

۱۶- معاونت عملیات و اطلاعات نذاجا طی شماره ۵۲/۱۰۸/۲۰۱/۷۰-۶۴/۸/۲۷ انحلال قرارگاه مقدم نذاجا را در منطقه شمالغرب از ساعت ۲۴۰۰ مورخه ۶۴/۸/۲۲ اعلام و مسئولیت منطقه عملیاتی قادر را به ق ع ش غ واگذار نمود.

«سند شماره ۱۵۱»

ماموریت واگذاری به تیپ ۱ لشکر ۶۴ پیاده / ۲۷۵

از: نزاجا معاونت عملیات و اطلاعات (مد عملیات)

شماره: ۶۰۲/۰۲۳/۱۲ س

به: سماجا ۳ (م ع - مدع)

تاریخ: ۶۴/۹/۱

موضوع: ماموریت واگذاری به تیپ ۱ لشکر ۶۴ پیاده

در ارتباط با نامه ساحافجا پیرامون مسائل و معضلات موجود در وضعیت پدافندی منطقه عمومی قادر نکات مشروحه زیر به عرض می رسد.

۱- پس از خاتمه عملیات آفندی قادر به منظور تعیین چگونگی پدافند از مناطق آزاد شده که با ایثار و از خودگذشتگی جمعی از جوانان برومند این مرز و بوم به دست آمده است، نیروی زمینی مبادرت به تهیه یک بررسی ستادی نموده که مفاد آن طی شماره ۱۳/۸/۱۷/۲۰ ق - ۶۴/۷/۲۳ به عرض رسیده است.

۲- بررسی مزبور در شورای عالی دفاع مطرح و راهکار سوم مبنی بر حفظ عوارض حساس در منطقه آزاد شده مورد تصویب قرار گرفت.

۳- در اجرای این تصمیم منطقه مورد نظر از نقطه نظر شرایط جوی و سرزمینی به دو قسمت تقسیم گردید.

الف- ارتفاعات جنوبی منطقه شامل هارکوت، بربرزین روست، گلزرده، کارگازین که به دلیل داشتن ارتفاعات صعب العبور و ریزش برف زیاد و مسدود شدن معبر به طور کلی از وجود نیرو در زمستان تخلیه خواهد شد، گرچه در حال حاضر ۲گردان از تیپ ۳ ل ۲۸ در منطقه مورد نظر استقرار دارد.

ب- ارتفاعات شمالی چپامکان، گردشوان، باشکین، سرراول، کیارشک که در منطقه عمومی لولان قرار داشته و از وضعیت جوی نسبتاً مناسبتری برخوردار است به دلیل اینکه می تواند مبنای خوبی برای عملیات آینده باشد توسط یگان‌هایی از لشکر ۶۴ و ل ۲۳ نیروی مخصوص به استعداد ۶ گد تحت کنترل قرارگاه عملیاتی شمالغرب به صورت خطوط پیوسته و پایگاهی پدافند می شود.

۴- رده جلویی ق ت لشکر ۶۴ به عنوان اداره کننده خط پدافندی مورد نظر در منطقه عمومی لولان و رده جلویی قرارگاه عملیاتی شمالغرب در پیرانشهر به منظور کنترل و هدایت یگان‌های منطقه استقرار یافته اند.

۵- ارتباط مورد نیاز تاکتیکی بین یگان‌های در خط و قرارگاه کنترل کننده برقرار بوده علاوه بر آن اقداماتی جهت ایجاد شبکه ارتباطی تجارتي (اف ایکس) به منظور بالا بردن پرسنل در دست اقدام می باشد.

۶- مسئولیت برقراری تامینی آماد راه اصلی محور لولان اشنویه به تیپ ۳ لشکر ۲۳ واگذار گردیده است.

۷- به منظور بازنگهداشتن جاده لولان اشنویه تعداد ۶ پایگاه راهداری از عناصر جهاد سازندگی با تجهیزات کافی در محور مزبور مستقر گردیده و جهاد مزبور تقبل نموده است که محور مذکور را برای تردد خودروها باز نگهدارد.

۸- پیش بینی لازم در مورد ذخیره سازی طبقات آمادی ۱ و ۳ و ۵ با توجه به تجارب سالهای گذشته آن هم در منطقه عملیاتی شمالغرب یه عمل آمده است.

۹- عناصر کمبا ۱۱ در کنترل عملیاتی لشکر ۲۳ بوده و مسئولیت مستقیم پدافندی ندارند ضمناً نزاچا با بهره برداری از منابع اطلاعاتی کوچکترین چرخش سیاسی آنان را زیر نظر دارد.

۱۰- گرچه با توجه به استعداد نیروهای آزاد دشمن امکان تجاوز در سرتاسر جبهه از سوی او وجود دارد ولی با توجه به روحیه متزلزل دشمن احتمال ارتکاب چنین عملی بسیار بعید به نظر می رسد، در عین حال ضمن کفایت نیرو در منطقه یگان‌های مستقر در خطوط مزبور قادر به حفظ مواضع متصرفی می باشند. اینک با در نظر گرفتن نکات مشروحه فوق و اینکه به هر تقدیر عوارض حساس مناطق تصرفی باید حفظ و نگهداری شود، نیروی زمینی آمادگی دارد تا نمایندگان ساحفاجا و یا اداره سوم را در منطقه مورد نظر دقیقاً توجیه و رفع هرگونه اشکال بنماید.

ف. نزاچا: سرهنگ توپخانه علی صیاد شیرازی

جانشین: سرهنگ توپخانه علی اصغر جمالی

ماموریت واگذاری به تیپ ۱ لشکر ۶۴ پیاده ۲۷۷/

از سماجا ۳ (معاونت عملیات، مد عملیات)

شماره: ۲۰۱/۰۶/۶۵/۴

به ساحفاجا (ل ۳)

تاریخ: ۶۴/۹/۴

موضوع: ماموریت واگذاری به تیپ ۱ لشکر ۶۴

بازگشت به شماره ۶۴/۸/۱۲-۶/۶۵۰/۴۱۰/۱۶/۱۲۴

۱- نزاجا در رابطه با متن نامه بازگشتی فوق موارد زیر را اعلام نموده است
الف- به منظور پدافند از مناطق آزاد شده قادر یک بررسی ستادی تهیه و در شورایی عالی دفاع مطرح و طرح مبتنی بر حفظ عوارض حساس در منطقه آزاد شده مورد تصویب قرار گرفت
ب- در اجرای تصمیم فوق منطقه مورد نظر از نظر شرائط جوی و سرزمینی به دو قسمت تقسیم گردید.

(۱) ارتفاعات جنوبی منطقه شامل هارکوت، بریزین روست، گلزرده، کارگازین که به علت وجود ارتفاعات صعب العبور و ریزش برف زیاد و مسدود شدن معابر به طور کامل از وجود نیرو در زمستان تخلیه خواهد شد.

(۲) ارتفاعات شمالی چيامکان، گردشوان، باشکین، سرراول، کيارشک که در منطقه عمومی لولان قرار داشته و از وضعیت جوی نسبتاً مناسبتری برخوردار است به دلیل اینکه می تواند مبنای خوبی برای عملیات آینده باشد توسط یگان‌هایی از لشکر ۶۴ و لشکر ۲۳ تحت کنترل قرارگاه عملیاتی شمالغرب به صورت پیوسته و پایگاهی پدافند می شود.

پ- رده جلویی قرارگاه تاکتیکی لشکر ۶۴ به عنوان اداره کننده خط پدافندی مورد نظر در منطقه عمومی لولان و رده جلویی قرارگاه عملیاتی شمالغرب در پیرانشهر به منظور کنترل و هدایت یگان‌های منطقه استقرار یافته اند.

ت- ارتباط مورد نیاز تاکتیکی بین یگان‌های در خط و قرارگاه کنترل کننده برقرار بوده و علاوه بر آن اقداماتی جهت ایجاد شبکه ارتباطی (اف- ایکس) به منظور بالا بردن روحیه پرسنل در دست اقدام است.

ث- مسئولیت برقراری تامین آماده راه اصلی محور لولان- اشنویه به تیپ ۳ لشکر ۲۳ واگذار گردیده است و به منظور بازنگهداشتن جاده مزبور تعداد ۶ پایگاه راهداری از عناصر جهاد سازندگی با تجهیزات کافی در محور مزبور مستقر گردیده و جهاد تقبل نموده است که محور مذکور را برای تردد خودرو بازنگهدارد.

ج- پیش بینی لازم در مورد ذخیره سازی طبقات امادی ۱ و ۳ با توجه به تجارب سالهای گذشته به عمل آمده است.

ج- عناصر کما ۱۱ در کنترل عملیاتی لشکر ۲۳ بوده و مسئولیت مستقیم پدافندی ندارند، ضمناً نذاجا با بهره برداری از منابع اطلاعاتی کوچکترین حرکت و چرخش سیاسی آنان را زیر نظر دارد.

ح- گرچه با نگرش به استعداد نیروهای دشمن امکان تجاوز در سراسر جبهه وجود دارد ولی با توجه به روحیه متزلزل دشمن احتمال ارتکاب چنین عملی بسیار بعید به نظر می رسد، در عین حال ضمن کفایت نیرو در منطقه، یگان‌های مستقر در خطوط پدافندی قادر به حفظ مواضع متصرفی می باشند.

خ- با نگرش به نکات بالا و اینکه به هر تقدیر عوارض حساس مناطق باید حفظ و نگهداری شود، نذاجا آمادگی دارد تا نماینده ساحفاجا را در منطقه مورد نظر دقیقاً توجیه و هرگونه اشکال و ابهام را رفع نماید.

۲- مراتب جهت آگاهی اعلام می گردد. ضمناً هیئتی از سماجا به سرپرستی نماینده سماجا ۳ در محل توجیه گردیده اند.

ر- سماجا: سرهنگ پیاده ستاد اسماعیل سهرابی
از طرف : سرهنگ زرهی ستاد سیروس لطفی

گیرنده: نذاجا، معاونت عملیات و اطلاعات (مد عملیات) بازگشت به شماره ۰۲/۰۳/۱۲ - ۰۲/۰۳/۱۲ - ۶۴/۹/۱ جهت
آگاهی

۷۰/۲۰۱/۸/۶۱ ق

۶۴/۱۱/۵

از نذا: معاونت عملیات و اطلاعات (مد عملیات)

به سماجا ۳ (معاونت عملیات، مد عملیات)

موضوع: عملیات قادر

بازگشت به شماره ۲۰۱/۰۶/۹/۱۹۶ خ م - ۶۴/۹/۱۷

تجزیه و تحلیل ساحفاجا (ل ۳) در مورد عملیات قادر بوسیله افسران معاونت عملیات و اطلاعات که مستقیماً در تمام مراحل عملیات فوق شرکت داشته اند مورد بررسی قرار گرفت که نتیجه آن جهت آگهی و هرگونه اقدام به شرح زیر به عرض می رسد

الف- در مورد جو:

اصولاً عملیات قادر در شرائطی آغاز شده است که شرائط جوی هیچگونه محدودیتی برای یگان‌های عمل کننده به وجود نیامورد و یگان‌ها در جریان کامل وضعیت جوی منطقه عمل بوده اند. ضمناً قرارگاه مقدم و تیم کنترل تاکتیکی نذاجا در شمالغرب پیش بینی های لازم در مورد جابه جایی یگان‌ها بمنظور احتراز از برخورد با شرائط نامناسب جوی به عمل آورده است

ب- در مورد زمین:

تیم تجزیه و تحلیل کننده ساحفا جا اطلاع دقیقی از وضعیت زمین منطقه عملیات بدر و عملیات قادر نداشته زیرا مناطق مزبور متمایز از یکدیگر و دارای شرائط ویژه خود می باشند

(۱) منطقه دارای سه آماد راه اصلی بوده نه یکی به این شرح

(الف) محور پیرانشهر، سیلوه، گلزرده خطوط مقدم قسمت جنوبی منطقه عملیات

(ب) محور اشنویه، کلاشین، کارگازین خطوط مقدم قسمت میانی منطقه عملیات

(پ) محور اشنویه، بیمضرته، خزنه، لولان، دراو خطوط مقدم قسمت شمالی منطقه عملیات

که سه آماد راه مذکور بوسیله راههای فرعی به همدیگر مرتبط بوده و فعالیت یگان‌ها در آنها جریان داشته است

(۲) بررسی منطقه عملیات تهیه و در اختیار یگان‌ها قرار گرفته است لیکن بهره برداری صحیح و

اقدامات لازم در مورد شناسائی منطقه واگذاری به انگیزه کمبود وقت و عدم امکانات کافی توسط بعضی یگان‌ها انجام نگردیده است.

(۳) به آسیب پذیری یگان‌ها در برابر شرایط خاص فیزیکی منطقه کاملاً توجه شده و تلفات

ناچیز ناشی از بمبارانهای شدید هوایی و توپخانه دشمن ناشی از توجه کافی به این مسئله بوده است.

(۴) شرایط جوی زمین منطقه عمل تنها در آن منطقه چنین نیست بلکه از منطقه قصر شیرین تا دالامپر داغ زمین دارای دو شرایط جوی است (منطقه خودی سردسیر و منطقه دشمن معتدل و یا گرمسیری است).

(۵) به اجرای عملیات تعرضی در مقایسه با سایر عملیات انجام شده در مناطق مشابه (والفجر ۲ و الفجر ۴) اهمیت بیشتری داده شده که اعزام دیدبانهای نفوذی توپخانه در عمق منطقه دشمن و اجرای عملیات چریکی توسط یگان نوهده و رزمندگان کما ۱۱ موید این گفته است.

(۶) شرایط خاص زمین ایجاب می نمود که پدافند به شکل نقاط اتکا و توسط دو یگان عمده صورت گیرد و علاوه بر حمزه ۱ و حمزه ۳ و ۴ نیز در خط پدافندی مستقر بودند.

(۷) هیچگونه محدودیتی در مورد توپخانه و مهمات آن برای این عملیات در نظر گرفته نشده بود و توپخانه موجود بنحواحسن ماموریتهای خود را انجام داده است.

(۸) در مورد توان جسمی افراد در ارتباط با منطقه عمل باید گفت که یگانهای عمل کننده از بهترین یگانهای نزاجا بوده که به طور مثال لشکر ۲۸ مدت ۵ سال در مناطق کوهستانی فعالیت داشته و نیز لشکر ۲۳ و تیپ ۵۵ هد یگانهای تکاور و لشکر ۲۱ نیز یگان کم تجربه ای در عملیات کوهستانی نبوده است.

(۹) البته کمبودی در مورد تغذیه و تدارک یگانها در روزهای شروع عملیات پچشم خورد که بلافاصله دقیقاً با توجه به وضعیت زمین سازمان دهی شده بودند و از اصول جنگ و تجارب بدست آمده در جنگهای کوهستانی کاملاً استفاده شده بود.

پ- در مورد وضعیت دشمن که اشاره گردیده دشمن کاملاً به منطقه خود مسلط بود برعکس کلیه ارتفاعات حساس و سرکوب منطقه نظیر حصاروست، باربازین روست، گردشوان، باشکین، سرسول در دست رزمندگان اسلام بوده است.

ت- در مورد وضعیت نیروهای خودی:

(۱) کمبود سرباز در تمامی یگانها محسوس و مورد تایید است.

(۲) عدم کارائی در تمام سطوح فرماندهی عمومیت نداشته لیکن چند مورد دیده شد که منجر به تعویض آنان گردید.

(۳) در مورد اشاره به عدم پوشش کافی برای نقاط حساس توسط نیروها به این امر مبالغه گردیده و نیروهای کافی در منطقه حضور داشته است.

(۴) ضعف یگانها از نظر لجستیکی تا حدی قابل قبول ولی با تلاش فرماندهان مشکلات عمده ای در حین عملیات باقی نمانده بود .

(۵) اطلاعات دست کم گرفته نشده ولی در مورد حفاظت نقاط ضعفی موجود بود.

ث- در مورد وضعیت نیروهای خودی.

عملیات قادر / ۲۸۱

(۱) استعداد پایین یگان‌ها بعلت واگذاری ۲۵٪ سرباز از سهمیه نزاجا به سپاه پاسداران و هم چنین عدم جذب در دانشکده افسری و مرکز درجه داری مورد تایید است.

(۲) ضعف آموزش بعلت استقرار اکثر یگان‌ها بطور مداوم در خط مورد تایید است.

(۳) گسترش بیش از حد یگان‌ها به علت وسعت بیش از حد مناطق عملیاتی مورد تایید است.

(۴) دور بودن نقاط آمادی در آغاز عملیات یک امر طبیعی است لیکن با ادامه عملیات نقاط آمادی نیز تغییر مکان داده و حتی تقاطیدکی نیز پیش بینی گردید. / ن.م

ف.نزاجا سرهنگ توپخانه علی صیاد شیرازی

از طرف جانشین معاونت هماهنگ کننده: سرهنگ ستاد ازگمی

گیرنده

++++

ساحفاجا (ل ۳) پیرو شماره بازگشتی جهت آگاهی

نمایه

۱۸۸, ۱۹۳, ۱۹۶, ۱۹۸, ۱۹۹, ۲۰۰,
 ۲۰۲, ۲۰۳, ۲۰۴, ۲۵۳
 ارتفاع ۱۶۹۹ ۱۰, ۱۵, ۱۹۴, ۲۵۲, ۲۵۳
 ارتفاع ۱۸۱۵ ۹۵, ۲۵۱, ۲۵۳, ۲۵۴
 ارتفاع ۱۸۳۵ ۱۰, ۱۵, ۱۹۴, ۲۵۱, ۲۵۲,
 ۲۵۳, ۲۵۴, ۲۵۵, ۲۵۶
 ارتفاع ۱۸۵۶ ۱۰, ۱۵, ۳۹, ۱۹۴, ۲۱۵,
 ۲۴۹, ۲۵۰, ۲۵۱, ۲۵۳, ۲۵۴, ۲۵۵,
 ۲۵۶, ۲۷۳
 ارتفاع ۱۸۵۷ ۱۰, ۱۵, ۳۴, ۳۹, ۴۰, ۴۲,
 ۶۱, ۷۳, ۷۹, ۱۹۴, ۱۹۸, ۲۱۵, ۲۴۹,
 ۲۵۰, ۲۵۱, ۲۵۲, ۲۵۳, ۲۵۴, ۲۵۵,
 ۲۵۶, ۲۷۴
 ارتفاع ۱۹۳۱ ۳۵, ۵۲, ۵۵, ۵۷, ۵۸, ۵۹,
 ۷۲, ۷۸, ۸۸
 ارتفاع ۱۹۳۶ ۵۵, ۵۸, ۷۱, ۷۵, ۷۷, ۸۶,
 ۱۱۷, ۱۲۱, ۲۰۷
 ارتفاع ۱۹۷۶ ۵۵, ۵۸, ۲۰۷
 ارتفاع ۲۰۳۳ ۲۵۲, ۲۵۳
 ارتفاع ۲۳۵۹ ۳۵, ۳۹, ۴۰, ۵۲, ۷۲, ۷۳,
 ۷۸, ۸۷, ۹۰, ۹۳, ۱۰۸, ۱۴۳
 ارتفاع ۲۵۲۸ ۱۰, ۱۵, ۲۵۲
 ارتفاع ۲۹۱۱ ۳۰, ۳۲
 ارتفاع ۲۹۱۳ ۲۵۱, ۲۵۳, ۲۵۴

آ

آبشناسان: حسن؛ سرهنگ ۱۹, ۲۷, ۳۷,
 ۲۵۵, ۲۹۳
 آذربایجان غربی ۱۳, ۲۳, ۲۷, ۳۷, ۵۰,
 ۲۷۱
 آشتیانی: سروان ۱۵۴,
 آمادگاه ۵۱۲: مراغه ۶۶, ۲۳۶,
 آنتن RC-۲۹۲ ۲۲۸,

ا

ابراهیمی‌وند: ایوب؛ سرگرد ۸۲, ۱۲۰, ۱۳۰,
 اربیل: شهر ۸۴, ۱۲۴
 ارتفاع ۱۰۱۶ ۳۱, ۳۲
 ارتفاع ۱۰۲۷ ۳۱
 ارتفاع ۱۰۳۷ ۳۱, ۳۲, ۳۹, ۹۳, ۱۰۹,
 ۱۷۹, ۲۲۴
 ارتفاع ۱۰۵۵ ۳۹, ۴۰, ۹۰
 ارتفاع ۱۲۵۲ ۳۱
 ارتفاع ۱۳۰۹ ۳۱, ۱۸۸, ۲۰۰, ۲۰۱
 ارتفاع ۱۴۹۱ ۵۲, ۵۳, ۵۵, ۱۹۸
 ارتفاع ۱۶۳۶ ۳۱, ۳۴, ۳۶, ۳۸, ۳۹, ۴۰,
 ۴۲, ۴۴, ۴۷, ۵۱, ۵۳, ۵۵, ۵۶, ۶۰, ۷۳,
 ۷۹, ۹۰, ۹۳, ۱۰۸, ۱۴۳, ۱۶۰, ۱۸۷,

۹۳، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۷، ۱۲۸، ۱۶۵، ۱۷۳،
 ۱۷۹، ۱۸۷، ۱۸۹، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۶،
 ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۱۲،
 ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۶، ۲۳۳، ۲۴۹،
 ۲۵۰، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۷، ۲۶۳، ۲۷۴

ارتفاع سرسگرد ، ۳۴، ۴۱، ۱۹۳، ۲۰۷،
 ۲۱۰، ۲۳۳

ارتفاع سرمله سری ، ۳۴، ۴۱، ۱۹۳، ۲۰۷،
 ۲۱۰

ارتفاع سرهویز ، ۸، ۱۴، ۳۴، ۴۷، ۵۰، ۵۵،
 ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۳۳

ارتفاع سورن ، ۱۶۰، ۱۶۵، ۱۷۳

ارتفاع قلندر ، ۷۲، ۸۲، ۱۱۷، ۲۲۰، ۲۲۶

ارتفاع گلزرده ، ۱۴، ۲۷، ۲۹، ۴۲، ۴۵، ۴۶،

۶۳، ۶۸، ۶۹، ۷۱، ۷۳، ۸۲، ۸۸، ۱۰۸،

۱۱۱، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۷۴،

۱۸۱، ۱۹۳، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۶،

۲۱۹، ۲۲۱، ۲۲۴، ۲۲۸، ۲۳۰، ۲۳۳،

۲۳۹، ۲۴۲، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۴، ۲۶۹،

۲۷۱، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۷، ۲۷۹

ارتفاع لران ، ۱۰۸، ۱۶۵، ۱۷۳، ۱۷۸، ۱۷۹،

۱۹۴، ۲۰۰، ۲۱۲

ارتفاع هارکوت ، ۶۳، ۶۸، ۷۳، ۸۰، ۱۰۸،

۱۲۲، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۲، ۱۸۳، ۱۸۸،

ارتفاع بربرزین روست ، ۴۱، ۷۱، ۲۶۳، ۲۶۹

ارتفاع حسن بیگ ، ۲۹، ۳۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳،

۷۶، ۷۸، ۷۹، ۸۲، ۸۶، ۸۹، ۹۱، ۹۲، ۹۸،

۱۰۹، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸،

۱۲۹

ارتفاع حصاروست ، ۳۶، ۴۱، ۴۵، ۴۷، ۶۰،

۶۱، ۶۳، ۶۸، ۶۹، ۷۲، ۷۳، ۷۵، ۷۶، ۷۷،

۷۸، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۹۰، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸،

۹۹، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۱۷، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳،

۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۶۱،

۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۸۱، ۱۸۳،

۱۸۵، ۱۸۹، ۱۹۳، ۱۹۶، ۲۰۸، ۲۰۹،

۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۳۳، ۲۳۴،

۲۵۸، ۲۶۳، ۲۸۰، ۲۹۵

ارتفاع ژارا ، ۵۵، ۱۶۵، ۱۷۳، ۲۰۲، ۲۲۲

ارتفاع سارکوت ، ۶۳، ۶۸

ارتفاع سرخیات ، ۴۵، ۶۸، ۸۸، ۹۰، ۱۰۳،

۱۰۹، ۱۶۱، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷،

۱۸۱، ۱۸۳، ۱۸۵، ۱۹۳، ۱۹۶، ۲۰۸،

۲۰۹، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۲۰، ۲۲۸، ۲۳۳،

۲۳۴

ارتفاع سرسپندار ، ۱۵، ۳۰، ۳۱، ۳۴، ۳۹،

۴۱، ۴۲، ۴۴، ۴۵، ۴۷، ۴۹، ۵۰، ۵۲، ۵۳،

۵۵، ۵۶، ۵۷، ۶۱، ۶۸، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۵،

۷۷، ۷۹، ۸۰، ۸۳، ۸۶، ۸۷، ۹۰، ۹۱، ۹۲،

اندیمشک ۶۷، ۶۵،	۱۸۹، ۱۹۱، ۱۹۳، ۲۰۹، ۲۱۹، ۲۲۰،
ایزدی: پاسدار ۲۵، ۲۱،	۲۳۳، ۲۳۴، ۲۶۹، ۲۷۵، ۲۷۷
	ارتفاعات ۱۸۵۷ ۲۵۳، ۱۹۸، ۳۱،
ب	ارتفاعات برده بوک ۳۸، ۶۳، ۶۴، ۷۳، ۸۰،
بارزانی: مسعود ۲۵،	۹۳، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۹، ۱۲۲، ۱۲۷، ۱۲۸،
باشکین: منطقه ۵۷، ۵۶، ۴۲، ۱۵، ۱۰،	۱۲۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶،
۶۱، ۷۳، ۷۹، ۱۲۸، ۱۹۲، ۱۹۶، ۱۹۸،	۱۷۳، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۷، ۱۸۹،
۲۰۴، ۲۱۵، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲،	۱۹۰، ۱۹۳، ۱۹۷، ۲۰۹، ۲۳۳
۲۵۳، ۲۵۴، ۲۶۳، ۲۶۹، ۲۷۵، ۲۸۰	ارتفاعات دالامپرداغ ۱۲۱،
بالگرد ۲۱۴ ۱۵۲، ۱۵۳، ۶۱، ۵۸، ۴۰، ۳۷،	ارتفاعات سکران ۷۲، ۸۲، ۸۴، ۸۵، ۱۲۱،
۱۵۴، ۱۹۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۶۱،	۱۲۲، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۳۲، ۱۶۰، ۱۶۵،
۲۶۸	۱۶۶، ۱۸۷، ۲۲۷
بالگرد جت رنجر ۱۵۲، ۳۷،	ارتفاعات سیاه کوه (کلاشین) ۱۴،
بالگرد شنوک ۱۵۳، ۱۵۲، ۱۱۵، ۴۲، ۴۰،	ارتفاعات گوشینه ۱۴، ۲۹، ۳۰، ۳۶، ۴۲، ۴۳،
۱۵۴، ۱۷۲، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۶۱	۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۵۰، ۵۲، ۵۷، ۷۱،
بالگرد کبری ۱۵۲، ۱۱۵، ۶۱، ۴۳، ۴۰،	۷۲، ۷۳، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۲، ۸۳، ۸۶، ۸۷،
۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۶۸	۸۸، ۹۰، ۹۱، ۹۳، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۲،
بریزین روست ۱۹۸، ۱۹۶، ۶۹، ۴۲، ۳۴،	۱۰۸، ۱۱۷، ۱۲۱، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹،
۲۰۷، ۲۷۵، ۲۷۷	۱۴۳، ۱۸۱، ۱۹۹، ۲۱۱، ۲۳۳، ۲۶۳
برکیم: منطقه ۹۵، ۸۷، ۷۹، ۶۸، ۳۴، ۲۴،	ارومیه ۱۸۱، ۱۷۷، ۶۶، ۶۵، ۵۳، ۳۷، ۳۳،
۱۲۴، ۱۲۸، ۱۳۱، ۱۵۲، ۱۵۶، ۱۷۳،	ازگمی: عظیم؛ سرهنگ ۲۸۱،
۱۷۷، ۱۸۱، ۱۹۳، ۱۹۴، ۲۰۷، ۲۱۳،	اشنویه: شهر ۱۱۱، ۱۱۰، ۶۴، ۵۱، ۳۷، ۲۸، ۱۶،
۲۳۴	۱۱۸، ۱۲۳، ۱۵۲، ۱۶۹، ۲۱۶، ۲۶۲،
بی سیم ۱۰۶ ۲۳۷،	۲۶۹، ۲۷۱، ۲۷۵، ۲۷۷، ۲۷۹
بی سیم PRC ۷۷ ۲۵۷،	افشار زاده: حسین؛ سرگرد ۱۹،

بی سیم ۴۶-VRC ۲۳۷ ,

پ

پادگان پسوه ۶۹, ۶۷, ۶۶, ۶۵, ۳۱, ۱۴ ,
 ۲۹۵, ۲۷۴, ۲۶۰, ۲۳۰, ۲۲۸, ۲۱۴
 پادگان پیرانشهر ۳۰, ۲۹, ۲۸, ۲۶, ۱۳ ,
 ۲۶۱, ۱۹۴, ۴۳, ۳۹, ۳۲
 پایگاه تهران: هوانیروز ۱۵۲ ,
 پل برسرين ۱۳۰, ۱۲۵, ۱۲۴ ,
 پل برکیم ۱۲۴ ,
 پل جندیان ۱۳۰, ۱۲۵, ۱۲۴ ,
 پل چومان ۱۳۲, ۱۲۸, ۱۲۴, ۷۲ ,
 پل رازان ۱۳۳, ۱۳۰, ۱۲۴ ,
 پل رواندوز ۱۲۴ ,
 پل زرد چومان ۱۲۴ ,
 پل سیدکان ۱۲۸, ۱۲۴, ۷۲ ,
 پل گلله ۱۳۲, ۱۲۸, ۱۲۴, ۸۰, ۷۲ ,
 پورداراب: سعید: سرهنگ ۱۳۹, ۱۰۲, ۹۳ ,
 ۱۵۹
 پیرانشهر ۱۰۸, ۵۱, ۴۹, ۳۰, ۲۸, ۲۵, ۲۴ ,
 ۲۶۲, ۱۹۶, ۱۹۴, ۱۷۳, ۱۶۳, ۱۲۳ ,
 ۲۷۵, ۲۷۲, ۲۷۱, ۲۷۰, ۲۶۹, ۲۶۴ ,
 ۲۷۷, ۲۷۹

ت

تانک ام ۴۷ ۲۴۳, ۳۶, ۳۵, ۳۴ ,
 تبریز ۲۵۰, ۲۲۸, ۲۱۴, ۶۷, ۶۶, ۶۵, ۱۴ ,
 ۲۹۵
 تفنگ ۱۰۶ م ۸۵ ,
 تمرچین: منطقه ۱۲۴, ۱۲۱ ,
 تیپ ۱ لشکر ۲۱ ۲۹۷, ۲۷۲, ۲۶۱, ۱۰ ,
 تیپ ۱ لشکر ۲۳ ۲۵۳, ۲۵۲, ۱۷۸, ۵۳ ,
 ۲۷۴, ۲۷۱, ۲۶۱
 تیپ ۱ لشکر ۷۷ ۴۰, ۳۹, ۳۶, ۱۶, ۱۳ ,
 ۹۷, ۹۳, ۸۸, ۶۸, ۵۲, ۵۱, ۴۵, ۴۴, ۴۱ ,
 ۲۶۵, ۲۶۱, ۲۱۲, ۲۱۱, ۲۰۸, ۱۷۱ ,
 ۲۹۲, ۲۷۲, ۲۷۱, ۲۷۰
 تیپ ۲ لشکر ۲۸ ۶۸, ۴۶, ۴۲, ۳۹, ۱۳ ,
 ۲۹۲, ۲۰۷, ۱۷۴
 تیپ ۳ لشکر ۲۱ ۲۵۱, ۲۵۰, ۲۱۰, ۱۵ ,
 ۲۷۲, ۲۶۱, ۲۵۴, ۲۵۳
 تیپ ۳ لشکر ۲۸ ۲۶۱, ۲۵۰, ۲۱۰, ۶۲ ,
 ۲۷۴, ۲۷۳, ۲۶۹, ۲۶۲
 تیپ ۵۵ هوابرد ۶۷, ۶۶, ۶۵, ۶۴, ۱۵, ۱۴ ,
 ۲۶۱, ۲۱۴, ۱۹۷, ۱۷۱, ۱۱۵, ۱۰۳ ,
 ۲۹۵, ۲۸۰, ۲۷۴, ۲۷۳
 تیپ المهدی: سپاه ۱۸۱, ۶۸ ,

ح

حاج عمران: منطقه, ۳۲, ۴۹, ۵۸, ۷۲, ۷۳,
۷۴, ۷۷, ۸۲, ۸۴, ۹۵, ۹۷, ۹۸, ۹۹,
۱۰۷, ۱۱۶, ۱۱۸, ۱۲۱, ۱۲۲, ۱۲۳,
۱۲۴, ۱۲۷, ۱۲۸, ۱۲۹, ۱۳۰, ۱۳۲,
۱۵۶, ۱۶۰, ۱۶۳, ۱۷۳, ۱۸۹, ۱۹۰.
حسن زاده: پاسدار, ۱۸۹, ۱۹۰

خ

خدائی: رحیم؛ سرهنگ ۲, ۱۴۲,
خراسان, ۲۷,
خرنه: منطقه, ۲۸, ۶۴, ۱۱۱, ۱۶۹, ۲۰۴,
۲۶۰, ۲۶۲, ۲۷۱
خمینی: سید روح‌لله؛ آیت‌الله, ۵, ۱۳, ۱۷,
۱۹, ۲۳, ۲۹۲
خوزستان, ۲۴, ۲۶۵

د

دادبین: احمد؛ سرهنگ, ۲۷, ۲۹۲,
دامغان, ۲۷,
دربند: منطقه, ۷۳, ۸۰, ۱۰۲, ۱۱۰, ۱۱۸,
۱۲۲, ۱۲۳, ۱۲۸, ۱۲۹, ۱۳۲, ۱۶۱,
۱۶۴, ۱۶۵, ۱۶۷, ۱۸۲, ۱۸۸, ۱۹۰,
۱۹۱, ۲۶۳
دزفول, ۱۴, ۶۵, ۶۶, ۶۷, ۲۹۵

تیپ ضربت, ۱۰۸, ۱۱۱, ۱۱۳, ۱۱۵, ۱۳۶,
۱۴۴, ۱۵۷

تیپ قدس: سپاه, ۱۵, ۳۴, ۳۵, ۵۰, ۵۲,
۵۳, ۵۴, ۵۷, ۵۸, ۵۹, ۶۰, ۹۳, ۱۹۲,
۱۹۶, ۱۹۷, ۲۰۸, ۲۱۲, ۲۹۲

تیپ ویژه شهدا: سپاه پاسداران, ۱۵, ۲۵,
۲۶, ۲۷, ۲۹, ۳۳, ۳۴, ۳۵, ۳۶, ۴۰, ۴۷,
۶۱, ۸۸, ۹۳, ۱۱۴, ۱۴۴, ۱۷۱, ۱۹۷,
۲۱۱

ج

جزایر مجنون, ۱۸, ۱۹,
جمالی: علی‌اصغر؛ سرهنگ توپخانه, ۲۱,
۲۷۶
جهاد سازندگی, ۷, ۱۶, ۲۷, ۲۲۴, ۲۶۲,
۲۶۸, ۲۷۵, ۲۷۷

چ

چومان مصطفی: منطقه, ۷۲, ۸۰, ۸۴, ۸۵,
۹۵, ۹۹, ۱۰۰, ۱۰۱, ۱۰۲, ۱۱۰, ۱۲۳,
۱۲۴, ۱۲۸, ۱۳۰, ۱۳۲, ۱۶۱, ۱۶۶,
۱۸۳, ۱۸۷, ۲۳۳, ۲۶۳

۱۰۹، ۱۲۱، ۱۹۶، ۱۹۹، ۲۱۱، ۲۱۲،
 ۲۹۳
 سرراول: منطقه ۲۷۷، ۲۶۹،
 سرزیرال: ارتفاع ۲۵۶، ۱۵،
 سرهاجری: منطقه ۷۱، ۶۸، ۳۲، ۳۰، ۲۴،
 ۷۲، ۷۳، ۷۵، ۷۷، ۷۹، ۸۰، ۸۳، ۸۶، ۹۳،
 ۱۰۹، ۱۱۷، ۱۲۲، ۱۲۷، ۱۲۸، ۲۰۷

سلیمانجہ: بہروز؛ سرہنگ ۲۱، ۱۹،
 سمنان ۲۷،
 سنجایی: علی؛ سرہنگ ۳۸، ۳۷، ۲۷، ۱۴،
 ۱۵۹، ۱۷۹، ۱۸۴

سیدکان: منطقه ۲۹، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۱۴،
 ۳۰، ۳۱، ۳۳، ۳۴، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۸،
 ۵۸، ۶۱، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷،
 ۷۸، ۷۹، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۶، ۸۷، ۸۹، ۹۰،
 ۹۱، ۹۳، ۹۵، ۹۶، ۹۸، ۹۹، ۱۰۲، ۱۰۷،
 ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۶، ۱۱۸، ۱۲۱،
 ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۳۰،
 ۱۳۱، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۴۰، ۱۴۳، ۱۴۴،
 ۱۴۸، ۱۵۲، ۱۵۶، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۳،
 ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۷۳، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۸۱،
 ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۷، ۱۹۸،
 ۲۱۲، ۲۶۳

دزفولیان: دکتر، سرہنگ ۳۷،
 دیانا: شہر ۷۴، ۷۶، ۷۷، ۸۲، ۸۴، ۸۵، ۸۶،
 ۸۹، ۹۱، ۹۸، ۱۰۰، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۶،
 ۱۲۳، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۴۴، ۱۶۰،
 ۱۶۶، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۶۳

ر

رحیم صفوی، سید یحیی؛ پاسدار ۲۱،
 رشید: پاسدار ۲۱،
 رشید نجفی: عبداللہ؛ سرہنگ ۲۲۵، ۱۴۷،
 رضایی: محسن؛ پاسدار ۲۳، ۲۱، ۱۸،
 رواندوز: شہر ۶۱، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۷،
 ۸۲، ۸۴، ۸۵، ۸۷، ۹۵، ۹۷، ۹۸، ۱۰۰،
 ۱۰۲، ۱۰۷، ۱۱۶، ۱۱۸، ۱۲۱، ۱۲۲،
 ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۳۰،
 ۱۳۲، ۱۴۰، ۱۴۸، ۱۵۶، ۱۶۳، ۱۷۳،
 ۱۸۱، ۱۸۹

رودخانہ لولان ۱۵۳،
 روضہای: سروان ۲۷۲، ۱۲۰،

س

ستاری: سیروس؛ سرہنگ ۱۹،
 سربولہ: ارتفاع ۸، ۱۴، ۴۱، ۴۲، ۴۴، ۴۵،
 ۴۶، ۴۸، ۵۰، ۵۲، ۵۵، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۷۱،
 ۷۲، ۷۵، ۷۷، ۷۸، ۸۶، ۸۸، ۹۱، ۹۲،

علایی: حسین؛ پاسدار ۲۱، ۱۹، ۱۸،
علیاری: یعقوب؛ سرهنگ ۲۱،
عملیات بدر ۳۴، ۲۲، ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۳، ۷،
۲۷۹، ۲۹۲

عملیات خیبر ۱۸،
عملیات والفجر ۲، ۹۸، ۹۷، ۹۵، ۹۱، ۸۴،
۲۷۰، ۱۸۷، ۱۸۳، ۱۶۴، ۱۰۲، ۱۰۰،
۲۸۰
عملیات والفجر ۲۲، ۸

غ

غلامپور: پاسدار ۲۱،
غلامی: پاسدار ۱۹۰، ۱۸۹،

ف

فارس: استان ۲۷، ۶،
فرودگاه ارومیه ۶۶، ۶۵،
فرودگاه تبریز ۶۷،

ق

قرارگاه حمزه ۱، ۳۶، ۳۴، ۳۳، ۳۱، ۲۹، ۹،
۴۱، ۴۳، ۴۴، ۴۶، ۵۱، ۵۳، ۵۴، ۵۶،
۲۰۷، ۱۹۸، ۱۹۴، ۱۴۷، ۱۴۴، ۱۳۷،
۲۵۱، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۶۰

سیلوه: منطقه ۱۱۱، ۱۰۸، ۶۹، ۶۸، ۶۳،
۲۴۲، ۲۳۵، ۲۱۴، ۲۰۹، ۱۹۳، ۱۶۹،
۲۶۴، ۲۶۰، ۲۵۹، ۲۵۸، ۲۵۰

ش

شاپوری: فیروز؛ سرگرد ۲۳،
شایق: دکتر، سرهنگ ۳۷،
شمخانی: علی؛ پاسدار ۲۱،
شورای عالی دفاع ۲۷۵، ۲۶۶، ۲۶۵، ۱۸،

ص

صالحی: عطاءالله؛ سرهنگ ۱۹،
صالحی، غلامرضا؛ پاسدار ۳۶، ۲۷،
صیاد شیرازی: علی؛ سرهنگ ۱۹، ۱۸، ۲،
۱۴۷، ۱۳۹، ۱۱۲، ۳۸، ۳۷، ۲۳، ۲۱، ۲۰،
۲۸۱، ۲۷۶، ۱۸۶، ۱۶۹

ط

طاهری: بهرام؛ سرهنگ ۲۷، ۱۹،

ظ

ظهوری: محمدعلی؛ سرهنگ ۳۷، ۲۲،

ع

عبادت: کریم؛ سرهنگ ۴۸، ۱۹،

۱۵۶، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۳، ۱۶۹، ۱۹۳،
۲۶۰، ۲۶۳، ۲۶۹، ۲۷۲، ۲۷۵، ۲۷۷،
۲۷۹

کلوه: محمود؛ پاسدار ۳۷، ۳۶، ۲۵،

کردستان ۷۳، ۳۲، ۲۷، ۲۴، ۱۳،

کلاشین: منطقه ۳۷، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۱۴،

۴۹، ۵۰، ۶۲، ۱۱۱، ۱۱۸، ۱۲۳، ۱۴۲،

۱۶۹، ۲۱۶، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۳،

۲۳۴، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۷، ۲۷۹

کلانتری: ستوان ۲۰۲،

کمبا ۱۱، ۳۹، ۳۴، ۲۹، ۲۶، ۲۴، ۱۶، ۱۳،

۴۰، ۸۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۲۶۲، ۲۶۷، ۲۶۸،

۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۶، ۲۷۸، ۲۸۰، ۲۹۸

کهنه لاهیجان ۳۰،

کیارشک: منطقه ۲۵۶، ۲۵۲، ۲۵۱، ۱۵،

۲۷۷، ۲۷۵، ۲۶۹، ۲۶۰، ۲۵۹،

گ

گردان ۱۰۷ پیاده ۱۷۴، ۶۸، ۵۴، ۵۲،

۲۷۰، ۲۱۲، ۲۰۹، ۲۰۸، ۲۰۷، ۱۷۶،

گردان ۱۳۶ پیاده ۶۸، ۶۳، ۶۰، ۳۵،

۲۵۸، ۲۵۴، ۲۵۲، ۲۵۰، ۲۱۲، ۲۰۸،

۲۷۲، ۲۷۱، ۲۶۰،

گردان ۱۳۷ پیاده ۲۱۵، ۲۰۰، ۱۸۸، ۵۴،

۲۵۱، ۲۵۸

قرارگاه حمزه ۲، ۳۶، ۳۵، ۳۴، ۳۳، ۲۹،

۴۰، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۷،

۲۱۱، ۱۸۱، ۱۳۷،

قرارگاه حمزه ۳، ۳۵، ۳۳، ۳۲، ۲۹، ۱۶،

۶۸، ۶۰، ۵۱، ۴۶، ۴۵، ۴۴، ۴۰، ۳۶،

۲۵۴، ۱۷۸، ۱۳۷،

قرارگاه حمزه ۵، ۲۰۷، ۱۹۶، ۶۹، ۶۸، ۶۰،

۲۱۰، ۲۰۸،

قرارگاه حمزه ۶، ۱۷۵، ۱۳۷، ۱۶، ۱۵،

۲۵۲، ۲۵۱، ۲۰۹، ۱۹۲، ۱۹۱، ۱۸۳،

۲۶۹، ۲۵۴، ۲۵۳،

قرارگاه خاتم الانبیاء (ص) ۲۵، ۲۱، ۱۳،

۱۳۵، ۱۰۷، ۳۳،

قرارگاه شمالغرب ۱۶، ۱۴، ۱۳، ۱۱، ۸، ۶،

۳۲، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۳، ۲۲، ۲۱،

۲۷۱، ۲۶۹، ۲۶۲، ۶۵، ۶۳، ۳۷، ۳۳،

۲۹۳، ۲۷۴، ۲۷۳، ۲۷۲،

قرارگاه کمیل ۲۲، ۲۱، ۲۰، ۱۹، ۱۳، ۷،

۲۷

قرارگاه نامنظم یاسر ۵۷، ۵۴،

قرارگاه یاسر ۱۱۰، ۶۳،

ک

کارگازین: منطقه ۳۶، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۱۴،

۱۴۸، ۱۳۹، ۱۳۵، ۱۱۲، ۱۰۷، ۹۵، ۸۷،

- گردان ۱۴۸ پیاده ، ۱۳، ۲۵، ۵۱، ۱۸۸، ۲۰۰، ۲۷۰
- گردان ۱۵۵ پیاده ، ۶۳، ۶۸، ۱۷۴، ۱۷۶، ۲۰۹
- گردان ۱۶۳ پیاده ، ۳۵، ۴۴، ۴۵، ۶۸، ۱۹۱، ۲۰۸، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۷۱
- گردان ۱۷۸ پیاده ، ۳۵، ۵۲، ۵۴، ۱۹۱، ۱۹۶، ۲۱۱، ۲۱۲
- گردان ۳۲۲ پدافند هوایی ، ۱۵۰
- گردان ۳۲۵ پدافند هوایی ، ۱۵۰، ۲۲۹، ۲۶۵
- گردان ۳۲۹ پدافند هوایی ، ۱۵۰، ۲۲۹
- گردان ۳۴۱ توپخانه ۱۳۰ م م ، ۳۹، ۱۱۰، ۱۱۵، ۱۳۸، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۶۷، ۱۷۱، ۲۶۱، ۲۶۵، ۲۷۱، ۲۷۳
- گردان ۳۴۴ توپخانه ، ۱۱۴، ۱۳۷، ۱۴۰، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۷۱، ۲۲۱، ۲۵۹
- گردان ۳۴۵ توپخانه ، ۱۳۷، ۱۴۶، ۲۵۹، ۲۷۲
- گردان ۳۶۵ پدافند هوایی ، ۱۵۰، ۲۶۵
- گردان ۳۶۹ توپخانه ۱۲۲ م م کاتیوشا ، ۳۹، ۱۱۰، ۱۱۵، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۶، ۱۶۷، ۱۷۱، ۲۰۵، ۲۲۹، ۲۵۹، ۲۶۱، ۲۶۵، ۲۷۳
- گردان ۳۷۰ توپخانه ، ۱۳۷، ۱۴۱، ۲۷۰
- گردان ۳۷۸ پدافند هوایی ، ۱۵۰
- گردان ۳۸۱ توپخانه ، ۱۳۷، ۱۴۱
- گردان ۳۸۳ توپخانه ، ۱۱۴، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۶، ۱۷۱، ۱۷۸، ۲۱۱، ۲۱۳، ۲۲۴، ۲۲۸، ۲۶۵
- گردان ۳۸۵ توپخانه ، ۱۳۷، ۱۴۰، ۱۴۶، ۲۶۲، ۲۷۱
- گردان ۳۹۱ توپخانه ، ۶۹، ۱۱۴، ۱۳۷، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۷۱، ۲۷۰
- گردان ۳۹۳ توپخانه ، ۶۹، ۱۳۷، ۱۷۱، ۲۷۰، ۲۷۱
- گردان ۳۹۸ پدافند هوایی ، ۱۵۰
- گردان ۸۲۷ پدافند هوایی ، ۱۵۰، ۲۲۸، ۲۶۵
- گردان ابوذر ۱۸۱ ، ۶۸، ۱۷۱، ۱۷۵، ۱۸۱
- گردان الحديد ، ۱۸۹، ۱۹۰
- گردان امام علی (ع) سپاه ۴۲ ، ۱۸۹، ۱۹۰
- گردان انبیاء (س) ، ۱۸۹، ۱۹۰
- گردان تکاور لشکر ۶۴ ، ۲۹، ۴۰، ۴۲، ۴۵، ۴۶، ۵۱، ۵۳، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۶۰، ۱۷۷، ۱۹۳، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۴، ۲۲۱، ۲۵۰، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰
- گردان چهارده معصوم (س) ، ۱۸۹، ۱۹۰
- گردان حبیب ابن مظاهر :سپاه ، ۱۱۴، ۱۷۱، ۱۸۷، ۱۹۹
- گردان فاطمه الزهرا (س) :سپاه ، ۱۰۳، ۱۷۵، ۱۸۱

لشکر ۲۳ تکاور ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۲۷، ۳۱،
 ۳۶، ۳۷، ۳۹، ۴۰، ۴۲، ۴۷، ۵۱، ۵۲، ۵۳،
 ۵۵، ۵۷، ۷۴، ۸۴، ۸۵، ۸۸، ۹۱، ۹۳، ۹۷،
 ۱۱۴، ۱۳۸، ۱۴۵، ۱۵۰، ۱۷۱، ۱۸۸،
 ۱۹۴، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۷، ۲۳۴، ۲۳۸،
 ۲۳۹، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۵، ۲۵۶،
 ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۴، ۲۶۵،
 ۲۶۹، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶،
 ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۸۰، ۲۹۲، ۲۹۶، ۲۹۸
 لشکر ۲۷ محمد رسول الله (ص) ۲۷،

لشکر ۲۸ پیاده ۶، ۸، ۱۶، ۲۶، ۳۲، ۳۴، ۴۶،
 ۵۱، ۵۲، ۶۰، ۶۲، ۶۳، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۸۸،
 ۹۳، ۹۷، ۱۰۳، ۱۱۴، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۴۱،
 ۱۴۲، ۱۷۵، ۱۹۱، ۱۹۶، ۱۹۸، ۲۰۷، ۲۰۸،
 ۲۰۹، ۲۲۹، ۲۳۴، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۵۹، ۲۶۱،
 ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۳، ۲۸۰
 لشکر ۳۰ پیاده ۲۵۰،

لشکر ۶۴ پیاده ۱۱، ۱۶، ۲۲، ۳۴، ۳۵، ۳۷،
 ۴۰، ۴۲، ۴۵، ۴۶، ۵۱، ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۵۶،
 ۵۷، ۵۸، ۶۰، ۶۷، ۶۹، ۱۱۴، ۱۱۸، ۱۳۸،
 ۱۵۷، ۱۶۰، ۱۶۷، ۱۷۱، ۱۷۷، ۱۸۳،
 ۱۸۸، ۱۹۱، ۱۹۳، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۴،
 ۲۱۰، ۲۱۵، ۲۱۹، ۲۲۱، ۲۳۷، ۲۳۸،
 ۲۵۰، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۵،

گردان قمر بنی هاشم ۱۸۹،
 گردان مهندسی جهاد سازندگی ۱۳، ۲۷،
 گردشوان: منطقه ۲۹، ۴۲، ۵۶، ۵۷، ۱۹۲،
 ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۸، ۲۰۴، ۲۱۳، ۲۳۳،
 ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۹،
 ۲۶۰، ۲۶۳، ۲۶۹، ۲۷۵، ۲۷۷، ۲۸۰
 گروه ۳۳ توپخانه ۱۵۰، ۲۲۹
 گروه ۴۴ توپخانه ۱۵۰، ۲۲۸، ۲۶۵
 گروه ۵۵ توپخانه ۱۵۰، ۲۲۸
 گروه پشتیبانی عملیات اصفهان: هوانیروز،
 ۱۵۲

گروه رزمی کرمان: هوانیروز ۱۵۲،
 گروه رزمی کرمانشاه: هوانیروز ۱۵۲،
 گلاله: منطقه ۷۱، ۷۳، ۸۰، ۸۲، ۸۴، ۸۵،
 ۹۵، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۱۰، ۱۱۶،
 ۱۲۳، ۱۲۵، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۵،
 ۱۴۰، ۱۴۳، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۶، ۱۷۳،
 ۱۷۷، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۷، ۱۹۰،
 ۲۲۰، ۲۶۳

ل

لشکر ۲۱ پیاده ۱۱، ۱۵، ۱۶، ۵۲، ۲۵۰،
 ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۸، ۲۵۹،
 ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۲،
 ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۸۰

ن

ناصری: هوشنگ؛ سرهنگ ۲۵۹، ۱۶، ۱۱،
نرگسی: مجید؛ سرهنگ ۲، ۲۳۱، ۱۵۱،
۲۳۲

نصر: پاسدار ۱۸۹،
نهما: ۲۳۰، ۱۵۰، ۱۰۷، ۶۵، ۴۳، ۱۴،
۲۳۷، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۹۷

ه

هاشمی: سید حسام؛ سرهنگ ۱۹، ۱۴، ۴،
۲۲، ۳۷

هاشمی رفسنجانی: آیت‌الله ۲۲، ۲۱، ۲۰،
۲۳، ۲۵، ۳۸
همدان ۲۷،

هوایمی ۷۴۷ نهجا ۶۶، ۶۵، ۱۴،
هوانیروز ۴۶، ۴۳، ۴۰، ۳۳، ۳۱، ۲۹، ۱۴،
۴۸، ۵۲، ۶۴، ۱۰۷، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۵،
۱۳۵، ۱۴۴، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۷،
۱۶۴، ۱۶۸، ۱۷۰، ۱۷۲، ۱۷۷، ۱۷۸،
۱۷۹، ۱۸۱، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۴۷،
۲۶۱، ۲۶۸

ی

یوسفی: پاسدار ۱۸۹،

۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴،
۲۷۵، ۲۷۷

لشکر ۷۷ پیاده ۵۲، ۵۱، ۳۶، ۲۵، ۱۹، ۸،
۲۶۰، ۲۳۸، ۲۱۲، ۲۱۱، ۲۰۰، ۱۹۱، ۵۹،
۲۷۲، ۲۷۴

لشکر ۸ نجف ۹۶، ۹۳، ۸۸، ۶۷، ۱۵، ۱۴،
۱۸۵، ۱۷۱، ۱۶۲، ۱۴۰، ۱۱۴، ۱۰۳، ۹۷،
۲۴۴، ۲۰۹، ۱۹۷، ۱۹۰، ۱۸۸،

لشکر ۹۲ زرهی ۲۷۴، ۶۲،

لولان: منطقه ۳۰، ۲۸، ۲۷، ۲۵، ۲۴، ۱۶،
۷۲، ۶۸، ۶۴، ۶۳، ۵۰، ۴۳، ۳۵،
۱۴۴، ۱۴۳، ۱۲۷، ۱۲۲، ۱۱۱، ۱۰۸،
۱۷۷، ۱۶۹، ۱۵۴، ۱۴۷، ۱۴۶، ۱۴۵،
۲۲۲، ۲۲۱، ۲۱۹، ۲۱۵، ۲۱۴، ۲۱۲،
۲۴۲، ۲۳۹، ۲۳۵، ۲۳۴، ۲۳۳، ۲۲۹،
۲۶۱، ۲۶۰، ۲۵۹، ۲۵۴، ۲۵۰، ۲۴۳،
۲۷۱، ۲۷۰، ۲۶۹، ۲۶۵، ۲۶۳، ۲۶۲،
۲۷۷، ۲۷۵، ۲۷۴، ۲۷۳، ۲۷۲

م

محمدی: سرگرد ۱۵۴،
مراغه ۲۱۶، ۲۱۴، ۲۱۰، ۶۷، ۶۶، ۶۵،
۲۷۰، ۲۶۵، ۲۵۴، ۲۵۳، ۲۳۶

مفید: عبدالحسین؛ سرهنگ ۲۱،

موسوی قویدل: سید علی اکبر؛ سرهنگ ۲۱

فهرست اسناد در لوح فشرده کتاب

صفحه	شماره سند	عنوان
۱	۱	پیام تاریخی حضرت امام خمینی بعد از عقب‌نشینی رزمندگان اسلام در عملیات بدر
۲	۲	دستورالعمل ویژه اجرای عملیات تهاجمی در سراسر جبهه‌های نبرد (گروه کار بدر)
۵	۳	دستورالعمل ویژه اجرای عملیات تهاجمی در سراسر جبهه نبرد
۷	۴	دستور جزء به جزء شماره ۱۶
۱۱	۵	جابه جایی تیپ ۲ لشکر ۲۸
۱۲	۶	راهنمای طرح ریزی عملیات قادر
۱۳	۷	تغییرات در طرح عملیاتی حمزه سید الشهداء (ع)
۱۴	۸	خلاصه مطالبات مطرح شده در شور ستادی مورخه: ۲۲۳۰ ۶۴/۴/۱۰
۱۸	۹	عملیات قادر
۲۰	۱۰	جلسه بررسی راه‌های کار عملیات قادر در ساعت ۲۰۱۵ مورخه ۶۴/۴/۱۷ در حضور ج ف نزا
۲۲	۱۱	طرح عملیات تیپ ۲۳ احد
۳۸	۱۲	طرح عملیات تیپ ۲۳ احد تیپ ۱ لشکر ۲۳ به فرماندهی سرهنگ ۲ احمد دادبین ۱۵ تیرماه ۶۴
۴۴	۱۳	طرح عملیاتی حیدر تیپ ۲ ل ۲۸ به فرماندهی سرهنگ ۱۲ اکبر طالب حق ۱۶ تیرماه ۶۴
۵۱	۱۴	طرح عملیاتی احد
۵۸	۱۵	پیوست ت (طرح پشتیبانی آتش) به دستور عملیاتی قادر
۶۲	۱۶	طرح عملیاتی حمزه سید الشهداء (ع) تجدید نظر شده ۳ به دستور پدافندی شماره ۱ پیوست
۷۲	۱۷	کمیسیون یا شور ستادی در حضور ف نزا
۷۴	۱۸	طرح تجدید نظر شده ۲۳ احد (به طرح ۲۳ احد)
۸۲	۱۹	تغییرات دستور عملیاتی شماره ۳ به دستور پدافندی
۸۳	۲۰	تیپ قدس
۸۴	۲۱	تغییرات در دستور عملیاتی شماره ۳
۸۵	۲۲	طرح عملیاتی حمزه سید الشهداء (ع) تجدید نظر شده تیپ ۱ لشکر ۷۷ پ
۹۱	۲۳	دستور جز به جز شماره ۱

۹۳	۲۴	[استقرار کلیه پرسنل در محل‌های مربوطه و آماده اجرای مأموریت]
۹۴	۲۵	[سرپرست موقت فرمانده قرارگاه شمال غرب]
۹۵	۲۶	رمز عملیات
۹۶	۲۷	[اعلام آغاز عملیات قادر]
۹۷	۲۸	[گزارش مرحله یکم عملیات قادر در ۲۳ تیرماه]
۹۸	۲۹	[مأموریت به یگان‌های زیر امر]
۹۹	۳۰	[برای اجرای تک روزانه آماده باشید]
۱۰۰	۳۱	بمباران
۱۰۱	۳۲	[دستور جزء به جزء شماره ۲]
۱۰۳	۳۳	شرح وقایع عملیات قادر تا ساعت ۰۸۰۰ روز ۲۵ تیرماه
۱۰۴	۳۴	[تک در روز ۶۴/۴/۲۵]
۱۰۶	۳۵	خلاصه وضعیت عملیات قادر تا ساعت ۱۸۰۰ ۲۵ تیرماه
۱۰۷	۳۶	آخرین وضعیت عملیات قادر ۱۸۰۰ مورخه ۶۴/۴/۲۵
۱۰۸	۳۷	آخرین وضعیت عملیات قادر تا ساعت ۱۱۲۰ - ۶۴/۴/۲۶
۱۱۰	۳۸	دستور جزء به جزء شماره ۳ به طرح عملیاتی شماره ۳ حمزه سید الشهدا (ع)
۱۱۲	۳۹	قرارگاه حمزه ۵
۱۱۳	۴۰	[دستور جزء به جزء شماره ۴]
۱۱۶	۴۱	[اخبار دشمن]
۱۱۷	۴۲	آخرین وضعیت عملیات قادر تا ساعت ۱۹۳۰ مورخه ۶۴/۴/۲۶
۱۱۸	۴۳	آخرین وضعیت عملیات قادر تا ساعت ۰۱۱۳۰، ۲۶ تیرماه ۶۴
۱۱۹	۴۴	[پاتک دشمن]
۱۲۰	۴۵	[استقرار یک تیپ دشمن در ارتفاع سربوله]
۱۲۱	۴۶	دستور جزء به جزء شماره ۳ پیرو دستور جزء به جزء شماره ۲ به طرح تجدید نظر شده ۲۳
۱۲۴	۴۷	دستور جزء به جزء
۱۲۵	۴۸	[تشکر و قدردانی]

۱۲۶	۴۹	اطلاعیه شماره ۲۱۱۷ ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران
۱۲۷	۵۰	[تشکر و قدردانی]
۱۲۸	۵۱	دستور جزء به جزء شماره ۵ به طرح عملیاتی شماره ۳ حمزه سیدالشهدا (ع)
۱۳۰	۵۲	[اجرای اقدامات مشروحه و گزارش نتیجه]
۱۳۱	۵۳	دستور جزء به جزء شماره ۵- بدستور عملیاتی شماره ۱
۱۳۴	۵۴	دستور جزء به جزء شماره ۵ پیرو شماره ۴
۱۳۶	۵۵	دستورات تکمیلی
۱۳۸	۵۶	دستور جزء به جزء شماره ۶ پیرو شماره ۵
۱۳۹	۵۷	دستور جزء به جزء شماره ۲ پیرو شماره ۱
۱۴۱	۵۸	ضمیمه ۲ (پشتیبانی آتش توپخانه) به پیوست ت (پشتیبانی آتش) به دستور جزء به جزء شماره ۶ به دستور عملیاتی شماره ۴ قادر قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا (ع)
۱۴۳	۵۹	الحاقی به دستور جزء به جزء شماره ۶
۱۴۴	۶۰	دستور جزء به جزء شماره ۷ به دستور عملیاتی شماره ۱
۱۴۶	۶۱	تغییر در مأموریت حمزه ۱ مذکور در دستور جزء به جزء شماره ۷
۱۴۷	۶۲	دستور جزء به جزء شماره ۷
۱۴۹	۶۳	دستور جزء به جزء شماره ۸
۱۵۰	۶۴	پیوست الف (طرح پشتیبانی آتش) به دستور جزء به جزء شماره ۷ و به دستور عملیاتی قادر
۱۵۴	۶۵	دستور جزء به جزء شماره ۹ پیرو دستور جزء به جزء شماره ۸
۱۵۶	۶۶	دستور جزء به جزء شماره ۱۰ پیرو شماره ۹
۱۵۷	۶۷	دستور جزء به جزء شماره ۱۱ پیرو شماره ۱۰
۱۶۰	۶۸	عملیات قادر
۱۶۱	۶۹	آخرین وضعیت عملیات قادر
۱۶۳	۷۰	پیوست الف- خلاصه اطلاعاتی به دستور جزء به جزء شماره ۸ و دستور عملیاتی شماره ۳ قادر
۱۶۴	۷۱	دستور جزء به جزء شماره ۸ به دستور عملیاتی شماره ۱

۱۶۹	۷۲	تغییر مکان
۱۷۰	۷۳	تغییر مکان
۱۷۱	۷۴	دستور جزء به جزء شماره ۹ به دستور عملیاتی شماره ۳
۱۷۵	۷۵	دستور جزء به جزء شماره ۱۰ به دستور عملیاتی شماره ۱ مورخه ۶۴/۵/۱۸
۱۷۸	۷۶	دستورات تکمیلی
۱۸۰	۷۷	دستورالعمل ترابری تیپ ۵۵ هوابرد از راه هوا
۱۸۳	۷۸	دستورالعمل ترابری تیپ ۵۵ هوابرد از راه هوا و زمین
۱۸۶	۷۹	تغییر مکان تیپ ۵۵ هوابرد
۱۸۷	۸۰	[ترابری هوایی پرسنل تیپ ۵۵ هوابرد از دزفول به تبریز]
۱۸۸	۸۱	[ترابری پرسنل و وسایل تیپ ۵۵ هد به پادگان پسوه]
۱۸۹	۸۲	[نیازمندی وسایل ترابری]
۱۹۰	۸۳	دستورالعمل ترابری یگانهای تا بعه تیپ ۵۵ هوابرد از راه زمین و هوا
۱۹۵	۸۴	[نتیجه تک دشمن به یال ۲۰۰۰ حصاروست و اقدامات انجام شده]
۱۹۶	۸۵	[نتیجه تک دشمن به یال حصاروست (۶۵-۷۷) و اقدامات انجام شده توسط ق ق حمزه سیدالشهداء]
۱۹۷	۸۶	[تک دشمن]
۱۹۸	۸۷	[شروع مرحله دوم عملیات]
۱۹۹	۸۸	[ادامه عملیات قادر]
۲۰۰	۸۹	گردان امام حسین (ع)
۲۰۱	۹۰	برداشت نیرو
۲۰۱	۹۱	دستور جزء به جزء شماره ۲ به دستور عملیاتی شماره ۵ قادر
۲۰۵	۹۲	دستور جزء به جزء شماره ۱۶ به طرح عملیاتی شماره ۳ (۲۳ احد)
۲۰۷	۹۳	تغییرات در سازمان برای رزم
۲۰۸	۹۴	[تحکیم مواضع پدافندی در خط انتخاب شده و پوشش ارتفاع ۲۰۸۲ (۶۶-۸۳) و ۲۴۹۰ (۷۱-۸۱)]
۲۰۹	۹۵	دستور جزء به جزء شماره ۱۷ به دستور عملیاتی شماره ۳ قادر

۲۱۲	۹۶	دستور جزء به جزء شماره ۳ پیرو طرح عملیاتی شماره ۳ قادر (۲۳ احد)
۲۱۴	۹۷	تویخانه دشمن
۲۱۵	۹۸	[تحرکات دشمن]
۲۱۶	۹۹	[آخرین وضعیت تا ساعت ۱۸۰۰]
۲۱۷	۱۰۰	کارنامه عملیات قادر
۲۲۱	۱۰۱	کارنامه عملیات
۲۲۵	۱۰۲	کارنامه گردان های لشکر ۲۳
۲۲۳	۱۰۳	[سقوط هلیکوپتر در منطقه قادر به علت نقص فنی و مجروحیت سرنشینان آن]
۲۳۵	۱۰۴	[نگ دشمن]
۲۳۶	۱۰۵	[حمله هواپیماهای دشمن]
۲۳۷	۱۰۶	[سد پیشروی دشمن]
۲۳۸	۱۰۷	[ترمیم لجمن]
۲۳۹	۱۰۸	[آخرین گزارش رسیده از ق ت حمزه سیدالشهدا (ع)]
۲۴۰	۱۰۹	دستور جزء به جزء شماره ۳ به دستور عملیاتی شماره ۵ قادر
۲۴۴	۱۱۰	دستور جزء به جزء شماره ۴ بدستور عملیاتی شماره ۵ قادر
۲۴۸	۱۱۱	آگهی به اداره سوم - عملیات
۲۴۹	۱۱۲	دستور جزء به جزء شماره ۱۸، دستور عملیاتی ۳ قادر
۲۵۱	۱۱۳	دستور جزء به جزء شماره : ۱۹ دستور عملیاتی ۵ قادر (۲۳ احد)
۲۵۵	۱۱۴	دستور عملیاتی پدافندی شماره ۱ حسین (ع) ق ت حمزه ۴
۲۶۲	۱۱۵	دستور جزء به جزء شماره ۴ طرح عملیاتی ۵ قادر (۲۳ احد)
۲۶۴	۱۱۶	دستور جزء به جزء شماره ۵ طرح پدافندی (۲۳ احد)
۲۶۶	۱۱۷	طرح عملیاتی شماره ۱ حیدر ق ت حمزه ۶
۲۷۰	۱۱۸	[استقرار دسته خمپاره اندازها]
۲۷۱	۱۱۹	دستور جزء به جزء شماره ۳
۲۷۴	۱۲۰	[اعزام تیپ ۱ لشکر ۲۱ پیاده به منطقه قرارگاه تاکتیکی حمزه سیدالشهدا (ع)]

۲۷۶	۱۲۱	[اعزام پرسنل و وسایل تیپ ۱ لشکر ۲۱ حمزه]
۲۷۷	۱۲۲	[اعلام ساعت سین]
۲۷۸	۱۲۳	[شهادت پرسنل حساس در اثر آتش شدید توپخانه دشمن]
۲۸۹	۱۲۴	دستور جزء به جزء شماره ۵ قادر
۲۸۱	۱۲۵	[گزارش قرارگاه تاکتیکی حمزه ۴]
۲۸۲	۱۲۶	دستور جزء به جزء شماره ۲۰ پدافندی به طرح پدافندی (۲۳ احد)
۲۸۴	۱۲۷	تک دشمن
۲۸۵	۱۲۸	دستور جزء به جزء شماره ۶
۲۹۰	۱۲۹	[مسئولیت ق مقدم نزا جا در منطقه شمالغرب]
۲۹۱	۱۳۰	دستور جزء به جزء شماره ۲۱
۲۹۶	۱۳۱	دستور جزء به جزء شماره ۷
۲۹۹	۱۳۲	دستور جزء به جزء شماره بدستور عملیاتی شماره ۱ حسین
۳۰۴	۱۳۳	جابه جایی یگانهای پدافد هوایی عمل کلی
۳۰۷	۱۳۴	[رهابی ۴ قبضه اسکایگارد نهاجا]
۳۰۸	۱۳۵	[فعالیتهای انجام گرفته در اجرای دستور جزء به جزء شماره ۷ قادر]
۳۰۹	۱۳۶	قراگاه تاکتیکی حمزه ۵
۳۱۰	۱۳۷	[حرکت یگانها به منطقه جنوب]
۳۱۱	۱۳۸	جابه جایی
۳۱۳	۱۳۹	تغییرات در دستور عملیاتی شماره ۳ پدافندی
۳۱۸	۱۴۰	دستور جزء به جزء شماره ۸ قادر
۳۲۲	۱۴۱	[مسدود شدن راههای ارتباطی منطقه قادر به علت ریزش سنگین برف از ساعت ۰۴۳۰ مورخه ۶۴/۸/۵]
۳۲۳	۱۴۲	دستورات تکمیلی در جلسه فرماندهان مورخه ۶۴/۸/۸
۳۲۶	۱۴۳	واگذاری امور کمبا ۱۱ به گپار وابسته به ل ۶۴
۳۲۸	۱۴۴	[رهابی ۲ قبضه توپ ۱۳۰ م]

۳۲۹	۱۴۵	[اعزام عناصر تقویتی لشکر ۲۳]
۳۳۰	۱۴۶	جابجایی
۳۳۲	۱۴۷	[مسئولیت منطقه عملیاتی قادر]
۳۳۳	۱۴۸	یگانهای باقی مانده در منطقه شمالغرب
۳۳۴	۱۴۹	دستور جزء به جزء شماره ۹
۳۳۶	۱۵۰	جابجایی یگانها
۳۳۸	۱۵۱	انحلال قرارگاه مقدم نزاچا شمالغرب

هیئت معارف جنگ
شهید سپهبد علی صیاد شیرازی

Ghader Operation

Brigadier General *Mohamad kamyab*

War Cognizance Committee Of

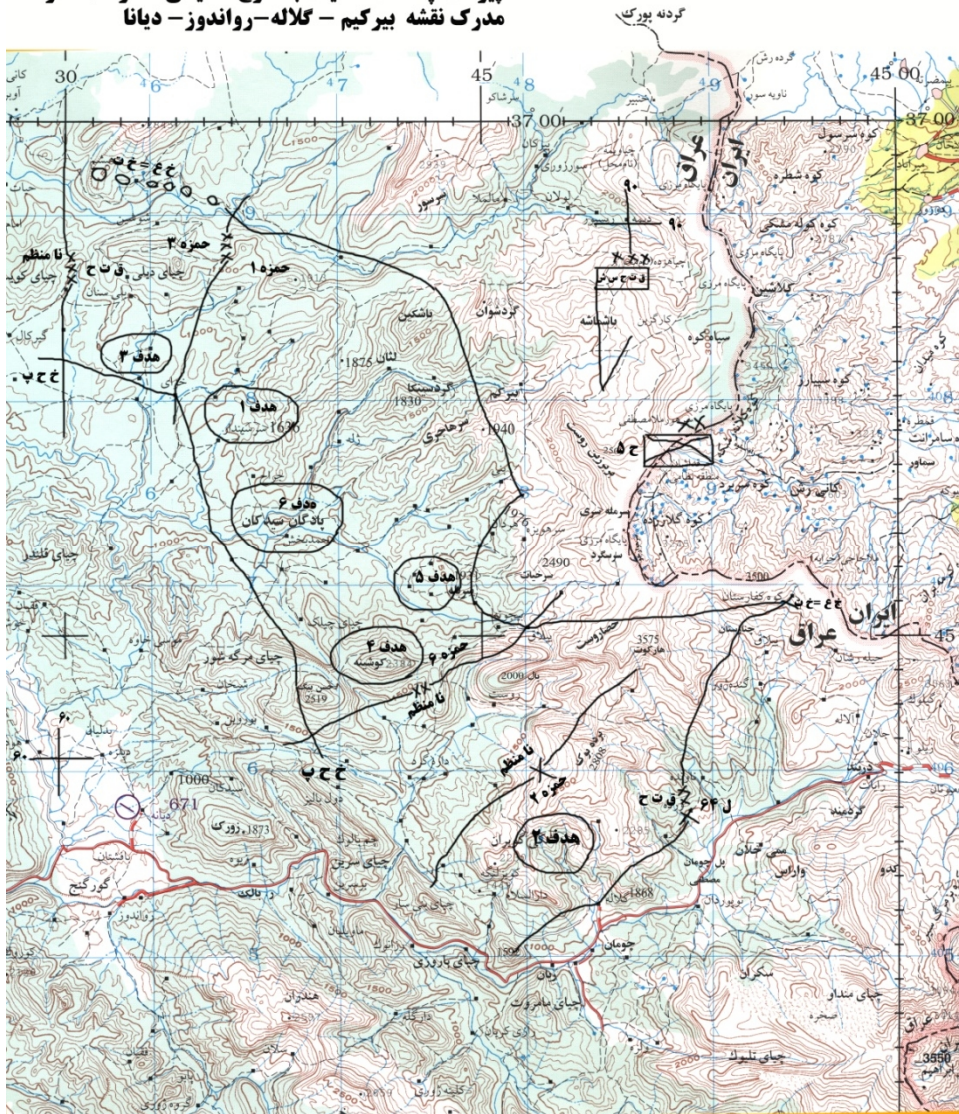
Martyr Lieutenant General Ali Sayyad Shirazi

نقشه‌ها

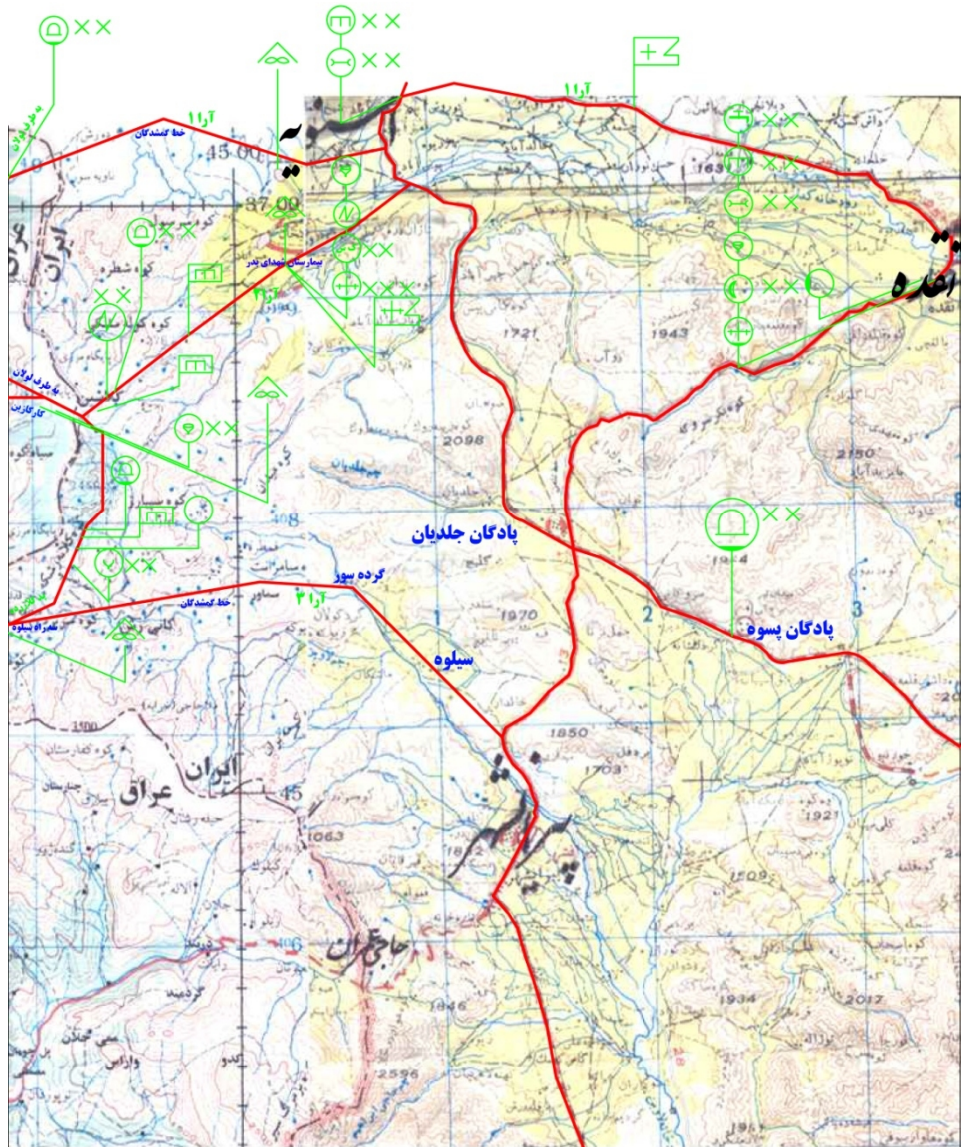
نقشه شماره ۱

پیوست پ کالک عملیات به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر
مدرک نقشه بیرکیم - گالاه - رواندوز - دیانا

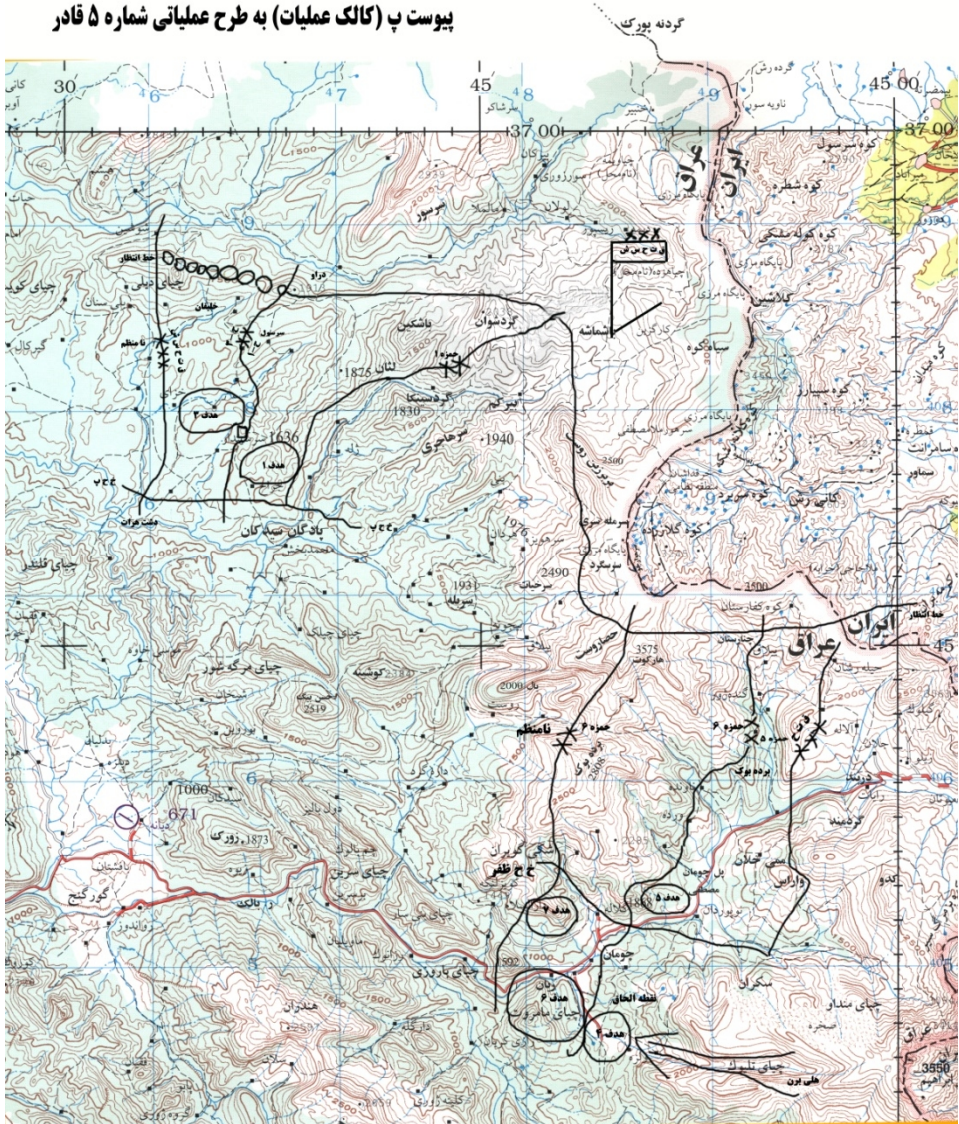
نقشه شماره ۲

نقشه وضعیت رکن ۴ (پیوست اداری و لجستیکی) به طرح عملیاتی شماره ۴ قادر

نقشه شماره ۳

پیوست پ (کالک عملیات) به طرح عملیاتی شماره ۵ قادر

نقشه شماره ۴